"Beth Harmon muazzam bir karakter. *Vezir Gambiti* ise Tevis'in yazdığı en kusursuz roman."
—JONATHAN LETHEM

VEZİR GAMBİTİ

WALTER TEVIS

Telegram: @cinciva

Walter Stone Tevis, 28 Şubat 1928'de, San Fransisco, Kaliforniya'da doğdu. Çocukluğunda bir kalp rahatsızlığı yaşadı, bu nedenle bir yıllığına hastanede tedavi gördü. Ailesinin yanına, Kentucky'ye on bir yaşındayken tek başına trenle yolculuk ederek döndü. II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Pasifik'te görev yaptı. Ordudan döndükten sonra Kentucky Üniversitesinde İngiliz edebiyatı üzerine çalıştı. Daha sonra Iowa Yazarlık Atölyesi'ne katıldı. Liselerde ve üniversitelerde öğretmenlik yaptı. Kısa öyküleri pek çok mecrada yayımlandı. Ohio Üniversitesinde 1965 ile 1978 yılları arasında çalıştı ve burada profesör unvanını aldı. İlk romanı *The Hustler* 1959'da yayımlandı. Bu roman 1961'de sinemaya da uyarlandı. Kendi hayatından da öğeler içeren ikinci romanı *Dünyaya Düşen Adam* 1963'te yayımlandı. Bu roman da 1976'da başrolünde David Bowie'nin olduğu bir sinema filmine uyarlandı. 1980'de *Mockingbird*, 1983'te *The Steps of the Sun*, aynı yıl *Vezir Gambiti* ve 1984'de de ilk romanın devam hikayesi olan *The Color of Money* yayımlandı, bu roman da Martin Scorsese tarafından 1986'da beyaz perdeye uyarlandı. Walter Tevis tam zamanlı bir yazar olarak çalıştığı New York'ta, 1984 yılında akciğer kanseri nedeniyle hayatını kaybetti.

Telegram: @cinciva

Vezir Gambiti
Walter Tevis

Özgün Adı
The Queens Gambit

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Emirhan Burak Aydın*
Yayıma Hazırlayan: *Mustafa Güdük*
Düzelti: *Alican Saygı Ortanca*
Kapak Uygulama: *Hamdi Akçay*
Grafik Uygulama: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Aralık 2020, İstanbul
ISBN: 978-625-7737-65-4
Sertifika No: 46603

Türkçe Çeviri © Kerem Sanatel, 2020
Walter Tevis © 1983,2014
Cover art © Netflix, 2020. Used with permission.
Türkçe Telif Hakkı © İthaki, 2020

Bu kitabın hakları Susan Schulman A Literary Agencey, New York ve Nurcihan Kesim Telif Haklan Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz.Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 - Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr - www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

Telegram: @cinciva

Walter Tevis

VEZİR GAMBİTİ

Çeviri: Kerem Sanatel

Telegram: @cinciva

Eleanora'ya ithafen

Telegram: @cinciva

İlle de yansın uçsuz bucaksız burçlar
Hafızalara kazınsın siması,
İlla yürünecekse bu ıssız beldede
Aheste yürünsün.
Kadın aklıdır onunkisi, çokça da çocuksu,
Kimsecikler bakmaz iken afacan kesilir,
Tıpış tıpış yürür
Dalıverir bir sokağa.
Dereye konan uzun bacaklı bir sinek misali
Sükût içinde seyreder kadın aklı.

-W. B. Yeats, "Uzun Bacaklı Sinek"

Telegram: @cinciva

YAZARIN NOTU

Büyük ustalar Robert Fischer, Boris Spassky ve Anatoly Karpov un olağanüstü satranç karşılaşmaları benim gibi oyuncular için yıllarca bir keyif kaynağı teşkil etmiştir. Buna karşın, *Vezir Gambiti* kurgusal bir eser olduğundan ötürü onları kitaptaki karakterlere dahil etmemek sırf tarih kayıtlarıyla çelişmekten kaçınmak adına temkinlilikten sayılabilir.

Hepsi mükemmel oyuncular olan ve gerek kaynakçalar gerek dergiler gerekse turnuva kuralları konusunda bana yardım eden Joe Ancrile, Fairfield Hoban ve Stuart Mordena teşekkürlerimi sunuyorum. Talihliydim ki satrancı kıskandıracak kadar iyi oynayan Ulusal Usta Bruce Pandolfini içten yardımlarını benden esirgemeyip taslakları okudu ve oyunla ilgili hatalarımı gidermemi sağladı.

Telegram: @cinciva

ÇEVİRMENİN NOTU

Kitabın çeviri sürecinde kuşkusuz en büyük zorluk İngiliz notasyonuna göre anlatılan satranç hamlelerinin Türkçe notasyondaki karşılıklarını doğru olarak ifade etmekteydi. Satranç terimleri bakımından tereddüde düştüğüm her noktada süratle, son derece ayrıntılı yanıtlar veren ve işimi olağanüstü kolaylaştıran FİDE Ustası sporcu Tarık Selbes'e çok teşekkür ediyorum.

Telegram: @cinciva

BİR

Beth annesinin ölümünü elinde klipsti not levhası tutan bir kadından öğrendi. Ertesi gün *Herald-Leader*'da. fotoğrafı çıktı. Maplewood yolundaki gri evin sundurmasında çekilmiş fotoğrafta Beth sade, pamuklu bir elbiseyle görünüyordu. Daha o zamandan gösterişsizdi. Resmin altındaki paragrafta şu yazıyordu: "Dün New Circle Yolu üzerinde gerçekleşen zincirleme kaza sonucu öksüz kalan Elizabeth Harmon geleceğe dair endişeli. Sekiz yaşındaki Elizabeth, iki kişinin ölümüne ve bazılarının da yaralanmasına sebep olan kazadan sonra ailesiz kaldı. Olay saatlerinde evde tek başına olan Elizabeth kazayı bu fotoğrafın çekilmesinden kısa bir süre önce öğrendi. Yetkililer çocuğun sahipsiz bırakılmayacağını belirtmişlerdir."

Kentucky, Mount Sterlingt'deki Methuen Yurdunda Beth'e günde iki kez sakinleştirici veriliyordu. Diğer tüm çocuklara olduğu gibi, hem de "mizaçları göz önüne alınmaksızın." Beth'in mizacı pek düzgündü, herkesin yanında uysaldı, gene de o küçük hapı yutmaktan memnundu. Aldığı doz midesinin derinliklerindeki bir şeyi gevşetiyor, yetimhanedeki yoğun saatleri geçirmesini kolaylaştırıyordu.

Bay Fergussen hapları küçük bir kâğıt bardağın içinde veriyordu. Ayrımcılık yapılmaksızın herkese verilen yeşil hapın yanı sıra, güçlü bir vücut gelişimi sağlayan turuncu ve kahverengi haplar da vardı. Çocuklar bunları almak için kuyruğa girmek zorundalardı.

Kızların en uzun boylusu bir siyahtı, Jolene. On iki yaşındaydı. ikinci gününde Beth vitamin kuyruğuna girmek üzere bu kızın arkasına geçtiğinde Jolene dönüp ona tepeden baktı kaşlarını çatarak. "Sen harbi öksüz müsün yoksa piç misin?"

Telegram: @cinciva

Beth ne diyeceğini bilemedi. Korkmuştu. Kuyruğun en arkasındaydılar ve Bay Fergussen in bulunduğu camekâna ulaşana dek sırasını beklemekle yükümlüydü. Beth annesinin, babasına piç dediğini duymuştu ama ne anlama geldiğini bilmiyordu.

"Adın ne senin, kız?" diye sordu Jolene.

"Beth."

"Anan mı öldü? Babana ne oldu?"

Beth ona bakakaldı. "Ana" ve "ölü" sözcükleri dayanılmazdı. Kaçası geldi ama kaçacak yeri yoktu.

"Akrabaların," dedi Jolene acımasızlık içermeyen bir edayla, "hepsi mi öldü?"

Beth söyleyecek söz bulamadı, dondu. Kuyrukta dehşete düşmüş bir halde bekledi hapları.

"Sizigidi çük emen açgözlüler!"Erkekler Koğuşundaki Ralph'tı böyle bağıran. Beth kulak misafiri olmuştu çünkü kütüphanedeydi ve oradaki camekân bölmelerin biri koğuşa bakıyordu. Zihninde "çük emen'in hiçbir izdüşümü yoktu, tuhaf bir sözcüktü. Ama tınısından oğlanın ağzım sabunla yıkatacaklarını anladı. Aynı cezayı "kahrolası" dediği için ona da vermişlerdi, halbuki annesi "kahrolası" lafını ağzından düşürmezdi.

Berber onu koltuğa mum gibi oturttu. "Kıpırdarsan kulağından olabilirsin." Adamın sesinde zerre neşe yoktu. Beth elinden geldiğince uslu oturduysa da tümüyle hareketsiz durmak imkânsızdı. Kızın saçını herkesinki gibi kâküllü kesmek berberin çok zamanını aldı. Beth şu malum sözcüğü düşünerek oyalandı, "çük emen." Gözünün önüne sürekli bir kuş geliyordu, ağaçkakan gibi. Ama yanıldığını seziyordu.

Hademenin bir tarafı diğer tarafına kıyasla daha şişmandı. Adı Shaibel'di. Bay Shaibel. Bir gün Beth karatahta silgilerini birbirine çarpa çarpa temizlemek üzere bodruma gönderildiğinde adamı kalorifer kazanının bitişiğindeki metal bir taburede oturmuş halde, kaşları çatık, önündeki yeşil beyaz dama tahtasına bakarken buldu. Gelgelelim dama taşlarının olması gereken yerde acayip şekilli

Telegram: @cinciva

küçük plastik nesneler vardı. Bazıları diğerlerinden daha büyüktü. Küçük olanların sayısı diğer hepsinden fazlaydı. Hademe kafasını kaldırıp kıza baktı. Kız da sessizce ayrıldı.

Cuma günleri herkes balık yerdi, Katolik olsun veya olmasın. Önlerine dilimlenmiş olarak konurdu, yanında kalın kabuklu esmer ekmek, üzeri de hazır Fransız soslarını andıran koyu kıvamlı portakal sosu kaplı. Tatlı sos feciydi ama altındaki balık daha beterdi. Tadı onu neredeyse öğüttürdü. Gene de her lokmasını bitirmek zorundaydınız yoksa Bayan Deardorff hakkınızda kötü konuşur ve evlat edinilmezdiniz.

Kimi çocuklar hemencecik evlat edinilirdi. Beth'ten bir ay sonra gelen altı yaşındaki Alice, aksanlı konuşan nezih kılıklı birilerine üç hafta zarfında verilmişti. Talipler Alice'i almaya geldikleri gün koğuşu gezmişlerdi. Beth'in onlara sarılası gelmişti çünkü mutlu görmüştü ikisini ama ona baktıkları an sırt çevirmişti. Uzun zamandır orada barınan çocuklar hiç ayrılamayacaklarının ayırdındaydı. Kendilerine "müebbetlik" diyorlardı. Kendisi de bir müebbetlik miydi merak ediyordu Beth.

Beden eğitimi fenaydı, voleybolsa en fenası. Beth topa bir türlü düzgün vuramıyordu. Ya topa sertçe şaplak atıyor ya da rasgele sektiriyordu. Bir keresinde parmağını o kadar kötü incitti ki hemen şişiverdi. Kızların çoğu kahkahalarla bağrışarak oynuyor ama Beth aynısını hiç beceremiyordu.

Jolene açık arayla en iyi oyuncuydu. Sırf yaşça büyük ve uzun boylu olduğundan ötürü değil; yapılması gerekeni tamı tamına daima bilir, top fileyi yüksekten aşarak geldimiydi birilerine önümden çekilin diye bağırma gereği duymaksızın pozisyon alır, sonra da çevik bir kol hareketiyle bir sıçrayışta smaç basardı. Jolene'in bulunduğu takım daima kazanırdı.

Beth'in parmağını incitmesinden sonraki hafta, beden eğitiminin bitiminde herkes duşlara akın ederken Jolene yolunu kesti. "Dur da sana bir şey göstereyim," dedi Jolene. Uzun parmaklı ellerini ayaları ona dönük kaldırdı, parmakları bitişik ve hafif içe bükük. "Böyle

Telegram: @cinciva

yap." Dirseklerini kırdı ve hayali bir topu avuçlar gibi ellerini yukarı itti. "Dene."

Beth denedi, ilk başta beceremedi. Jolene gülerek tekrar gösterdi. Beth birkaç kere daha denedikten sonra nispeten daha iyi yaptı. Sonra Jolene topu alıp aynı şekilde karşılasın diye Beth'e attı. Birkaç seferden sonra kolay gelmeye başlamıştı.

"Böyle çalışmaya devam et, tamam mı?" Jolene bunu dedikten sonra duşa koştu.

Beth ertesi hafta boyunca bunun üzerinde çalıştı, sonraki haftaysa voleybolu tümden umursamaz oldu. O konuda ustalaşacağı yoktu ama artık korktuğu bir şey olmaktan çıkmıştı.

Her salı Bayan Graham aritmetik dersinden sonra Beth'i silgileri temizlemeye yolluyordu. Ayrıcalıktan sayılırdı bu, zaten Beth sınıfın en küçüğü olmasına rağmen dersin en başardı öğrencisiydi. Bodrumu sevmiyordu. Orası küf kokuyordu, hem Bay Shaibel'den de korkuyordu. Buna karşın adamın tek başına oynadığı oyunu gittikçe daha çok merak eder olmuştu.

Bir gün gidip adamın başına dikildi, bir taşı oynamasını bekledi. Adamın dokunduğu taş küçük bir kaide üzerine konulmuş at kafası şeklindeydi. Bir saniye sonra adam kızgınlıkla kaşlarını çatıp kıza baktı. "Ne *istersin* evlat?" dedi.

Normalde kız herhangi biriyle temastan kaçınırdı, bilhassa yetişkinlerden ama bu kez geri adım atmadı. "Bu oyunun adı ne?" diye sordu.

Adam ters baktı. "Diğerleriyle beraber yukarıda olman gerekir."

Kız onu bakışlarıyla tarttı; adamın tavrındaki bir şey, bu esrarengiz oyunu aralıksız oynaması, Beth'in merakında ısrarcı davranmasını kolaylaştırıyordu. "Diğerleriyle beraber olmak istemiyorum," dedi. "Ne oynadığını bilmek istiyorum."

Adam onu biraz daha dikkatle süzdü. Sonra omuz silkti. "Bunun adı satranç."

Bay Shaibel tavandan sarkan siyah bir kablonun ucundaki çıplak ampulünün ışığı altındaydı. Beth kafasının gölgesi tahtaya düşmesin

Telegram: @cinciva

diye özen gösteriyordu. Pazar sabahıydı. Ust kattaki kütüphane şapelinde ayin yapılıyordu. Beth ayinde tuvalete gitmek için el kaldırıp izin istemiş, sonra da bodruma inmişti. On dakikadır ayaktaydı, hademenin satranç oynamasını seyrediyordu. ikisinin de ağzını bıçak açmıyordu ama görünüşe bakılırsa adam kızın varlığını kabullenmişti.

An geliyor, taşlara dakikalarca bakıyordu adam, kıpırtısız, bazen de taşlardan nefret ediyormuş gibi, derken elini göbeğinden kaldırıp bir tanesini parmak uçlarıyla tepesinden tutuyor, sanki ölü bir sıçanı kuyruğundan tutmuşçasına biraz bekliyor ve taşı başka bir kareye koyuyordu. Kafasını önünden kaldırıp da Beth'e baktığı yoktu.

Beth kafasının gölgesi beton zemine, ayaklarının dibine vurmuş vaziyette dikilmiş, tahtayı seyrediyordu gözlerini ayırmadan, hiçbir hamleyi kaçırmaksızın.

Sakinleştiricileri akşama kadar saklamayı öğrenmişti. Uykuya dalmasını kolaylaştırıyordu. Uzunca hapı Bay Fergussen'den alır almaz ağzına atıyor, dilinin altına saklıyor, hapla beraber verilen kutu portakal suyundan bir yudum içip yutkunuyor, sonra da Bay Fergussen'in sıradaki çocuğa baktığı sırada hapı ağzından çıkarıyor ve denizci yakalı bluzunun cebine koyuyordu. Hapın kaplaması sertti ve dilinin altında tuttuğu süre boyunca yumuşamıyordu.

ilk iki ay çok az uyumuştu. Uyku tutmuyordu, gözlerini sımsıkı yumup öylece yatıyordu. Diğer kızların öksürmelerini, yatakta dönmelerini, sayıklamalarını dinliyor ya da gece nöbetçisi bakıcının koridorda dolaştığını işitiyor, yatağının ucundan geçen karaltıyı gözleri kapalıyken bile görüyordu. Bazen uzaktan bir telefon çalar, sifon çekilirdi. En kötüsü de koridorun sonundaki bankoda konuşanları işitmesiydi. Nöbetçi bakıcıyla gece refakatçisi istedikleri kadar usulca konuşsunlar, hoş sohbet etsinler önemi yoktu, Beth anında gerginleşir, tümden uykusu kaçardı. Midesi büzüşür, ağzına sirke tadı gelirdi ve o gece uyku ona haram olurdu.

Artık yatağına kıvrıldı mıydı midesinin büzüşmesini heyecanla bekliyor, gerginliğinin fazla sürmeyeceğini biliyordu. Karardıkta yatıp kendisini dinliyordu; tek başına, içindeki çalkantının zirve

Telegram: @cinciva

yapmasını bekliyordu. Ardından iki tane hap yutuyor ve dinginlik tüm bedenini ılık dalgalar gibi okşayana dek sırtüstü yatıyordu.

"Bana öğretir misin?"

Bay Shaibel hiçbir şey demedi, soru üzerine kafasını dahi oynatmadı. Yukarıdan "Getirin Demetleri" ilahisini söyleyenlerin sesi duyuluyordu hafiften.

Beth birkaç dakika bekledi. Kelimeleri dile getirmeye zorlandığından sesi titrer gibi olsa da ne yaptı etti söyledi: "Satranç oynamayı öğrenmek istiyorum."

Bay Shaibel tombul elini büyük siyah taşlardan birine uzatıp ustalıkla başından tuttu ve tahtanın karşı kanadındaki bir kareye sürdü. Elini geri çekip kollarını göğsünde kavuşturdu. Hâlâ Beth'e bakmıyordu. "Yabancılarla oynamam."

Donuk sesi tokat etkisi yaratmıştı. Beth arkasını dönüp gitti, merdivenleri ağzında kötü bir tatla tırmandı.

"Ben yabancı değilim," dedi adama iki gün sonra. "Burada yaşıyorum." Kafasının arkasında küçük bir kelebek çıplak ampulün etrafında daire çiziyor, solgun gölgesi düzenli aralıklarla tahtaya aksediyordu. "Bana öğretebilirsin. Seyrederek birazını öğrendim zaten."

"Kızlar satranç oynamaz." Bay Shaibel'in sesi donuktu.

Beth cesaretini toplayıp bir adım daha yaklaştı, hayalinde şimdiden top diye yaftaladığı silindirik taşlardan birini parmağıyla gösterdi dokunmadan. "Bu yukarı aşağı hareket ediyor ya da ileri geri. Önü boşsa ta en sona kadar gider."

Bay Shaibel bir süre gıkını çıkarmadı. Sonra ucunda kesik atılmış limona benzer bir şey olan taşı gösterdi. "Peki ya bu?"

Kızın yüreği hopladı. "Çapraz."

Geceleri bir tanecik içip diğerlerini saklayarak hap biriktirmek mümkündü. Beth artanları diş fırçalığının içine koyuyordu, hiç kimsenin bakmadığı yere. Yalnız diş fırçasını kullandıktan sonra kâğıt havluyla iyice kurulaması şarttı yahut hiç kullanmayıp dişlerini parmağıyla temizlemek zorundaydı.

Telegram: @cinciva

O gece ilk kez art arda üç hap yuttu. Ense kökünden saç diplerine doğru hafif bir karıncalanma yayıldı; önemli bir şey keşfetmişti. Tüm bedenine yayılan sıcaklığa teslim oldu, üzerinde uçuk mavi pijamalarıyla Kızlar Koğuşunun en berbat yerindeki karyolasında yatıyordu, kapının dibinde, koridora yakın, banyonun tam karşısında. Hayatındaki bir muamma çözülmüştü; satranç taşlarını, hareketlerini ve nasıl yutulduklarını öğrenmişti, üstelik yetimhanenin verdiği haplar sayesinde midesini nasıl yatıştıracağını, kol ve bacak eklemlerindeki gerginliği nasıl gidereceğini de biliyordu artık.

"Tamam, evlat," dedi Bay Shaibel. "Artık karşılıklı satranç oynayabiliriz. Beyazlar benim."

Kızın elinde silgiler vardı. Aritmetik dersi bitmişti, on dakikaya kadar da Coğrafya başlayacaktı. "Fazla zamanım yok," dedi. Önceki pazar, ayinin bodruma inmesine imkân tanıdığı saatlerde tüm hamleleri öğrenmişti. Yoklamayı kaçırmadığı sürece hiç kimse onun eksikliğini hissetmiyordu çünkü ayine ilçedeki kilisenin kızlar korosundan bir grup katılıyordu. Ama Coğrafya dersi başkaydı. Sınıf birincisi olmasına rağmen Bay Schell'den tırsıyordu.

Hademenin sesi donuktu. "Ya şimdi ya hiç," dedi.

"Coğrafya dersim var..."

"Ya şimdi ya hiç."

Kararsızlığı sadece bir saniye sürdü. Kazanın arkasında eski bir süt kasası görmüştü. Onu satranç tahtasının boş tarafına sürükleyip oturdu ve, "Başla," dedi.

Adam onu, Çoban Matı denildiğini Beth'in sonradan öğreneceği taktikle dört hamlede yendi. Mağlubiyet tez gelmişti ama Coğrafyaya on beş dakika geç kalmasını önleyecek kadar tez değil. Tuvaletten çıkamadığını söyledi.

Bay Schell masasının başında ellerini beline dayadı. Sınıfa göz gezdirdi. "Aranızdaki genç hanımlardan bu genç hanımı kızlar tuvaletinde göreniniz var mı?"

Kıs kıs gülüşmeler oldu. Hiç kimse el kaldırmadı, Jolene bile, halbuki Beth onu kurtarmak için iki kez yalan söylemişti.

Telegram: @cinciva

"Peki siz hanımlardan kaçınız dersten önce kızlar tuvaletine gitti?

Gene kıkırdamalar oldu ve üç el kalktı.

"Üçünüzden Beth'i göreniniz oldu mu? Cici ellerini yıkıyordu belki?"

Yanıt gelmedi. Bay Schell, Arjantin'in ihraç mallarını sıraladığı tahtaya döndü ve listenin altına "gümüş" kelimesini ekledi. Beth bir anlığına yırttığını düşündü. Derken öğretmen yüzünü sınıfa dönmeden, "Beş puan," dedi.

Ceza puanları on olduğunda deri kayışla poponuzu kırbaçlıyorlardı. Beth için kayışla dövülmek o vakte kadar sırf hayalinde canlandırdığı bir şeydi fakat o anda imgelemi coştu, kaba etlerinin acıdan cayır cayır yanışı geldi gözünün önüne. Elini bağrına götürdü, bluzunun göğüs cebine koyduğu sabah hapını yokladı. Korkusu hissedilir biçimde azaldı. Diş fırçalığını gözünde canlandırdı, plastik, dörtgen bir kaptı; hali hazırda dört tane daha hap vardı içinde, karyolasının başucundaki küçük metal komodinin çekmecesinde duruyordu.

O gece sırtüstü uzandı yatağına. Elindeki hapı henüz yutmamıştı. Geceye has gürültülere kulak kesilmişti, gözleri karanlığa alıştıkça seslerin artması dikkatini çekti. Koridorun girişinde Bay Byrne, bankodaki Bayan Holland'la muhabbete koyuldu. Sesleri üzerine Beth'in vücudu kaskatı kesildi. Kırpıştırıp durduğu gözlerini karardık tavana dikti ve satranç tahtasının yeşil beyaz karelerini görmeye uğraştı. Sonra her taşı sırayla kendi karesine yerleştirdi: kale, at, fil, vezir, şah, önlerine de bir sıra piyon. Sonra Beyaz'ın şah piyonunu dördüncü yataya sürdü. Onu Siyah'ınkiyle karşıladı. Beceriyordu. Basitti. Böyle devam etti, kaybettiği oyunu en baştan tekrar oynuyordu.

Bay Shaibel'in atını üçüncü yataya çıkardı. Ezberine kazıdığı hamleyi koğuşun tavanında, yeşil beyaz tahtadaymışçasına açık seçik görüyordu.

Gürültüler beyaz, ahenkli bir artalanda çoktan dinmeye başlamıştı. Beth yattığı yerde mutlulukla satranç oynuyordu.

Telegram: @cinciva

Ertesi pazar Çoban Matı'nı kendi şah kanadındaki atıyla blokladı. Önceki gece oyunu ezberinde yüz kez tekrarlamış, en sonunda öfke ve aşağılanma duygularından arınmıştı da tahtayı ve taşları hayalinde ancak ondan sonra açık seçik canlandırabilir hale gelmişti. Pazar günü Bay Shaibel'le oyuna oturduğunda tüm hamleler yerini bulmuş, atı âdeta bir rüyadaymış gibi sürmüştü. O taşın verdiği hisse, parmaklarının ucundaki minyatür at kafasına bayılıyordu. Atı kareye sürünce, hademe hışımla baktı taşa. Vezirini sürerek Beth'e şah çekti. Ama Beth ona da hazırlıklıydı; önceki gece yatağında görmüştü bu hamleyi.

Hademenin kızın vezirini kıskaca alması on dört hamleyi buldu. Beth oyunu sürdürmeye yeltendi, vezirsiz, kaçınılmaz sonu görmezden geliyordu ancak elini piyona uzattığı an oynamasına fırsat vermeden adam onu durdurdu. "Şimdi oyundan çekiliyorsun," dedi. Sesi haşindi.

"Çekilmek mi?"

"Aynen öyle evlat. Veziri o şekilde kaybettin mi çekilirsin."

Kız ona bakakaldı, anlam verememişti. Adam kızın elini bıraktı, siyah şahı alıp tahtanın kenarına yan yatırdı. Taş bir süre deri geri yuvarlandı, sonra durdu.

"Hayır" dedi kız.

"Evet. Oyundan çekildin."

Adama bir şeyle vurası geldi. "Kurallarda bundan bahsetmemiştin."

"Bu bir kural değil. Sportmenlik gereğidir."

Adamın neyi kastettiğini şimdi anlıyordu, gene de hoşuna gitmedi. "Bitirmek istiyorum," dedi. Şahı alıp karesine geri koydu.

"Olmaz."

"Bitirmek zorundasın," dedi kız.

Adam kaşlarını kaldırıp ayaklandı. Beth adamı bodrumda hiç ayaktayken görmemişti, sırf koridorları süpürürken ya da sınıflarda kara tahtaları temizlerken şahit olmuştu onun ayakta durduğuna. Alçak tavanın kirişlerine kafasını çarpmamak için mecburen hafif kambur duruyordu. "Hayır," dedi. "Kaybettin."

Telegram: @cinciva

Haksızlıktı bu. Sportmenlik Beth'i hiç ilgilendirmiyordu. Oynamak ve kazanmak istiyordu. Hayatta en çok istediği şeydi kazanmak. Annesi öldüğünden beri hiç sarf etmediği bir laf etti: "Lütfen."

"Oyun sona erdi," dedi hademe.

Adama öfkeyle baktı. "Seni gidi açgözlü..."

Adamın kolları iki yana düştü ve usulca, "Artık satranç falan yok. Çık dışarı," dedi.

Beth biraz daha büyük olsaydı... Ama değildi. Masadan kalkıp merdivenlerin yolunu tuttu, hademe de gidişini arkasından sessizce seyretti.

Salı günü elinde silgilerle holdeki bodrum kapısına gittiğinde kapının kilitli olduğunu gördü. Kalçasıyla iki kez abandı ama kapı bana mısın demedi. Tıklattı, ilk başta yavaşça, sonra sert fakat içeriden hiç ses gelmedi. Korkunçtu. Adamın satranç tahtası başında oturduğunu, geçen seferden ona kızgın olduğu için böyle davrandığını tahmin etse de yapabileceği hiçbir şey yoktu. Silgileri geri getirdiğinde hem silgilerin temizlenmemiş olması hem de Beth'in her zamankinden çabuk dönmesi Bayan Graham'ın dikkatini çekmedi.

Aynısının perşembe günü de başına geleceğinden eminse de öyle olmadı. Kapı açıktı hatta merdivenlerden aşağı indiğinde Bay Shaibel'in hiçbir şey yaşanmamış gibi davrandığını gördü. Taşlar diziliydi. Silgileri çabucak temizleyip satranç tahtasının başına oturdu. O yerine geçene kadar Bay Shaibel şah piyonunu çoktan açmıştı. O da kendi piyonunu iki kare sürerek şahını açtı. Bu kez hiçbir hata yapmayacaktı.

Adam onun hamlesine tez tepki verdi, o da hemen karşıladı. Tek kelime etmeden sürekli hamle yapıyorlardı. Beth gerilimi hissediyor, bundan keyif alıyordu.

Yirminci hamlede Bay Shaibel oynamaması gereken bir atı ilerletince Beth bir piyonu altıncı yataya sürme imkânı buldu. Adam atı geri çekti. Bir hamle boşa gitmiş, adama geri adım attırmak Beth'i ürpertmişti. Geçer piyonunu[1] ata terfi ettirdi. Ardından, bir sonraki

Telegram: @cinciva

hamlede tekrar piyon oynadı. O piyon da bir sonraki hamlede vezir olacaktı.

Adam gidişatı görünce bir öfkeyle el atıp kendi şahını devirdi. İkisi de tek laf etmedi. Beth'in ilk galibiyetiydi bu. Tüm gerilim dinmişti ve Beth'in içinde ömrü boyunca hiç duymadığı harikulade bir his vardı.

Pazarları öğle yemeğinden kaytarabileceğini, kimsenin de oralı olmadığını keşfetmişti. Bu sayede Bay Shaibel'le üç saat takılabiliyordu, adam iki otuzda evine gidene dek. Konuşmuyorlardı, ikisi de. Adam daima beyaz taşlarla oynayıp ilk hamleyi yapıyordu, ona da siyahlar düşüyordu. Bunun sebebini sormayı aklından geçirdiyse de vazgeçmişti.

Bir pazar günü adam, kıl payı kazandığı bir oyunun ardından, "Sicilya Savunması'nı öğrenmen lazım," dedi.

"O nedir?" diye sinirle sordu kız.

Mağlubiyetin acısı içine oturmuştu. Geçen haftaki iki oyunda adamı yenmişti halbuki.

"Beyaz piyonu dördüncü yataya sürdüğünde, Siyah şunu yapar." Uzanıp beyaz piyonu iki kare ilerletti, adamın neredeyse hiç değişmeyen açılış hamlesiydi bu. Sonra siyah filin önündeki piyonu alıp ortaya doğru iki kare çekti. Ona ilk kez bu tür bir şey gösteriyordu.

"Sonra ne olur?" dedi kız.

Adam şah kanadındaki atı aldı ve açtığı piyonun sağ alt çaprazına koydu. "At f3'e."

"f3 nedir?"

"Şah kanadında f dikeyinin 3.karesi. Atı koyduğum kare."

"Karelerin adı mı var?"

Adam sakince kafa sallayıp onayladı. Beth onun bu kadar çok bilgiyi gönülsüzce verdiği hissine kapıldı. "İyi oynayanlar için adları vardır."

Kız öne eğildi. "Öğretsene."

Adam ona horgörüyle baktı. "Hayır. Şimdi olmaz."

Telegram: @cinciva

Bu da kızı küplere bindirdi. Bir insanın sır saklamaktan hoşlanmasını gayet iyi anlıyordu. Kendisinin de sırları vardı. Buna rağmen satranç tahtasının üzerinden uzanıp adamın suratını tokatlamak, zorla anlattırmak geçti içinden. İçini çekti. "Sicilya Savunması bu kadar mı?"

Kare isimlerini öğrenme konusunu kapatmış olması adamı rahatlatmış gibiydi. "Gerisi var," dedi. Anlatmaya devam edip temel hamleleri ve birkaç varyant gösterdi. Ama karelerin isimlerine değinmeden. Levenfish Varyantı ile Najdorf Varyantını gösterip denemesini söyledi. O da denedi, hem de tek hata yapmadan.

Gelgelelim akabinde gerçekten oynadıklarında, adam vezirinin önündeki piyonu açınca Beth onun demin öğrettiği yöntemin böyle bir durumda faydasız kalacağını hemen anladı. Adama hışımla baktı, hani elinde bir bıçak olsaydı oracıkta saplardı. Sonra kafasını tekrar satranç tahtasına eğip kendi vezir piyonunu açtı, adamı yenmeye kararlıydı.

Adam demin açtığı piyonun yanına bir piyon daha sürdü, filin önündekini. Bunu sık yapıyordu. "Bu da şu şeylerden biri mi? Sicilya Savunması gibi mi?" diye sordu kız.

"Açılış." Adam kafasını önünden kaldırmamıştı, gözü tahtadaydı.

"Yani?"

Adam omuz silkti. "Vezir Gambiti."

Kızın morali düzeldi. Adamdan bir şey öğrenmişti. Feda edilen piyonu almamaya, gerilimi sürüncemede bırakmaya karar verdi. Böylesi hoşuna gidiyordu. Taşların gizilgücü, yatay ve dikeylerdeki olasılıklar hoşuna gidiyordu. Bir oyunun ortasında, taşlar her yere dağılmış haldeyken, tahtada oluşan güçler çatışması onu heyecanlandırıyordu. Şah kanadındaki atını çıkardı, taşın oyuna kurduğu tahakkümü hissetti.

Yirmi hamlede rakibinin iki kalesini de almış, adam da oyundan çekilmişti.

Kapının altından sızan koridordaki ışığı kesmek için kafasını yastığın altına sokmuş, yatakta bir o yana bir bu yana yuvarlanıyor, bir fil ile kaleyi birlikte kullanarak en çabuk nasıl şah çekilir, ona kafa yoruyordu. Fili oynayınca kaleyle şah çekmiş oluyordun, fil de

Telegram: @cinciva

bir sonraki hamlede dilediğini yapabilecek özgürlüğe kavuşuyordu, veziri bile alabilirdi. Heyecan veren bu güçlü atağı düşünerek bir süre kıpırtısız yattı. Sonra yastığı kafasından çekip sırtüstü döndü, tavanı satranç tahtasına dönüştürdü ve Bay Shaibel'le oynadığı tüm karşılaşmaları sırayla baştan oynadı. Demin kendi icat ettiği kale-fil pozisyonunu uygulayabileceği iki tane açık yakaladı. Birinde çifte tehdit yaratarak söz konusu hamleye zemin hazırlayabiliyor, diğerinde de muhtemelen rakibine hiç çaktırmadan uygulayabiliyordu. Her iki oyunu yeni hamlelerle zihninden oynadı ve ikisini de kazandı. Mutlulukla gülümsedi ve uykuya daldı.

Aritmetik öğretmeni, Beth'in dinlenmeye ihtiyacı olduğunu söyleyerek silgi temizleme işini başka bir öğrenciye verdi. Haksızlıktı çünkü Beth'in aritmetik notları hâlâ mükemmeldi ancak bu konuda yapabileceği bir şey yoktu. Kızıl saçlı küçük oğlan her gün elinde silgilerle sınıftan ayrıldıkça Beth anlamsız toplama çıkarma işlemlerini sinirden eli titreyerek yapıyordu. Satranç oynama arzusu her geçen gün daha da alevleniyordu.

Salı ve çarşamba sadece tek hap yutup ikincisini sakladı. Perşembe günü zihninden bir saat kadar satranç oynadıktan sonra uykuya dalmayı başardı, böylece o gün iki haptan tasarruf etti. Aynı şeyi cuma da yaptı. Cumartesi günü hem kafeterya mutfağında çalışırken hem de öğleden sonrasında kütüphanede gösterilen dini film ve akşam yemeği öncesindeki Kişisel Gelişim Söylevi boyunca, içini hafiften saran hararete katlandı, diş fırçalığında sakladığı altı tane hapın varlığıyla avundu.

Aynı günün gecesi, ışıklar söndükten sonra altı hapın hepsini tek tek yuttu ve bekledi. Zamanla yarattığı his enfesti, içinde bir hoşluk oldu, gergin tüm uzuvlarına bir gevşeme geldi. İçini saran sıcaklığın, derinlerdeki kimyasal mutluluğun keyfine olabildiğince uzun süre varmak için uykuya direndi.

Pazar günü Bay Shaibel, nerelerdeydin diye sorunca adamın ilgisine şaşırdı. "Sınıftan çıkmama izin vermediler," dedi.

Adam kafa salladı. Satranç tahtası hazırdı hatta süt kasasını beyaz taşların olduğu tarafa konulmuş görünce şaşkınlığa uğradı.

.

Telegram: @cinciva

"Ilk hamleyi ben mi yapayım?" dedi, hayretle.

"Evet. Bundan sonra sırayla yer değiştireceğiz. Bu oyunun usulü böyledir."

Beth yerine geçip şah piyonunu oynadı. Bay Shaibel gık çıkarmadan vezirinin önündeki piyonu sürdü. Beth hamleleri unutmamıştı. Satranç hamlelerini asla unutmuyordu. Adam 25 Levenfish Varyantını oynuyordu; onun gözüyse çaprazı tamamen açık, darbe vurmayı bekleyen siyah fildeydi. Onu etkisiz hale getirmenin yolunu on yedinci hamlede buldu. Nispeten zayıf konumdaki kendi filini ona feda etmeyi yeğledi. Ardından atını oynayarak içeri daldı, kalenin birini çıkardı ve on hamleyi takiben adamı mat etti.

Basitti, asıl mühim olan gözünü dört açmak ve oyunun gidişatına göre olasılıkları kafanda canlandırmaktı.

Şah mat adam için sürpriz oldu; Beth şahı kendi yatayında yakalamış, kolunu ta karşıya uzatıp kalesini oynayarak mat hamlesini tamamlamıştı. "Mat," dedi adabına uygun bir şekilde.

Bay Shaibel'de o gün bir değişiklik vardı. Beth'in galibiyeti karşısında her zamankinin aksine kaşlarını çatmadı. One eğilip, "Sana satranç notasyonunu[2] öğreteceğim," dedi.

Beth adama bakakaldı.

"Karelerin adlarını. Öğreteyim artık."

Beth gözlerini kırpıştırdı. "Artık iyi mi oynuyorum?"

Adam bir şey demeye niyetlenip vazgeçti. "Sen kaç yaşındasın, evlat?"

"Sekiz."

"Sekiz yaşında." Koca göbeği el verdiğince öne eğildi. "Açık konuşayım, evlat, inanılmazsın."

Adamın ne demek istediğini anlamadı.

"Kusuruma bakma." Bay Shaibel yerdeki neredeyse boş yarım litrelik şişeye uzandı. Kafasını geri atıp şişeden içti.

"Viski mi o?" Beth sordu.

"Evet, evlat. Sakın kimseye söyleme."

"Söylemem," dedi kız. "Bana satranç notasyonunu öğretsene."

Telegram: @cinciva

Adam şişeyi yere bıraktı. Viskinin tadını merak eden Beth şişeden bir süre gözünü ayıramadı ve acaba içince nasıl bir his veriyordur diye düşündü. Sonra bakışlarını tekrar satranç tahtasına çevirip tüm dikkatini otuz iki taşa odakladı, her biri sessiz birer güç timsaliydi.

Gecenin kör vakti uyandı. Birisi yatağının kenarında oturuyordu. Gerildi.

"Sakin ol," diye fısıldadı Jolene. "Benim."

Beth bir şey demedi, öylece yatıp bekledi.

"Eğlenceli bir şey denemek hoşuna gider diye düşündüm," dedi Jolene. Elini örtünün altına sokup nazikçe Beth'in karnına koydu. Beth sırtüstü yatıyordu. Jolene elini çekmedi, Beth'in vücudu hâlâ kaskatıydı.

"Bu kadar kasma," diye fısıldadı Jolene. "Canım yakacak falan değilim." Kıs kıs güldü. "Sadece abazanlığım tuttu. Abazanlık nedir bilir misin?"

Beth bilmiyordu.

"Gevşe. Azıcık okşayacağım o kadar. Kendini bırakırsan hoşuna gider."

Beth kafasını çevirip koridor kapısına baktı. Kapalıydı. Her zamanki gibi altından ışık sızıyordu. Uzaktan sesler geliyordu, bankonun oradan.

Jolene'in eli aşağılara kaydı. Beth kafasını iki yana salladı. "Yapma..." diye fısıldadı.

"Sus bakayım," dedi Jolene. Elini daha da aşağı kaydırdı, tek parmağını sürtmeye başladı, bir aşağı bir yukarı. Acıtmasa da Beth'in bir yanı direniyordu. Terlemeye başladığını hissetti. "Of be," dedi Jolene. "Bahse varım zevklenmişsindir." Beth'e biraz daha sokuldu ve boştaki eliyle Beth'in elini tutup kendine çekti. "Sen de beni okşa," dedi.

Beth karşı koymadı. Jolene yakaladığı eli geceliğinin altına soktu, Beth'in parmakları sıcak ve nemli bir yere değdi.

"Hadi ama, bastır biraz," diye fısıldadı Jolene. Fısıldayarak ısrarlı konuşması ürkütücüydü. Beth söyleneni yapıp bastırdı.

Telegram: @cinciva

"Hadi bebeğim," diye fısıldadı Jolene, "Sürttür. Böyle yap." Beth'i parmaklamaya başladı. Dehşet vericiydi. Beth sırf yapılması gerekene odaklanarak Jolene'i birkaç kez ovuşturdu, bastırmaya gayret ederek. Yüzü terden sırılsıklam, boştaki eliyle örtüye yapışmış, yumruğunu var gücüyle sıkmıştı.

Derken Jolene'le yanak yanağa oldular, kız kolunu Beth'in göğsüne doladı. "Daha hızlı," diye fısıldadı Jolene. *"Daha hızlı. "*

"Hayır," dedi Beth yüksek sesle, dehşet içinde. *"Hayır, istemiyorum."* Elini geri çekti.

"Piç kurusu." Jolene de sesini yükseltmişti.

Koridordan koşar adım ayak sesleri geldi ve kapı açıldı. İçeri ışık vurdu. Beth'in tanımadığı gece görevlilerinden biriydi. Kadın tam bir dakika boyunca kapıda dikildi. Ortalık süt limandı. Jolene arazi olmuştu. Kendi yatağına döndü mü diye o tarafa bakmaya Beth'in cesareti yoktu. En sonunda kadın gitti. Beth dönüp bakınca Jolene'in kendi yatağında yattığını kaba batlarıyla gördü. Çekmecede üç tane hap duruyordu, Beth üçünü birden yuttu. Sonra sırtüstü uzanıp ağzındaki kötü tadın geçmesini bekledi.

Ertesi gün kafeteryada Beth uykusuzluktan perişan haldeydi.

"Sen hayatımda gördüğüm *en çirkin* beyaz kızsın," dedi Jolene alçak sesle. Kahvaltılık gevrek kuyruğundayken yanaşmıştı Beth'e. "Burnun çirkin, suratın çirkin, cildin de zımpara gibi. Üşütük pis beyaz kaltak seni."

Jolene, burnu havada, çırpılmış yumurtaların yolunu tuttu.

Beth hiçbir şey demedi, kıza hak veriyordu.

Şah, at, piyon. Satranç tahtasındaki düğümler çözülmek üzereydi. Derken *küt!* Vezir düştü. Tahtanın son yatayındaki kaleler ilk başta kuşatılmışsa da hazırdılar, gerilimi tırmandırdılar, sonra da tek hamlede baskıyı ortadan kaldırdılar. Fen Bilgisi dersinde Bayan Hadley mıknatıslardan "kuvvet hatları" olarak bahsetmişti. Sıkıntıdan içi geçmek üzere olan Beth birden uyanmıştı. Kuvvet hatları: Çaprazlarda filler, yataylarda kaleler.

Sınıftaki sandalyeler kareler gibi varsayılabilirdi. Ralph adlı kızıl saçlı oğlan at olsa, onu alıp iki sandalye yukarı, bir sandalye de yana

Telegram: @cinciva

kaydırıp Denise'in bitişiğindeki boş sandalyeye oturtabilirdi. Böylece bir üst yataydaki, şah varsaydığı Bertrand'a şah çekebilirdi. Bunu düşününce gülümsedi. Jolene'le ikisi bir haftadan fazla süredir küstü ama Beth sulu gözlülük etmemişti. Yakında dokuz yaşına basacaktı ve Jolene'e muhtaç değildi. Küskünlüğün onda yarattığı hislerin önemi yoktu. Jolene'e muhtaç değildi.

"Al bakalım," dedi Bay Shaibel. Kıza kahverengi kese kağıdının içinde bir şey uzattı. Pazar günü öğle saatiydi. Beth paketi açtı, içinde ince karton kapaklı kalın bir kitap vardı - *Çağdaş Satranç Açılışları.*

Gözlerine inanamayan kız sayfaları çevirmeye koyuldu. Uzun kolonlar halinde satranç notasyonlarıyla doluydu. Küçük satranç tahtası diyagramları ve "Vezir Piyonu Açılışları", "Hint Savunması Yöntemleri" gibi başlıklar vardı. Kız kafasını önünden kaldırdı.

Adam kaşları çatık bakıyordu. "Senin için en iyi kitap bu," dedi. "Merak ettiklerini oradan öğrenirsin."

Beth hiçbir şey demeden süt kasasına oturup tahtanın başına geçti, kitabı kucağında sıkıca tutup oyun sırasının gelmesini bekledi.

Bay Espero'nun aheste konuşması bir yandan, John Greenleaf Whittier ve William Cullen Bryant gibi şair isimleri bir yandan, İngilizce dersi en sıkıcı dersti. "Çiğ düşer toprağa / Günün son evrelerinde semalar ışıldar iken..." Aptalcaydı. Üstelik adam her kelimeyi yüksek sesle, özenle okuyordu.

Bay Espero'nun okuması boyunca Beth masasının altından gizlice *Çağdaş Satranç Açılışları*'nı karıştırıyordu. Varyantların üzerinden sırayla geçiyor, her birini kafasından oynuyordu. Üçüncü gün itibarıyla notasyonlar -e4 Af3- gerçek taşlarla ve karelerle oynuyormuş gibi zihninde çabucak canlanıyordu. Hamleleri rahatlıkla gözünün önüne getiriyor, satranç tahtasına gerek kalmıyordu. *Çağdaş Satranç Açılışları* hı kucağına, Methuen Yurdunun mavi ince yünlü kumaştan pilili eteği üzerine koyup oturduğu yerde, Bay Espero büyük şiirlerin sağladığı ruhsal gelişime dair gevelerken ya da "Doğaya sevdayla bağlılığından / gönül bağı kurar onun görünür tezahürleriyle, türlü lisanla konuşur

Telegram: @cinciva

doğa,"[3] gibisinden dizeleri yüksek sesle okurken, Beth'in yarı kapalı gözleri önünde satranç hamleleri tıkır tıkır yer değiştirdi. Kitabın en arkasında bazı klasik maçların tüm sürdürümleri[4] baştan sona, oyunun yirmi yedinci hamlede oyundan çekilmeyle veya kırkıncı hamlede beraberlikle sonuçlandığı kısma kadar sıralanmıştı. Beth tüm bu baleleri kendi taşlarıyla onamayı öğrenmişti; bazen bir atak kombinasyonunun zarifliği, bazen bir taş fedası, bazen de belli bir konumdaki güçler dengesini zora sokan bir hamle karşısında nefesi kesiliyordu. Ama aklı hep kazanç odaklı çalışıyordu, galibiyete odaklı.

Bay Espero, "İnsanın şen saatlerinde doğanın da sedası neşelidir / hem güleçtir hem tatlı dilli..."[5] diye okumayı sürdürürken, Beth'in huşuyla satranç dansı yapan zihni geometrik bir rokokoya dönüştü, mest olup vecde geldi, gark olduğu muhteşem hamleler ruhunu aydınlattıkça zihni daha da açıldı.

"Üşütük!" diye tısladı Jolene tarih dersinden çıkarlarken.

Beth de tıslayarak, *"Marsık"* diye karşılık verdi.

Jolene yerine mıhlandı, dönüp bakakaldı kıza.

Ertesi cumartesi, Beth altı hapı birden yutup kendini kimyasalların tatlı etkisine teslim etti, bir eli karnında diğeri kukusunda. O kelimeyi biliyordu. Annesinin kamyoneti çarpmadan önce öğrettiği birkaç şeyden biriydi. "Kendin silinip temizlen," derdi annesi banyoda. "Kukunu mudaka sil." Beth kendi kendini okşadı, tıpkı Jolene'in yaptığı gibi. Hoşuna gitmedi. Ona göre değildi. Elini apış arasından çekip kendini hapların verdiği zihinsel rahatlığa bıraktı. Belki de yaşı çok küçüktü. Jolene dört yaş büyüktü ve orasında tüyler bitmişti. Beth dokunmuştu onlara.

"Günaydın, üşütük," dedi Jolene usulca. Yüzü sakindi.

"Jolene," dedi Beth. Jolene yaklaştı. Etrafta kimsecikler yoktu, sırf ikisi vardı. Beden eğitimi sonrası soyunma odasındaydılar.

"Ne istiyorsun?" dedi Jolene.

"Çük emen nedir merak ediyorum."

Telegram: @cinciva

Jolene bir an ona bakakaldı. Sonra güldü. "Hay aksi," dedi. "Çük nedir biliyor musun?"

"Sanmıyorum."

"Oğlanların şeyidir. Sağlık kitabının arkasında var. Başparmak gibi."

Beth başıyla onayladı. Resmi görmüştü.

"Kısacası, balım," dedi Jolene ciddi ciddi, "bazı kızlar o başparmağı emmeyi sever."

Beth biraz düşündü. "Oradan işemiyorlar mı?" dedi.

"Silip temizliyorlardır herhalde," dedi Jolene.

Beth şok olmuş halde uzaklaştı. Üstelik kafası hâlâ karışıktı. Cinayetleri, işkenceleri işitmişliği vardı; hatta mahallede bir komşu çocuğunun köpeğini kalın bir sopayla bayıltana kadar dövdüğünü de görmüştü ama Jolene'in bahsettiği şeyi birisi nasıl yapabilir aklı almıyordu.

Ertesi pazar art arda beş oyunu kazandı. Bay Shaibel'le üç aydır oynuyor, adamın artık kendisini yenemeyeceğini biliyordu. Bir kez bile. Adamın her çalımını, başvuracağını bildiği her tehdidi kestiriyordu. Adamın atlarıyla onu bocalatmasına, belli bir taşı bir kareye yerleştirip kalıcı tehlike yaratmasına veya mühim bir taşı yutarak onu sıkıştırmasına imkân yoktu. Beth yaklaşan hamleyi görebiliyor ve kendi atağını kurarken aynı esnada rakip hamleden kaçınabiliyordu.

Maç bitince adam, "Sen sahi sekiz yaşında mısın?" dedi.

"Kasımda dokuz oluyorum."

Adam kafa salladı. "Önümüzdeki pazar gelecek misin?"

"Evet."

"İyi. Emin olayım da."

Pazar günü bodrumda Bay Shaibel'le beraber başka bir adam daha vardı. Zayıf biriydi, çizgili gömlekli ve kravatlı. "Bu Bay Ganz, satranç kulübünden," dedi Bay Shaibel.

"Satranç kulübünden?" dedi Beth papağan gibi, adamı süzerek. Adam biraz Bay Schell'i andırıyordu, hem de güler yüzlü olmasına rağmen.

Telegram: @cinciva

"Onunla kulüpte oynarız," dedi Bay Shaibel.

"Ben lise takımının koçuyum. Duncan Lisesi," dedi Bay Ganz. Kız okulun adını hiç duymamıştı.

"Benimle bir el oynamak ister misin?" diye sordu Bay Ganz.

Beth yanıt olarak süt kasasına kuruldu. Masanın üçüncü kanadına bir katlanır iskemle konulmuştu. Bay Shaibel koca cüssesiyle ona oturdu, Bay Ganz da tabureye. Adam el çabukluğuyla, biraz da gergin, uzanıp iki piyon kapıverdi, biri beyaz biri siyah. Aldığı taşları göstermeden bir elinden diğerine birkaç kez aktardıktan sonra yumruk yaptığı iki elini Beth'e uzattı.

"Birini seç," dedi Bay Shaibel.

"Neden?"

"Seçtiğin renkle oynayacaksın."

"Ha."Uzanıp Bay Ganz'ın sol eline hafifçe dokundu."Bu."

Adam elini açtı. Avucunda siyah piyon vardı. "Üzgünüm," dedi adam gülümseyerek. Gülümsemesi Beth'i tedirgin etti.

Beth zaten Siyah tarafta oturuyordu. Bay Ganz piyonları yerlerine koyup piyonunu e4'e sürdü ve Beth rahatladı. Kitabından Sicilya'nın her hamlesini öğrenmişti. Vezir piyonunu dördüncü yataya ilerletti. Adam atını çıkardığı zaman kız da Najdorf'ta karar kıldı.

Ne var ki Bay Ganz bu taktik için biraz fazla kurnazdı. Bay Shaibel'den daha iyi bir oyuncuydu. Gene de yarım düzine hamlenin ardından Beth adamı yenmenin kolay olduğunu anladı ve o doğrultuda ilerledi, sakince ve insafsızca, yirmi üç hamle sonra adamı çekilmeye zorladı.

Adam kendi şahını alıp kenara koydu. "Oyunu bildiğin kesin, küçük hanım. Burada takımınız var mı?"

Kız ona bön bön baktı.

"Başka kız oyuncular. Bir satranç kulübünüz var mı?"

"Yok."

"Nerede oynuyorsun peki?"

"Burada."

Telegram: @cinciva

"Bay Shaibel her pazar birkaç el oynadığınızı söyledi. Arada ne yapıyorsun?"

"Hiç."

"Peki ama nasıl geliştiriyorsun kendini?"

Sınıfta ve geceleri yattığı zaman zihninden satranç oynadığını adama söylemek istemedi. Konuyu başka yöne çekmek için, "Bir el daha oynayalım mı?" dedi.

Adam güldü. "Peki. Beyazlarla oynama sırası sende."

Réti Açılışı'nı kullanarak adamı çok daha kolayca yendi. Kitapta bu yöntem "hipermodern" diye tanımlanmıştı; şah kanadındaki filin kullanılma şekli hoşuna gidiyordu. Yirmi hamle sonra, üç hamleyi takiben onu mat edeceğine dair adamı uyardı. Adamın onu bekleyen akıbeti görmesi yarım dakikayı buldu. Hayretle kafasını iki yana salladı ve şahını devirdi.

"İnanılmazsın," dedi. "Hiç böyle bir şey görmedim." Ayağa kalkıp kazana yaklaştı, Beth orada duran küçük alışveriş poşetini o zaman fark etti. "Şimdi gitmem lazım. Sana bir hediye getirmiştim." Poşeti kıza uzattı.

Beth başka bir satranç kitabı bulma ümidiyle içine baktı. Pembe pelür kâğıda sarih bir şey vardı.

"Açsana," dedi Bay Ganz gülümseyerek.

Beth poşetten çıkardığı paketin gevşek sarih ambalajını yırttı. Mavi basma etekli pembe bir oyuncak bebekti, sarışın, büzük dudaklı. Bir an elindeki bebeğe bakakaldı.

"Ee?"dedi Bay Ganz.

"Bir el daha oynayalım ister misin?" dedi Beth, bebeği kolundan tutuyordu.

"Gitmem lazım," dedi Bay Ganz. "Belki gelecek hafta tekrar uğrarım."

Beth başıyla onayladı.

Giriş koridorunun bitiminde çöp tenekesi olarak kullanılan koca bir yağ varili vardı. Pazar filmini seyretmeye giderken bebeği onun içine attı.

Telegram: @cinciva

Sağlık bilgisi dersinde kitabın en arkasındaki resmi buldu. Karşılıklı iki sayfada bir kadın bir de erkek vardı. Kaba bir çizimdi, gölgelendirmesiz. İkisi de kolları iki yanda, avuçları dışa dönük duruyordu. Kadının dümdüz karnının altında basit, dikey bir çizgi vardı. Adamda böyle bir çizgi yoktu, varsa da görünmüyordu. Adamın orasından küçük bir keseyi andıran biraz yuvarlak bir şey sarkıyordu. Jolene onu başparmağa benzetmişti. Adamın çüküydü bu.

Öğretmen Bay Hume, günde en az bir öğün yeşil sebze yenmesi gerektiğini anlatıyordu. Sebzelerin adlarını tahtaya yazmaya başladı. Betilin solundaki koca pencerelerin ardında pembe kamelyalar tomurcuklanmaya başlamıştı. Beth çıplak erkek çizimini inceliyor, boş yere bir sır keşfetmeye uğraşıyordu.

Bay Ganz ertesi pazar tekrar uğradı. Yanında kendi satranç tahtasını getirmişti. Kareleri siyah beyazdı, taşlar da içi kırmızı keçe kaplı ahşap bir kutudaydı. Vernikli ahşap malzemeden yapılmışlardı; Beth beyazlardaki zımpara izlerini seçebiliyordu. Bay Ganz taşları dizerken Beth uzanıp atlardan birini aldı. Alışık olduklarından daha ağırdı ve altı yeşil keçeliydi. Eşya özentisi hiç yoktu ama bu satranç takımına imrendi.

Bay Shaibel'in satranç tahtası her zamanki yerindeydi, Bay Ganz'ın tahtasını koymak için başka bir süt kasası getirdi. İki tahta şimdi yarım metre arayla yan yanaydı. Güneşli bir gündü ve binayı çevreleyen yürüyüş yolundaki bodur çalıların arasından sızan güneş pencereden içeri vuruyordu. Taşlar dizilirken hiçbiri konuşmadı. Bay Ganz atı nazikçe Beth'in elinden alıp kendi karesine koydu. "İkimizle de oynayabilirsin diye düşündük," dedi.

"Aynı anda mı?"

Adam başıyla onayladı.

Kızın oturacağı süt kasası iki tahtanın arasına konulmuştu, ikisinde de Beyazlar ondaydı, her ikisinde de piyonunu e4'e oynadı.

Bay Shaibel bunu Sicilya'yla karşıladı; Bay Ganz ise kendi şah piyonunu e5'e sürdü. Beth duraklamadı bile, sürdürümleri ezberden oynadı. Her iki hamleyi de yapıp pencereden dışarı baktı.

.

Telegram: @cinciva

Ikisini de güçlük çekmeden yendi. Bay Ganz taşları dizdi ve tekrar başladılar. Bu kez her iki tahtada vezir piyonunu d4'e sürerek açtı oyunu, peşinden de vezir kanadındaki ikinci piyonu c4'e oynadı - Vezir Gambiti. Müthiş bir rahatlık içindeydi, âdeta bir rüyadaydı. Gece yarısına doğru yedi tane sakinleştirici almıştı ve üzerinde hâlâ bir rehavet vardı.

Karşılaşmanın ortasına doğru, pencerenin önündeki pembe tomurcuklu fidana gözü takılmışken Bay Ganz'ın konuşmasıyla dikkati dağıldı, "Beth, filimi f4'e oynadım," dedi adam, o da hülyalı bir edayla yanıtladı, "At e5'e." Fidan bahar güneşinde sanki ışıldıyordu.

"Fil e5'e," dedi Bay Ganz.

"Vezir d4'e," diye yanıtladı Beth gene bakmadan.

"At c6'ya,"dedi Bay Shaibel terslenir gibi.

"Fil e5'e," dedi Beth gözü pembe tomurcuklarda.

"Piyon e6'ya." Bay Ganz'ın sesinde tuhaf bir mülayimlik vardı.

"Vezir a4'e, şah," dedi Beth.

Bay Ganz'ın sertçe iç çektiğini işitti, ikinci bir iç çekişin ardından adam, "Şah f8'e," dedi.

"Üç hamlede mat," dedi Beth kafasını çevirmeden. "Önce atla şah çekilir. Şah'ın iki siyah karesi boştur, fil de orayı kapatır. Sonra at mat eder."

Bay Ganz tuttuğu nefesini yavaşça bıraktı. "Yüce Isa!" dedi.

Telegram: @cinciva

İKİ

Öğleden sonra Bay Fergussen onu Bayan Deardorff'un odasına götürmek üzere geldiğinde cumartesi filmini seyrediyorlardı. "Akşam Sofrada Nasıl Davranılır" adında, sofra adabıyla ilgili bir filmdi, o yüzden Beth filmi yarım bırakmaktan gocunmadı. Gene de korkmuştu. Ayine hiç katılmadığını mı keşfetmişlerdi? Hapları biriktirdiğini? Üzerinde beyaz pantolon ve beyaz tişört olan Bay Fergussen le beraber, yer yer çatlamış yeşil muşamba kaplı uzun giriş koridorunda yürürken Beth'in bacakları titriyordu, dizleri tutmaz gibiydi. Kalın tabanlı kahverengi ayakkabıları muşambada gıcırdıyordu. Parlak floresan lambalar yüzünden gözlerini kısmıştı. Önceki gün doğum günüydü. Hatırlayan olmamıştı. Bay Fergussen her zamanki gibi tek kelime etmiyor, sert adımlarla önden gidiyordu. Buzlu cam panelli, HELEN DEARDORFF - MÜDÜR yazdı kapıya varınca adam durdu. Beth kapıyı iterek açtı ve içeri girdi.

Beyaz bluzlu bir sekreter ona arka odaya geçmesini söyledi. Bayan Deardorff onu bekliyordu. Beth koca ahşap kapıyı itip içeri girdi. Kırmızı koltukta Bay Ganz oturuyordu, kahverengi takım elbise giymişti. Bayan Deardorff makamında oturuyordu. Beth'e kaplumbağa kabuğu desenli gözlüklerinin üzerinden baktı. Kız içeri girince Bay Ganz hoşnut bir gülümsemeyle koltuğundan kalkmaya niyetlendi. Sonra da bu hareketi abes kaçmış gibi tekrar çöktü.

"Elizabeth," dedi Bayan Deardorff.

Beth kapıyı arkasından örtmüş, artık birkaç metre ilerisinde duruyordu. Gözü Bayan Deardorff'taydı.

"Elizabeth, Bay Ganz'dan duyduğuma göre sen..."-gözlüğünü burnundan yukarı itti- "yetenekli bir çocukmuşsun." Bayan Deardorff'un ona bakışı kızdan inkâr bekler gibiydi. Beth'in gıkım çıkarmaması üzerine lafına devam etti, "Kendisi bizden alışılmadık

Telegram: @cinciva

bir ricada bulundu. Seni liseye götürmek istiyor, ne gündü..." Bakışları Bay Ganz'a kaydı.

"Perşembe," dedi Bay Ganz.

"Perşembe günü. Öğleden sonra. Senin müstesna bir satranç oyuncusu olduğunu savunuyor. Satranç kulübünde boy göstermeni ister."

Beth hiçbir şey demedi. Hâlâ korkmuş haldeydi.

Bay Ganz genzini temizledi. "Bir düzine üyemiz var, senin onlarla oynamam isterim."

"Ee?" dedi Bayan Deardorff. "Sen de oynamak ister miydin? Bir okul gezisi olarak ayarlanabilir." Bay Ganz'a acı acı gülümsedi. "Kızlarımız imkân oldukça dış dünyayı tecrübe etsinler isteriz." Beth bunu ilk kez işitiyordu; birilerinin herhangi bir yere gittiği duyulmuş şey değildi.

"Evet," dedi Beth. "İsterdim."

"İyi," dedi Bayan Deardorff. "Halloldu madem. Bay Ganz perşembe günü öğle yemeğinden sonra liseden bir kız öğrenciyle beraber gelip seni alır."

Bay Ganz gitmek üzere kalktı, Beth de peşinden çıkmaya niyetlendi ama Bayan Deardorff onu geri çağırdı.

"Elizabeth," dedi, baş başa kaldıklarında, "Bay Ganz bana senin hizmetlimizle satranç oynadığını söyledi."

Beth ne dese bilemedi.

"Bay Shaibel'le."

"Evet, efendim."

"Bu yaptığın, nizama son derece aykırı, Elizabeth. Bodruma mı iniyorsun?"

Kız bir an yalan söylemeyi düşündü. Ama Bayan Deardorff'un gerçeği öğrenmesi çok kolaydı. "Evet, efendim," dedi yine.

Beth azarlanmayı beklediyse de Bayan Deardorff'un sesi şaşırtıcı ölçüde sakindi. "Buna müsaade edemeyiz, Elizabeth," dedi. "Methuen in kusursuz disiplin anlayışı doğrultusunda senin bodrumda satranç oynamana müsaade edemeyiz."

Beth midesinin burkulduğunu hissetti.

Telegram: @cinciva

"Oyun dolabında satranç takımları olacaktı," diye devam etti Bayan Deardorff. "Fergussen'e söyleyeyim de ilgilensin."

Girişte bir telefon çaldı, ardından masadaki telefonun ışığı göz kırpmaya başladı. "Hepsi bu kadar, Elizabeth. Lisede terbiyeli ol, tırnaklarını da mutlaka temiz tut."

Bant karikatür serisindeki Majör Hoople, Baykuş Kulübü'nün müdavimiydi. Erkeklerin kocaman eski koltuklarda pinekleyip bira içtikleri, Başkan Eisenhower'ı ve şapkalara çok para harcayan eşlerini çekiştirdikleri bir mekândı. Majör Hoople aynı Bay Shaibel gibi koca göbekliydi, Baykuş Kulübü'nde siyah bira şişesi elinden eksik olmazdı, ettiği laflar ağzından küçük baloncuklar halinde çıkardı. Konuşma balonları içinde "Homur" ve "Aman Yarabbi!" gibi ifadeler yer alırdı. Oradan biliyordu "kulüp"ü. Methuen'deki kütüphane gibi bir yerdi. Beth belki öyle bir mekânda on iki kişiyle oynayacaktı.

Kimseciklere söylememişti. Jolene'e bile. Işıklar söndürüldükten sonra yatağına yatmış, karnında bir heyecan titremesi, gideceği günü düşünüyordu. O kadar çok karşılaşmanın altından kalkabilir miydi? Sırt üstü dönüp gerginlik içinde pijamasının cebini yokladı. İki tanesi duruyordu. Perşembeye altı gün vardı. Belki Bay Ganz'ın kastettiği başkaydı ve önce biriyle sonra başka biriyle oynayacaktı, o şekilde oynanıyorsa tabii.

Sözlükten "müstesna"ya bakmıştı. "Sıradışı, benzeri az bulunur, olağanüstü," anlamlarına geliyordu, içinden bu sözcükleri tekrarlıyordu şimdi: "Sıradışı, benzeri az bulunur, olağanüstü." Sözcükler zihninde bir ezgiye dönüştü.

On iki satranç tahtasını tek sıra halinde tavana dizerek gözünde canlandırmayı denedi. Yalnızca dört beş tanesi gerçek anlamıyla netti. Siyahları alıp beyazları "rakiplerine atadı, sonra "onların" açılış hamlesi olarak her birinin piyonunu e4'e sürdü ve açılışa Sicilya'yla karşılık verdi. Aynı anda beş karşılaşmaya odaklanıp sürdürebildiğini keşfetti, diğerlerinden dördü de beklemede kalıyordu.

Telegram: @cinciva

Koridordaki bankodan birisinin, "Saat kaç oldu?" dediğini işitti, başka biri de yanıtladı, "İki yirmi." Annesinin eskiden "gecenin körü" diye andığı saatler. Gecenin kör vaktiydi. Beth hayalinde aynı anda beş karşılaşma yaparak satranç oynamayı sürdürdü. Cebindeki hapları unutmuştu.

Ertesi sabah âdet olduğu üzere Bay Fergussen'in uzattığı küçük kâğıt bardağı alıp da içine bakınca iki tane turuncu vitamin hapından başka bir şey olmadığını gördü. Kafasını önünden kaldırıp ecza gişesinin ardındaki adama baktı.

"Hepsi o," dedi adam. "Sıradaki."

Beth arkasındaki kızın iteklemesine rağmen kıpırdamadı. "Yeşiller nerede?"

"Artık onlardan almayacaksın," dedi Bay Fergussen.

Beth parmak uçlarında yükselip bankonun üzerinden baktı. Bay Fergussen'in arkasındaki koca cam kavanozun üçte biri hâlâ yeşil hap doluydu. Orada yüzlercesi vardı, minicik şekerlemeler gibi. "Orada var ya," dedi parmağıyla gösterip.

"Onları elden çıkarıyoruz," dedi adam. "Yeni yasa çıktı. Çocuklara sakinleştirici verilmeyecek artık."

"Sıra *bende"*dedi Gladys arkasından.

Beth kıpırdamadı. Konuşmak üzere ağzını açtıysa da tek kelime edemedi.

"Vitamin alma sırası bende," dedi Gladys daha yüksek sesle.

Satranca kendini çok kaptırıp hap almadan uyuduğu geceler oluyordu. Ama bu gece farklıydı. Aldım bir türlü satranca veremiyordu. Diş fırçalığında üç tane hap kalmıştı o kadar. Bir tanesini yutmayı birkaç kez aklından geçirdiyse de her defasında vazgeçti.

"Duyduğuma göre *piyasaya* çıkacakmışsın," dedi Jolene. Kıkırdadı, Beth'le alay eder gibi değil de kendi lafı komiğine gitmiş gibi. "Milletin önünde satranç oynayacakmışsın."

"Kim söyledi?" dedi Beth. Voleybol sonrası soyunma odasındaydılar. Jolene'in memeleri önceki sene yokken, şimdi beden

Telegram: @cinciva

eğitimi tişörtünün altında bıngıl bıngıldı.

"Benim kulağım deliktir, yavrum," dedi Jolene. "Şu damaya benzeyen ama taşların deli gibi oradan oraya zıpladığı oyun değil mi o? Hubert Amcam oynardı."

"Bayan Deardorff mu söyledi?"

"O hanımefendiye asla yaklaşmam." Jolene kendinden emin gülümsedi. "Fergussen'den duydum. İlçe merkezindeki liseye götürüleceğini söyledi. Yarın değil öbür gün."

Beth ona hayretle baktı. Çalışanlar yetimlerle dedikodu yapmazlardı. "Fergussen mi?"

Jolene kulağına eğilip tüm ciddiyetiyle ekledi. "Onunla ikimiz zaman zaman sıkı fıkı takdiriz. Sakın birilerine yetiştirmeyesin, duydun mu?"

Beth başıyla onayladı.

Jolene geri çekilip saçım beyaz bir spor havlusuyla kurulamaya devam etti. Voleyboldan sonra duş alma ve giyinme faslı derken dersliklere dönmeden önce düediğince oyalanma imkânı bulunurdu.

Beth'in aklına bir şey geldi. Biraz sonra alçak sesle, "Jolene," dedi.

"He."

"Fergussen sana yeşil haplardan verdi mi? Fazladan?"

Jolene ona sert baktı. Derken yüzü yumuşadı. "Hayır, balım. Keşke verseydi. O haplar yüzünden koca eyalet enselerine binmiş.

"Haplar hâlâ duruyor. Büyük kavanozda."

"Hadi ya?" dedi Jolene. "Hiç fark etmedim." Gözünü Beth'ten ayırmıyordu. "Son zamanlarda biraz gergin görüyorum seni. Yoksunluk belirtileri mi yaşıyorsun?"

Beth son hapını önceki gece harcamıştı. "Bilmem," dedi.

"Etrafını gözlemle," dedi Jolene. "Önümüzdeki birkaç gün içinde ortalık asabi yetimlerden geçilmeyecek." Saçını kurutmayı bitirip gerindi. Arkasından vuran ışıkta, kabarık saçı ve kocaman gözleriyle Jolene güzeldi. Beth onun yanı başındaki bankta oturduğu yerde kendisini çirkin hissetti. Soluk tenli, ufak tefek ve çirkin. Üstelik haplar olmadığından gece yatağa girmeye korkuyordu. Son iki gündür sadece iki üç saatlik uykuyla ayaktaydı. Gözleri kum kaçmış

Telegram: @cinciva

gibi sızlıyordu, ense kökü duştan sonra bile hep terliydi. Fergussen'in bankosunun arkasında duran, üçte biri yeşil hapla dolu koca cam kavanozu aklından çıkaramıyordu, onunla diş fırçalığını yüz kez doldururdu.

Liseye götürülürken araba yolculuğu yapması Methuen'e geldiğinden beri bir ilkti. Geleli on dört ay olmuştu. Neredeyse on beş. Annesi bunun gibi siyah bir arabada ölmüştü, direksiyonun sivri bir parçası gözüne saplanarak. Elinde klipsli not levhası tutan kadından öğrenmişti bunu, kadının yanağındaki et benine gözlerini dikmiş, gıkını çıkarmamıştı. O zaman da hiçbir şey hissetmemişti. Annen vefat etti, demişti kadın. Cenazesi üç gün içinde kaldırılacak. Tabutu kapalı olacak. Beth tabut nedir biliyordu; Drakula'nın içinde uyuduğu şeydi. Babası önceki sene vefat etmişti, annesinin tabiriyle "gamsız bir hayat" sürdüğü için.

Beth arabanın arka koltuğunda oturuyordu, Shirley adında yaşça büyük, utangaç bir kızla beraber. Shirley satranç kulübündendi. Arabayı Bay Ganz sürüyordu. Beth'in midesi âdeta düğüm düğümdü. Dizleri bitişik, tam Bay Ganz'ın ensesini, çizgili gömlek yakasını görecek şekilde oturuyor, vızır vızır geçen arabaları ve otobüsleri ön camdan seyrediyordu.

Shirley muhabbet kurmak gayretindeydi. "Şah Gambiti'ni biliyor musun?"

Beth başıyla onayladı ama konuşmaya korktu. Önceki gece gözüne hiç uyku girmemişti, ondan önceki geceler de azıcık uyumuştu. Dün gece Fergussen'in resepsiyondaki hanımla laflayıp gülüşmesini dinlemişti; adamın gür kahkahası koridoru çınlatmış, ta koğuşa kadar ulaşmış ve karyolasında çelik gibi kaskatı yatan Beth'in kulağını tırmalamıştı.

Bunun dışında beklenmedik bir olay yaşanmıştı. Bay Ganz'la yola çıkmak üzerelerken Jolene koşarak yetişmiş, Bay Ganz'a şu muzip bakışlarından birini atıp, "Bir saniye konuşabilir miyiz?" demişti. Bay Ganz tamam deyince Jolene, Beth'i apar topar kenara çekip eline üç tane yeşil hap tutuşturmuştu. "Al balım," demişti, "Bunlara ihtiyacın olduğu belli." Jolene akabinde Bay Ganz'a

Telegram: @cinciva

teşekkür etmiş ve coğrafya kitabını koltuğunun altına kıstırıp seke seke sınıfın yolunu tutmuştu.

Ne var ki Beth'in hapları yutma imkânı olmamıştı. Şimdi hepsini cebinde taşıyor, bir yandan da korkuyordu. Damağı kurumuştu. Çaktırmadan ağzına atabileceği kanısındaydı, muhtemelen kimse fark etmezdi. Gene de korkuyordu. Yakında varmış olacaklardı. Başı dönüyordu.

Araba bir kırmızı ışıkta durdu. Kavşağın karşısında kocaman mavi tabelalı bir Püre Oil istasyonu vardı. Beth genzini temizledi, "Benim tuvaletim geldi."

"On dakikaya varırız," dedi Bay Ganz.

Beth kafasını sertçe iki yana salladı. "Sıkıştım."

Bay Ganz omuz silkti. Yeşil yanınca kavşağı alıp benzin istasyonuna yanaştı. Beth KADIN WC yazan tarafa girip kapıyı arkasından kilitledi, içerisi leş gibiydi, beyaz fayanslarda sıvışık lekeler vardı, lavabo da kırıktı. Soğuk su musluğunu açıp hapları ağzına attı. Bir avuç suyla yuttu. Şimdiden daha iyi hissediyordu.

Bir duvarını boylu boyunca üç tane kara tahtanın kapladığı koca bir derslikti. Ortadaki tahtaya beyaz tebeşir kullanarak büyük harflerle HOŞGELDİN BETH HARMON! yazılmıştı. Aynı tahtanın üstündeki duvara da Başkan Eisenhower ve Başkan Yardımcısı Nixon'ın renkli fotoğrafları asılıydı. Sıraların çoğu derslikten dışarı çıkarılıp koridor duvarının dibine dizilmiş, geri kalanlarıysa dersliğin en dibine itilmişti. Uç tane katlanır masa dersliğin ortasına bir U oluşturacak şekilde yerleştirilmiş, her birinin üzerine yeşil-bej kartondan, plastik taşlı dörder tane satranç tahtası konulmuştu. U masanın iç tarafına siyah taşlara bakacak şekilde metal sandalyeler yerleştirilmişti ancak beyazların olduğu tarafta hiç sandalye yoktu.

Püre Oil istasyonunda mola vermelerinin üzerinden yirmi dakika geçmişti. Beth'in titremesi de geçmişti ama gözleri acıyor, eklemleri sızlıyordu. Üzerinde pilili lacivert eteği ve cebine kırmızı harflerle *Methuen* işlenmiş beyaz bir bluz vardı.

İçeri girdiklerinde derslikte hiç kimse yoktu; cebinden çıkardığı anahtarla kilitli kapısını Bay Ganz açmıştı. Bir dakika sonra zil

Telegram: @cinciva

çalınca koridorda ayak sesleri ve birtakım bağrışmalar oldu, derken öğrenciler akın etmeye başladı. Çoğunluğu oğlandı. Büyük oğlanlar, koca koca oğlanlar; orası liseydi sonuçta. Kazak giymişlerdi, elleri ceplerinde, hafif kambur duruyorlardı. Beth nereye oturacağını bir an merak etti. Ama hepsiyle aynı anda oynayacaksa oturamazdı; bir tahtadan diğerine geçip tek tek hamle yapması gerekirdi. Oğlanlardan biri başparmağıyla Beth'i işaret edip diğerine bağırdı. "Hey, Allan. Kolla kendini!" Beth o anda kendini ufacık, çok önemsiz biri gibi hissetti; alelade resmi kıyafetiyle gösterişsiz, kumral saçlı bir yetim kız. Yüksek sesle konuşan, parlak renkli kazaklar giymiş bu rahat ve küstah tavırlı öğrencilerin yarı boyundaydı. Kendini aciz ve aptal gibi hissetti. Derken gözü tekrar satranç tahtalarına kaydı, taşların tanıdık dizilimini görünce nahoş hisler azaldı. Bu devlet lisesinde varlığı abes kaçıyordu belki ama şu on iki satranç tahtasının önündeki varlığı hiç de öyle değildi.

"Yerlerinize geçin ve sessiz olun lütfen." Bay Ganz'ın buyurgan konuşması şaşırtıcıydı. "Charles Levy liste başı oyuncumuz olduğundan bir numaralı tahtaya geçecek. Geri kalanlar diledikleri yere oturabilir. Karşılaşma boyunca konuşmak yok."

Birden herkes sustu ve hepsi Beth'e bakmaya başladı. O da bakışlara karşılık verdi gözünü kırpmadan, içinde gece karası bir nefretin kabardığını hissediyordu.

Bay Ganz'a döndü. "Başlayayım mı?" diye sordu.

"Bir numaralı tahtadan."

"Sonra ötekine mi devam edeyim?"

"Aynen öyle," dedi adam. Beth adamın onu sınıfa takdim bile etmediğini fark etti. İlk tahtaya yaklaştı, siyahların arkasında Charles Levy'nin oturduğu masaya. Elini uzatıp şah piyonunu dördüncü yataya sürdü.

İşin şaşırtıcı yanı, oğlanların pek kötü oynamasıydı. Hem de hepsi. Beth ömründe oynadığı ilk karşılaşmalarda bile oyuna hepsinden daha çok hâkimdi. Geri kalmış piyonları herkes ihmal ediyordu, taşları da çatallara[6] ardına kadar açıktı. Birkaçı incelikten yoksun mat hücumlarına yeltendi. Beth bu teşebbüsleri sinek kovarcasına geri püskürttü. Bir tahtadan diğerine çabucak

Telegram: @cinciva

geçiyordu, midesi burulmadan, elleri titremeden. Pozisyonu tartıp yapılması gereken hamleyi hesaplamak için her tahtaya sadece bir saniye göz atıyordu. Tepkileri tezdi, kesin ve amansız. Charles Levy güya en iyileriydi. Beth oğlanın taşlarını iflah olmayacak biçimde bir düzine hamleyle kapana kıstırdı, altı hamle sonra da son yatayda at-kale kombinasyonuyla mat etti.

Zihni berraktı, tatlı satranç hamlelerini âdeta ruhuna fısıldıyordu. Derslik tebeşir tozu kokuyor, ayakkabılarını gıcırdata gıcırdata oyunculara sırayla uğruyordu, içerisi sessizdi. İlgi odağı olduğunun farkındaydı, ufak tefekti ama sağlam ve amirane bir duruşu vardı. Dışarıda kuşlar ötüyor ama o duymuyordu. İçerideki bazı öğrencilerin gözü üzerindeydi. Kenar semtteki yetimhaneden gelen bu alelade kızın âdeta savaş meydanındaki Sezar'ın azmi ve enerjisiyle, spot ışıkları altındaki Pavlova[7] misali oyuncudan oyuncuya geçişini seyretmek için koridordaki oğlanlar içeri sızıyor, en arka duvarın dibine diziliyorlardı. Seyreden yaklaşık on kişi vardı. Bazıları dudak büküp esnese de çoğunluğu mekândaki enerjiyi, yılların yıpranmışlığını taşıyan bu eski dersliğin uzun geçmişi boyunca hiç görülmemiş bir olayın verdiği heyecanı hissediyordu.

Esasında kızın yaptığı incir çekirdeğini doldurmayacak kadar sıradandı, gene de inanılmaz zihninde çakan kıvılcımların çatırtısı dinlemeyi bilenlerin kulağına çalınmıştı bir kez. Kızın satranç hamleleri o kıvılcımlarla alazlanmıştı. Bir buçuk saatin sonunda, tek bir hata yapmadan, tek hamleyi israf etmeden hepsini yenmişti.

Durup etrafına bakındı. Aldığı taşlar her tahtanın yanında yığın oluşturmuştu. Birkaç öğrenci gözlerini ayırmadan ona baksa da çoğu göz temasından kaçınıyordu. Tek tük alkışlayanlar oldu. Yanaklarının kızardığını hissetti; içindeki bir şey ümitsizce tahtalara uzanıp ölü pozisyonlara davrandı. Oysa oynayacak hamle kalmamıştı artık. Yine küçük bir kızdı, güçten yoksun.

Bay Ganz bir kiloluk pakette Whitman çikolatası hediye edip onu arabaya götürdü. Shirley tek kelime etmeden bindi, arka koltukta Beth'e temas etmemeye özen göstererek. Methuen Yurduna sessiz sedasız döndüler.

Telegram: @cinciva

Çalışma salonu saat beşte tahammül edilmez oluyordu. Aklından satranç oynamayı denedi ama lisedeki öğle saatlerinden sonra çabası bu defalığına yavan ve anlamsız geldi. Coğrafya okumaya çalıştı çünkü ertesi gün sınav vardı ama koca kitap resmen sırf resimdi ve resimler ona çok az şey ifade ederdi. Jolene yoktu, halbuki Jolene'le görüşmeyi iple çekiyor, sakladığı başka haplar var mıdır merak ediyordu. Arada sırada batıl inanca varan bir umutla belki hapın küçük sert yüzeyini hisseder diye bluz cebini yokluyordu. Nafileydi.

Jolene akşam yemeğinde İtalyan makarnasını yerken Beth yemekhaneye gelip bir tepsi aldı. Yemeğini alacağına Jolene'in masasına yanaştı. Masada başka bir siyah kız daha vardı. Yeni gelenlerden Samantha. Jolene'le ikisi laflıyordu.

Beth tepelerine dikilip Jolene e, "Elinde başka var mı?" dedi.

Jolene kaşlarını çatıp olumsuz kafa salladı. Sonra da, "Gösteri nasıl geçti? İyi misin?" dedi.

"İyidir," dedi Beth. "Bir tanecik bile yok mu?"

"Balım," dedi Jolene kafasını öte yana çevirip. "Bunu bir daha duymuş olmayayım."

Kütüphanede öğleden sonra gösterilen cumartesi filmi *Cüppe*'ydi.[8] Victor Mature oynuyordu ve dini içerikliydi. Tüm çalışanlar oradaydı, en arkadaki özel yerlerinde pür dikkat kesilmişler, zangırdayarak çalışan projektörün yanı başında oturuyorlardı. Beth ilk yarım saatte gözleri neredeyse yarı kapalı oturdu; gözleri kızarıktı ve yanıyordu. Perşembe gecesi uyumamış, cuma günü de yalnızca bir saat kadar içi geçmişti. Midesi düğüm düğümdü, genzinde de sirke tadı vardı. Katlanır sandalyesinde kambur oturuyordu, eli etek cebinde, sabahleyin koyduğu tornavidadaydı. Kahvaltıdan sonra oğlanların marangozluk atölyesine girip bir tezgâhtan aşırmıştı. Gören olmamıştı. Parmaklarını acıtacak kadar sıkı kavradığı tornavidayı bırakmadan derin bir nefes alıp ayağa kalktı ve usulca kapıya yöneldi. Bay Fergussen eşikte oturmuş, gözetmenlik yapıyordu.

"Tuvalet," diye fısıldadı Beth.

Telegram: @cinciva

Bay Fergussen gözlerini arenadaki bağrı çıplak Victor Mature'dan ayırmadan başıyla onayladı.

Dar koridorda kararlı adımlarla ilerledi, rengi soluk muşamba zeminin pot yapmış kısımlarına takılmadan, kızlar tuvaletini geçip *Christian Endeavour* dergileri ile *Readers Digest*'in Sadeleştirilmiş Kitaplarının bulunduğu Çok Amaçlı Salona girdi, üzerinde ECZANE yazan asma kilitli camekân en dipteydi.

O salonda birkaç tane küçük ahşap tabure vardı, onlardan birini kaptı. Etrafta kimsecikler yoktu. Kütüphanede oynatılan filmdeki gladyatör naralarını işitiyordu ama kendi ayak seslerinden başka ses yoktu. O da ortalığı çınlatıyordu.

Tabureyi camekânın önüne koyup üstüne çıktı. Böylece en üste takılı asma kilit ve mandal, yüz hizasına gelmişti. Buzlu cam, içi kümes teli kaplamalı, ahşap çerçeveliydi. Ahşabı kalın bir tabaka halinde sentetik beyaz boyayla boyanmıştı. Beth boyalı mandalı tutan vidaları inceledi. Vidaların üzerine de boya vurulmuştu. Kaşlarını çattı, yüreği daha hızlı atmaya başladı.

Evde olduğu nadir zamanlarda babası, ayıkken, evin ufak tefek işlerini halletmekten hoşlanırdı. Eski bir evde oturuyorlardı, nispeten daha yoksul bir muhitte, üst üste boyanmaktan evin ahşap yüzeyleri kalın bir boya tabakası altındaydı. Beş altı yaşlarındaki Beth, babasının koca bir tornavidayla eskimiş priz ve elektrik düğmelerini sökmesine yardım ederdi. O konuda becerikliydi, babası da takdirle karşılardı. "Harbiden çabuk kapıyorsun, şekerim," derdi. Dünyalar onun olurdu. Ama vida yuvaları boya kaplıysa babası, "Dur da babacığın yapsın," derdi, sonra vida başına bir şey yapardı da Beth ancak ondan sonra tornavidayı oturtup vidayı döndürebilirdi. Peki ama babası boyayı sıyırmak için ne yapıyordu? Hem tornavidayı hangi yöne çevirmesi gerekecekti? Aniden kapıldığı yetersizlik duygusu yüzünden bir an boğulacakmış gibi oldu. Filmdeki arenadan bir kükreme yükseldi, onu da ayyuka çıkan coşkun müzik izledi. Tabureden inip geri dönebilir, yerine geçebilirdi.

Lâkin bunu yaparsa hali hazırda duyduğu hissi üzerinden atamazdı. Gece yatağa girdi miydi, hele bir de kapının altından sızan

Telegram: @cinciva

ışık yüzüne vurunca kulağında koridordaki sesler, ağzında kötü tatla rahat yüzü göremez, vücudu gevşemezdi. Tornavidayı sapından tutup kocaman iki vidanın başına küt küt vurdu. Hiçbir şey olmadı. Dişlerini sıkarak daha sert vurdu. Çözümü birden idrak edince tornavidayı daha bir sıkı kavradı ve ucuyla boyayı kazımaya koyuldu. Babasının yaptığı buydu işte. Tabureye sağlam basıp iki elini kullanarak vida yuvasına iyice abandı. Boyası pul pul döküldükçe pirinç vida başı açığa çıkıyordu. Tornavidanın keskin kenarıyla kanırtıp boya tabakasını iyice zedeledi. Derken koca bir tabaka düştü ve vida başı tümden ortaya çıktı.

Tornavidayı sağ eline aktarıp ucunu itinayla vidaya oturttu ve babasının öğrettiği gibi sola döndürdü. Yeni hatırlamıştı. Hafızası iyiydi. Tornavidayı elinden geldiğince büktü. Hiçbir şey olmadı. Tornavidayı çekti, iki eliyle kavrayıp tekrar oturttu. Sonra iyice kamburunu çıkararak ellerine keskin bir acı saplanana dek burdu. Birden bir şey gıcırdadı ve vida gevşedi. Vidanın büyük bölümünü tornavidayla, kalan kısmını da parmak uçlarıyla söküp bluzunun cebine attı. Ardından öbür vidaya girişti. Mandalın kendi tarafına bakan kısmında dört tane vida yuvası vardı -her köşede birer tane- ama sadece iki vida atılmıştı. Buna geçenlerde, her günkü Vitamin Saati'nde yeşil haplar duruyor mu diye koca kavanozu yokladığı sırada dikkat etmişti.

Diğer vidayı da cebine attı. Mandalın ona bakan kanadı kendiliğinden açılmıştı ama koca asma kilit hâlâ asılı, mandalın diğer kanadı da pervaza vidalanmış halde duruyordu. İlk bakışta zannettiğinin aksine mandal kanadının ikisini birden değil, sadece bir kanadını sökmenin yeterli olduğunu anlaması biraz zaman almıştı.

Gişe camını çekerek açtı, arkaya kaykıldı ki ağırlığıyla rahatça açılsın, sonra da kafasını içeri soktu. Lamba kapalıydı ama koca kavanozu dış batlarıyla seçebiliyordu. Kollarını açıldıktan içeri sokup parmak uçlarında yükseldi ve tüm gövdesini olabildiğince içeri itti. Banko pervazına karın üstü uzanmış haldeydi artık. Ayaklarını tabureden çekip kıvranmaya başladı. Banko pervazında biraz keskin bir yer vardı, oraya sürtünüp bir tarafını kestiğini

Telegram: @cinciva

hissetti. Aldırmayıp kıvranmayı sürdürdü, gıdım gıdım ama şaşmadan ilerliyordu. Bluzunun takılıp yırtıldığını hem işitti hem hissetti. Aldırmadı; dolabında başka bluzu vardı ve değiştirebilirdi.

Artık elleri metal tezgâhın soğuk, pürüzsüz yüzeyine değiyordu. Bay Fergussen'in onlara ilaç verirken arkasında durduğu dar, beyaz tablaydı bu. Yine gıdım gıdım, ağırlığını ellerine vererek ilerledi. Tezgâhta birtakım kutular vardı. Onları kenara itip kendine yer açtı. Artık ilerlemesi daha kolaydı. Ağırlığını öne verip kalçasını pervazın üzerinden aşırdı, uylukları artık bankoya değiyordu ve tezgâhın üzerine tümüyle uzanmayı başarmıştı hatta son saniyede yan dönüp yere düşmekten kurtuldu. içerideydi. Birkaç kez derin nefes alıp yere atladı. Etrafını görebileceği kadar ışık vardı. Ufacık bölmenin en dibine kadar ilerleyip durdu, yüzü hayal meyal seçilir kavanoza dönüktü. Cam kapaklıydı. Kapağı kaldırıp sessizce tezgâha koydu. Sonra iki elini birden yavaşça kavanozun içine soktu. Parmak uçları onlarca, yüzlerce hapın pürüzsüz yüzeyine değdi. Ellerini iyice daldırdı, bileklerine kadar hapa gömdü. Derin bir nefes alıp uzun bir süre salmadı. En sonunda soluğunu koyverip sağ elini avuç dolusu hapla geri çekti. Hapları saymadı, hepsini olduğu gibi ağzına tıktı, hepsi mideyi boylayana kadar da yutkundu.

Ardından etek ceplerine üç avuç dolusu hap doldurdu. Gişenin sağındaki duvarda bir kâğıt bardaklık vardı. Ayak parmak uçlarında yükselip uzanarak ona yetişmeyi başardı. Dört tane kâğıt bardak aldı. Bu kısmı önceki gece planlamıştı. Bardakları hap kavanozunun durduğu tezgâha düzgünce dizip her birini tek tek doldurdu. Sonra geri çekilip kavanoza baktı. Hap seviyesi eskisine kıyasla neredeyse yarıya inmişti. Bu problem çözümsüz görünüyordu. Başına neler geleceğini zamanla görecekti.

Bardakları bıraktı ve Bay Fergussen'in eczacılık görevi esnasında kullandığı kapıya yöneldi. Kilidi içeriden açıp oradan çıkacak, iki tur yapıp hapları yatağının başucundaki metal komodine taşıyacaktı. Hapları koymak üzere yarı boş bir kâğıt mendil kutusunu çoktan hazırlamıştı. Kutunun üzerini birkaç yaprak kâğıt mendille örtecek, kutuyu da emayeli komodinin en alt gözüne, temiz iç çamaşırı ve çoraplarının altına koyacaktı.

Telegram: @cinciva

Ne var ki kapının açılacağı yoktu. Çok sağlam biçimde kilitlenmişti. Kulbu ve sürgüyü el yordamıyla dikkatlice yokladı. Bunu yaptığı sırada kursağı düğümlenir gibi oldu, kolları uyuştu, ölü birinin kolları gibi pelteleşti. Kapıyı açamayacağına dair kuşkularında haklı çıkmıştı; içeriden açmak için anahtar gerekiyordu. Elinde sakinleştirici dolu dört tane kâğıt bardakla o küçücük gişe aralığından gerisin geri dışarı çıkamazdı.

Paçaları tutuştu. Film gösteriminde eksikliğini fark edeceklerdi. Fergussen onu aramaya çıkacaktı. Projektör kapatılacak ve tüm çocuklar, Fergussen'in gözetiminde Çok Amaçlı Salona yollanacak, karşılarında da Beth'i bulacaklardı. Daha beteri, kapana kısılmış hissediyordu, evinden alınarak bu kuruma yerleştirildiğinde ve bir koğuşta yirmi yabancıyla beraber uyumaya zorlandığında yüreği sıkışırcasına hissettiği o berbat duygunun aynısıydı; bir bakıma, evdeyken ışıl ışıl aydırdık mutfakta kapışan annesiyle babasının bağrışlarını dinlerkenki hali gibiydi. Beth yemek odasındaki çekyatta uyurdu o vakitler. O zamanlar da kapana kısılmış hisseder, kolları uyuşurdu. Yemek odasını mutfaktan ayıran kapının altında koca bir boşluk vardı; onun altından hem ışık sızardı hem bağrışlar.

Kapı kulpuna yapışmış halde uzun bir süre kalakaldı, kesik kesik soluyordu. Derken kalbi yeniden normal atmaya başlar gibi oldu, kollarına ve ellerine his geri geliyordu. Tezgâha tırmanarak geldiği yerden çıkabilirdi. Cebi hap doluydu. Kâğıt bardakları gişenin hemen arkasındaki bankoya koyabilir, dışarıdaki tabureye tekrar ayak basınca elini içeri uzatıp bardakları tek tek alabilirdi. Tıpkı bir satranç hamlesi gibi gözünde canlandırabiliyordu bunları.

Bardakları bankoya taşıdı, içinde muazzam bir dinginlik hissetmeye başlamıştı, o gün lisede yenilmez olduğunu anlayınca hissettiği dinginliğin aynısı. Dördüncü bardağı koyduğunda dönüp arkasındaki cam kavanoza baktı. Fergussen hapların çalındığını anlayacaktı. Gizlenir tarafı yoktu. Babasının bazen dediği gibiydi: "Battı balık yan gider."

Kavanozu tezgâha koyup kâğıt bardakları içine boşalttı ve geri çekilip baktı. Dışarıdan uzanıp kavanozu oradan kaldırmak basit işti. Nereye saklayacağını da biliyordu, kızların soyunma odasındaki

Telegram: @cinciva

kullanılmayan hademe dolabına. Orada hiç kullanılmayan eski bir galvanizli kova duruyordu, kavanoz onun içine sığardı. Dolapta bir de kısa merdiven vardı, onu güvenle kullanabilirdi çünkü soyunma odasının kapısı içeriden kilitlenebiliyordu. Ayrıca, kayıp hapları arayıp da bulsalar bile, suçu tümden üzerine yıkamazlardı. Tek seferde sadece birkaç tane yutar, kimseciklere söylemezdi, Jolene'e bile.

Birkaç dakika önce yuttuğu hapların tesiri zihnine ulaşmaya başlamıştı. Gerginliğinden eser kalmamıştı. Yeniden azmedip Bay Fergussen'in beyaz bankosuna tırmandı, kafasını camekândan dışarı uzatıp hâlâ boş olan salona göz gezdirdi. Hap kavanozu sol dizinin birkaç santim ötesindeydi. Kıvrıla kıvrıla camekândan çıkıp ayağını tabureye koydu. Dimdik ayağa kalktı, dingin hissediyordu, güçlü, hayatının dizginleri elinde.

Rüyadaymış gibi eğilip kavanozu iki eliyle birden kavradı. Tüm vücuduna hoş bir rehavet yayılmıştı. Yeşil hapların derinliklerine gözlerini dikip o rehavete teslim oldu. Kütüphanedeki filmin görkemli müziği duyuluyordu. Taburenin üzerinde hâlâ parmak uçlarında, gövdesi gişe pervazının üzerinde iki büklümdü; keskin kenarını artık hissetmiyordu. Uzuvları bir bez bebek gibi pörsüktü. Gözleri odağını yitirdi, yeşil saydamlaşıp bulanıklaştı.

"Elizabeth!" Ses kafasının içinden bir yerden gelmişti sanki. *"Elizabeth!"* Bir kadın sesiydi, haşin, annesininki gibi. Dönüp de bakmadı. Kavanozu kavrayan parmakları hepten gevşemişti. Kavanozu tekrar sıkıca kavrayıp kaldırdı. Ağır çekimde hareket ediyor gibiydi, hani filmlerde birisi rodeo yaparken ağır çekimde düşer de havada süzülerek nazikçe yere değer, canı hiç yanmamış gibi görünür, aynı öyle. İki eliyle kaldırıp döndüğü anda kavanozun dibi tok bir çınlama sesiyle camekânın kenarına çarptı. Bileklerinin burkulmasıyla kavanoz elinden kurtuldu ve taburenin kenarına çarparak patladı. Yüzlerce yeşil hapla karışık cam parçaları muşamba zemine çağlayarak saçıldı. Cam parçaları ışıkta elmas gibi parlayarak her yere dağılırken yeşil haplar pırıl pırıl bir şelale misali Bayan Deardorff'un ayaklarına aktı. Ondan birkaç metre ötede

Telegram: @cinciva

duran Bayan Deardorff art arda "Elizabeth!" diyordu. Çok uzun gibi gelen bir süre sonunda haplar yuvarlanmaz oldu.

Bayan Deardorff'un arkasında, beyaz pantolonu ve tişörtüyle Bay Fergussen duruyordu. Onun yanında Bay Schell, üçünün arkasında da neler olduğunu görmek için toplanan diğer çocuklar vardı, bazıları demin çıktıkları film yüzünden hâlâ gözlerini kırpıştırıyordu. Salondaki herkesin gözü üzerindeydi. Taburesinin üzerinde küçük bir sahneye çıkmış gibiydi, ellerini öne uzatmış vaziyette, cam kavanozu hâlâ taşıyormuşçasına yarım metre aralık tutuyordu.

Fergussen onu kahverengi personel aracına koyup hastaneye götürdü. Işıkları fazla parlak küçük bir odada ona gri bir kauçuk hortum yutturdular. Zorlanmadı. Hiçbir şeyin önemi yoktu. Bir kavanoz dolusu yeşil hap hâlâ gözlerinin önündeydi, içinde tuhaf şeyler oluyordu ama önemi yoktu. Uykuya daldı. Birisi koluna derialtı iğne yaptığında bir anlığına uyandı sadece. Orada ne kadar süredir yattığını bilmiyordu ama geceyi orada geçirmedi. Fergussen aynı akşam onu arabayla geri getirdi. Şimdi ön koltukta oturuyordu, ayık ve kaygısız. Hastane yerleşke dahilindeydi, Fergussen oranın lisansüstü öğrencisiydi. Binanın yanından geçerlerken Psikoloji Fakültesi'ni gösterdi. "Ben orada okuyorum," dedi.

Beth kafa sallamakla yetindi. Fergussen'i doğru-yanlış seçenekli sınavlara giren, sınıftan ayrılmak istediğinde el kaldırıp izin isteyen bir öğrenci olarak canlandırdı gözünde. Halbuki daha önce ona hiç ısınmamış, onu da diğer yetişkinlerle aynı kefeye koymuştu.

"Var ya, ufaklık," dedi delikanlı, "bir an Deardorff *infilak* edecek sandıydım."

Beth hızla geçtikleri ağaçları seyrediyordu.

"Kaç tane yuttun? Yirmi mi?"

"Saymadım."

Oğlan güldü. "Afiyet olsun," dedi. "Acısı yarın çıkar."

Methuen'de doğruca yatağa gitti ve on iki saat deliksiz uyudu. Sabahleyin kahvaltıdan sonra, her zamanki mesafeli tavrına yeniden bürünmüş olan Fergussen ona, Bayan Deardorff'un odasına

Telegram: @cinciva

gitmesini söyledi. Şaşırtıcıdır ki Beth korkmadı. Hapların etkisi geçmişti ama dinlenmiş ve sakin hissediyordu. Giyinirken olağanüstü bir keşifte bulundu. Yakalanıp da hastaneye götürüldükten, üstü başı çıkarılıp tekrar giydirildikten sonra bile, etek cebinin ta dibinde gözden kaçmış yirmi üç tane sakinleştirici kalmıştı. Hepsini kaba sığdırabilmek için diş fırçasını çıkarmak zorunda kaldı.

Bayan Deardorff onu neredeyse bir saat bekletti. Beth umursamadı. Falez deliklerinde yaşayan bir Kızılderili kabilesiyle ilgili *National Geographicteki* yazıyı okudu. Siyah saçlı, çürük dişli, esmer insanlardı. Resimlerde çoğunlukla yaşlıların dibine sinmiş bir sürü çocuk vardı. Pek tuhaftı; Beth'in cezalandırılmak haricinde yaşlılarla temas kurduğu pek vaki değildi. Bayan Deardorff'un ustura kayışını düşünmemeye çalıştı. Deardorff o kayışı kullanacaksa Beth katlanabilirdi. Nedense suçüstü yakalandığı kabahatin, alışıldık bir cezayla geçiştirilemeyecek kadar büyük çaplı olduğunu seziyordu. Bunun da ötesinde, yetimhane idaresinin karmaşıklığının, verilen haplarla kendisi dahil herkesin uysallaştırıldığının, böylece çocuklarla başa çıkmanın kolaylaştığının ayırdındaydı.

Bayan Deardorff ona oturmasını söylemedi. Bayan Deardorff'un döşeme kumaşı mavi, küçük kanepesinde Bay Schell oturuyordu, kırmızı koltukta da Bayan Lonsdale. Bayan Lonsdale şapelden sorumluydu. Beth pazarları satranç oynamak üzere kaytarmaya başlamadan önce Bayan Lonsdale'in şapeldeki bazı vaazlarını dinlemişti. Hıristiyanlık vazifelerine, dans etmenin ve Komünizm'in kötülüğüne, ayrıca Bayan Lonsdale'in çok net konuşmadığı başka konulara da değinen vaazlardı.

"Bir saattir senin durumunu tartışıyoruz," dedi Bayan Deardorff. Beth'e kenetlediği bakışları soğuk ve tehditkârdı.

Beth kadının yüzüne bakıp hiçbir şey demedi. Satranca benzer bir şey döndüğünü hissediyordu. Satrançta bir sonraki hamleni belli etmezdin.

Telegram: @cinciva

"Davranışın hepimizde derin bir infial yarattı. Daha önce hiç..."- bir an Deardorff'un çene kasları çelik halatlar gibi gerilip meydana çıktı- "Methuen Yurdu tarihinde bu denli elim bir olay *hiç* yaşanmamıştı. Bir daha tekrarlanmamak."

Bay Schell söz aldı. "Korkunç hayal kırıldığına uğradık..."

"Haplar olmadan uyuyamıyorum," dedi Beth.

Ani bir sessizlik oldu. Kızın konuşmasını hiçbiri beklemiyordu. Derken Bayan Deardorff konuştu: "En çok da o sebepten dolayı hap almamalısın." Ama sesinde bir tuhaflık vardı, korkmuş gibiydi.

"En başından bize hiç vermemeniz gerekirdi," dedi Beth.

"Bir velede göre senin dilin fazla uzamış," dedi Bayan Deardorff. Ayağa kalktı ve masanın üzerinden Beth'e doğru eğilerek diklendi. "Benimle bir daha böyle konuşursan pişman olursun."

Beth'in soluğu kursağında kaldı. Bayan Deardorff'un cüssesi dev gibiydi. Beth akkor kesilmiş bir şeye dokunmuşçasına geri çekildi.

Bayan Deardorff yerine oturup gözlüğünü düzeltti. "Kütüphane ve oyun alanındaki ayrıcalıkların askıya alınmıştır. Cumartesi filmlerine katılmayacaksın, akşamları da saat sekiz oldu mu yatacaksın. Anladın mı?"

Beth başıyla onayladı.

"Yanıt ver"

"Evet."

"Şapele otuz dakika önceden gidip sandalyeleri dizeceksin. Bu vazifeni herhangi bir bahaneyle ihmal ettiğin takdirde Bayan Lonsdale bana bildirmekle yükümlü. Eğer şapelde veya derslerde başka bir çocukla fısıldaştığın görülürse anında on ceza puanı alacaksın." Bayan Deardorff duraksadı. "On ceza puanı ne demek biliyor musun, Elizabeth?"

Beth başıyla onayladı.

"Yanıt ver."

"Evet."

"Elizabeth, Bayan Lonsdale'in bildirdiğine göre ayinleri sık sık uzun sürelerle terk ediyormuşsun. Buna son vereceksin. Pazarları tam doksan dakika boyunca şapelde kalacaksın. Her pazar vaazının

Telegram: @cinciva

bir özetini yazıp pazartesi sabahı masama bırakacaksın." Bayan Deardorff ahşap makam koltuğunda geri yaslanıp ellerini kucağında kenetledi. "Bir şey daha, Elizabeth..."

Beth kadına dikkatle baktı. "Buyurun efendim."

Bayan Deardorff acı acı gülümsedi. "Artık satranç yok."

Ertesi sabah Beth kahvaltıdan sonra vitamin kuyruğuna girdi. Pervazdaki mandalın değiştirilmiş olduğunu gördü, asma kilidin iki tarafında kalan kanatları da dört tane vidayla sağlamlaştırılmıştı.

Gişeye yaklaştığında Fergussen onu görünce sırıttı. "Kendin almak ister misin?" dedi.

Beth kafasını iki yana salladı ve vitamin haplarını almak üzere elini uzattı. Oğlan hapları verirken, "Takma kafana, Harmon," dedi. Sesi sevecendi; Beth vitamin saatinde onun daha önce bu şekilde konuştuğunu hiç duymamıştı.

Bayan Lonsdale o kadar kötü biri değildi. Beth'in dokuz buçukta damlamasından biraz mahcup olmuş gibiydi. Katlanır sandalyeleri nasıl açıp dizeceğini kıza gergin bir şekilde gösterdi hatta ilk iki sırayı dizmesine yardım etti. Beth işi zorlanmadan halletti ama Bayan Lonsdale'in tanrı tanımaz komünizmden ve Birleşik Devletlere nasıl yayıldığından bahsetmesini dinlemek epey fenaydı. Beth uykusunu alamamış, kahvaltısını bitirmeye vakti olmamıştı. Ancak rapor yazabilmesi için can kulağıyla dinlemeye mecburdu. Bayan Lonsdale son derece ciddi vaazında herkesin dikkatli olması gerektiğine, komünizmin bir hastalık gibi herkese bulaşabileceğine değindi. Komünizmin ne olduğu Beth'in kafasında açıldığa kavuşmuş değildi. Başka ülkelerde insanların gönül verdiği kötücül bir şeydi, Nazi olmak ve milyonlarca Yahudi'ye işkence etmek gibi.

Bayan Deardorff adamı haberdar etmiş olmasa Bay Shaibel onu bekliyor olurdu. Satranç oynamaya, Şah Gambiti'ni adama karşı denemeye can atıyordu. Belki Bay Ganz satranç kulübünden birisiyle beraber oynamaya gelirdi. Bunu yalnızca bir anlığına hayal etmek bile yüreğini ukdeyle doldurdu. Kaçası geldi. Gözleri dolu dolu oldu.

Telegram: @cinciva

Gözlerini kırpıştırıp kafasını iki yana salladı ve Bayan Lonsdale'i dinlemeyi sürdürdü. Kadın şimdi de Rusya'nın ne kadar feci bir yer olduğundan bahsediyordu.

"Halini görmeliydin," dedi Jolene. "Taburenin tepesine çıkmış, sarhoş gibi sallanıyordun, Deardorff da avazı çıktığı kadar bağırıyordu."

"Bir acayip olmuştum."

"Olursun tabii. Bahse varım iyi *kafa* yapmıştır." Jolene biraz daha sokuldu. "O yatıştırıcılardan kaç tane yuvarladın?"

"Otuz."

Jolene ona bakakaldı. *"Ooha!"* dedi.

Hap almadan uyumak zordu ama imkânsız değildi. Beth birkaç tanesini acil durumlar için saklıyordu. Her gece uyanık geçirdiği birkaç saati Sicilya Savunması'nı öğrenmeye ayırmaya karar vermişti. *Çağdaş Satranç Açılışları*'nda Sicilya'ya elli yedi sayfa ayrılmıştı ve c4 açılışından türetilmiş yüz yetmiş farklı hamle vardı. Geceleri hepsini kafasından oynayarak ezberleyecekti. O iş de hallolup tüm varyantları öğrendi miydi Pirć, Nimzovitch ve Ruy Lopez'e geçebilirdi. *Çağdaş Satranç Açılışları* kalın, hacimli bir kitaptı. Dert değildi.

Bir gün coğrafya dersi çıkışında, giriş koridorunun sonunda Bay Shaibel'i gördü. Adam tekerlekli metal kovasını almış, paspas yapıyordu. Teneffüsteki öğrencilerin hepsi öbür tarafa, avluya açılan kapıya gidiyordu. Beth adama yaklaşıp zeminin ıslak olduğu yerde durdu. Adam kendisine bakana kadar yaklaşık bir dakika bekledi.

"Üzgünüm," dedi. "Artık oynamama izin vermiyorlar."

Adam kaşlarını çatıp başıyla onayladı ama gık çıkarmadı.

"Cezalıyım. Ben..." Adamın yüzüne baktı. Hiçbir duygu görmedi. "Keşke seninle daha çok oynayabilseydim."

Adam bir an bir şey diyecekmiş gibi baktı. Ama konuşmayıp gözlerini yere eğdi, şişman bedeni hafif kambur, paspas yapmayı sürdürdü. Beth'in ağzına birden ekşi bir tat geldi. Arkasını dönüp ters istikamette uzaklaştı.

Telegram: @cinciva

Jolene'in demesine bakılırsa Noel'de daima evlat edinmeler oluyordu. Beth'in satranç oynamaktan men edildiğinin ertesi senesi, aralık başında iki çocuk evlat edinilmişti. Beth'in kanaatince ikisi de güzel çocuklardı. "İkisi de beyaz," dedi Jolene yüksek sesle.

İki yatak bir süre boş kaldı. Derken bir sabah kahvaltıdan önce Fergussen kızlar koğuşuna damladı. Bazı kızlar onu belinde bir sürü anahtarla koğuşta görünce kıkırdadı. Fergussen o sırada çoraplarını giymekle meşgul olan Beth'e yaklaştı. Kızın onuncu doğum gününe az kalmıştı. İkinci çorabını da giyip oğlana baktı.

Genç adamın kaşları çatıktı. "Sana yeni bir yer ayarladık, Harmon. Beni takip et."

Beth onun peşine takılıp koğuşun en dibine gitti. Boş yataklardan biri oradaydı, pencerenin altında. Diğerlerinden biraz genişçeydi ve etrafı ferahtı.

"Eşyalarını komodine koyabilirsin," dedi Fergussen. Bir dakika kadar kızı süzdü. "Burası nispeten daha iyi."

Kız öylece, hayretler içinde kalakalmıştı. Koğuşun en iyi yatağıydı bu. Fergussen klipsti levhaya not alıyordu. Uzanıp oğlanın koluna, kol saatinin biraz yukarısına, siyah kıllarla kaplı kısmına hafifçe dokundu. "Sağ ol," dedi.

Telegram: @cinciva

ÜÇ

"Bildiğim kadarıyla iki ay sonra on üç oluyorsun, Elizabeth," dedi Bayan Deardorff.

"Evet, efendim." Beth, Bayan Deardorff'un masası önündeki düz arkalıklı koltukta oturuyordu. Fergussen gelip onu çalışma salonundan almıştı. Sabahın on biriydi. Bu makam odasına ayak basmayalı üç seneyi geçmişti.

Kanepedeki hanım birden lafa karıştı zoraki bir neşeyle. "On iki harikulade bir yaştır," dedi.

Kadın ipek eteğin üzerine mavi örme hırka giymişti. Allığı ve kırmızı ruju haricinde, bir de konuşurken yapmacık dudak bükmeleri dışında güzel kadındı. Yanında oturan adamın üzerinde karyağdı tüvit kumaştan, yelekli bir takım elbise vardı.

"Elizabeth derslerinde pek başarılıdır," diye devam etti Bayan Deardorff. "Okuma Bilgisi ve Aritmetik derslerinde sınıf birincisidir."

"Aman ne güzel!" dedi kadın. "Benim kafam aritmetiğe hiç basmazdı." Beth'e gülücükler saçtı. "Ben, Bayan Wheatley," diye ekledi mahrem bir sır paylaşır gibi.

Adam gırtlağını temizleyip bir şey demedi. Burada ne işim var der gibi bir hali vardı.

Beth kadının ifadesini olumlu kafa sallayarak karşıladıysa da diyecek laf bulamadı. Onu neden buraya çağırmışlardı ki?

Bayan Deardorff, Beth'in okul durumundan bahsetmeyi sürdürürken mavi hırkalı hanım pür dikkat kesildi. Bayan Deardorff yeşil haplara veya Beth'in satranç oynamasına hiç değinmedi; Beth'i takdir etse de konuşma şekli mesafeliydi. Konuşması bitince sıkıntılı bir sessizlik yaşandı. Derken adam tekrar gırtlağını temizledi, koltuğunda huzursuzca kıpırdanarak Beth'e baktı ama kızın kafasının üzerinden geriye bakar gibiydi. "Seni Elizabeth diye mi

Telegram: @cinciva

çağırıyorlar?" Sesi genzinde hava baloncuğu varmış gibiydi. "Yoksa Betty mi diyorlar?"

Adama baktı. "Beth," dedi. "Bana Beth derler."

izleyen haftalarda kendisini derslere ve okumaya verip Bayan Deardorff'un makamına yaptığı ziyareti unuttu. Kızlara hitap eden bir roman serisi bulmuştu ve bulduğu her fırsatta onları okuyordu, çalışma salonlarında, gece yatakta, pazar öğleden sonraları. Kalabalık, dağınık bir ailenin en büyük kızının maceraları anlatılıyordu. Altı ay önce Methuen'in dinlenme salonuna bir televizyon konulmuştu ve her akşam bir saatliğine açılıyordu. Buna rağmen Beth, *I Love Lucy* ve *Gunsmoke* dizilerinden ziyade Ellen Forbes'un maceralarını yeğliyordu. Yatağına oturuyor, yatakhanede tek başına, ışıklar sönene dek okuyordu. Hiç kimse rahatsız etmiyordu.

Eylül ortası bir akşam tek başına okurken Fergussen damladı. "Senin eşyalarını toplaman gerekmiyor muydu?" diye sordu.

Beth kaldığı yeri başparmağıyla imleyip kitabım kapattı. "Neden?"

"Sana söylemediler mi?"

"Neyi söylemediler mi?"

"Evlat edinildin. Kahvaltıdan sonra seni almaya gelecekler."

Yatağının kenarına ilişmiş oturan Beth, Fergussen'in beyaz tişörtlü geniş göğsüne öylece bakakaldı.

"Jolene," dedi. "Kitabımı bulamıyorum."

"Hangi kitap?" dedi Jolene uyku mahmuru. Işıkların sönmesine az kalmıştı.

"Çağdaş Satranç Açılışları, kırmızı ciltli. Komodinimde saklardım."

Jolene kafasını iki yana salladı. "İki gözüm önüme aksın ki bilmiyorum."

Beth'in haftalardır kitaba baktığı yoktu ama ikinci çekmecenin en dibine koyduğunu çok net anımsıyordu. Kahverengi naylon valizi yatağın üzerine koymuş, içine üç elbisesini, dört takım iç çamaşırını, diş fırçasını, tarağını, bir kalıp sabun, iki toka ve birkaç tane de düz beyaz pamuklu mendil tıkmıştı. Komodini artık tamamen boştu.

Telegram: @cinciva

Kitabını kütüphanede de aramıştı ama yoktu. Başka bakacak yer kalmamıştı. Uç yıldır sırf zihninden satranç oynuyordu ama *Çağdaş Satranç Açılışları* sahip olup da önemsediği yegâne eşyasıydı.

Jolene'e gözlerini kısarak baktı. "Görmedin öyle mi?"

Jolene'in bir an nevri döndü. "Kimi suçladığına dikkat et," dedi. "O tür bir kitap benim neyime." Derken sesi yumuşadı. "Duyduğuma göre gidiyormuşsun."

"Aynen öyle."

Jolene güldü. "Sorun ne? Gitmek mi istemiyorsun?"

"Bilmiyorum."

Jolene nevresimin altına giriverdi ve örtüyü omuzlarına kadar çekti. "Peki bey'fendi, peki hanfendi dediğin sürece sorun yaşamazsın. Böyle halis bir Hıristiyan yuvasına kavuştuğun için minnettar olduğunu söylersen belki odana bir televizyon da koyarlar."

Jolene'in konuşma tarzında bir hırçınlık vardı.

"Jolene," dedi Beth. "Üzgünüm."

"Neden üzgünsün?"

"Evlat edinilmeyişine üzülüyorum."

Jolene burnundan güldü. "Bok," dedi, "Ben halimden gayet memnunum." Öbür tarafa yuvarlanıp Beth'den uzaklaştı ve yatağa kıvrıldı. Beth tam kıza uzanmaya yeltenmişti ki Bayan Furth eşikte belirip, "Işıklar sönüyor kızlar!" dedi. Beth yatağına döndü, son kez.

Ertesi gün Bayan Deardorff onları otoparka kadar geçirdi hatta Bay Wheatley şoför mahaline, Bayan Wheatley ile Beth de arka koltuğa geçene kadar arabanın başında bekledi. "Uslu bir kız ol, Elizabeth," dedi Bayan Deardorff.

Beth olur anlamında kafa salladı, aynı anda Bayan Deardorff'un arkasında, İdare Binası sundurmasında duran birisi gözüne çarptı. Bay Shaibel'di. Ellerini iş tulumunun ceplerine sokmuş, arabayı seyrediyordu. İnip adamın yanına gidesi geldi ama arada Bayan Deardorff vardı, o yüzden arkasına yaslandı. Bayan Wheatley çeneye başladı, Bay Wheatley de arabayı çalıştırdı.

Telegram: @cinciva

Otoparktan çıkarlarken Beth dönüp arka camdan ona el salladıysa da adam tepki vermedi. El sallamasını adamın görüp görmediğinden emin olamadı.

"Suratlarının halini görmeliydin," dedi Bayan Wheatley. Üzerinde aynı mavi hırka vardı ama bu kez altına uçuk gri bir elbise giymişti, naylon çorapları da yuvarlanarak bileklerine inmişti. "Tüm dolaplarıma baktılar hatta buzdolabını bile teftiş ettiler. Buzdolabındaki yemeklerimden etkilendiklerini hemen anladım. Ton balığı güvecinden biraz daha al. Çocukları karınlarını doyururlarken seyretmeye pek bayılırım."

Beth tabağına biraz daha yemek koydu. Tek sorun fazla tuzlu oluşuydu ama o konuda tek kelime etmedi. Wheatleylerdeki ilk öğünüydü. Bay Wheatley iş gezisi gerekçesiyle çoktan Denver'a gitmişti ve birkaç hafta dönmeyecekti. Kalın perdeli yemek odası penceresinin dibindeki duvar piyanosunun üstünde adamın bir fotoğrafı vardı. Oturma odasındaki televizyon açık kalmıştı; davudi bir erkek sesi Anacin'den[9] övgüyle bahsediyordu.

Bay Wheatley onları arabayla Lexington'a sessiz sedasız getirdikten sonra soluğu üst katta almıştı. Birkaç dakika sonra bir bavulla aşağı inmiş, dalgın bir edayla Bayan Wheatley'yi yanağından öpmüş, bir baş selamıyla Beth'le vedalaşmış ve gitmişti.

"Hakkımızda her şeyi öğrenmek istediler. Allston ayda ne kadar para kazanıyor diye sordular. Vay efendim niye çocuğumuz yokmuşmuş. Şeyi bile soruşturmuşlar..." -Pyrex tabağın üzerinden kafasını uzatan Bayan Wheatley sesini alçaltarak ekledi- "Psikiyatrik tedavi görüp görmediğimi bile araştırmışlar." Arkasına yaslanıp nefesini koyverdi. "Akıl alır gibi mi? Akıl alır gibi mi?"

"Değil, han'fendi,"dedi Beth ani sessizlik üzerine. Güveçten koca bir lokma daha alıp bir yudum suyla yuttu.

"Didik didik araştırıyorlar," dedi Bayan Wheatley. "Ama malum, mecburiyetten herhalde." Kendi tabağındaki hiçbir şeye dokunmamıştı. Eve geldikleri ilk iki saat boyunca Bayan Wheatley bir türlü yerinde oturamamış, hangi koltuğa çökse ya fırına bakmak ya duvarlardaki Rosa Bonheur kopyalarından birini düzeltmek ya

Telegram: @cinciva

da kül tablasını boşaltmak için ayağa fırlamıştı. Neredeyse hiç susmadan konuşuyor, Beth de arada bir "Evet, hanfendi" veya "Hayır, hanfendi" diye karşılık veriyordu. Beth'e odası henüz gösterilmemişti; kahverengi naylon çantası sabah on otuzda bıraktığı gibi hâlâ kapının önünde, tıka basa dolu gazetelikle yan yana duruyordu.

"Tanrı biliyor ya," diyordu Bayan Wheatley. "Üstlendikleri sorumluluk itibarıyla kılı kırk yarmak zorundalar. Çocuk büyütme mesuliyetini ite kopuğa bırakacak halleri yok ya."

Beth çatalını itinayla bıraktı. "Banyoya gidebilir miyim lütfen?"

"Hay hay, tabii ki." Elindeki çatalıyla oturma odasını işaret etti. Bayan Wheatley ağzına lokma sürmediği halde yemek boyunca çatalı elinden bırakmamıştı. "Oturma odasının solundaki beyaz kapı."

Beth kalktı, ufacık yemek odasını resmen işgal eden piyanoya sürtünerek geçip oturma odasına girdi. Bir fiskos sehpası, ayaklı abajurlar ve kabini gül ağacından koca bir televizyonun bulunduğu oda da tıklım tıkıştı. Bir dram dizisi başlamıştı. Orion pelüş halıya adımlarını itinayla atıp banyoya girdi. Banyo daracıktı ve tamamen bülbül mavisiydi, Bayan Wheatley'nin hırkasıyla aynı tonda. Paspası, ufak misafir havluları ve klozet kapağı da maviydi. Tuvalet kâğıdı bile maviydi. Beth tuvalet kapağını kaldırdı, ton balığını içine kusup sifonu çekti.

Üst kata çıktıklarında Bayan Wheatley kalçasını tırabzana dayayıp biraz dinlendi, soluk soluğa kalmıştı. Sonra hah kaplı koridorda birkaç adım ilerledi ve bir kapıyı dramatik bir edayla açtı. "İşte," dedi, "odan burası." Ufak bir ev olması itibarıyla Beth kendine ayrılan odayı gözünde ufacık canlandırmıştı ama içeri girdiği anda nefesi kesildi. Gözüne muazzam büyük göründü. Zemini çıplak ve gri boyalıydı, ikiz yatağın yanına pembe renkli oval bir yaygı seriliydi. Daha önce hiç kendi odası olmamıştı. Elinde valiziyle öylece dikilip etrafına bakındı. Bir şifonyer vardı, onunla aynı turuncuya çalan renkte ahşap bir çalışma masası, bir de pembe camdan masa lambası. Devasa yatağa da pembe kadifeden bir örtü

Telegram: @cinciva

serilmişti. "Kaliteli akçağaç mobilya bulmak ne kadar zor hayatta *bilemezsin"* diyordu Bayan Wheatley, "ama ayıptır söylemesi, en iyisini bulmayı becerdim sanıyorum." Beth'in aklı başka yerdeydi. Bu oda *onundu.* Beyaz yağlı boyalı kapıya baktı; anahtarı kilit yuvasındaydı, kulpun altında. Kapısını kilitleyebilir, içeri kimsecikler giremezdi.

Bayan Wheatley üst kat banyosunun yerini gösterdikten sonra eşyalarını yerleştirsin diye onu yalnız bıraktı, kapıyı da arkasından örttü. Beth valizini yere bırakıp odayı dolaştı, pencerelerde tek tek durup sıra ağaçlı sokağa göz attı. Bir dolap vardı, annesininkinden daha büyük, yatağın başucunda bir komodin, üstünde küçük bir okuma lambası da cabası. Güzel bir odaydı. Jolene olsaydı da görseydi keşke. Bir an Jolene'e üzüntüsünden ağlamaklı oldu. Jolene'in de yanında olmayışına, odadaki eşyalara beraber göz gezdiremeyişlerine, elbiselerini dolaba beraber yerleştiremeyişlerine hayıflandı.

Arabadayken Bayan Wheatley yaşça büyük bir çocuğu sahiplenmekten duydukları memnuniyeti dile getirmişti. Madem öyle niçin Jolene'i evlat edinmediniz, diye düşünmüştü Beth. Ama sesini çıkarmamıştı. Direksiyondaki asık suratlı Bay Wheatley'nin soluk tenli ellerine, ardından Bayan Wheatley'ye bakmış ve böylelerinin Jolene'i asla evlat edinmeyeceğini anlamıştı.

Beth yatağa oturup bu anıyı zihninden kovdu. Harikulade yumuşak bir yataktı, tertemiz ve ferah kokuyordu. Eğilip ayakkabılarını çıkardı ve sırtüstü yattı, iyice gerinip geniş döşeğin keyfini çıkardıktan sonra kafasını çevirdi ve bu odayı tümüyle ona ait kılan sımsıkı kapalı kapıya mutlulukla baktı.

O gece, hemen uyumak istemediğinden birkaç saat uyanık yattı. Sokak lambaları pencerelerinin hemen önündeydi ama neyse ki kalın perdeler vardı ve dilediği zaman çekip ışığı kesebilirdi. İyi geceler demeden önce Bayan Wheatley ona kendi odasını göstermişti. Onunkisi koridorun öbür tarafında, Beth'inkiyle tıpatıp aynı ebattaydı ama içeride ayrı bir televizyon ve kılıf geçirilmiş koltuklar vardı. Yatak örtüsü de maviydi. "Aslında burası tavan arası odasıydı, tadilattan geçirdik," dedi Bayan Wheatley.

Telegram: @cinciva

Beth yatağındayken uzaktan Bayan Wheatley'nin öksürüklerini işitebiliyordu hatta sonradan kadının yalın ayak tıpış tıpış yürüyerek banyoya gittiğini de işitti. Lâkin umursamadı. Kendi kapısı kapalı ve kilitliydi. Hiç kimse pat diye içeri giremez, dışarının ışığı suratına vurmazdı. Bayan Wheatley kendi odasında yalnızdı; ne muhabbet sesi vardı ne ağız dalaşının gürültüsü, yalnızca televizyondan gelen hafif bir müzik ve yapay sesler. Jolene de olsa harika olurdu ama o zaman odayı paylaşmak zorunda kalırdı, bu dev yatakta tek başına yatamaz, tam ortasına yayılamaz, serin çarşafın keyfini çıkaramaz, böyle kafa dinleyemezdi.

Pazartesi okula gitti. Kısa mesafe olmasına rağmen Bayan Wheatley bir taksi tutup götürdü onu. Beth yedinci sınıfa gidiyordu. Diğer ilçedeki gösteri karşılaşması yaptığı devlet lisesine çok benziyordu, kıyafetinin uygun olmadığını da biliyordu ama kimsenin yadırgadığı yoktu. Öğretmen onu sınıfa takdim ederken diğer öğrencilerin birkaçı Beth'i şöyle bir süzmüştü o kadar. Kitapları verilip bir hazırlık sınıfına yerleştirildi. Kitaplara ve öğretmenlerin sınıfta dediklerine dayanarak zorlanmayacağını anladı. Ders aralarında koridorlardaki gürültüler onu biraz tedirgin etti, diğer öğrencilerle göz göze geldiği birkaç keresinde de utangaçlığı tuttu ama zor değildi. Bu apaydınlık, gürültülü devlet okulunda karşısına çıkabilecek her engelle başa çıkabileceğini hissediyordu.

Öğlen paydosunda salamlı sandviçini ve bir kutu sütünü alıp kafeteryada tek başına oturmaktı niyeti ancak bir kız gelip karşı çaprazına oturdu. İkisi de bir süre konuşmadı. Diğer kız da gösterişsizdi, Beth gibi.

Sandviçinin yarısını bitirince Beth çaprazındaki kıza döndü. "Okulda bir satranç kulübü var mı?" diye sordu.

Diğer kız kafasını önünden kaldırıp baktı, irkilmişti. "Ne?"

"Buradakilerin satranç kulübü var mı? Katılmak istiyorum da."

"Ha," dedi kız. "Öyle bir şeyleri olduğunu sanmıyorum. Küçükler takımının amigo kızlarına katılmayı deneyebilirsin."

Beth sandviçini bitirdi.

Telegram: @cinciva

"Vaktinin çoğunu hep derslerine ayırıyorsun," dedi Bayan Wheatley. "Hobilerin falan yok mu senin?" Aslında Beth'in o sırada ders çalıştığı yoktu, okul kütüphanesinden aldığı bir romanı okuyordu. Odasındaki tekli koltukta oturuyordu, pencere önünde. Bayan Wheatley kapıyı tıklatıp üzerinde pembe kadifeden bornozu ve pembe saten terlikleriyle içeri girmişti. Yaklaşıp Beth'in yatak ucuna ilişti, sanki aklından başka şeyler geçiyormuş gibi dalgın gülümsedi kıza. Beth onunla beraber yaşamaya başlayalı bir hafta olmuştu ve dikkatini çektiği kadarıyla Bayan Wheatley genellikle bu haldeydi.

"Eskiden satranç oynardım," dedi Beth.

Bayan Wheatley gözlerini kırpıştırdı. "Satranç?"

"Çok severim."

Bayan Wheatley saçma düşmüş bir şeyi silkeler gibi kafa salladı. "Ha, satranç!" dedi. "Kralların oyunu. Ne güzel."

"Siz oynar mısınız?" dedi Beth.

"Ay, yok canım!" Bayan Wheatley alçakgönüllükle gülerek söyledi bunu. "Benim aldım ermez. Ama babam oynardı. Babam cerrahtı, pek nezih bir adamdı; sanıyorum kendi döneminde usta bir satranç oyuncusuydu."

"Kendisiyle satranç oynamam mümkün olur mu?"

"Zor," dedi Bayan Wheatley. "Babam yıllar önce vefat etti."

"Bu çevrede oynayabileceğim birileri var mı?"

"Satranç oynayan mı? Hiç bilmiyorum." Bayan Wheatley onu bir an bakışlarıyla tarttı. "Genelde erkek oyunu değil mi o?"

"Kızlar da oynar," dedi Beth.

"Ne güzel!" Bayan Wheatley'nin zihnen kilometrelerce ötede olduğu aşikârdı.

Bayan Farley gelecek diye Bayan Wheatley iki gün boyunca evi temizledi, ziyaret günü sabahı da Beth'i saçlarını taramaya üç kez yolladı.

Bayan Farley'ye kapıyı açtıklarında kadının beraberinde futbolcu montu giymiş uzun boylu bir genç de vardı. Beth gelen gencin Fergussen olduğunu görünce şok oldu. Delikanlı biraz mahcup görünüyordu. "Selam, Harmon," dedi oğlan. "Davetsiz geldim."

Telegram: @cinciva

Bayan Wheatley'nin oturma odasına girip elleri cebinde, ayakta durdu.

Bayan Farley bir dizi form ve bir denetim çizelgesi getirmişti. Beth'in perhizini, derslerini ve yaz tatili için planlarını sordu. Soruları çoğunlukla Bayan Wheatley yanıtladı. Her soruda çenesinin daha da düşmesi Beth'in dikkatinden kaçmadı. "Tahmin bile edemezsiniz," dedi Bayan Wheatley, "Beth okul ortamına nasıl da muhteşem uyum sağladı. Öğretmenleri çalışkanlığından muazzam etkilenmişler..."

Beth okulda Bayan Wheatley'nin öğretmenlerle konuştuğunu hiç hatırlamıyordu ama bozuntuya vermedi.

"Bay Wheatley'yle de görüşürüm diye ummuştum," dedi Bayan Farley. "Yakında gelir mi?"

Bayan Wheatley gülümsedi. "Allston sabah erkenden arayıp maalesef gelemeyeceğini esefle bildirdi. Sahiden çok yoğun çalışıyor." Dönüp Beth'e baktı, hâlâ gülümsüyordu. "Allston harikulade bir aile reisidir."

"Beth'e vakit ayırma imkânı buluyor mu?" dedi Bayan Farley.

"Tabii ki ayol!" dedi Bayan Wheatley. "Allston kızına harika babalık ediyor."

Şok olan Beth kafasını önüne eğdi. Jolene bile bu kadar iyi yalan söyleyemezdi. Bir an duyduklarına kendisinin bile inanası geldi, gözünde yardımsever ve babacan bir Allston Wheatley imgesi canlanmıştı - Bayan Wheatley'nin lafları dışında var olmayan bir Allston Wheatley. Derken gerçeği hatırına geldi; suratsız, mesafeli ve suskun olanı. Üstelik adamın telefonla aradığı bile yoktu.

Ziyarette bulundukları bir saat boyunca Fergussen neredeyse tek kelime etmedi. Gitmek üzere kalktıklarında delikanlı elini uzatınca Beth'in yüreği ağzına geldi. "Seni görmek güzeldi, Harmon," dedi oğlan. Beth onunla tokalaşırken biraz daha kalmayışına hayıflandı, baş başa kalamayışlarına.

Birkaç gün sonra Bayan Wheatley onu kıyafet almak üzere şehir merkezine götürdü. Otobüs bulundukları durağa yanaşınca Beth, bir otobüse ilk defa binecek olmasına rağmen araca tereddütsüz atladı.

Telegram: @cinciva

Ilık bir sonbahar cumartesisiydi. Beth yünlü Methuen eteğiyle rahatsızdı ve yeni bir elbise edinmek için sabırsızlanıyordu. Şehir merkezine kadar blokları saymaya koyuldu.

On yedinci durakta indiler. Bayan Wheatley işlek kaldırımda birkaç metre yürüyüp Ben Snyder Mağazası'nın döner kapılarından içeri girene dek, hiç gerek olmadığı halde, kızı elinden tuttu. Sabahın onuydu. Mağaza koridorları kocaman siyah el çantaları ve alışveriş torbaları taşıyan kadınlarla doluydu. Bayan Wheatley kalabalığın arasında tecrübeli bir uzman edasıyla ilerledi. Beth peşindeydi.

Giysi bakmalarından önce Bayan Wheatley onu geniş merdivenlerden alt kata götürdü, oradaki "Stok Fazlası Peçeteler" yazdı bir tabelanın bulunduğu tezgâhta yirmi dakika harcayıp rengârenk istifin içinden düzinelercesini kenara attı ve altı tane mavi peçete ayırdı. Bayan Wheatley'nin büyülenmiş gibi deneme yanılma faslıyla bir peçete takımı oluşturmasını Beth sabırla bekledi, sonra da kadın aslında peçeteye ihtiyacı olmadığına karar verdi. Ardından "Kelepir Kitap" yazan başka bir tezgâha yaklaştılar. Bayan Wheatley otuz dokuz sentlik yığınla kitabın başlıklarını yüksek sesle okudu, birkaçını karıştırdı ama hiçbirini satın almadı.

Nihayetinde asansörle zemin kata çıktılar. Orada bir parfümeriye uğradılar ve Bayan Wheatley bir bileğine *Paris Akşamı*, diğerine de *Emeraude* sıktı. "Tamamdır, hayatım," dedi Bayan Wheatley sonunda, "dördüncü kata çıkalım." Beth'e gülümsedi. "Genç kızların hazır giyim katına."

Üçüncü ve dördüncü katlar arasında Beth arkasına bakınca tabelasında KİTAP VE OYUNLAR yazan bir tezgâh gördü. Tabelanın hemen bitişiğindeki camekânlı tezgâhta üç tane satranç takımı vardı. "Satranç!" dedi, Bayan Wheatley'yi kol yeninden çekiştirip.

"Ne var?" dedi Bayan Wheatley bariz sinirli.

"Satranç takımları satıyorlar," dedi Beth. "Geri dönebilir miyiz?

"Sesini *alçalt*," dedi Bayan Wheatley. "Dönüşte bakarız."

Ama bakmadılar. Bayan Wheatley sabahın geri kalanını Beth'e indirimli reyonlardan aldığı mantoları deneterek, evire çevire etek boyuna bakarak, kızı en yakın pencereye yanaştırıp kumaşın

Telegram: @cinciva

dokusunu "doğal ışık"ta inceleyerek geçirdi, en sonunda da bir parça kıyafet aldı ve asansörle inmekte ısrarcı davrandı.

"Satranç takımlarına bakmayacak mıydık?" dedi Beth ama Bayan Wheatley yanıt vermedi. Beth'in ayakları acıyor, terliyordu. Karton kutuda taşıdığı mantoyu beğenmemişti. Bayan Wheatley'nin üzerinden çıkarmadığı hırkayla aynı bülbül mavisiydi ve bedeni tam uymamıştı. Beth giysilerden pek anlamazdı ama bu dükkânın ucuz mallar sattığını anlamıştı.

Asansör üçüncü katta durunca Beth satranç takımlarını kadına yeniden anımsatacak olduysa da kapı kapandı ve zemin kata indiler. Bayan Wheatley, Beth'i elinden tutup otobüs durağına götürürken bir yandan da aradığını bulmanın zorluğundan yakındı. "Neyse," dedi bilgiç bir edayla, otobüs durağa yanaşırken, "almak istediğimizi aldık."

Ertesi hafta İngilizce dersinde öğretmenin gelmesinden önce Beth'in arkasındaki birkaç kız konuşuyordu. "O ayakkabıları Ben Snyder'dan falan mı aldın?" dedi biri.

"Ölürüm de Ben Snyder'a adım atmam," dedi diğer kız gülerek.

Beth okula her sabah, bahçeleri ağaçlı ıssız evlerin bulunduğu loş sokakları arşınlayarak yayan gidiyordu. Aynı güzergâhı kullanan başka öğrenciler de vardı hatta Beth bazılarına göz aşinasıydı ama daima tek başına yürüyordu. Güz dönemine iki hafta geç kayıt yaptırmış, dördüncü haftasında ara sınavlar başlamıştı. Salı günü sabahtan hiç sınavı yoktu ve hazırlık sınıfında bulunması gerekiyordu. Onun yerine şehir merkezine giden otobüse bindi, yanında sadece defteri ve haftalık harçlığından ayırdığı kırk sent vardı. Otobüse binmeden önce bozuk parasını hazırlamıştı.

Satranç takımları tezgâhta hâlâ duruyordu ama yakından bakınca çok güzel olmadıklarını gördü. Beyaz veziri eline aldığında hafifliğine şaşırdı. Altına baktı, içi boş plastiktendi. Taşı geri koyarken tezgâhtar kadın yaklaşıp, "Yardımcı olabilir miyim?" dedi.

"Sizde *Çağdaş Satranç Açılışları* bulunur mu?"

"Bizde satranç, dama ve tavla var," dedi kadın, "bir de çeşidi çocuk oyunları."

Telegram: @cinciva

"Sorduğum, bir kitap," dedi Beth, "satranç üzerine."

"Kitap reyonu koridorun ucunda."

Beth kitap tezgâhına gidip raflara bakınmaya koyuldu. Satrançla ilgili hiçbir şey yoktu. Soracak tezgâhtar da yoktu. Öbür tezgâhtaki kadına geri döndü ve kendisine ilgi gösterilene dek uzun bir süre beklemek zorunda kaldı. "Satrançla ilgili bir kitap arıyorum," dedi Beth.

"Bu reyonda kitap satmıyoruz," dedi kadın, tekrar sırt çevirecek oldu.

"Buralarda bir kitapçı bulunur mu?" diye sordu Beth hemen.

"Morrise bak." Kadın bir koli yığınına dönüp kutuları düzeltmeye girişti.

"O nerede?"

Kadının gıkı çıkmadı.

"Morris nerede, han'fendi?" dedi Beth yüksek sesle.

Kadın dönüp hışımla baktı. "Yukarı caddede," dedi.

"Yukarı cadde ne tarafta?"

Kadın bir an haykıracakmış gibi baktı. Derken yüzü gevşedi ve, "Ana caddenin iki blok yukarısında," dedi.

Beth asansörle aşağı indi.

Morris köşe başındaydı, bir eczanenin bitişiğinde. Beth kapıyı iterek içeri girdi ve kendini ömründe hiç görmediği kadar çok kitapla dolu, koca bir mekânda buldu. Tezgâhın arkasındaki taburede kel bir adam oturmuş, sigara içerek bir şey okuyordu. Beth adama yanaşıp, "Sizde *Çağdaş Satranç Açılışları* bulunur mu?" dedi.

Adam kitaptan kafasını kaldırıp kıza gözlüğünün üzerinden baktı. "Bir tane olacaktı," dedi hoş bir sesle.

"Duruyor mudur?"

"Sanırım." Adam taburesinden kalkıp dükkânın arka tarafına geçti. Bir dakika sonra elinde kitapla geri döndü. Hacimli kitabın aynısıydı, kırmızı kapağı aynı. Kitabı görünce nefesini tuttu.

"Buyur," dedi adam kitabı uzatarak. Beth kitabı alıp Sicilya Savunmasının olduğu bölümü açtı. Varyantların adlarını tekrar

Telegram: @cinciva

görmek güzeldi; Levenfish, Dragon, Najdorf. Zihninde büyülü sözler gibiydi ya da azizlerin isimleri gibi.

Epey sonra adamın lafıyla kendine geldi. "Satrançla o kadar ciddi mi ilgileniyorsun?"

"Evet," dedi.

Adam gülümsedi. "Bu kitap sırf büyükustalar içindir sanıyordum."

Beth duraksadı. "Büyükusta nedir?"

"Dâhi oyuncu," dedi adam. "Capablanca gibileri, gerçi o fi tarihindeydi. Şimdilerde başka ustalar var ama adlarını bilmiyorum."

Onun gibi bir adama hiç rastlamamıştı. Adam çok rahattı ve karşısında herhangi bir yetişkin varmış gibi konuşuyordu. Hali tavrı Fergussen'i çok andırıyordu, gerçi Fergussen bazen çok resmi davranırdı. "Kaç para bu kitap?" diye sordu Beth.

"Epey pahalı. Beş doksan beş."

Beth'in korktuğu başına gelmişti. O günkü iki otobüs yolculuğunun ardından on senti kalmıştı. Kitabı adama uzatıp, "Teşekkür ederim. Buna param yetmez," dedi.

"Üzgünüm," dedi adam. "Tezgâhın üzerine bırakıver."

Beth bıraktı. "Başka satranç kitapları var mı?

Tabii. Oyun ve Spor bölümünde. Git de bir bak."

Dükkânın arka tarafında, *Paul Morphy ile Satrancın Altın Çağı, Kazançlı Satranç Tuzakları, Satrançta Nasıl Ustalaşırsınız, ileri Düzey Satranç Stratejisi* gibi başlıkları olan kitapların yer aldığı koca bir raf vardı. *Satrançta Hücum ve Karşı Hücum* adlı bir tanesini alıp oyunları okumaya, diyagramlara bakmadan hamleleri gözünde canlandırmaya başladı. Orada oyalandığı süre zarfında dükkâna girip çıkan birkaç müşteri daha oldu. Hiçbiri kızı rahatsız etmedi. Oyunları art arda okudu hatta baş döndürücü bazı hamleler -mesela vezir fedaları ve boğmaca matları- onu şaşırttı. Kitapta her biri "V. Smyslov - I. Rudakavsky: Moskova 1945" veya "A.Rubinstein - O. Duras: Viyana 1908" gibi başlıklarla ayrılmış altmış karşılaşma vardı. Bir tanesinde Beyaz bir piyonunu, otuz altıncı hamlede açarak şah tehdidinde bulunmak suretiyle vezir çıkıyordu.

Telegram: @cinciva

Beth kitabın kapağına baktı. *Çağdaş Satranç Açılışları*'ndan daha ince bir kitaptı ve fiyat etiketinde $2.95 yazıyordu. Kitabı bilinçli karıştırmaya koyuldu. Dükkândaki duvar saati on otuzu gösteriyordu. Tarih sınavına yetişmek için bir saat içinde yola çıkması şarttı. On taraftaki tezgâhtar kendi kitabına gömülmüş, onunla ilgilenmiyordu. Odaklanan Beth, on bir otuz itibarıyla oyunların on ikisini ezberlemişti.

Otobüsle okula dönerken oyunları kafasından oynamaya başladı. Bazı hamlelerin ardındaki incelikleri -vezir fedası gibi gösterişli hamlelerdekini değil de bazen bir piyonun tek kare sürülmesiyle ortaya çıkanları- keşfettikçe ense tüylerinin diken diken olduğunu hissediyordu.

Sınava beş dakika geç yetiştiyse de laf eden olmadı, üstelik diğer herkesten önce bitirdi. Okul saatinin bitimine yirmi dakika kala "P. Keres - A.Tarnowski: Helsinki 1952" karşılaşmasını oynadı. Bu oyundaki Ruy Lopez açılışında Beth, Beyazın veziri oynayış şekline bakarak Siyah'ın şah piyonuna dolaylı bir atakta bulunmaya niyetlendiğini anlamıştı. Otuz beşinci hamlede Beyazın kalesini ta e7ye sürüşü o kadar beklenmedikti ki Beth oturduğu yerde az kaldı haykırıyordu.

Fairfield Ortaokulu'nda okul dağıldıktan sonra, bazen de cumaları hazırlık dersi saatlerinde bir saatliğine toplanan sosyal kulüpler vardı. *Apple Pi* Kulübü ve Muhitimizin Sosyete Çömezi Kızları bunlardandı. Üniversitedeki kız derneklerine benziyorlardı ve katılımda ant içme şartı koşuluyordu. *Apple Pi*'deki kızlar sekizinci ve dokuzuncu sınıf öğrencileriydi; çoğu cart renkli kaşmir kazaklar, modaya uygun yırtık pırtık, çuval gibi bol paça pantolonlar ve baklava desenli çoraplar giyiyordu. Bazıları kırsalda yaşıyordu ve atları vardı. Safkan atlar. Öyle kızlar koridorlarda başkalarıyla asla göz teması kurmaz, hep tanıdıklarına güler yüz gösterirlerdi. Kazakları ya cart sarıydı ya lacivert ya pastel yeşil. Diz altına kadar çektikleri uzun çoraplar İngiliz malı yüzde yüz halis yündü.

Bazen ders arasında Beth kızlar tuvaletindeki aynada kendisine bakıp da düz kumral saçını, dar omuzlarını, donuk kahverengi

Telegram: @cinciva

gözlü toparlak suratını ve burun direğindeki çilleri gördükçe eskiden olduğu gibi ağzına sirke tadı geliyordu. Kulüplere üye olan kızlar ruj ve göz farı sürüyordu. Beth makyaj yapmıyordu, serbest bıraktığı saçı da hâlâ kâküllüydü. Ant içerek bir kulübe gireceğine ne kendisi ihtimal veriyordu ne de çevresindekiler.

"Bu hafta," dedi Bayan MacArthur, "binom teoremini işleyeceğiz. Binom nedir bilen var mı?"

Arka sıradan Beth el kaldırdı. Bunu ilk kez yapıyordu.

"Evet?" dedi Bayan MacArthur.

Beth ayağa kalkınca birden çekingenliğe kapıldı. "Binom, iki terimden oluşan matematiksel bir ifadedir." Bunu geçen sene Methuen'de görmüşlerdi. "X artı Y bir binomdur."

"Aferin" dedi Bayan MacArthur.

Beth'in önünde oturan kızın adı Margaret'tı; sarı saçı ışıl ışıldı, uçuk mor renkte pahalı bir kaşmir kazak giymişti. Beth yerine otururken, sarışın kafa hafiften ona doğru döndü. *"Ukala!"* diye tısladı Margaret. *"Ukala dümbeleği!"*

Beth koridorlarda hep yalnızdı; başka türlüsü aklının ucundan bile geçmiyordu. Kızların çoğu ikişerli üçerli gezerken o tek başına takılıyordu.

Kütüphaneden çıktığı bir öğlen saatinde uzaktan gelen bir kahkaha sesi dikkatini çekince dönüp koridorun o tarafına baktı ve önden vuran öğle güneşinin ışığında, arkası dönük, uzun boylu bir zenci kız gördü. Yanında daha kısa boylu iki kız daha vardı, sebilin başında, kahkahayla gülen kıza aşağıdan bakıyorlardı. Hiçbirinin hatları tam seçilmiyordu hatta arkalarından vuran ışık Beth'in gözünü kamaştırmıştı. Uzun boylu kız hafif yan döndü, kafasını geriye atışı öyle tanıdıktı ki Beth'in az kaldı kalbi duruyordu. Beth hızlı adımlarla çabucak o tarafa yürüdü.

Ama Jolene değildi. Beth birden durup çark etti. Uç kız sebilin başından ayrılıp bir patırtıyla ön kapıdan dışarı çıktı. Beth uzun bir süre arkalarından bakakaldı.

Telegram: @cinciva

"Bradley'nin dükkânına gidip bana sigara alabilir misin?" dedi Bayan Wheatley. "Sanırım soğuk algınlığına yakalandım."

"Peki, han'fendi," dedi Beth. Cumartesi öğleden sonrasıydı ve Beth'in kucağında bir roman vardı ancak okuyor değildi. P. Morphy ile sadece "büyükusta" diye anılan birisi arasındaki karşılaşmanın üzerinden geçiyordu. Morphy'nin atını f5'e sürdüğü on sekizinci hamle biraz tuhaftı. İyi bir ataktı ama Beth'in kanaatince Morphy vezir kanadındaki kalesini oynasaydı daha tahripkâr olabilirdi.

"Sigara içecek yaşta olmadığın için sana bir not yazayım."

"Peki, han'fendi," dedi Beth.

"Üç paket Chesterfield."

"Peki, han'fendi."

Daha önce Bradley'nin dükkânına sadece bir kez gitmişti, o da Bayan Wheatley'yle beraber. Bayan Wheatley ona yazdığı notu ve bir dolar yirmi sent verdi. Beth notu tezgâhtaki Bay Bradley'ye uzattı. Arkasında uzun bir dergi rafı vardı. Sigaraları alınca dönüp dergilere göz gezdirmeye başladı. *Time* ve *Newsweek*'in kapağında Senatör Kennedy'nin resmi vardı, adam başkanlığa koşuyordu ama bir Katolik olduğundan muhtemelen muradına eremeyecekti.

Tek bir rafı kaplayan kadın dergilerinin kapaklarında Margaret'a, Sue Anne ve *Apple Pi*'li diğer kızlara benzeyen simalar vardı. Hepsinin saçları ışıl ışıl, dolgun dudakları kırmızıydı.

Tam çıkmak üzereydi ki gözüne bir şey takıldı. Sağ alt köşede; fotoğrafçılık, tatil ve kendin-yap dergilerinin arasında, kapağında bir tane satranç taşı resmi olan bir dergi vardı. Yaklaşıp raftan aldı. Kapağında derginin adı *Chess Review* ve fiyatı vardı. Dergiyi açtı. Maç dökümleri ve satranç oynayan kişilerin fotoğraflarıyla doluydu. "Şah Gambitinin Yeniden Analizi" başlıklı bir makale vardı, bir diğerinin başlığı da "Morphy'nin Dâhiyane Hamleleri"ydi. O da Morphy'nin karşılaşmalarından birini çalışıyordu zaten. Kalbi daha da hızlı atmaya başladı. Sayfaları karıştırmayı sürdürdü. Rusya'da satranç konulu bir makale vardı. Bir de sürekli "turnuva" sözcüğü karşısına çıkıyordu. "Turnuva Hayatı" adında koca bir bölüm vardı. Satranç turnuvası diye bir şey olduğundan haberi yoktu. Satrancı bir

Telegram: @cinciva

meşguliyetten ibaret sanıyordu, tıpkı Bayan Wheatley'nin battaniye örmesi veya yapboz parçalarını birleştirmek gibi.

"Küçükhanım,"dedi Bay Bradley, "dergiyi almayacaksan yerine koy."

Beth irkilip döndü. "Ben sadece..."

"Levhayı oku," dedi Bay Bradley.

Önünde elle yazılmış bir levha vardı: OKUMAK İSTİYORSANIZ SATIN ALIN. Beth'in hepi topu on beş senti vardı. Birkaç gün önce Bayan Wheatley kıza bir süreliğine harçlıksız idare etmek zorundasın, demişti; maddi durumları biraz sıkışıktı ve Bay Wheatley'nin para havalesi gecikmişti. Beth dergiyi yerine koyup dükkânı terk etti.

Yarım blok ilerlemişti ki bir an duraklayıp düşündü ve geri döndü. Bay Bradley'nin dirseği dibinde, tezgâhın üzerinde bir gazete destesi vardı. Adama on sent verip bir tanesini aldı. Bay Bradley reçetesinin ödemesini yapan bir hanımla ilgileniyordu. Beth gazeteyi koltuk altına sıkıştırıp dergi rafının ucunda durdu ve bekledi.

Birkaç dakika sonra Bay Bradley, "Elimizde üç boy var," dedi. Beth adamın peşinde hanımla beraber dükkânın arka tarafına geçtiğini işitti. Beth *Chess Review*'un bir nüshasını alıp gazetenin arasına sıkıştırdı.

Dışarısı günlük güneşlikti, gazete koltuğunun altında, bir blok yürüdü. İlk köşe başında durdu, dergiyi çıkardı ve sentetik yünden, Ben Snyder'dan satın alınmış bülbül mavisi kazağının altına, eteğinin beline soktu. Kazağın belini derginin üzerine serbest bırakıp gazeteyi köşedeki çöp kutusuna attı.

Katladığı dergi karnına güzelce saklanmış halde yürürken Morphy'nin yapmadığı kale hamlesine tekrar kafa yormaya başladı. Derginin yazdığına göre Morphy "oyun tarihinin belki de en parlak oyuncusu"ydu. Kale f7'ye oynanabilirdi, Siyah'ın da onu atıyla almaması akıllıcaydı çünkü... Bloğun yarısına kadar gelmişken durakladı. Uzakta bir köpek havlıyor, sokağın karşı tarafındaki bakındı bir bahçede iki oğlan çocuğu bağrış çağrış ebelemece oynuyordu, ikinci piyon g5'e oynandıktan sonra kalan kale açığı

Telegram: @cinciva

değerlendirebilir, Siyah piyonu aldığı takdirde de filin önü açılırdı, o zaman da...

Gözlerini yumdu. O taş alınmadığı takdirde Morphy, şah çekmek için filini feda etmek suretiyle iki hamlede rakibini mata zorlayabilirdi. Taş alındığı takdirde de beyaz piyon tekrar derler, o zaman da fil öbür tarafa gider ve Siyah'ın yapabileceği hiçbir şey kalmazdı. *Buydu işte.* Yolun karşısındaki ufaklıklardan biri ağlamaya başladı. *Siyah'ın yapabileceği hiçbir şey yoktu.* Oyun en fazla yirmi dokuz hamlede biterdi. Kitaba uygun oynadığından Paul Morphy ancak otuz altı hamlede kazanmıştı. Kaleyle yapılabilecek hamleyi adam görmemişti. *Ama Beth görmüştü.*

Masmavi gökyüzünde güneş pırıl pırıldı. Köpek havlaması devam ediyordu. Çocuk zırlıyordu. Beth eve aheste yürüyüp oyunu baştan oynadı. Zihni göz kamaştırıcı, kusursuz bir elmas kadar berraktı.

"Allston'ın haftalar önce dönmüş olması gerekirdi," diyordu Bayan Wheatley. Yatağında oturuyordu, kare bulmaca dergisi yanında, şifonyerdeki küçük televizyonun sesi kısık. Beth demin mutfaktan bir fincan çözünür kahve getirmişti. Bayan Wheatley'nin üzerinde pembe sabahlık vardı, suratı da pudralıydı.

"Yakında döner mi?" dedi Beth. Aslında Bayan Wheatley'yle konuşası yoktu, *Chess Review*'a geri dönmek istiyordu.

"Mecburiyetten mahsur kalmıştır," dedi Bayan Wheatley.

Beth kafa salladı. Sonra, "Okul saatleri dışında bir işe gitsem," dedi.

Bayan Wheatley ona yadırgayarak baktı. "İşe mi?"

"Belki bir dükkânda çalışabilir, bir yerde bulaşıkçılık yapabilirim."

Bayan Wheatley ona epey bir süre bakakaldıktan sonra konuştu. "On üç yaşında çalışacak mısın?" dedi sonunda. Burnunu gürültüyle sümkürüp mendili katladı. "Sana mahrumiyet yaşatmadığımızı sanıyordum."

"Biraz para kazansam fena olmazdı."

"Giyime harcamak için herhalde."

Telegram: @cinciva

Beth bir şey demedi.

"Senin yaşında sadece siyah tenliler çalışır," dedi Bayan Wheatley. Kadının "siyah tenliler" deme şeklinden hareketle Beth konuyu uzatmamaya karar verdi.

Birleşik Devletler Satranç Federasyonuna katılmanın bedeli altı dolardı. Dergi aboneliği de dört dolar tutuyordu. Çok daha ilginç bir şey daha vardı ki o da "Turnuva Hayatı" bölümündeki numaralandırılmış bölgelerdi; mesela Ohio, Illinois, Tennessee ve Kentucky'nin dahil edildiği bir listenin altında şu duyuru vardı: "Kentucky Eyalet Şampiyonluğu, Şükran Günü haftası, Henry Clay Lisesi Oditoryumu, Lexington, Cuma - Cts - Pzr." Bunun da altında şu yazıyordu: "Ödül $185. Giriş ücreti: $5. Yalnızca BDSF üyelerine açık."

Birliğe katılmak altı dolar, turnuvaya girmek de beş dolar istiyordu. Ana caddeden geçen otobüs Jamvell Yolu'ndan on bir blok uzaklıktaki Henry Clay Lisesi'nden de geçiyordu. Şükran Günü'ne de beş hafta kalmıştı.

"Hanginiz tanımlayabilir?" dedi Bayan MacArthur.

Beth el kaldırdı.

"Beth?"

Ayağa kalktı. "Bir dik üçgende iki kenar uzunluğunun kareleri toplamı hipotenüsün karesine eşittir." Oturdu.

Margaret kıs kıs güldü ve yanında oturan, bazen de el ele tutuştuğu Gordon'a eğildi. "Bizim çok bilmiş bu işte!"dedi usulca, sesi neşeli ve alaycıydı. Gordon güldü. Beth pencereden dışarı, güz yapraklarına baktı.

"Para nereye gidiyor bilmem!" dedi Bayan Wheatley. "Bu ay ıvır zıvıra çok az harcadım, gene de zulam suyunu çekmiş. Çulsuzum." Kalın kumaşlı tekli koltuğa pat diye çöktü ve gözlerini bir an tavana dikip fal taşı gibi açtı, bir giyotinin altına yatmıştı sanki. "Elektrik ve telefon faturalarını ödedim, manav alışverişini abartmayıp sırf zaruri ihtiyaçları aldım. Sabah kahveme koyduğum kremadan feragat ettim, özel zevkime hiç para harcamadım, ne sinemaya gittim ne de

Telegram: @cinciva

kilise kermesine, gene de yedi dolarım kalmış, halbuki en az yirmi kalmış olması lazımdı." Az önce cüzdanından çıkarıp avucunda buruşturduğu bir dolarlık banknotları yanındaki sehpaya attı. "Ekim sonuna kadar tüm paramız bu. Bununla tavuk boynu ve yulaf lapası bile zor alınır."

"Methuen size çek yollamıyor mu?" dedi Beth.

Bayan Wheatley tavana bakmayı bırakıp kıza döndü. "İlk yıl için geçerliydi o," dedi sakince. "O da senin bakım masraflarına gitti."

Beth bunun doğru olmadığını biliyordu. O çek yetmiş dolarlıktı ve Bayan Wheatley kıza o kadar para harcamamıştı.

"Ay başını getirebilmemiz için bizi yirmi dolardan aşağısı kurtarmaz," dedi Bayan Wheatley. "On üç dolar eksiğim var." Bir an tavana doğru göz devirip tekrar Beth'e baktı. "Paramın hesabını daha iyi tutmam gerek."

"Belki enflasyondandır," dedi Beth, gerçek payı da vardı dediğinde. Sadece altı dolar aşırmıştı, o da üyelik için.

"Belki," dedi Bayan Wheatley, yatışmıştı.

Asıl sorun giriş ücreti olan beş dolardı. Bayan Wheatley'nin bütçe yakınmasının ertesi günü hazırlık sınıfında, Beth kompozisyon defterinden bir yaprak kopardı ve Bay Shaibel'e bir mektup yazdı, Methuen Yurdu Müstahdemi, Mount Sterling, Kentucky adresine. Şöyle yazdı:

Sevgili Bay Shaibel

Burada birincilik ödülü yüz dolar, ikincilik ödülü de elli dolar olan bir satranç turnuvası yapılıyor. Başka ödüller de var. Giriş ücreti beş dolar ve benim param yok.

Bana borç yollarsanız herhangi bir ödül kazandığımda size on dolar öderim.

Çok içten sevgilerle,
Elizabeth Harmon

Ertesi sabah Bayan Wheatley hâlâ yataktayken Beth oturma odasındaki tıklım tıkış çalışma masasından bir zarf ile bir pul aldı.

Telegram: @cinciva

Mektubu posta kutusuna okula giderken attı.

Kasımda Bayan Wheatley'nin cüzdanından bir dolar daha aşırdı. Bay Shaibel'e yazalı bir hafta olmuş, yanıt gelmemişti. *Chess Review*'un yeni sayısını bu kez o paranın birazını harcayarak satın aldı. Böylece kendini geliştirebileceği birkaç karşılaşmaya kavuştu. Bir tanesi Benny Watts adında genç bir ustanın maçıydı. Benny Watts Birleşik Devletler şampiyonuydu.

Bayan Wheatley sık sık ciddi gribe yakalanıyordu. "Virüslere dirençsizim," diyordu. "Ya da onların bana zaafı var." Yazdırdığı reçeteyi Bradleyden alsın diye Beth'e uzattı, bir de kendine kola alsın diye on sent verdi.

Kız içeri girince Bay Bradley ona bir tuhaf baktıysa da bir şey demedi. Beth reçeteyi adama verdi, o da dükkânın arka tarafına geçti. Beth dergilere yaklaşmamaya özen gösteriyordu. Bir ay önce *Chess Review*'un raftaki tek kopyasını aşırmıştı. Adam hemen anlamış olsa gerekti.

Bay Bradley üzeri etiketli küçük bir plastik kapla geri döndü. İlacı tezgâha bırakıp beyaz bir kese kâğıdı çıkardı. Beth ilaç kutusuna bakakalmıştı. İçindeki haplar uzunca ve açık yeşildi.

"Bu benim sakinleştirici ilacım," dedi Bayan Wheatley. "McAndrews sakinleştiriciye ihtiyacım olduğuna karar verdi.

McAndrews kim?" dedi Beth.

"Dr. McAndrews," dedi Bayan Wheatley kapağı döndürerek açarken. "Kendi doktorum." İki tane hap çıkardı. "Bir bardak su getirir misin canım?"

"Peki han'fendi," dedi Beth. Banyo musluğuna giderken Bayan Wheatley arkasından iç çekip söylendi. "Bu kutuları niye yarım doldururlar ki?"

Kasım sayısında Moskova'daki bir davetli turnuvadan alınmış yirmi iki karşılaşmanın dökümü vardı. Oyuncuların Botvinnik, Petrosian ve Laev gibi adları vardı; kulağa peri masalı karakterleri gibi geliyordu. Bir satranç tahtasının başında kambur oturan iki kişinin fotoğrafı vardı, siyah saçlı, nemrut suratlıydılar. Siyah takım elbise

Telegram: @cinciva

giymişlerdi. Arka planda bulanık gözüken kalabalık bir seyirci kitlesi vardı.

Yarı finallerde Benkowitz adlı birisiyle karşılaşan Petrosian m oyununda Beth, Petrosian ın bir hatasını yakaladı. Adam piyonlarla atağa geçmişti ama öyle yapmaması gerekirdi. Amerikalı bir büyükusta, oyuna dair yorumda piyon hamlelerinin başarılı olduğunu düşünüyordu ancak Beth'in nazarında sorun çok daha derindeydi. Petrosian nasıl olmuş da böyle yanlış karar verebilmişti? Amerikalı usta, oyundaki zafiyeti niçin görmemişti? Halbuki incelemesine epey zaman ayrılmış olmalıydı zira dergide karşılaşmanın beş saat sürdüğü yazıyordu.

Margaret soyunma odasındaki dolap kilidinin sadece mandalını kapatmış, şifresine dokunmamıştı. Duş kabininde şimdi yan yanaydılar ve Beth kızın hacimli memelerini görebiliyordu, külah gibi dimdiktiler. Beth'in göğsü hâlâ oğlan çocuğunu andırıyordu, kasık tüyleri de yeni bitmeye başlamıştı. Margaret ona aldırmadan şarkı mırıldanarak sabunlanıyordu. Beth duştan çıkıp havluya sarındı. Islak halde soyunma odasına döndü. Etrafta kimsecikler yoktu.

Beth ellerini çabucak kuruladı ve ses duyulmasın diye havlusunu Margaret'ın kilidine bastırıp el çabukluğuyla mandalını açtı. Saçının suyu ellerine damlıyordu ama önemli değildi; oğlanların beden eğitimi dersinden sonra her yer ıslak kalmıştı zaten. Beth kilidi çıkarıp dolabın kapağını açtı, gıcırdamasın diye yavaşçacık. Kalbi göğsünde bir hayvan yavrusu çırpınıyormuş gibi atıyordu.

Gerçek kahverengi deriden kaliteli bir el çantasıydı. Beth ellerini tekrar kurulayıp cüzdam raftan aldı ve kulak kabarttı. Duştaki kızların kıkırdamaları ve bağrışları dışında çıt yoktu. Bir bahaneyle kapıya en yakın duş kabinine en önce girmiş, çabucak da çıkmıştı. Diğerleri duştan henüz çıkmazdı. Çantayı açtı.

İçinde renkli kartpostallar, yeni gibi görünen bir ruj, kaplumbağa desenli bir tarak ve şık bir keten mendil vardı. Beth bunları sağ eliyle kenara itti. Küçük, gümüş bir para klipsi takılı banknotlar en dipteydi. Paraları çıkardı. İki tane beşlik. Bir anlık tereddütten sonra

Telegram: @cinciva

banknotların klipsle beraber ikisini de aldı. Çantayı yerine koyup kilidi taktı.

Kendi dolabını kapalı ama kilitsiz bırakmıştı. Kapağını açıp iki beşliği klipsiyle beraber Cebir kitabının arasına soktu. Sonra dolabım kitleyip duşa geri döndü ve diğer kızlar çıkana dek oyalanıp yıkandı.

Beth giyinirken herkes çoktan gitmişti. Margaret çantasını açmamıştı. Beth derin bir iç çekti, aynı Bayan Wheatley gibi. Yüreği hâlâ küt küt atıyordu. Para klipsini cebir kitabının arasından çıkardı ve Margaret'ın kullandığı dolabın altına fırlattı. Güya Margaret'ın çantasından düşmüş de parayı kim bulduysa o almış gibi görünecekti. Banknotları katlayıp ayakkabısının içine tıktı. Sonra raftan kendi mavi plastik el çantasını alıp açtı ve küçük ayna gözüne uzandı. İki tane yeşil hap çıkarıp ağzına attı, lavaboya gitti ve bir bardak suyla yuttu.

O akşamki öğünde spagetti ve hazır köfte vardı, tatlı olarak da jöle. Beth bulaşıkları yıkarken Bayan Wheatley televizyonun sesini açmak üzere oturma odasına geçmişti ki birden, "Ay, unuttum," dedi.

Beth spagetti tenceresini ovmayı sürdürdü. Bayan Wheatley bir dakika sonra elinde bir zarfla geldi. "Bu sana gelmiş," dedi, sonra da haber programı *Huntley-Brinkley Report*'u seyretmeye döndü.

Adres kısmı kurşun kalemle yazdı, yıpranmış bir zarftı. Ellerini kurulayıp açtı; içinde beş tane bir dolarlık banknot vardı ve mesaj yoktu. Banknotlar elinde, lavabonun başında uzun bir süre öylece kaldı.

Ellilik kutuda satılan yeşil hapların bir kutusu dört dolardı. Etiketinde "Reçetesiz üç kez doldurulabilir" yazıyordu. Beth dört tane bir dolarlık banknotla ödedi. Çabucak eve döndü ve reçeteyi çaktırmadan Bayan Wheatley'nin masasına geri koydu.

Telegram: @cinciva

DÖRT

Spor salonunun girişine bir masa konulmuştu ve beyaz gömlekli iki erkek oturuyordu. Arkalarına, yeşil beyaz satranç tahtalarının bulunduğu sıra sıra uzun masalar dizilmişti. Salon kalabalıktı, kimisi laflıyor, bazıları da oynuyordu; çoğunluğu delikanlılar ve erkek çocuklardan oluşuyordu. Beth tek kadın gördü, hiç siyah tenli yoktu. Masanın solunda oturan adamın yanı başında GİRİŞ ÜCRETLİDİR yazan bir tabela vardı. Beth elinde beş dolarla masadaki gence yaklaştı.

"Saatin var mı?" diye sordu oğlan.

"Yok."

"Saat paylaşma sistemimiz var," dedi oğlan. "Rakibinin yoksa, danışmaya uğra. Oyunlar yirmi dakika içinde başlıyor. Kaçıncı derecedensin?"

"Derecem yok."

"Daha önce bir turnuvada hiç oynamadın mı?"

"Hayır."

Oğlan, Beth'in elinde tuttuğu parayı işaret etti. "Bunu yapmak istediğine emin misin?"

"Eminim."

"Bizde kadınlar kategorisi yok," dedi oğlan.

Beth delikanlının suratına bakmakla yetindi.

"Seni Acemiler kategorisine koyayım," dedi oğlan.

"Olmaz," dedi Beth, "ben acemi değilim."

Diğer delikanlı bir süredir ikisini seyrediyordu. "Derecelendirilmemiş bir oyuncuysan, puanı 1600 un altında olanların Acemiler kategorisinde başlarsın," dedi.

Beth *Chess Review*'daki derecelendirme sisteminin üzerinde pek durmamıştı ama ustaların en az 2200 puanda olduklarını biliyordu.

Telegram: @cinciva

"Acemilerde ödül ne kadar?" dedi.

"Yirmi."

"Ya diğer kategoride?"

"Açık turnuva birincilik ödülü yüz dolardır."

"Açık turnuvaya katılmam herhangi bir kuralı çiğniyor mu?"

Oğlan kafasını iki yana salladı. "Tam olarak kural sayılmaz ama..."

"Öyleyse beni ona yazın." Beth parayı uzattı.

Delikanlı omuz silkip Beth'e doldurması için bir kart uzattı. "O kategoride puanı 1800 un üstünde olan üç kişi var. Beltik boy gösterebilir, üstelik kendisi eyalet şampiyonu. Seni çiğ çiğ yerler."

Beth tükenmez kalemi alıp karta adını ve adresini yazmaya koyuldu. "Derece" yazan boş satıra da kocaman bir sıfır çizdi. Kartı geri uzattı.

Karşılaşmalar yirmi dakika geç başladı. Eşleştirmeleri duyurmaları biraz zaman almıştı, isimler panoya konulduğunda Beth yanındaki bir adama eşleştirmelerin rasgele mi yapıldığını sordu. "Hiç de bile," dedi adam. "İlk turda derecelere göre ayarlıyorlar. Ondan sonra galipler galiplerle, kaybedenler de kaybedenlerle eşleşiyor."

Beth'in adı yazılı kart panoya nihayet konulduğunda üzerinde "Harmon - Dcz[10] - Siyah" yazıyordu. Altındakinde de "Packer - Dcz - Beyaz." İki kart da yirmi yedi numaraya konulmuştu. Karşılaşma düzeninde ikisi en sondaydı.

Beth yirmi yedi numaralı tahtaya gidip siyah taşların tarafına oturdu. En dipteki masada, en son tahtadaydı.

Yanına otuz yaşlarında bir kadın oturdu. Bir dakika sonra iki kadın daha geldi. Biri yirmi yaşlarındaydı, diğeriyse Beth'in rakibiydi, uzun boylu ve kilolu bir liseli kız. Beth diğer masalara göz gezdirdi. Oyuncular ya yeni yerleşiyorlardı ya da çoktan oturmuş, oyuna başlamak üzerelerdi; hepsi de erkekti, çoğu genç. Turnuvada dört kadın oyuncu vardı ve hepsi birbirleriyle eşleştirilip salonun en arkalarına oturtulmuştu.

Telegram: @cinciva

Beth'in rakibi masaya biraz çekinerek oturdu, iki kadranlı satranç saatini tahtanın yanına koyup elini uzattı. "Ben Annette Packer," dedi.

Beth'in sıktığı el kocaman ve nemliydi. "Beth Harmon," dedi. "Satranç saatlerinden anlamıyorum."

Annette izah edecek bir şey çıkmasına sevinmiş gibiydi. "Saatin sana en yakın kadranı oynama süreni gösterir. Her oyuncunun doksan dakikası var. Hamle yaptıktan sonra tepesindeki düğmeye bas, kendi saatin durur ve rakibininki başlar. Her iki kadranda on ikinin üzerinde birer kırmızı bayrak var; doksan dakikan dolunca bayrağın düşer. O düşerse mağlupsun." Beth başıyla onayladı. Ona göre vakit boldu; bir satranç oyununa yirmi dakikadan fazla zaman harcadığı vaki değildi. Her oyuncunun yanında hamleleri yazmaları için birer yaprak çizgili kâğıt vardı.

"Benim saatimi başlatabilirsin şimdi," dedi Annette.

"Niçin tüm kızları bir arada oturtuyorlar?" dedi Beth.

Annette kaşlarını kaldırdı. "Öyle denk gelmiştir. Kazanırsan öbür masalara geçersin."

Beth uzanıp düğmeye bastı ve Annette'in saati tıklamaya başladı. Annette şah piyonunu nedense gergin bir edayla alıp e4'e oynadı. "Ha," dedi kız, "dokunduğunu oynarsın, biliyorsun."

"Nasıl yani?"

"Oynamayacağın taşa sakın dokunma. Dokunursan onu bir şekilde oynamak zorundasın."

"Tamam," dedi Beth. "Düğmeye basman gerekmiyor muydu?"

Annette, "Affedersin," deyip kendi düğmesine bastı. Beth'in saati tıklamaya başladı. Kendinden emin bir tavırla vezir kanadındaki fil piyonunu iki kare ilerletti. Sicilya Savunması. Düğmeye basıp dirseklerini masaya dayadı, tahtanın iki yanına, fotoğraflardaki Ruslar gibi.

Sekizinci hamlede atağa geçti. Onuncuda Annette'in fillerinden birini, on yedincide de vezirini aldı. Annette henüz rok bile yapmamıştı. Beth vezirini alınca kız kendi şahını yan devirdi. "Çabuk oldu," dedi. Kaybedince rahatlamış gibi bir hali vardı. Beth saatin kadranlara baktı. Annette otuz, Beth ise yedi dakikasını

Telegram: @cinciva

kullanmıştı. Tek sorun Annette'in hamle yapmasını beklemek olmuştu.

Sonraki tur on birden önce yapılmayacaktı. Annette'le yaptığı karşılaşmayı Beth kendi skor kâğıdına kayıt düşmüş, kazanan kendisi olduğu için de kâğıdın tepesindeki kendi adını daire içine almıştı. Başvuru masasına gidip kâğıdı üzerinde KAZANANLAR yazan sepete attı. İlk çıkan kendisiydi. Tam uzaklaşırken üniversite öğrencisi kılıklı genç bir adam çıkıp sepete kendi kâğıdını attı. Katılanların çoğunun pek de düzgün kılıklı olmayışı Beth'in çoktan dikkatini çekmişti. Birçoğu yağlı saçlı ve sivilceliydi; bazıları da şişman ve gergin tavırlı. Oysa demin çıkan adam fidan gibiydi, zayıf, tavırları rahat; yüzü aydırdık ve yakışıklıydı. Beth'i nezaketen başıyla selamladı, kendisi gibi hızlı başka bir oyuncuyu takdir edercesine, o da aynı şekilde karşılık verdi.

Beth salonda sakince dolaşmaya, diğer oyunların bazılarını izlemeye koyuldu. Bir çift daha karşılaşmayı tamamladı ve galip kalkıp kâğıdını bırakmak üzere çıkışa yöneldi. Beth'in ilginç görünen herhangi bir pozisyona rastladığı yoktu. Salonun girişine yakın yedi numaralı tahtada, Siyah'ın çift hamleli bir kombinasyonla kaleyi alma şansı doğmuştu. Beth zorunlu fil hamlesini bekledi. Ama hamle sırası geldiğinde oğlan ortadaki piyonu almakla yetindi. Kombinasyonu görmemişti.

Masalar Birden değil Üç'ten başlayarak numaralandırılmıştı. Salona göz gezdirip en uçtaki Acemiler Bölümü'ne, kafaları önlerine eğik sıra sıra oyunculara baktı. Oyuncular karşılaşmaları bittikçe sandalyelerinden kalkıyorlardı. Salonun ta öbür tarafında daha önce dikkatini çekmeyen bir giriş vardı. Kapısındaki karton tabelada "Üst Düzey Müsabakalar" yazıyordu. Beth oraya yürüdü.

Nispeten küçük bir salondu, Bayan Wheatley'nin oturma odasından daha büyük değildi. İki ayrı masa vardı, her birinde birer karşılaşma oynanıyordu. Masalar tam ortaya yerleştirilmiş, seyirciler oyunculara fazla yaklaşmasın diye de ahşap desteklere tutturulmuş siyah kadife bir kurdeleyle etrafı çevrelenmişti. Maçları sessizce seyreden dört beş kişi vardı, çoğu da Beth'in solundaki Bir Numaralı

Telegram: @cinciva

Masanın etrafında toplanmıştı. Seyirciler arasında şu yakışıklı, fidan gibi oyuncu da vardı.

Bir Numarada oturan iki erkek tam bir konsantrasyon halindeydi. Aralarındaki saat Beth'in gördüklerinden değişik, daha büyük ve daha sağlam görünüyordu. Adamlardan biri şişmandı, saçı kelleşmeye başlamıştı, fotoğraflardaki Ruslar gibi biraz da nemrut suratlıydı ve yine Ruslarınkine benzer siyah takım elbiseliydi. Diğeri çok daha gençti ve beyaz gömlek üzerine gri süveter giymişti. Kol düğmelerini açıp gömlek kollarını dirseklerine kadar kıvırdı, sırayla, gözlerini tahtadan ayırmadan. Beth'in içinde bir ürperti dolaştı. Esaslı bir karşılaşmaydı bu. Nefesini tutup tahtadaki pozisyonu inceledi. İdrak etmesi biraz zaman aldı; dengeli ama zordu, *Chess Review*'daki bazı şampiyonluk maçlarını andırıyordu. Hamle sırasının Siyah'ta olduğunu o taraftaki saatten anladı. Sıradaki hamlenin Af4 olması gerektiğini tam düşündüğü esnada, yaşı büyük olan adam atını f4'e sürdü.

Hoş delikanlı şimdi duvara yaslanmış duruyordu. Beth oğlanın yanına gidip fısıldadı, "Kim bunlar?"

"Beltik ile Cullen. Beltik eyalet şampiyonudur."

"Hangisi hangisi?" dedi Beth.

Servi boylu oğlan bir parmağını dudaklarına götürdü. Sonra usulca, "Beltik genç olanı," dedi.

Bu bir sürprizdi. Kentucky Eyalet Şampiyonu görünüşte Fergussenle aynı yaşlarda gibiydi. "Büyükusta mı?"

"O yolda gidiyor. Yıllardır ustalık seviyesinde."

"Ya," dedi Beth.

"Zaman alır. Büyükustalarla oynaman gerekir."

"Ne kadar zaman alır?" dedi Beth. Önlerinde kadife şeride yakın duran bir adam dönüp kızgınlıkla baktı. Delikanlı kafasını iki yana sallayarak dudak büzdü. Beth güvenlik şeridine geri dönüp oyunu izledi. Başka insanlar geldikçe salon dolmaya başlamıştı. Beth en öndeki yerinden ayrılmadı.

Tahtanın ortasında büyük bir çekişme yaşanıyordu. Beth hamle sırası kendisinde olsaydı ne yapardı, birkaç dakika boyunca karar vermeye çalıştıysa da emin olamadı. Hamle sırası Cullendaydı.

Telegram: @cinciva

Geçen süre Beth'e korkunç uzun geldi. Adam alnını yumruklarına dayamış oturuyordu, dizleri masanın altında bitişik, hareketsiz. Beltik sandalyesinde arkasına yaslanıp esnedi, Cullen'ın kel kafası komiğine gidiyormuş gibi baktı adama. Beth oğlanın diş yapısının kötü olduğunu fark etti, siyah lekeler vardı ve birkaç dişi eksikti, ense tıraşı da gelmişti.

Cullen nihayet oynadı. Ortadaki atı atıyla aldı. Birkaç seri hamleyi takiben gerilim azaldı, her iki oyuncu da kalan tek atlarına ve tek fillerine bel bağlıyordu. Adam sırasını savınca kafasını önünden kaldırıp Beltik'e baktı ve, "Berabere?" dedi.

"Ne münasebet," dedi Beltik. Tahtayı suratını komik biçimde ekşiterek sabırsızca inceledi, bir yumruğunu avucuna vurdu ve kalesini yedinci yataya sürdü. Hamle Beth'in hoşuna gitti. Beltik'in taşlarını emin tavırla, hamlelerine incelikli bir zarafet katarak oynaması da hoşuna gitmişti.

Beş hamle sonra Cullen oyundan çekildi. İki piyonla alaşağı edilmiş, kalan fili arka saflarda kıskaca alınmıştı. Zamanı da neredeyse dolmak üzereydi. Şahını zarif bir horgörüyle devirdi, elini uzatıp Beltik'le alelacele tokalaştı, ayağa kalkıp şeridin üzerinden ayağını aşırdı ve Beth'i teğet geçerek salonu terk etti. Beltik ayağa kalkıp gerindi. Oğlanın devrik şahın başında duruşu Beth'in heyecanını kabarttı. Kollarındaki ve bacaklarındaki tüylerin diken diken olduğunu hissetti.

Beth'in bir sonraki karşılaşması Cooke adında, ufak tefek, kıllı bir adamla oldu; derecesi 1520'ydi. On üç numaralı tahtadaki skor kâğıdının en tepesinde "Harmon - Dcz : Cooke - 1520" yazıyordu. Beyaz oynama sırası kendisindeydi. Piyonu d4'e sürüp Cooke'un saatine bastı, o da piyonunu hemen d5'e sürerek karşıladı. Adam keman teli gibi gergindi, sürekli salona göz atıyordu. Sandalyesinde bir türlü rahat oturamıyordu.

Rakibinin sabırsızlığından şevk alarak Beth de hızlı oynuyordu. Beş dakika içinde ikisi de açılışlarını tamamlamışlar, Cooke kızın vezir kanadından hücuma geçmişti. Beth aldırmayıp atını ilerletti. Rakibi çabucak bir piyon sürdü. Beth o piyonu iğrenç bir çifte atağa maruz kalmadan alamayacağını şaşkınlıkla gördü. Bocaladı. Cooke

Telegram: @cinciva

gayet iyiydi. 1500 puan haybeye verilmiyordu demek ki. Adam Bay Shaibel'den de Bay Ganz'dan da iyiydi hatta sabırsızlığıyla biraz ürkütücü görünüyordu. Beth kalesini fil karesine kaydırdı, yaklaşan piyonun alt hizasına.

Cooke onu şaşırttı. Vezir kanadındaki filini alıp rakip şahın bitişiğindeki piyonlardan birini alarak şah çekti ve taşını feda etmiş oldu. Beth bir an ne yapacağını şaşırıp tahtaya bakakaldı. Adam neyin peşindeydi? Derken anladı. Beth o taşı aldığı takdirde adam atıyla tekrar şah çekecek ve bir filin önünü kesecekti. Böylece piyonunu kurtaracak ve Beth'i şahını çıkarmaya zorlayacaktı. Bir an midesine kramp girdi; sürprizle karşılaşmak hoşuna gitmiyordu. Yapılması gerekeni anlaması bir dakikayı buldu. Şahını oynadı ama fili almadı.

Cooke atını sürmeye gene de devam etti. Beth öbür kanatta bir piyonu piyonla alıp kalesine hat açtı.[11] Cooke karmaşık hamlelerle rakip şahı sıkıştırmayı sürdürüyordu. Beth adamın blöfüne kanmadığı sürece esasen ortada ciddi bir tehlike olmadığını yeni idrak ediyordu. Kalesini çıkardı, ardından veziriyle çifte tehdit kurdu. Dizilim hoşuna gitti; mevzilenip ateş etmeye hazırlanan iki havan topu canlandı hayalinde.

Üç hamle zarfında onları ateşleyebilirdi. Cooke rakip şaha kurduğu kumpaslara kafayı öyle bir takmıştı ki Beth'in esas gayesini göremeyecek denli körleşmişti. Hamleleri ilginç olmasına ilginçti ama Beth'in nazarında hiçbirinin kıymeti yoktu çünkü adam oyuna geniş çerçeveden bakmıyordu. Eğer Beth sırf şah mattan kaçınmaya uğraşsaydı, rakibi fille ilk kez şah çektikten dört hamle sonra adama yenilmiş olurdu. Oysa üçüncü hamlede rakibin foyasını ortaya çıkarmıştı. Kalesini nereden ateşlemesi gerektiğini görünce yüzüne kan hücum ettiğini hissetti. Vezirini alıp ta en son yataya sürdü, yerinden henüz hiç kıpırdamamış siyah kaleye yem atarak. Yerinde kıpır kıpır oturan Cooke bir an donup kızın yüzüne baktı. O da adamın yüzüne baktı. Sonra adam pozisyonu inceledi de inceledi. En sonunda kalesini oynayarak kızın vezirini aldı.

Beth'in içinden ayağa fırlayıp bağırmak geldi. Ama kendini tuttu, filini bir kare itip sakince "Şah," dedi. Cooke tam şahını oynamaya

Telegram: @cinciva

yeltenmişken durdu. Olacakları birden anladı, hem vezirini hem de demin kıskaçta kullandığı kalesini kaybedecekti. Kıza baktı. Beth istifini bozmadan oturuyordu. Cooke dikkatini tekrar oyuna verip birkaç dakika boyunca tahtayı inceledi, koltuğunda kıvranarak, kaşları çatık. Sonra tekrar Beth'e baktı ve, "Berabere?" dedi.

Beth kafasını iki yana salladı.

Cooke'un gene suratı asıldı. "Beni enseledin. Çekiliyorum." Ayağa kalkıp elini uzattı. "Hiç öngöremedim." Gülümsemesi şaşırtacak denli içtendi.

"Teşekkürler," dedi Beth adamla tokalaşırken.

Öğle paydosu verildi. Beth lisenin bir blok aşağısındaki bakkaldan aldığı sandviç ve sütü dükkânın ayaküstü büfesinde tek başına yiyip çıktı.

Üçüncü karşılaşması süveterli yaşlı bir adamlaydı. Adı Kaplandı, derecesi de 1694. Siyahlarla oynayan Beth, Nimzo-Hint savunmasını kullanarak adamı otuz dört hamlede yendi. Aslında daha çabuk da yenerdi ama adam savunmada becerikliydi, halbuki bir oyuncu beyazlarla oynasa bile hücuma geçmeliydi. Beth rakip şahı savunmasız, bir fili de ha yutuldu ha yutulacak duruma getirmiş, iki piyonu birden geçer piyonluğa ulaşmış ve adamı çekilmek zorunda bırakmıştı. Adam afallamış haldeydi. Diğer oyunculardan bazıları seyretmek için etraflarını sarmıştı.

Karşılaşma bittiğinde saat üç otuzdu. Kaplan çıldırtacak kadar yavaş oynamış, Beth de enerjisini boşaltmak için birkaç hamlede bir masadan kalkma gereği duymuştu. İsmini daire içine aldığı skor kâğıdını başvuru masasına götürdüğü sularda diğer karşılaşmaların çoğu sona ermiş, turnuvada akşam yemeği molası verilmişti. Aynı akşam saat sekizde bir tur daha oynanacaktı, cumartesi günü de üç tur daha. Final turu pazar sabahı on birdeydi.

Beth kızlar tuvaletine gidip elini yüzünü yıkadı. Üç el satranç oynadıktan sonra cildinin bu denli kirlenmesi şaşırtıcıydı. Çiğ ışığın altında, aynada kendisine baktı ve hep gördüğü şeyi gördü; albenisiz toparlak bir surat, mat saçlar. Gene de bir değişiklik vardı. Yanakları al aldı artık, bakışlarına hiç görmediği bir canlılık gelmişti. Hayatında ilk kez aynadaki aksini beğendi.

Telegram: @cinciva

Girişteki başvuru masasına geri döndü. Kaydını yapan iki delikanlı ilan panosuna bir duyuru asmakla meşguldü. Bazı oyuncular panonun etrafına toplanmıştı, yakışıklı oğlan da aralarındaydı. Yanlarına gitti. Duyurunun en tepesine keçeli kalemle YENİLGİSİZLER yazılıydı. Listede dört isim vardı. En alttaki HARMON'dı. Beth ismini görünce bir an nefesini tuttu. Listenin başındaysa BELTIK yazıyordu.

"Harmon sensin, değil mi?" Yakışıklı oğlan soruyordu.

"Evet."

"Aynen devam, ufaklık," dedi oğlan gülümseyerek.

Tam o sırada, Beth'i acemiler kategorisine kaydetmeye yeltenen delikanlı masadan seslendi, "Harmon!"

Kız döndü.

"Anlaşılan sen haklıymışsın, Harmon," dedi oğlan.

Beth eve girdiğinde Bayan Wheatley televizyon karşısında patates püreli et güveci yiyordu. Televizyonda western dizisi *Bat Masterson* oynuyordu, sesi bangır bangır açık. "Seninki fırında," dedi Bayan Wheatley. Kucak tepsisinde alüminyum tabağı, tekli koltuğa kurulmuştu. Naylon çorapları bacağından yuvarlana yuvarlana bağcıksız siyah ev ayakkabılarının ta bileğine kadar inmişti.

Reklam arasında, Beth de televizyon karşısında hazır yemeğin havuçlarını yerken, Bayan Wheatley sordu, "Nasıl geçti, balım?" Beth de, "Üç galibiyet aldım," dedi.

"Ne güzel," dedi Bayan Wheatley. Reklamını yaptığı müshil ilacıyla nasıl da rahatladığını anlatan ihtiyardan gözlerini alamamıştı.

O akşam Beth'in Altı Numara'daki rakibi Klein adında mütevazı bir delikanlıydı. Derecesi 1794'tü. *Chess Review*'da yer bulan karşılaşmaların bazıları bundan daha düşük dereceli oyuncular arasında oynanmıştı.

Beth Beyazlardaydı. Sicilya'dan medet umarak piyonunu e4'e oynadı. Sicilya'yı herkesten iyi biliyordu. Ne var ki Klein şah piyonunu e5'e oynadıktan sonra fianchetto'ya[12] giderek şah

Telegram: @cinciva

kanadındaki filini, rok yaptığı şahın üst köşesine sürdü. Beth tam emin değilse de bunun "Düzensiz" tabiriyle anılan açılışlardan olduğunu tahmin ediyordu.

Oyun ortasında işler çetrefil hale geldi. Kararsızlığa düşen Beth bir fili geri çekmeye karar verdi. İşaret parmağını bir taşa tam koymuştu ki piyonu d4'e sürmekle daha iyi bir hamle yapabileceğini fark etti. Eli vezir piyonuna gitti.

"Üzgünüm," dedi Klein. "Dokunduğunu oynamalısın."

Oğlanın suratına baktı.

"Fili oynamak zorundasın," dedi oğlan.

Bunu sevinçle söylediği suratından belliydi. O piyonu oynadığı takdirde kızın neler yapabileceğini muhtemelen anlamıştı.

Beth omuz silkip umursamaz ayağına yattı ama içinde daha önce bir satranç oyununda hiç hissetmediği bir his vardı. Ürkmüştü. Fili f4'e oynayıp arkasına yaslanarak ellerini kucağında kenetledi. Midesi düğümlendi. Piyonu oynaması gerekirdi.

Pozisyonu inceleyen Klein'ın suratını seyretti. Biraz sonra hafif, haince bir sırıtma yakaladı. Oğlan kendi vezir piyonunu beşinci kareye itip saate küstah bir edayla bastı ve kollarını kavuşturdu.

Kızın fillerinden birini almak üzereydi. Birden Beth'in korkusu öfkeyle yer değiştirdi. Ellerini yanaklarına dayayıp kafasını tahtaya eğerek pür dikkat inceledi.

Neredeyse on dakikasını aldı ama açığı yakalamıştı. Hamlesini yapıp arkasına yaslandı.

Klein durumu pek çakmamış gibiydi. Beth'in umduğu gibi fili aldı. Beth vezir kanadındaki kale piyonunu ilerletti, karşı kanadın ta içlerine kadar. Klein hafiften homurdandıysa da tez hamle yaparak vezir piyonuyla baskıyı sürdürdü. Beth atını çıkarıp piyonun bir sonraki adımını önledi, daha da önemlisi Klein m kalesini tehdit etti. Oğlan kaleyi oynadı. Beth'in midesinde bir şey çözülmeye başlıyordu. Görme duyusu sanki son derece keskinleşmişti, salonun ta öbür ucundaki en küçük yazıyı okuyabilecekmiş gibiydi. Atı oynayarak kaleyi yine tehdit etti.

Klein suratına baktı, gıcık olmuştu. Pozisyonu inceleyip kaleyi oynadı, Beth'in ta iki hamle önce oraya süreceğini tahmin ettiği

Telegram: @cinciva

kareye. Beth vezirini f5'e oynadı, Klein'ın rok yaptığı şahın hemen üzerine.

Hâlâ sinirli ve kendinden emin görünen Klein atıyla savunmaya geçti. Beth vezirini oynayıp şahın önündeki piyonu alırken yüzüne sıcak bastı, vezirini feda ediyordu.

Oğlan biraz bakakaldıktan sonra veziri aldı. Şah çekilmekten kurtulmak için yapabileceği başka bir şey kalmamıştı.

Beth filini çıkarıp bir şah daha çekti. Klein araya piyon soktu, Beth'in tahmin ettiği gibi. "İki hamlede mat," dedi Beth sakince.

Klein kıza bakakaldı, suratı öfkeliydi. "Nasıl yani?" dedi.

Beth'in sesi hâlâ sakindi. "Kale şah çeker, ardından at mat eder."

Oğlan terslendi. "Ama vezirimi..."

"Sen şahı oynayınca," dedi Beth, "vezirin açmaza girer."

Oğlan tekrar tahtaya bakıp pozisyonu inceledi. Birden "Hay sıçayım!" dedi. Ne şahını devirdi ne de tokalaşmak üzere Beth'e el uzattı. Masadan kalktığı gibi ellerini ceplerine sokup uzaklaştı.

Beth kalemini alıp skor kağıdında HARMON'ı daire içine aldı.

Saat onda ayrıldığı zaman YENİLGİSİZLER listesinde üç isim kalmıştı. HARMON hâlâ en alttaydı. BELTIK de hâlâ zirvede.

O gece odasında uzun bir süre uyuyamadı çünkü gündüzki oyunları kafasında gına getirene dek tekrarlamış, gene de art arda oynamayı bırakmamıştı.

Birkaç saati böyle geçirdikten sonra yatağından kalktı ve üzerinde mavi pijamasıyla çatı penceresine gitti. Panjuru kaldırıp sokak lambasının aydınlattığı yeni yaprak dökmüş ağaçlara, ağaçların ardındaki karanlık evlere baktı. Sokak ıssız ve tenhaydı. Bulutların kısmen perdelediği ay ışığı cılız vuruyordu. Hava ayazdı.

Beth, Methuen şapelinde geçirdiği süre boyunca Tanrıya inanmamayı öğrenmiş, hiç dua etmemişti. Oysa şimdi içinden, *Lütfen Beltik'le oynayıp onu mat etmeme izin ver Tanrım*, diyordu.

Masa çekmecesindeki diş fırçalığında on yedi tane yeşil hap vardı, gerisi de dolap rafındaki küçük kutudaydı. Uyumasına yardımcı olur diye iki tane içmeyi erken saatlerde aklından

Telegram: @cinciva

geçirmişti. Ama içmemişti. Yatağına döndü, artık bitkindi, zihni bomboş, mışıl mışıl uyudu.

Cumartesi sabahı derecesi 1800 üstü biriyle oynamayı umuyordu. Kayıt masasındaki genç, derecesi o kadar yüksek üç kişi olduğunu söylemişti. Ne var ki sıra eşleştirmelere geldiğinde Beth derecesi 1724 olan Townes adlı birine karşı Siyah'la oynayacağını öğrendi. Dün akşamki son karşılaşmasından daha alt seviyede bir rakipti. Danışmaya gidip sordu.

"Kaderin cilvesi, Harmon," dedi beyaz gömlekli genç. "Kendini şanslı say."

"En iyilerle oynamak istiyorum," dedi Beth.

"O aşamaya gelmek için derecelendirilmen lazım," dedi delikanlı.

"Nasıl derece alırım?"

"BDSF turnuvalarında otuz maç yapıp dört ay bekliyorsun. Öyle derece alıyorsun."

"Çok uzunmuş."

Genç adam ona doğru eğildi. "Senin yaşın kaç, Harmon?"

"On üç."

"Salondaki en genç oyuncusun. Derecelendirilmeyi bekleyebilirsin."

Beth küplere bindi. "Ben, Beltik'le oynamak istiyorum."

Masadaki diğer genç lafa karıştı. "Hele bir önündeki ilk üç karşılaşmayı kazan önce tatlım. Aynısı Beltik için de geçerli tabii."

"Kazanacağım," dedi Beth.

"Hayır, kazanamazsın, Harmon," dedi ilk konuşan delikanlı. "Önce Sizemore ve Goldmann'la oynaman gerekecek, ikisini birden yenemezsin."

"Sizemore ile Goldmann manyak oynar," dedi diğer genç. "Şimdi oynayacağın herifi hafife alıyorlar. Üniversite takım birincisidir hatta geçen ay Las Vegas'ta beşinci oldu. Derecelerin seni yanıltmasına izin verme."

"Las Vegas'ta ne var?" diye sordu Beth.

"ABD Açık."

Telegram: @cinciva

Beth Dört Numaraya geçti. Masaya yaklaştığı sırada beyaz taşların başında oturan adam gülümsüyordu. Dün rastladığı fidan gibi, yakışıklı gençti. Beth onu görünce biraz şaşaladı. Adam film yıldızlarını andırıyordu.

"Selam, Harmon," dedi elini uzatarak. "Galiba gizlice birbirimizi takip ediyoruz."

Beth adamın koca elini sarsakça sıkıp yerine oturdu. Tam bir dakika süren uzun bir duraklamanın ardından adam, "Saatimi başlatmak ister misin?" dedi.

"Affedersin," dedi Beth. Saate davrandı, az kaldı deviriyordu, son anda yakaladı. "Affedersin," dedi yine, mırıldanır gibi. Düğmeye bastı ve rakibin saati tıklamaya başladı. Bakışlarını tahtaya eğdi, yanakları yanıyordu.

Adam piyonunu e4'e oynadı, kız da Sicilya'yla karşıladı. Adam kitabına uygun hamlelerle devam ederken Beth, Dragon sürdürümünü yeğledi. Ortada birbirlerini geçerken aldılar. Beth bu mekanik hamleleri oynadıkça peyderpey toparlandı, rakibine daha bir dik dik bakar oldu. Adam dikkatli oynuyordu, kaşları çatık. Ama suratı asıkken, saçı hafif dağınıkken bile yakışıklıydı. Adamın geniş omuzlarına, temiz tenine, odaklanmadan dolayı kırışmış alnına baktıkça Beth'in midesinde bir gariplik oluyordu.

Adam vezirini çıkarak onu şaşırttı. Cesur bir hamleydi. Beth bir süre inceledikten sonra hamlede hiçbir zafiyet olmadığını gördü. Kendi vezirini çıktı. Adam bir atı beşinci yataya sürünce, Beth de bir atı beşinci yataya sürdü. Adam bir fille şah çekti, kız da piyonla savundu. Adam fili geri çekti. Beth artık hafiflemiş hissediyordu, taşlara değen parmakları uyuşuktu. İki oyuncu da seri ama rahat hamlelere başladı. Beth'in rakip şahı tam tehdit etmeyen bir hamle yapması üzerine adam şahı ustalıkla kaçırdı ve piyonlarla hücuma geçti. Beth bir açmazla hücumu kolayca önledi, sonra da vezir kanadından kaleyle kandırmacaya yöneldi. Adam buna kanmadı, gülümseyerek kızın açmazını kaldırdı, bir sonraki hamlesinde de piyon hücumunu sürdürdü. Beth geri çekilip şahını vezir tarafındaki bir rokla sakladı. Nedense içi ferah ve keyifli hissediyor, gene de ciddi yüz ifadesini koruyordu. Dansları devam ediyordu.

Telegram: @cinciva

Adamı nasıl yeneceğini en sonunda anlayınca içine bir üzüntü çöreklendi. Galibiyete on dokuz hamle kalmıştı. Devam yolunu zihninde çizdikçe eli taşlara zor gider oldu, birlikte oynadıkları bu hoş baleye son vermek içinden gelmiyordu. Ne var ki gidişat belliydi, dört hamle zarfında adam bir kalesini veya daha değerli bir taşını kaybedecekti. Duraksadıktan sonra ardışık hamlelerin ilkini oynadı.

Adam oyunun nereye doğru gittiğini iki hamle sonra gördü, anlayınca da birden kaşlarını çatıp, "Tanrı aşkına, Harmon, beni kalemden edeceksin," dedi. Beth adamın tonlamasına bayıldı; ifade şekline bayıldı. Adam yapmacık bir şaşkınlıkla kafasını iki yana salladı, Beth ona da bayıldı.

Kendi karşılaşmalarını erken bitiren bazı oyuncular masa etrafına toplanmış, birkaçı Beth'in sergilediği manevradan sonra aralarında fısıldaşmaya başlamıştı.

Townes beş hamle daha direndi, sonunda pes edip şahım devirerek "Vay canına!" demesi Beth'i yürekten üzdü. Gene de adam kalkıp gerindikten sonra ona yukarıdan bakarak gülümsedi. "Harbi sağlam oyuncusun, Harmon," dedi. "Kaç yaşındasın?"

"On üç."

Adam ıslık öttürdü. "Hangi okula gidiyorsun?"

"Fairfield Ortaokulu."

"Ya," dedi adam. "Orayı biliyorum."

Bir film yıldızından bile yakışıklıydı.

Bir saat sonra Beth kurada Goldmann'la Uç Numara'da eşleşti. Saat tam on birde turnuva salonuna girdi. İçeridekiler o girdiği anda sus pus kesildi. Herkes dönüp ona baktı. Birisinin fısıldadığını işitti, "On üç yaşındaymış lan." Kulağına çalınan bu fısıltıyla gaza gelince anında şu cümle geçti aklından: *Sekiz yaşında olsam da böyle oynardım.*

Goldmann çetindi, suskun ve ağırkanlı. Tıknaz, kilolu bir adamdı ve siyah taşları savunma eğitimi almış suratsız bir general gibi oynuyordu. İlk bir saat boyunca Beth'in yeltendiği her şeyden sıyrıldı. Elindeki her taşı koruyordu, sanki piyonlarını bile korursa iki misli övgüyle karşılanacakmış gibiydi.

Telegram: @cinciva

Beth adamın hamlelerini uzun sürelerle bekledikçe yerinde duramaz hale geldi; bir defasında da filini ilerlettikten sonra kalkıp banyoya gitti. Karnında bir sancı vardı, biraz da halsiz hissediyordu. Yüzünü soğuk suyla yıkayıp kâğıt havluyla kuruladı. Tam çıkarken ilk karşılaşmasını oynadığı kız içeri girdi. Packer. Packer onu gördüğüne sevinmiş gibiydi. "Emin adımlarla ilerliyorsun ha?" dedi.

"Şimdilik öyle," dedi Beth, karnına yine bir sancı girdi.

"Goldmann'la oynadığını duydum."

"Evet," dedi Beth. "Geri dönmeliyim."

"Tabii," dedi Packer, "tabii. Kıçına tekmeyi bas, olur mu? Kıçını tekmele gitsin."

Birden Beth sırıttı. "Tamam," dedi.

Geri döndüğünde Goldmann'ın hamle yapmış olduğunu ve kendi tarafındaki kadranın döndüğünü gördü. Siyah takım elbiseli adam sıkkın görünüyordu. Beth ise zinde ve hazır hissediyordu. Yerine geçip önündeki altmış dört kare hariç her şeyi zihninden kovdu. Bir dakika sonra, Morphy'nin bazen yaptığı gibi her iki kanattan aynı anda atağa geçtiği takdirde Goldmann ın temkinli oynamakta zorluk çekeceğini fark etti. Piyonu c4'e oynadı.

İşe yaradı. Beş hamle sonra rakip şahın önünü biraz açmış, peşinden üç hamle sonra da gırtlağına çökmüştü. Ne Goldmann'ın şahsına aldırıyordu ne kalabalığa ne kasığına doğru inen sancıya ne de alnında biriken tere. Sırf satranç tahtasıyla muhataptı, yüzeyine kazınmış kuvvet hatlarına odaklıydı; piyonlarınla küçük direniş sahalarıydı, vezirinkiyse muazzamdı, aralarda da geçiş hatları vardı. Rakibinin süresi tam dolmak üzereyken adamı mat etti.

Skor kâğıdında adını daire içine alırken Goldmann'ın derecesine tekrar baktı. 1997'ydi. Millet alkışlıyordu.

Doğruca kızlar tuvaletine gitti ve regl olduğunu fark etti. Apış arasından bakıp da klozet suyundaki kızıllığı görünce bir an başına bir felaket gelmiş gibi hissetti. Uç Numaradaki iskemleye de mi kan bulaştırmıştı? Yerinden kalkınca herkes kan lekelerine mi bakmıştı? Pamuklu külotunun az lekeli olduğunu görünce rahatladı. Aklına hemen Jolene geldi. Jolene'den duymuş olmasaydı başına ne geldiğini anlayamazdı. Bu konuda ona tek kelime eden olmamıştı,

Telegram: @cinciva

hele Bayan Wheatley hiç. Birden Jolene'e minnet duydu. Jolene ona "acil bir durumda" ne yapması gerektiğini de anlatmıştı. Onu hatırlayınca tuvalet rulosundan uzunca bir yaprak çekip güzelce dörtgen katladı. Karnındaki sancı dinmişti. Adet görüyordu ve demin 1997'lik Goldmann'ı yenmişti. Katladığı kâğıdı yerleştirip donunu sıkıca beline çekti, eteğini düzeltti ve emin adımlarla oyun alanına döndü.

Sizemore'u daha önce de görmüştü; ufak tefek, çirkin, zincirleme sigara içen kavruk suratlı bir gençti. Beltik'ten önce eyalet şampiyonu olduğunu Beth birinden duymuştu. Beth onunla iki Numarada, "Üst Düzey Müsabakalar" tabelasının olduğu salonda karşılaşacaktı.

Sizemore henüz yoktu ama bitişiğindeki Bir Numaralı tahtada Beltik yüzü ona dönük oturuyordu. Beth onunla göz göze geldi, sonra bakışlarını kaçırdı. Saat üçe birkaç dakika vardı. Bu görece ufak salondaki aydınlatma -metal siperlikti çıplak ampullerin ışığı- büyük salona kıyasla çok parlaktı, sabahkine kıyasla daha parlak hatta kırmızı çizgili cilalı zemindeki yansıması bazen göz kamaştırıyordu.

Sizemore saçını alelacele tarayarak içeri girdi, ince dudaklarına bir sigara iliştirmişti. Oğlan sandalyesini çekerken Beth birden çok gerildiğini hissetti.

"Hazır mısın?" Sizemore tarağı gömlek cebine sokarken kaba bir tavırla sordu bunu.

"Evet," dedi o da, rakibin saatine bastı.

Oğlan piyonu e4'e oynadı, sonra tarağını çıkarıp bir kurşun kalemin silgisini dişler gibi dişlemeye koyuldu. Beth piyonunu c5'e oynadı.

Karşılaşmanın ortalarında Sizemore her hamlesinden sonra saçını taramaya başlamıştı. Tahtaya odaklanmıştı ve Beth'e hiç baktığı yoktu. Saçını tararken arada bir sandalyesinde kıpırdanıyor, saçını kâh ayırıyor kâh tek tarafa yatırıyordu. Oyun berabere gidiyor, iki taraf da hiç açık vermiyordu. Beth'in atlarını ve fillerini en uygun karelere sürüp beklemekten başka seçeneği yoktu.

Telegram: @cinciva

Hamlesini yapıyor, sonra skor kâğıdına not ediyor ve arkasına yaslanıyordu. Bir süre sonra güvenlik şeridinin arkasında bir kalabalık birikmeye başladı. Beth'in gözü zaman zaman seyircilere kayıyordu. Beltik'le olan müsabakasından daha fazla seyircisi vardı. Tahtayı sürekli inceliyor, bir açık yakalamayı bekliyordu. Bir ara kafasını önünden kaldırınca en arkada duran Annette Packer gözüne ilişti. Packer gülümsedi. Beth de başıyla selamladı kızı.

Sahada Sizemore bir atı d5'e sürdü, bir at için olabilecek en iyi kareye. Beth'in kaşları çatıldı, o atı kovamazdı. Merkez karelerde taşlar yoğundu hatta bir an ipin ucunu kaçırır gibi oldu. Karnına arada sırada kramplar giriyordu. Apış arasına tıktığı kalın kâğıdı hissediyordu. Sandalyesinde kıpırdanıp gözlerini kısarak baktı tahtaya. Durum iyi görünmüyordu. Sizemore sinsice bastırıyordu. Oğlanın yüzüne baktı. Sizemore tarağını cebine koymuştu ve önündeki taşları hoşnut bir ifadeyle inceliyordu. Beth yumruklarını yanaklarına bastırıp masaya yaslandı ve pozisyonu çözümlemeye uğraştı. Seyircilerin bazıları fısıldaşıyordu. Beth dikkati dağılmasın diye çaba gösteriyordu. Karşı saldırıya geçmenin zamanı gelmişti. Eğer soldaki atını oynarsa... Hayır. Eğer beyaz filinin çaprazını tümden açarsa... *Buydu işte.* Piyonu çıkardı, böylece filin gücü üçe katlandı. Resim netleşmeye başlıyordu. Arkasına yaslanıp derin bir nefes aldı.

Akabindeki beş hamle boyunca Sizemore hücumu sürdürdü ancak Beth, rakibinin yapabileceklerinin sınırlarını gördüğünden dolayı dikkatini tahtanın en sağ köşesine, Sizemore'un vezir kanadına odaklamıştı; nitekim zamanı gelince filini merkezde öbeklenmiş rakip taşların arasından çıkarıp ta e2'ye sürdü. O konumda fili oğlanın iki taşını birden alabilirdi ama bunu yaptığı takdirde başı belaya girerdi.

Beth rakibine baktı. Oğlan tarağını tekrar çıkarıp saçını taramaya başladı. Saati işliyordu.

Hamle yapması on beş dakikayı buldu, yaptığındaysa tam bir şok oldu. Fili kalesiyle aldı. Bir kaleyi arka saflara çekmenin aptalca bir hamle olduğunu bilmiyor muydu? Bunu göremiyor muydu?

Telegram: @cinciva

Beth tekrar tahtaya döndü, pozisyonun sağlamasını yaptı ve vezirini çıktı.

Oğlan gidişatı bir sonraki hamleye dek göremedi, ondan sonra da dağıldı zaten. Altı hamle sonra, Beth blokajı aşıp da vezir piyonunu ta altıncı yataya sürdüğü esnada, oğlanın tarağı hâlâ elindeydi. Kalesini piyonun altına çekti. Beth de ona filiyle saldırdı. Sizemore ayağa kalktı, tarağını cebine soktu, tahtaya uzandı ve şahını yan devirdi. "Kazandın," dedi sıkkın. Alkışlar salonu inletti.

Beth skor kâğıdını teslim ettikten sonra delikanlının kontrol etmesini, önündeki listeye bir işaret koymasını, sonra da kalkıp ilan panosuna gitmesini seyretti. Oğlan SİZEMORE yazdı kartın raptiyesini çıkarıp kartı yeşil bir çöp sepetine attı. Sonra en alttaki kartı söküp eskiden Sizemore'unkinin olduğu yere koydu. YENİLGİSİZLER listesinde iki isim yazıyordu: BELTIK, HARMON.

Beth kızlar tuvaletine gittiği esnada Beltik seri adımlarla "Üst Düzey Müsabakalardan çıktı, gayet hoşnut bir hali vardı. Elindeki küçük skor kâğıdını kazananlar sepetine götürüyordu. Beth'i görmemiş gibiydi.

Beth "Üst Düzey Müsabakalar" kapısına gittiğinde Townesu eşikte dikilir buldu. Yüzünde yorgunluk emareleri vardı; Rock Hudson'ı andırıyordu, bezgin duruşu hariç. "Aferin, Harmon," dedi.

"Kaybettiğine üzüldüm," dedi kız.

"Ya," dedi adam. "Sil baştan denerim artık." Ardından, etrafında küçük bir kalabalıkla danışma masasının orada dikilen Beltik'i başıyla işaret edip ekledi, "O bir katil, Harmon. Harbiden katil."

Adamın yüzüne baktı. "Dinlenmen lazım."

Townes ona yukarıdan bakarak gülümsedi. "Bana asıl senin yeteneğinden lazım, Harmon."

Beth danışma masasının oradan geçerken Beltik ona doğru bir adım atıp, "Yarın görüşürüz," dedi.

Beth akşam yemeğine az kala oturma odasına girdiğinde Bayan Wheatley solgun ve garip görünüyordu. Tekli koltuğa oturmuştu ve suratı şişti. Kucağında rengârenk bir kartpostal tutuyordu.

"Adet görmeye başladım," dedi Beth.

Telegram: @cinciva

Bayan Wheatley gözlerini kırpıştırdı. "Ne güzel," dedi aklı bir karış havadaymış gibi.

"Bana ped falan gerek artık," dedi Beth.

Bayan Wheatley bir an apışıp kaldı. Derken canlandı. "Senin için kesinlikle bir dönüm noktası bu. Senden ricam, odama çıkıp şifonyerimin en üst çekmecesine bakar mısın? Ne kadar ihtiyacın varsa al."

"Teşekkür ederim," dedi Beth, merdivene yöneldi.

"Ha bir de, canım," dedi Bayan Wheatley, "yatağımın başucundaki yeşil hapları kutusuyla getiriver."

Beth geri dönünce hapları Bayan Wheatley ye verdi. Bayan Wheatley'nin yanında yarısı dolu bir bira bardağı vardı; haplardan iki tane alıp birayla yuvarladı. "Sakinleştiricimin tazelenmesi lazım," dedi.

Beth sordu. "Bir terslik mi var?"

"Ben Aristo değilim," dedi Bayan Wheatley, "ama bir terslik olarak yorumlanabilir. Bay Wheatley'den bir mesaj aldım."

"Ne diyor?"

"Bay Wheatley güneybatıda süresiz alıkonulmuş. Güneybatı Amerika'da."

"Ya," dedi Beth.

"Denver ile Butte arasında."

Beth kanepeye çöktü.

"Aristo bir ahlak düşünürüydü," dedi Bayan Wheatley, "bense bir ev hanımıyım. Ev *hanımıydım* diyeyim."

"Kocanız olmayınca beni geri yollamazlar mı?"

"Tam üstüne bastın." Bayan Wheatley birasını yudumladı. "Yalan söylersek yollamazlar."

"Kolaymış," dedi Beth.

"Sen temiz kalplisin, Beth," dedi Bayan Wheatley birasını bitirip. "Rica etsem buzdolabındaki iki kişilik tavuğu ısıtır mısın? Fırını iki yüze ayarla."

Beth sağ elinde iki tane kadınbağı tutuyordu. "Bunlar nasıl kullanılıyor bilmiyorum."

Telegram: @cinciva

Bayan Wheatley kaykılarak oturduğu koltuktan doğruldu. "Artık sadece kâğıt üzerinde ev hanımıyım," dedi. "Anneliği öğrenebilirim herhalde. Denver'a asla uğramayacağına söz verirsen gösteririm."

Gece Beth damı döven, çatı katı penceresini aralıksız takırdatan yağmurun sesiyle uyandı. Rüyasında sudaydı, dingin bir okyanusta aheste yüzüyordu. Bir yastığı kafasına basıp yan dönerek tekrar uyumaya çalıştı. Ama uyku tutmadı. Yağmur şiddetliydi, sağanak sürdükçe uyku mahmurluğunun yerini ondan ilgi bekleyen, zihin berraklığı talep eden taşlarla dolu bir satranç tahtası imgesi aldı.

Sabaha karşı ikiydi ve gecenin geri kalanında bir türlü uyuyamadı. Yedide alt kata indiğinde yağmur hâlâ yağıyordu; mutfak penceresinden bakınca arka bahçe, kurumaya yüz tutmuş bir tutam otun sardığı, adayı andıran tümseklerle bezeli bir bataklığı andırıyordu. Sahanda yumurta yapmayı bilmediğinden haşlamaya karar verdi. Buzdolabından iki tane çıkardı, bir kaba su doldurup ocağın üzerine koydu. Oğlanla karşılaşmasında piyonu e4'e oynayarak başlayacaktı, Sicilya'ya bel bağlıyordu. Yumurtaları beş dakika haşlayıp soğuk sudan geçirdi. Beltik'in simasını gözünde canlandırabiliyordu, genç, kibirli ve kurnaz. Gözleri ufak ve siyahtı. Dün tam çıkarken ona doğru bir adım attığında oğlanın vuracağını falan sanmıştı.

Yumurtalar tam pişmişti; bıçakla ikiye bölüp bir kaba koydu, tuz ve tereyağı ekleyip yedi. Gözlerinde yanma vardı. Son oyun on birde başlayacaktı; saat yedi yirmiydi. *Çağdaş Satranç Açılışları*'nın bir kopyasının yanında olmayışına hayıflandı, Sicilya varyantlarına bakardı. Turnuvada kitabın yıpranmış birer kopyasını koltuk altlarında taşıyan birkaç oyuncu vardı.

Onda evden ayrıldığında yağmur sadece çiseliyordu, Bayan Wheatley de hâlâ üst katta uyuyordu. Çıkmadan önce Beth banyoya girdi ve Bayan Wheatley den aldığı kadınbağı kuşağını, kalın beyaz pedi kontrol etti. Kaymamıştı. Galoşlarını, mavi yağmurluğunu giydi, dolaptan Bayan Wheatley'nin şemsiyesini aldı ve çıktı.

Bir Numaradaki taşların farklı olduğunu önceden de fark etmişti. Bay Ganz'ın takımındaki gibi yekpare ahşap taşlardı, turnuvadaki

Telegram: @cinciva

diğer masalarda bulunan içi boş plastik taşlardan değildi. On otuzda boş salona girip de masaya yaklaşınca uzanıp beyaz şahı aldı. Ağırlığı tatminkârdı, kurşun dolguluydu, altı da yeşil keçeli. Taşı karesine koydu, kadife şeridin üzerinden ayağını aşırıp kızlar tuvaletine gitti. O gün üçüncü kez yüzünü yıkadı, kadınbağı kuşağını sıktı, kâküllerini taradı ve spor salonuna geri döndü. Diğer oyuncular da gelmişti. Ellerini etek ceplerine soktu ki titrediklerini kimsecikler görmesin.

Saat on bire geldiğinde Bir Numaradaki beyaz taşların başında hazırdı. İki ile Uç Numarada müsabakalar çoktan başlamıştı. Sizemore İki Numaradaydı. Beth diğer oyuncuları tanımıyordu.

On dakika geçti, Beltik ortada yoktu. Beyaz gömlekli turnuva direktörü şeridi aşıp Beth'in yanında bir dakika dikildi. "Hâlâ teşrif etmedi mi?" dedi usulca.

Beth kafasını iki yana salladı.

"Sen hamleni oyna, saate bas," diye fısıldadı direktör. "On birde başlamalıydın."

Gıcık oldu. Birileri önceden söylemiş olsaydı öyle yapardı. Piyonu e4'e oynayıp Beltik'in sayacını başlattı.

On dakika daha geçmişti ki Beltik damladı. Beth'in midesi buruluyor, gözleri sızlıyordu. Beltik rahat ve aldırmaz tavırlıydı, cart kırmızı bir gömlek ve ten rengi bir kadife pantolon giymişti. "Kusura bakma," dedi normal bir sesle. "Kahve keyfim uzun sürdü de." Diğer oyuncular ona ters ters baktı. Beth ses etmedi.

Beltik, hâlâ ayakta, gömleğinin üstten bir düğmesini daha açıp elini uzattı. "Harry Beltik," dedi. "Adın ne?"

Halbuki onun adını mutlaka biliyordu. "Beth Harmon," dedi, tokalaştı ama göz temasından kaçındı.

Oğlan siyah taşların başına oturup avuçlarını şevkle birbirine sürttü ve şah piyonunu üçüncü kareye oynadı. Beth'in saatine ustalıkla bastı.

Fransız Savunması. Beth bunu hiç oynamamıştı. Manzara hoşuna gitmedi. Yapılması gereken piyonu d4'e oynamaktı. Ama ya oğlan da aynısını yaparsa? Piyonu geçerken almalı ya da ikisinden birini ilerletmeli miydi, yoksa atım mı çıkarmalıydı? Gözlerini kısıp

Telegram: @cinciva

kafasını iki yana salladı; o hamleleri yaptıktan sonra pozisyonları gözünde canlandırması zordu. Tekrar inceledi, gözlerini ovuşturdu, ardından piyonu d4'e oynadı. Saate tam basmak üzereyken duraksadı. Bir hata mı yapmıştı? Artık çok geçti. Düğmeye çabucak bastı, saat tıklar tıklamaz da Beltik vezir piyonunu bir çırpıda alıp d5'e koydu ve kendi saatini durdurdu.

Beth her zamanki zihin açıldığıyla görmekte güçlük çekse de açılışların mantığını tümden unutmuş değildi. Atlarını çıkarıp bir süre merkez karelerdeki mücadeleyle uğraşmak durumunda kaldı. Ancak seri oynayan Beltik, kızın piyonlarından birini budadı. Beth'in rakip piyonu geçerken alması mümkün değildi. Oğlana göz göre göre verdiği avantaja omuz silkip umursamaz görünmeye çalıştı ve oynamayı sürdürdü. Arka saflardaki taşlarını açmasını takiben rok yaptı. Beltik'e göz attı. Oğlan fevkalade rahat görünüyor, bitişikte devam eden karşılaşmaya bakıyordu. Beth midesinde bir düğüm hissetti, oturduğu yer batıyordu sanki. Tahtanın merkezine öbeklenmiş ağır taşlar[13] ve piyonlar bir süre hiçbir örüntü, hiçbir mantık içermiyor gibi geldi ona.

Saati işliyordu. Kafasını eğip kadrana baktı; yirmi beş dakikayı devirmişti ve hâlâ bir piyon mağduruydu. Beltik ise toplamda yalnızca yirmi iki dakikasını kullanmıştı, üstelik geç kalarak israf ettiği süre de dahildi buna. Beth'in kulaklarında bir çınlama vardı, salonun parlak ışıkları da gözlerini sızlatıyordu. Beltik arkaya kaykılıp kollarını iki yana açarak gerindi, alt damağındaki eksik dişleri göstere göstere esnedi.

Beth atına iyi bir kare bulur gibi oldu ama elini tam uzatmışken durdu. Feci bir hamle olurdu; öncelikle hali hazırda tehdit arz eden rakip vezirin kale yatayına geçmesini önleyecek bir şey yapmak şarttı. Aynı anda hem savunmaya hem de atağa geçmeliydi ama nasıl yapacağını kestiremiyordu. Önündeki taşlar öylece duruyordu. Gece yeşil hapı içmediğine, uyumadığına yanıyordu.

Derken makul görünen bir hamle yakaladı ve çabucak onu oynadı. Atını şaha yakın konumlandırıp Beltik'in vezirinden korundu.

Telegram: @cinciva

Oğlanın tek kaşını bariz fark edilir şekilde kaldırması ile ta karşı yataydaki piyonu alması bir oldu. Bir çırpıda kendi filinin çaprazını açmıştı. Fil, Beth'in geri çekmekle vakit kaybettiği atını hedefliyordu, üstelik bir piyonundan daha olmuştu. Beltik'in dudaklarının köşesine hınzırca bir tebessüm yerleşti. Beth hemen gözlerini kaçırdı, ürkmüştü.

Bir şey yapması şarttı. Dört beş hamle zarfında şahı kuşatılacaktı. Odaklanması, hamleyi açıkça görmesi gerekiyordu. Ne var ki tahtaya baktığında her şeyi keşmekeşten ibaret görüyordu, karmaşık, tehlikeli bir kördüğüm olarak. Derken aklına bir şey geldi. Saati hâlâ işlerken ayağa kalktı, şeridin üzerinden aştı ve sessiz sedasız izleyen küçük çaplı seyirci kitlesinin arasından geçerek ana spor salonuna, oradan da kızlar tuvaletine gitti, içeride hiç kimse yoktu. Lavaboya yanaşıp yüzünü soğuk suyla yıkadı, birkaç yaprak kâğıt havluyu ıslattı ve bir dakika boyunca ensesine bastı. Kâğıtları çöpe attıktan sonra daracık kabinlerden birine girip klozete oturarak kadınbağını yokladı. Sorun yoktu. Oturduğu yerde gevşeyip zihnini boşaltmaya çalıştı. Dirsekleri dizlerine dayalı, başı öne eğikti.

İrade gücüyle Bir Numaradaki satranç tahtasını gözünün önüne getirdi. Şimdi olmuştu işte. Karşılaşmanın zorluğunu hemen kavradı, gene de Morris kitabevindeki kitaptan ezberlediği bazı oyunlar kadar zorlu değildi, imgeleminde canlandırınca taşların konumu fevkalade açıldık kazanmıştı.

Süreyi dert etmeden, oyunu iyice kavrayıp pozisyonlara hâkim olana dek yerinden kıpırdamadı. Sonra kalktı, yüzünü tekrar yıkayıp salona geri döndü. Hamlesini bulmuştu.

"Üst Düzey Müsabakalarda eskisinden de çok seyirci toplanmıştı; karşılaşmalar bittikçe finalleri seyretmeye geliyorlardı. Kalabalığı yararak geçti, şeridin üzerinden geçti ve oturdu. Elleri hiç titremiyordu, midesi de gözleri de iyiydi. El atıp hamlesini yaptı; saatin düğmesine basıverdi.

Beltik hamleyi birkaç dakika inceledikten sonra atı filiyle aldı, ki Beth öyle yapacağını tahmin etmişti. Beth misilleme yapmaktansa filini çıkarıp rakip kalelerden birine atağa geçti. Oğlan kaleyi

Telegram: @cinciva

oynayıp saatini durdurdu, iskemlesinde arkasına yaslanıp derin bir nefes aldı.

"İşe yaramaz," dedi Beth. "Veziri almam gerekmiyor."

"Oyna," dedi Beltik.

"Önce fille şah çekeceğim..."

"Oynasana!"

Beth kafa sallayıp fille şah çekti. Beltik, saati tıklamaya başlar başlamaz çabucak şahını oynadı ve düğmeye bastı. Akabinde Beth en başından beri planladığı şeye girişti. Vezirini ta en içeri, şahın dibine sürüp feda etti. Beltik suratına baktı, afallamıştı. O da oğlanın suratına baktı. Beltik omuz silkti, veziri kaptı ve saatinin düğmesine yuttuğu taşın tabanıyla bastı.

Beth diğer filini geri saflardan ta merkeze sürüp, "Şah, öbür hamlede mat," dedi. Beltik tahtaya bir an bakakaldıktan sonra, "Vay anasını!" diyerek ayağa kalktı.

"Kale matı," dedi Beth.

"Vay anasını," dedi Beltik.

Salonu artık tıka basa dolduran kalabalık alkışa başladı. Beltik, hâlâ kaşları çatık, elini uzattı, Beth de tokalaştı.

Telegram: @cinciva

BEŞ

Vezneye yanaştığında kapanmak üzereydiler. Okuldan sonra otobüs beklemiş, ana caddeye aktarma yapan aracı da beklemek zorunda kalmıştı. Üstelik bu ikinci bankaydı.

Katladığı çeki tüm gün göğüs cebinde taşımıştı, kazağının altında. Şimdi elinde tutuyordu. Önündeki adam bir tomar parayı mantosunun cebine tıkıp gişedeki sırayı terk etti. Beth elini soğuk mermer bankoya koyup çeki uzattı, vezne memurunun suratını görebilmek için de parmak uçlarında yükselmesi gerekti. "Hesap açmak istiyordum," dedi Beth.

Adam çeke göz attı. "Kaç yaşındasın küçük hanım?"

"On üç."

"Üzgünüm," dedi adam. "Yanında bir büyüğün veya velin olması lazım."

Beth çeki tekrar göğüs cebine koyup çıktı.

Evde, Bayan Wheatley dört tane Pabst Blue Ribbon birayı çoktan yuvarlamış, boş şişeleri koltuğunun yanındaki sehpaya dizmişti. TV kapalıydı. Verandadaki akşam gazetesini Beth almıştı; gazeteyi oturma odasına girerken açtı.

"Okul nasıl geçti canım?" Bayan Wheatley'nin sesi dalgın ve cansızdı.

"Fena değildi." Beth gazeteyi kanepenin yanındaki yeşil plastik pufun üzerine koyarken ön sayfanın altında kendi fotoğrafının olduğunu hayretle gördü. Sayfanın baş köşesinde Nikita Kruşçev m yüzü, en altında da, bir sütunluk bir haberin ilişiğinde, kendi çatık kaşlı suratı görünüyordu, üst başlığı da şuydu: DÂHİ ÇOCUK YEREL SATRANÇ TURNUVASINI KAZANDI. Küçük puntoyla, koyu harflerle yazılmış alt başlık da şuydu: ON İKİ YAŞINDAKİ OYUNCU UZMANLARI HAYRETE DÜŞÜRDÜ. Beth kupayı ve

Telegram: @cinciva

çeki takdim etmeden önce resmini çeken adamı hatırlıyordu. Halbuki adama on üç yaşında olduğunu söylemişti.

Beth gazetenin üzerine eğilip okudu:

Kentucky satranç camiası bu hafta sonu tüm zorlu rakiplerim geride bırakarak Kentucky Eyalet Şampiyonluğunu kazanan bir kızın başarısı karşısında şaşkınlığa uğradı. Fairfield Ortaokulu yedinci sınıf öğrencisi Elizabeth Harmon, eyalet unvanını elinden aldığı Harry Beltik'e göre "kadın oyuncular açısından emsalsiz bir ustalık" sergiledi.

Beth surat ekşitti; kendi fotoğrafından nefret etti. Çilleri ve küçük burnu çok fazla öne çıkmıştı.

"Bir banka hesabı açmak istiyorum," dedi.

"Banka hesabı mı?"

"Benimle gelmeniz lazım."

"İyi güzel de hayatım," dedi Bayan Wheatley, "banka hesabını *neyle* açacaksın?"

Beth göğüs cebindeki çeki çıkarıp kadına uzattı. Bayan Wheatley koltuğunda doğrulup çeki bir Kumran Yazıtı tomarı gibi tuttu. Okurken gık çıkarmadı. Sonra usulca, "Yüz dolar," dedi.

"Yanımda bir büyüğüm veya velim olmalıymış. Bankada."

"Yüz dolar," dedi Bayan Wheatley. "Ödül parası mı bu?"

"Evet. Üzerinde 'Birincilik Ödülü' yazıyor."

"Görüyorum" dedi Bayan Wheatley. "İnsanların satranç oynayarak para kazandıkları aklımın ucundan geçmezdi."

"Bazı turnuvalarda bundan daha büyük ödüller var.

Üstüme iyilik sağlık!" Bayan Wheatley hâlâ çeke bakıyordu.

"Yarın okuldan sonra bankaya gidebiliriz."

"Elbette," dedi Bayan Wheatley.

Ertesi gün, banka dönüşünde oturma odasına girdiklerinde, kanepenin önündeki orta sehpada *Chess Review*'un bir sayısı duruyordu. Bayan Wheatley mantosunu holdeki dolaba asıp dergiyi aldı. "Sen okuldayken," dedi, "bunu karıştırdım. Aralığın ikinci

Telegram: @cinciva

haftasında Cincinnati'de büyük bir turnuva varmış. Birincilik ödülü beş yüz dolar."

Beth bir süre kadını süzdü. "Okulla çakışıyor," dedi. "Hem Cincinnati buradan epey uzak."

"Şehirlerarası otobüsle iki saatlik yol," dedi Bayan Wheatley. "Arayıp çoktan yer ayırttım."

"Okul ne olacak?" dedi Beth.

"Bir mazeret dilekçesi yazar, mono'ya yakalandığını öne sürerim."

"Mono?"

"Mononükleoz. Senin yaş grubunda sık rastlanıyormuş, *Ladies' Home Journal*'da okudum."

Beth şaşkınlığını belli etmemeye çalışarak kadını süzmeyi sürdürdü. Bayan Wheatley'nin içten pazarlıklılığı her bakımdan kendisininkiyle aşık atabilecek düzeydeydi. Biraz sonra, "Nerede kalacağız?" dedi.

"Hotel Gibson'da, çift kişilik odanın geceliği yirmi iki dolar. Otobüs biletleri kişi başı on bir seksen, yemek giderimiz de olacak haliyle. Ben hepsini hesapladım, ikincilik veya üçüncülük ödülünü kazansan bile kârda oluruz."

Beth'in plastik el çantasında yirmi dolar nakit, bir deste de on dolarlık çek vardı. "Birkaç satranç kitabı satın almam lazım/' dedi.

"Muhakkak," dedi Bayan Wheatley gülümseyerek. "Yirmi üç dolar altmış sentlik bir çek hazırlarsan yarın otobüs biletlerini alırım."

Morris kitabevinden *Çağdaş Satranç Açılışları*'nı ve oyunsonu üzerine bir kitap satın aldıktan sonra, Beth caddenin öbür tarafındaki Purcell mağazasına geçti. Purcell'in Ben Snyder'dan daha iyi olduğunu okuldaki kızların muhabbetinden biliyordu. Aradığını dördüncü katta buldu; Bay Ganz'ın elindeki ahşap takımın neredeyse tıpatıp aynısıydı, atları el oyma, piyonları büyük ve dolgun, tombul kaleleri de masif ağaçtandı. Bir süre kararsızlık çekti hatta az kaldı ahşap olanını alacakken yeşil bej kareli, katlanır keten tablalı olanında karar kıldı. İkincisi daha taşınabilir cinstendi.

Telegram: @cinciva

Eve dönünce çalışma masasının üzerini boşaltıp satranç takımını yerleştirdi, taşları dizdi. Yeni satranç kitaplarını bir tarafına, şah biçimindeki uzun gümüş kupayı da öbür tarafına koydu. Çalışma lambasını açıp masaya oturdu ve taşlara baktı, ışığın altındaki kıvrımlarını inceledi. Oldukça uzun bir süre öylece oturup kafasını dinledi. Sonra *Çağdaş Satranç Açılışlarını* aldı. Bu kez en başından okumaya başladı.

Daha önce Hotel Gibson gibi bir yer hiç görmemişti. Büyüklüğü, işlekliği, lobisindeki pırıl pırıl avizeleri, ağır kırmızı halıları, çiçekleri, üç tane döner kapısı hatta üniformalı kapı görevlileri bile baş döndürücüydü. Bayan Wheatley'yle ikisi ellerinde yeni valizleriyle otobüs durağından ootele kadar yürümüştü. Bayan Wheatley valizi kapı görevlisine vermeyi reddetti. Oda görevlisinin yadırgayan bakışlarından tınmaksızın valizini ta resepsiyona kadar kendisi taşıyıp ikisi namına kayıt açtırdı.

Beth ancak odaya yerleşmelerinden sonra rahatladı. Dördüncü Cadde'nin yoğun trafiğini kuş bakışı gören iki tane büyük pencere vardı. Soğuk bir gündü, dışarısı ayazdı. Odanın zemini kalın halıydı, pofiiduk kırmızı havluları ve bir duvarı kaplayan tek parça devasa aynasıyla beyaz banyosu da kocamandı. Şifonyerin üzerinde renkli televizyon vardı. Karyolaların ikisine de parlak kırmızı yatak örtüsü seriliydi.

Bayan Wheatley odayı denetlemekle meşguldü, şifonyer çekmecelerini çekti, televizyonu açıp kapadı, yatak örtüsünün kırışığını eliyle düzeltti. "Âlâ," dedi, "güzel bir oda ayırmalarını rica etmiştim, ricamı kırmamışlar."Yatağının yanındaki yüksek arkalıklı Viktorya koltuğuna, sanki ömrünü Hotel Gibson'da geçirmiş gibi bir edayla kuruldu.

Turnuva Taft Salonundaki asma kattaydı; Beth'e sadece asansöre binmek düşüyordu. Caddenin aşağısında Bayan Wheatley'nin uygun gördüğü bir lokantada beykınlı yumurtalı kahvaltılarını ettiler, sonra kadın bir paket Chesterfield, bir de *Enquirer* ın Cincinnati baskısını alıp odaya çıktı, Beth de kaydını yaptırmak üzere turnuva salonunun yolunu tuttu. Hâlâ bir derecesi yoktu

Telegram: @cinciva

ancak bu kez kayıt masasındaki adam onu tanıdı. Kızı acemiler kategorisine kaydetmeye kalkışmadılar. Günde iki karşılaşma yapılacaktı, zaman sınırlaması da 120/40'tı, yani iki saatte kırk hamle.

Kayıt yaptırdığı esnada, karşılaşmaların yapılacağı Taft Salonunun açık duran ikiz kapılarının birinden gelen davudi bir erkek sesi dikkatini çekti. O tarafa bakınca büyük bir balo salonunu kısmen gördü. Boş masalar uzunlamasına dizilmişti ve içeride birkaç erkek dolaşıyordu.

İçeri girince kanepede siyah çizmeli ayaklarını fiskos sehpasına dayayıp kaykılarak oturmuş, tanımadığı bir gençle karşılaştı. "... kaleyi de yedinci yataya sürdüm," diyordu. "O kaleyle ümüğüne bastım abi. Şöyle bir baktı, sonra da parayı tosladı." Kafasını kanepenin sırtına dayayarak gür bariton sesiyle tok bir kahkaha patlattı. "Yirmi papel."

Henüz erken olduğundan salonda sadece yarım düzine insan vardı. Kâğıt satranç tablalarının yerleştirildiği sıra sıra masalarda da oturan yoktu. Herkesin kulağı gençteydi. Yirmi beş yaşında ya vardı ya yoktu ve serseri kılıklıydı. Üzerinde pis bir kot pantolon, siyah balıkçıyaka kazak, başında da siperliğini kalın kaşlarına kadar indirdiği siyah bir yün kasket vardı. Gür siyah bıyıklıydı ve tıraşı çoktan gelmişti; esmer ellerinin üstü nasır bağlamış gibi görünüyordu. "Caro-Kann *Savunması'ymış*" dedi gülerek. "Kıçımın kenarı."

"Ne kusuru varmış Caro-Kann'ın?" diye sordu birisi. Devetüyü kazaklı, düzgün bir delikanlıydı.

"Safı piyon, sıfır ümit." Oğlan bacaklarını yere indirip ayağa kalktı. Sehpada, ahşap taşları yıpranmış, kareleri bej-yeşil, eski püskü bir satranç tahtası vardı. Siyah şahın başı kimbilir ne zaman kırılmış, pis bir yapışkanlı bantla tutturulmuş haldeydi. "Göstereyim," dedi genç, tahtayı önüne çekip. Beth artık tepesinde dikiliyordu. Salondaki yegâne kızdı. Genç adam tahtaya uzandı ve beyaz şah piyonunu şaşırtıcı bir zarafetle, parmak uçlarıyla kaldırıp kibarca e4'e koydu. Sonra siyahın vezir kanadındaki fil piyonunu alıp c6'ya koymasını takiben beyazın vezir piyonunu dördüncü

Telegram: @cinciva

yataya sürdü ve aynısını Siyah için de yaptı. Kafasını kaldırıp etrafındakilere baktı, herkes pür dikkat kesilmiş seyrediyordu.

"Caro-Kann. Buraya kadar tamam mı?"

Beth bu hamlelere aşinaydı ama oynanışını hiç görmemişti. Gencin bir sonraki hamlede Beyazın vezir kanadındaki atım oynayacağını tahmin etti, nitekim de öyle oldu. Sonra oğlan siyah piyonla beyazı geçerken aldı, geçer piyonu da beyaz ada. Siyah'ın şah kanadındaki atı f6'ya oynadıktan sonra Beyazın diğer atını da çıkardı. Beth bu hamleyi anımsadı. Şimdi bakınca yavan geliyordu. Kendi kendine mırıldandığını fark etti. "Ben olsam atı alırdım," demişti.

Genç adam ona bakıp kaşlarını kaldırdı. "Sen şu Kentucky'li çocuk değil misin, Harry Beltik m canına okuyan?"

"Evet," dedi Beth. "Atı alırsan, rakip piyon bingeç[14] olur..."

"Aman ne marifet," dedi oğlan. "Safı piyon, sıfır ümit. Bak Siyah'la nasıl kazanılıyor." Atı merkez karelerde bırakıp Siyah'ın piyonunu e5'e oynadı. Ardından zaruri hamlelerle oyun kurmayı sürdürdü, taşları tahtada el çabukluğuyla oradan oraya kaydırıyor, arada sırada da muhtemel bir tuzağa dikkat çekiyordu. Oyun yapısı merkez odaklı ve dengeli bir füge dayalıydı. Televizyondaki hızlandırılmış belgesel görüntülerini; cılız bir filizin topraktan uç vermesini, boy atıp semirmesini, sonra da infilak eder gibi bir şakayık veya gül açmasını seyretmeye benziyordu.

Salona gelen başkaları da seyre dalmıştı. Beth bu gösteri karşısında yepyeni bir heyecan duydu; siyah kasketli genç, bilgisi, netliği ve dobralığıyla onu heyecanlandırıyordu. Genç adam merkezdeki taşları bir bir almaya başladı, yutulanları parmak uçlarıyla ölü sinekleri toplar gibi tahtadan alıyor, yeri geldikçe de mülayim konuşmasıyla zorunlu hamlelere, zaaflara, tuzaklara ve güçlü konumlara değinmekten geri durmuyordu. Bir ara, rakip kaleyi kendi karesinden alıp oynamak üzere tahtanın ta öbür ucuna uzanınca, oğlanın belinde bir bıçak taşıdığını Beth hayretle gördü. Beli açılınca deri ve metal kabzası gözükmüştü. Delikanlı *Define Adası*'ndan fırlamış bir tipi o kadar andırıyordu ki bıçak taşıması hiç de abes kaçmıyordu. Tam o anda hamle yapmayı bırakıp, "Şimdi

Telegram: @cinciva

şunu seyredin," dedi ve siyah kaleyi ta h4 karesine çekip usulcacık yerine bıraktı. Kollarını göğsünde kavuşturdu. "Bu noktada Beyaz ne yapar?" diye sordu etrafına bakınıp.

Beth pozisyonu tarttı. Beyaz için her yer tuzak doluydu. Başka bir genç söze girdi. "Vezir, piyonu mu alır?"

Kasketli oğlan gülümseyerek kafasını iki yana salladı. "Kale h1'e ve şah. Veziri de alır."

Onu Beth de görmüştü. Genel tabloda Beyaz hepten bitikti, tam bunu dile getirmek üzereydi ki başka bir genç konuştu. "Bu Mieses-Reshevksy. Otuzlardan."

Delikanlı ona baktı. "Tam üstüne bastın," dedi. "Margate. 1935."

"Beyaz kalesini d1'e oynar,"dedi fikrini ilk beyan eden diğer genç.

"Doğru," dedi diğeri. "Başka ne seçeneği var ki?" Genç adam o hamleyi yapıp devam etti. Beyazın kaybetmek üzere oluşu artık açıklık kazanmıştı. Birkaç taş hızla saf dışı kaldı, sonra ilk anda biraz ağır giden oyunsonu faslı başladı ancak Siyah'ın bir geçer piyonu çarpıcı bir şekilde feda etmesiyle oluşan ani piyon-vezir terfisi Siyah'ın iki hamleye kalmadan bir vezire kavuşacağını açıkça ortaya koydu. Baş döndürücü bir oyundu, Beth'in kitaplardan öğrendiği en iyi örneklere benziyordu.

Genç adam ayağa kalktı, kasketini çıkarıp gerindi. Bir an Beth'e tepeden baktı. "Reshevsky senin yaşındayken böyle oynuyordu, ufaldık. Hatta senden de küçükken."

Bayan Wheatley odanın köşesinde hâlâ *Enquirer* okuyordu. Kapıdan giren Beth'e okuma gözlüğünün üzerinden baktı. "Ne çabuk?" dedi.

"Bitirdim."

"Nasıl geçti?"

"Kazandım."

Bayan Wheatley içtenlikle gülümsedi. "Tatlım," dedi, "sen bir hâzinesin."

Bayan Wheatley, Gibson'ın birkaç blok ilerisindeki Shillito mağazasının indirim ilanını görmüştü. Beth'in bir sonraki karşılaşmasına daha dört saat olduğundan hafif yağan kar altında

Telegram: @cinciva

yürüyerek, beraber gittiler. Bayan Wheatley bodrum katını epey bir talan ettikten sonra Beth, "Buradan kendime bir kazak bakasım var," dedi.

"Ne cins kazak hayatım?"

"Kaşmir."

Bayan Wheatley'nin kaşları kalktı. "Kaşmir mi? Sence o kadar paramız var mı?"

"Evet."

Beth ucuzlukta yirmi dört dolara düşmüş açık gri bir kazak buldu, bedeni de ona tam uydu. Boy aynasının karşısına geçip kendini Apple Pi Kulübü'nün bir üyesi olarak gözünde canlandırmayı denedi, Margaret gibi; ama surat hâlâ Beth'in suratıydı, toparlak ve çilli, kumral pırasa saçlı. Omuz silkip kazağı seyahat çekiyle satın aldı. Shillito'ya gelirken vitrininde bağcıklı iskarpin ayakkabılar olan küçük ve şık bir dükkânın önünden geçmişlerdi. Bayan Wheatley'yi oraya götürüp kendine bir çift aldı. Sonra da ayakkabılarla uyumlu uzun çoraplardan satın aldı. Etiketinde "%100 yün. İngiliz Mah" yazıyordu. Otele dönüş yolunda, ufacık kar taneleri rüzgârdan suratına vuradursun, Beth yeni ayakkabılarına ve kareli uzun çoraplarına baka baka yürüdü. Ayakkabının rahatlığına, çorapların baldırlarını sımsıkı sarıp sıcacık tutuşuna ve ikisinin uyumuna -parlak kahverengi-beyaz ayakkabı üzerine göz alıcı pahalı çoraplar- hayran kalmıştı. Durmadan ayaklarına bakıyordu.

O gün öğleden sonra, derecesi 1910 olan orta yaşlı bir Ohioluyla eşleşti. Sicilya'yı oynayıp bir buçuk saat sonra adamı karşılaşmadan çekilmek zorunda bıraktı. Zihni her zamanki gibi açıktı, hatta Rus Usta Boleslavski'nin kitabını çalışarak son haftalarda öğrendiği birkaç şeyi uygulama olanağı da bulmuştu.

Skor kâğıdını bırakmaya gittiğinde Sizemore masanın yanında dikiliyordu. Geçen turnuvadan başka tanıdık simalar da gördü hatta onları görmek hoşuna gitti ancak Beth'in sahiden tekrar görmek istediği tek oyuncu vardı, o da Townes'du. Gözleri genç adamı birkaç kez aradıysa da göremedi.

Telegram: @cinciva

O akşam odaya dönünce Bayan Wheatley bir köşede *The Beverly Hillbillies* ve *The Dick Van Dyke Show*'u seyrederken, Beth satranç takımını açtı ve son iki karşılaşmanın üzerinden geçerek kendi oyunundaki zaafları aradı. Hiç yoktu. Sonra Reuben Fine'ın oyunsonları üzerine yazdığı kitabı çıkarıp çalışmaya koyuldu. Satrançta oyunsonu taktiği apayrı bir histi; tamamen farklı bir mücadele gibi, iki kanatta da bir veya iki taşa indirgendin miydi bir piyonu vezire terfi etmenin derdine düşüyordun. Beth'in bayıldığı amansız hücum taktiklerine hiç yer yoktu.

Ne var ki Reuben Fine'dan sıkıldı, kitabı kapattıktan biraz sonra da yatağa girdi. Pijamasının cebinde yeşil haptan iki tane vardı, ışığı söndürüp yuttu. Uykusuz kalmayı göze alamazdı.

İkinci gün de ilki kadar rahat geçti, hem de Beth daha güçlü oyuncularla eşleşmesine rağmen. Hapların tesiri geçip de zihin açıldığına kavuşması biraz zaman almışsa da oyuna başladığında cin gibiydi. Taşlara kendinden emin el uzatıyor, kaldırıp başka kareye koyarken bile istifini bozmuyordu.

Bu turnuvada "Üst Düzey Müsabakalar" salonu yoktu. Bir Numaralı satranç tahtası aynı salondaki birinci masadaydı, ikinci karşılaşmada Beth Altı Numaraya oturdu. Rakibi olan ustanın kalelerinden birini aldıktan sonra adamı çekilmeye zorladıkça etraflarında insanlar birikmeye başlamıştı. Alkışlar eşliğinde kafasını önünden kaldırdığı esnada, salonun arka tarafında ağzı kulaklarına varırcasına gülümseyen Alma Wheatley'yi gördü.

Bir Numaradaki final karşılaşmasında Rudolph adlı bir ustayla oynadı. Adam oyunun ortasında merkezdeki taşları birer birer almayı başarınca Beth elinde kalan bir kale, bir at ve üç piyonla köşeye sıkıştırılacağını anlayıp telaşlandı. Rudolph da aynı durumdaydı ama onda at yerine fil vardı. Hoşuna gitmedi, üstelik adamın fili bariz avantajlıydı. Gene de Beth fili açmaza sokmayı ve atıyla almayı başardı, ardından bir buçuk saat boyunca çok temkinli oynadı, ta ki Rudolph bir açık verip de Beth tümüyle o açığa yoğunlaşana dek. Piyonla şah çekti, kaleyi kaleyle aldı ve şahın koruması sayesinde piyonlarından birini geçer piyona yükseltti. Rudolph kendi hatasına öfkelenip oyundan çekildi.

Telegram: @cinciva

Kuvvetli bir alkış koptu. Beth masanın etrafındaki kalabalığa göz gezdirdi. En arkalarda, üzerinde mavi elbisesi, Bayan Wheatley coşkuyla el çırpıyordu.

Ağır kupa Bayan Wheatley'nin kucağında, ödül çeki Beth'in göğüs cebinde, odaya döndüler. Bayan Wheatley, televizyonun üzerinde duran otel demirbaşı not defterine tüm masrafların dökümünü çıkarmıştı. Gibson'da üç günlük konaklama altmış altı dolar, artı üç otuz vergi; yirmi üç altmış otobüs, ayrıca bahşiş dahil her öğünün tutarı. "Bu akşamki kutlama yemeğimize on iki dolar, iki dolar da yarın ki mazbut kahvaltımıza ayırdım. Bu durumda toplam giderimiz yüz yetmiş iki otuz oluyor."

"Elimizde üç yüz dolardan fazla kalır," dedi Beth.

Bir an sessizlik oldu. Beth not kâğıdına baktı, halbuki hesabı tam anlamıştı. Parayı Bayan Wheatley'yle kırışmayı önersem mi diye düşündü. Paylaşası yoktu. Parayı kendi kazanmıştı.

Sessizliği bozan Bayan Wheatley oldu. "Yüzde onunu bana mı versen acaba," dedi hoş bir tavırla. "Aracılık komisyonu olaraktan."

"Otuz iki dolar," dedi Beth, "yetmiş yedi sent."

"Methuen'deyken matematikte olağanüstü olduğunu söylemişlerdi."

Beth kafa sallayarak olumladı. "Tamam," dedi.

Bir İtalyan restoranında dana etli bir yemek söylediler. Bayan Wheatley kendisine bir karaf kırmızı şarap söyledi ve yemek boyunca sigara tüttürüp onu yudumladı. Beth açık renk, soğuk tereyağını ve ekmeği beğendi. Masanın biraz ilerisindeki barın üzerinde duran bodur portakal ağacı hoşuna gitti.

Bayan Wheatley şarabı bitirdikten sonra çenesini peçetesiyle silip son bir sigara yaktı. "Beth, hayatım," dedi, "tatil dönemi Houston'da bir turnuva var, yirmi altısında başlıyor. Noel bayramında seyahat çok rahat olur, malum, çoğu insan erik pudingi yemekle falan meşgul oluyor ya."

"Gördüm," dedi Beth. İlanı *Chess Review*'da okumuştu ve gitmeyi çok istiyordu. Fakat altı yüz dolarlık bir ödül için Houston fazla uzaktaydı.

Telegram: @cinciva

"Houston'a uçakla gidebiliriz sanıyorum," dedi Bayan Wheatley neşeyle. "Hem kış mevsimi biraz güneş görmüş oluruz."

Beth spumonisini bitirmek üzereydi. "Peki," dedi, sonra kafasını dondurmasına eğip ekledi, "Peki anne."

Uçakta yedikleri Noel yemekleri mikrodalgada ısıtılmış hindiydi, yanında da ikram olarak Bayan Wheatley ye bir kadeh şampanya, Beth'e ise kutu portakal suyu verildi. Beth'in ömründe geçirdiği en güzel Noel akşamıydı. Uçak karla kaplı Kentucky semalarından geçip yolculuğun sonuna doğru Meksika Körfezi üzerinde geniş bir kavis çizdi, indiklerinde hava ılık ve güneşliydi. Havaalanından arabayla giderlerken birbiri ardına inşaat alanlarını geçtiler. Koca koca sarı vinçler ve buldozerler kiriş istiflerinin başında hareketsiz yatıyordu. Bir tanesine Noel çelengi asılıydı.

Lexington'dan ayrılmalarından bir hafta önce postayla *Chess Review*'ın yeni sayısı gelmişti. Beth dergiyi açınca Beltik ile kendisinin küçük bir resmiyle karşılaştı, manşet de şuydu: KENTUCKY ŞAMPİYONLUĞUNU BİR KIZ ÖĞRENCİ KAZANDI. Karşılaşmanın dökümü verilmişti, bir de yorum vardı: "Yaşıtlarından beklenmeyen bir ustalık sergileyen gencin incelikli stratejisi seyircileri hayran bıraktı. Yetişkin oyuncuların özgüvenine sahip bir kız." Bayan Wheadey'ye göstermeden önce iki kez okudu. Bayan Wheatley mest oldu; evvelce Lexington gazetesindeki makaleyi yüksek sesle okuduktan sonra "Şahane!" diye bağırmıştı. Bu kez sessizce okuduktan sonra, *"Ulusal* çapta tanındığının göstergesi bu, hayatım," dedi alçak sesle.

Bayan Wheatley dergiyi yanına almış, Beth'in gelecek birkaç ay boyunca oynayacağı turnuvaları uçakta vakit ayırıp beraber işaretlemişlerdi. Ayda bir tane turnuvaya katılma konusunda mutabıktılar. Bayan Wheatley hastalık mazereti bulmakta zorlanmaktan, gereğinden fazla mazeret dilekçesi yazarsa, kendi tabiriyle "itibarını" zedelemekten endişeleniyordu. Beth durumu açıkça izah edip niçin düzgün izin istemediklerini merak ediyordu - ne de olsa erkek öğrenciler basketbol veya futbolu öne sürüp dersleri ekebiliyorlardı- gene de akıllılık edip bir şey demedi. Bayan

Telegram: @cinciva

Wheatley'nin kendi yönteminden büyük keyif aldığı belliydi. Gizli bir ittifak kurmuşlardı sanki.

Beth Houston'da hiç zorlanmadan galip çıktı. Bayan Wheatley'nin ifadesiyle, sahiden "havaya girmiş"ti artık. Üçüncü oyunda beraberliğe mecbur bırakılsa da final karşılaşmasını baş döndürücü bir kombinasyonla aldı ve acemi gibi oynayan kırk yaşındaki Güneybatı Şampiyonu'nu yendi. Güneşli havanın "hatırına" iki gün daha orada kalıp Güzel Sanatlar Müzesi ile hayvanat bahçesini gezdiler. Turnuvanın ertesi günü gazetede Beth'in resmi çıktı ve bu kez fotoğrafını görmek hoşuna gitti. Makalede *"dâhi çocuk"* diye anılıyordu. Bayan Wheatley üç nüsha satın aldı, "Kupür koleksiyonuna başlayayım bari," diyerek.

Ocakta Bayan Wheatley okulu arayıp Beth'in mono'sunun nüksettiğini söyledi ve Charleston'a gittiler. Şubatta Adanta'ya, soğuk algınlığı mazeretiyle; martta da Miami'ye, bahanesi grip. Bayan Wheadey kâh müdür yardımcısıyla kâh kız öğrencilerin dekanıyla konuşuyordu. Hiçbiri mazeretleri sorgulamıyordu. Bazı öğrencilerin yerel gazetelere bakıp Beth'den haberdar olma ihtimali vardı ama hiçbir yetkiliden ses çıkmıyordu. Beth turnuvalar arasında her akşam üç saat satranç çalışıyordu. Atlanta'da bir karşılaşmayı kaybetti ama gene de birinci oldu hatta diğer iki şehirde yenilgisizliğini korudu. Uçaklarda bazen martiniyle çakır keyif olan Bayan Wheatley'yle yaptığı yolculuklardan hoşlanıyordu. Beraber laflayıp gülüşüyorlardı. Bayan Wheatley hostesle gırgır geçiyor; kabin görevlilerinin güzel ütülü ceketlerini, abartılı makyajlarını tiye alıyor veya Lexington'daki bazı komşularının aptallığını çekiştiriyordu. Şen şakraktı, samimi ve matrak. Beth uzun uzadıya güldükten sonra bazen camdan aşağıdaki bulutlara bakar, hiç olmadığı kadar keyifli hissederdi, hem de Methuen'deyken sakladığı yeşil hapların beş altı tanesini birden yuttuğu zamanlarda bile olmadığı kadar.

Otel ve restoranları gittikçe sever olmuştu. Bir turnuvaya katılıp kazanmayı, oyundan oyuna peyderpey ilerleme kaydetmeyi ve her galibiyette masa etrafındaki kalabalığın artmasını seviyordu. Turnuvalardaki insanlar onu tanıyorlardı artık. Her zaman içlerinde

Telegram: @cinciva

en gençleriydi, bazen de tek kız. Sonrasında okula döndüğünde her şey yavan mı yavan geliyordu. Kimi öğrenciler liseden sonra üniversiteye gitmekten bahsediyordu, bazıları da vardı ki mesleklerine çoktan karar vermişlerdi. Tanıdığı iki kız hemşire olmak istiyordu. Beth bu tür muhabbetlere hiç katılmıyordu; muradına çoktan ermişti o. Ne seyahatlerinden ne de satranç turnuvalarında edindiği şöhretten kimseciklere bahsettiği yoktu.

Martta Miami'den döndükleri zaman posta kutusunda Satranç Federasyonu'ndan gelmiş bir zarf bekliyordu, içinde yeni bir üyelik kartı vardı ve derecesi 1881'di. Gerçek gücünü yansıtan bir dereceye ulaşmasının zaman alacağını evvelce söylemişlerdi. Nihayet dereceli bir oyuncu olmaktan şimdilik memnundu. Derecesini yakında yükseltecekti nasıl olsa. Bir sonraki büyük adım 2200 puanla Ustalık seviyesiydi. 2000'den sonra Uzman olarak anılıyordun ama onun pek matah tarafı yoktu. Onun hoşuna giden unvan Uluslararası Büyükusta'ydı; bir ağırlığı vardı bunun.

O yaz Hotel Henry Hudson'da oynamak üzere New York'a gittiler. Damak zevkleri gelişmişti. Gerçi evdeyken çoğunlukla televizyon karşısında hazır yemekle idare ediyorlardı ancak New York'ta Fransız restoranlarında yediler, otobüse atlayıp şehrin ta öbür ucundaki Le Bistro'ya, Cafe Argentuil'e gittiler. Lexington'dayken Bayan Wheatley bir benzin istasyonuna girip *Cep Seyahat Rehberi* almıştı; üç veya daha fazla yıldızlı mekânları o seçiyor, sonra da küçük haritaya bakıp yerini buluyorlardı. Feci masraflıydı, yine de ikisinin bütçe konusunda tek kelime ettiği yoktu. Beth tütsülenmiş alabalık yese de taze balığı ağzına sürmüyordu; cumaları Methuen'de zorla yedirilen balıklar hâlâ hatırındaydı. Gelecek okul döneminde Fransızca'ya yazılmaya karar verdi.

Tek sorun şuydu ki yolculuktayken, geceleri uyumak için Bayan Wheatley'nin reçeteli ilaçlarından aşırıyor, bazen de sabahları ayılması en az bir saati buluyordu. Neyse ki turnuva karşılaşmaları asla dokuzdan önce başlamıyor, böylece Beth'in kalktıktan sonra oda servisinden birkaç kez kahve istemeye vakti oluyordu. Bayan Wheatley'nin haplardan haberi yoktu ve Beth'in kahveye düşkünlüğünü endişeyle karşılamıyor, kıza her bakımdan yetişkin

Telegram: @cinciva

muamelesi yapıyordu. Bazen Beth'in yaşça daha büyükmüş gibi hissettiği durumlar da yaşanıyordu.

Beth New York'a bayılmıştı. Otobüse binmek, tangır tungur giden IRT metro hattını kullanmak hoşuna gidiyordu. Fırsat buldukça vitrinlere bakmak, sokaklarda Yidiş ve İspanyolca konuşanları duymak keyifliydi. Şehrin yarattığı tehlike duygusunu, taksicilerin kabalığını, Times Meydanı'ndaki görüntü kirliliğini umursamıyordu. Son akşamlarında Radio City Müzikholüne gidip *Batı Yakasının Hikâyesini* ve kankan dansçılarını seyrettiler. Devasa tiyatro salonundaki kadife koltuklardan birine kurulduğu anda Beth'in tüyleri diken diken olmuştu.

Life'tan zincirleme sigara içen ve Lloyd Nolan'ı andıran bir muhabirin gelmesini bekliyordu ama evin kapısını çalan kişi ufak tefek bir kadındı, saçı çelik grisi, siyah elbiseli. Yanındaki adam fotoğrafçıydı. Kendisini Jean Balke diye tanıttı. Bayan Wheatley'den yaşlı görünüyordu ama oturma odasını bir çırpıda turladı, kitaplıktaki ciltlere şıpınişi göz atıp duvarlardaki resimleri inceledi. Sonra sorularına başladı. Üslubu hoş ve dolaysızdı. "Sahiden etkilendim," dedi, "halbuki satranç oynayan biri değilimdir." Gülümsedi. "Kız hiç de boş değil diyorlar."

Beth biraz utandı.

"Nasıl bir his? Onca erkeğin arasında tek kız olmak?

Aldırmıyorum."

"Ürkütücü değil mi?" Yüz yüze oturuyorlardı. Bayan Balke öne eğilerek Beth'e pür dikkat baktı.

Beth kafasını iki yana salladı. Fotoğrafçı kanepenin tarafına geçip bir ölçüm cihazıyla ayar yapmaya koyuldu.

"Ben küçükken," dedi muhabir, "rekabetçi oyunlara katılmama asla müsaade edilmezdi. Bebeklerle oynardım."

Fotoğrafçı geri çekilip kamerasını Beth'e doğrulttu. Beth'in hatırına Bay Ganz'ın hediye ettiği bebek gelmişti. "Satranç her zaman rekabete dayalı değildir," dedi.

"Ama kazanmak için oynarsın."

Telegram: @cinciva

Beth'in içinden satrancın güzelliğini övmek geçti ancak Bayan Balke'ın keskin bakışlı, meraklı yüz ifadesi karşısında uygun sözcükleri bir türlü bulamadı.

"Erkek arkadaşın var mı?"

"Yok. On dört yaşındayım ben." Fotoğrafçı fotoğraf çekmeye başladı.

Bayan Balke bir sigara yakmıştı. Bayan Wheatley'nin küllüklerinden birine eğilip külünü silkti. "Oğlanlara meraklı mısındır?" diye sordu.

Beth gittikçe daha çok huzursuzlanıyordu. Satrancı nasıl öğrendiğinden, kazandığı turnuvalardan, Morphy ve Capablanca gibi şahsiyetlerden konuşmak istiyordu. Bu kadından da sorularından da hoşlanmamıştı. "Satranca meraklıyım."

Bayan Balke keyifle gülümsedi. "Ona ne şüphe," dedi. "Oynamayı nasıl öğrendin anlatsana, kaç yaşındaydım"

Beth anlattı, Bayan Balke da notlar aldı ama Beth kadının aslında bunlarla hiç ilgilenmediğini seziyordu. Anlatmayı sürdürdükçe esasında bahsedecek çok az şey olduğunu fark etti.

Ertesi hafta okulda, cebir dersi esnasında, Beth önündeki bir oğlanın bitişiğindeki kıza *Life* dergisi uzattığını gördü. Sonra oğlanla kız ona dönüp kendisini ilk kez görüyorlarmış gibi baktı. Dersten sonra aynı oğlan, ki daha önce konuştukları vaki değildi, önünü kesti ve Beth'ten dergiyi imzalamasını rica etti. Beth afallamıştı. Dergiyi çocuktan alıp baktı, habere tam bir sayfa ayrılmıştı. Beth'in satranç tahtası başında çekilmiş ciddi ifadeli bir fotoğrafı vardı, yanına da Methuen ana binasının bir resmi ilişikti. Sayfanın en tepesindeki başlıkta şu yazıyordu: KIZ MOZART SATRANÇ ÂLEMİNİ SİLKELEDİ. Oğlanın tükenmez kalemiyle imzalayıp dergiyi boş bir sıraya bıraktı.

Eve döndüğünde aynı dergi Bayan Wheatley'nin kucağındaydı. Kadın yüksek sesle okumaya başladı:

"Satranç kimileri için eğlencelik, kimileri içinse bir tutku hatta bağımlılıktır. Yeri gelir, doğuştan yetenekli biri çıkar. Yeri gelir, küçük bir oğlan çocuğu ortaya çıkar ve dünyanın en zorlarından biri addedilen bu oyundaki ustalığıyla hepimizi hayretlere düşürür. Peki

Telegram: @cinciva

o çocuk ya bir kız olsaydı; kumral saçlı, kahverengi gözlü, lacivert elbiseli, somurtkan bir kız çocuğu?

"Daha önce rastlanmamışsa da yakın zamanda sahiden yaşandı bu. Lexington'da, Kentucky ve Cincinnati'de. Charleston, Atlanta, Miami hatta geçenlerde New York'ta. Ülke çapında önde gelen satranç turnuvalarının erkek egemen âleminde, gözleri cin gibi bakan on dört yaşındaki sekizinci sınıf öğrencisi, Lexington-Kentucky'deki Fairfield Lisesi'nden kalkıp gittiği ortamlarda cirit atıyor. Sessiz ve terbiyeli bir kız. Ama hayattan öcünü almak üzere çıktığı bu yolda... Ay *muhteşem* bu!" dedi Bayan Wheatley. "Okumayı sürdüreyim mi?"

"Yetimhaneden bahsediyorlar." Aynı sayıyı Beth de almıştı. "Karşılaşmalarımın sadece birine değiniyorlar. Yazının çoğu benim bir kız olmamla ilgili."

"E ama öylesin."

"Onun o kadar önemli olmaması gerekir," dedi Beth. "Anlattıklarımın yarısını basmamışlar. Bay Shaibel'den bahsetmemişler. Sicilya'yı nasıl oynadığıma hiç değinmemişler."

"Ama Beth," dedi Bayan Wheatley, "bunun sayesinde *ünlü* olacaksın."

Beth esefle baktı kadına. "En çok da kız olduğum için," dedi.

Ertesi gün Margaret onu girişte durdurdu. Margaret'ın üzerinde deve tüyü kaban vardı ve sarı saçını omuzlarına serbest bırakmıştı; çantasından Beth'in on dolar aşırdığı geçen seneden çok daha güzeldi. "Diğer Apple Pi'liler seni davet etmemi istediler," dedi Margaret, saygılı. "Cuma akşamı benim evde ant içme partisi veriyoruz."

Apple Pi'liler. Çok tuhaftı. Beth daveti kabul edip de adresi alırken Margaret'la gerçek anlamda ilk kez konuştuğunu fark etti.

Akşam üzeri Purcell'de elbise deneyerek bir saatten fazla oyalandıktan sonra mağazanın en pahalı reyonundan beyaz yakalı, lacivert, sade bir kıyafet seçti. Aynı akşam elbiseyi Bayan Wheatley'ye gösterip de Apple Pi kulübüne katılacağını söylediği

Telegram: @cinciva

zaman Bayan Wheatley bariz sevindi. Ricası üzerine Beth elbiseyi giyip gelince de, "Ay tam sosyete kızı olmuşsun," dedi.

Margaret'ın misafir odasındaki beyaz lambriler pırıl pırıldı, duvarlardaki resimler de yağlı boya tabloydu, çoğunda atlar vardı. Ilık bir mart akşamı olmasına rağmen beyaz raflı şöminede koca bir ateş yanıyordu. Beth yeni elbisesiyle içeri girdiğinde on dört kız beyaz kanepelere ve renkli berjer koltuklara çoktan kurulmuşlardı. Çoğu etek ve kazak giymişti. "Az buz şey değil," dedi içlerinden biri, "Fairfield Lisesi'nden birine *Life*'ta yer verilmesi mühim. Az kaldı kafayı yiyordum!" Ne var ki Beth turnuvalardan konu açtığında kızlar hemen lafını kesip katılımcı oğlanları sordular. Yakışıklı mıydılar? Herhangi biriyle çıkmış mıydı? Beth, "O işlere pek zamanım yok," deyince kızlar konuyu değiştirdi.

Kızlar bir saati aşkın süre boyunca oğlanlardan, flörtten, giyim kuşamdan konuştular, daldan dala atlayarak, kâh çok bilmiş edayla kâh kıkırdaşarak, bu esnada Beth elinde bir kristal bardak Coca-Colayla ucuna ilişiği kanepede diyecek laf bulamadan tedirgin oturuyordu. Derken, saat dokuzda, Margaret şöminenin yanındaki koca televizyonu açtı ve tek tük kıkırdamalar haricinde "Haftanın Filmi"ni hepsi sus pus seyretmeye koyuldu.

Beth film saat on birde bitene dek oturdu, reklam aralarındaki dedikodu ve gülüşmelere iştirak etmeden. Akşamın sıkıcılığı onu dumura uğratmıştı. Lexington'da okula ilk başladığında gözünde pek büyüttüğü seçkin Apple Pi Kulübüydü bu ve sofistike partilerinde tüm yaptıkları bundan ibaretti, Charles Bronson filmi seyrediyorlardı. Sıkıcılığı kıran tek şey Felicia adlı kızın lafı oldu, "Kılığına baksan bunda iyi malafat var sanırsın," dedi. Beth bu lafa güldü ama o akşam güldüğü tek şeydi.

On birden sonra gitmek üzere kalktığında hiçbiri kalmasını ısrar etmedi hatta kulübe katılması konusunda bir şey diyen de olmadı. Gönül rahatlığıyla bir taksiye atlayıp evin yolunu tuttu, oraya varınca da odasına kapandı ve D. Luchenko'nun Rusçadan çevirdiği *Satrançta Oyun Ortası*'na tam bir saatini ayırdı.

Telegram: @cinciva

Bir sonraki turnuva döneminde okul Beth'in durumundan artık haberdardı, hem de fazlasıyla, dolayısıyla bu kez hastalık bahanesine sığınması gerekmemişti. Bayan Wheatley müdürle konuşmuş ve Beth derslerden muaf tutulmuştu. Yalandan öne sürdüğü hastalıkların bahsi hiç açılmamıştı. Okul gazetesinde haberleri çıkıyor, koridorlarda herkes onu parmakla gösteriyordu. Turnuva Kansas City'de yapılmış, kazanmasının ardından müdür bir akşam yemeğinde Bayan Wheatley'yle ikisini bir et restoranında ağırlamış hatta Beth'in yemeğe katılmasından onur duyduğunu belirtmişti. Ciddi bir genç adamdı ve ikisine de nazik davranıyordu.

"ABD Açık'ta oynamayı hedefliyorum," dedi Beth, tatlı ve kahve faslında.

"Tabii ki," dedi adam. "Kazanabilirsin de."

"O vesileyle yurtdışı kapıları açılır mı?" Bayan Wheatley sordu. "Avrupa'da oynar mı yani?"

"Hiçbir engel yok," dedi genç adam. Adı Nobile'dı. Kalın çerçeveli gözlük takıyordu ve sürekli buzlu su içiyordu. "Davette bulunmaları için önce adını duymaları lazım."

"Açık'ı kazanırsam adımı duyurur muyum?"

"Elbette. Benny Watts sürekli Avrupa'da oynuyor, artık uluslararası unvana sahip."

"Ödül parası ne kadar?" Bayan Wheatley bir sigara yakarak sordu.

"Gayet iyidir herhalde."

"Ya Rusya?" dedi Beth.

Nobile ona bir dakika kadar bakakaldı, sanki kız yasadışı bir şey önermiş gibi. "Rusya'da kıyım var," dedi sonunda. "Orada Amerikalıları kahvaltıda yiyorlar."

"Hadi canım, *sahi mi*..." dedi Bayan Wheatley.

"Sahiden harcarlar," dedi Nobile. "Yirmi yıldır Ruslarla rekabet edebilmiş iman sahibi bir Amerikalı çıktığını sanmıyorum. Bale gibi. Millete *maaşla* satranç oynatıyorlar."

Beth *Chess Review*'da gördüğü resimleri düşündü, satranç tahtası üzerine eğilmiş nemrut suratlı adamları - Borgov, Tal, Laev,

Telegram: @cinciva

Shapkin, çatık kaşlı, siyah takım elbiseli. Rusya'da satranç Amerika'daki satrançtan farklı bir olguydu. Nihayetinde sordu, "ABD Açık'a nasıl katılırım?"

"Giriş ücretini yollaman yeterli," dedi Nobile. "Aynı diğer turnuvalar gibi, tek farkı rekabetin çok daha sert olmasıdır."

Giriş ücretini yolladıysa da o sene ABD Açık'ta oynamadı. Bayan Wheatley onu iki hafta yatağa düşüren bir virüs kaptı, on beşinci doğum gününü yeni geride bırakan Beth de yalnız gitmek istemedi. Belli etmemek için elinden geleni yaptı ama hastalandığı için Alma Wheatley'ye öfkeliydi, keza Los Angeles'a yalnız gitmekten korktuğu için kendisine de. Açık Turnuva ABD Şampiyonluk Turnuvası kadar önemli değildi ancak sırf ödül parasını esas alarak seçtikleri dışında başka etkinliklerde de oynamaya başlamasının zamanı gelmişti. *Chess Review*'daki makalelerden ya da kulaktan dolma bildiği Merriwether Davetli Turnuvası ve Birleşik Devletler Şampiyonluğu gibi müsabakaların dünyası içe kapanık ve küçüktü; o dünyaya kapak atmasının zamanıydı, sonra da ver elini uluslararası satranç âlemi. Bazen ulaşmak istediği hedefi gözünde canlandırıyordu; gerçek bir profesyonel ve dünyanın en iyi satranç oyuncusu, özgüvenli bir kadın olarak uçakların birinci sınıf bölümünde tek başına seyahat ettiğini düşünüyordu; tığ gibi, iki dirhem bir çekirdek giyinmiş, alımlı ve başı dik, bir nevi Jolene'in beyaz tenlisi. Jolene'e bir kart veya mektup atmayı defalarca aklından geçirmişse de hiç yapmamıştı. Buna ne zaman niyetlense banyo aynasında kendisini incelemeye dalıyor, dönüşmeyi arzuladığı güzel ve mağrur kadının emarelerini arıyordu.

On altısında artık boyu uzamıştı ve daha hoş görünüyordu, saçını çarpıcı gözlerini öne çıkaracak şekilde kestirmeyi de öğrenmişti ama hâlâ öğrenci kılıklıydı. Artık her altı haftada bir turnuvalara katılıyordu, Illionis ve Tennessee gibi eyaletlerde, bazen de New York'ta. ikisinin masrafları çıkarıldıktan sonra parası yeterince kâr bırakanları seçiyorlardı hâlâ. Banka hesabı büyüyordu, bu da hatırı saydır bir zevkti ancak kariyeri nedense bir tıkanma noktasına gelmiş gibiydi. Ayrıca artık bir *dâhi çocuk* diye andamayacak kadar büyümüştü.

Telegram: @cinciva

Telegram: @cinciva

ALTI

ABD Açık Las Vegas'ta düzenlendiği halde, Hotel Mariposa'daki insanlar etkinlikten sanki bihaberdiler. Cart renkli haroşa örgü kazaklar, gömlekler giymiş oyuncular ana salondaki barbut, rulet ve yirmibir masalarındaydı, herkes kendi âlemindeydi. Otelin kafesi kumarhanenin öbür tarafındaydı. Turnuvadan önceki gün Beth, fış ve zar şakırtılarından başka ses duyulmayan salonda barbutçuların arasından geçerek öbür uca yürüdü. Kafede bir bar taburesine iliştikten sonra çoğu boş olan masalara göz gezdirdi. Bir tanesinde yakışıklı bir genç hafif kambur oturuyordu, kahvesi önünde, tek başına. Lexington'daki Townes'du.

Kalkıp masaya yanaştı. "Merhaba," dedi.

Genç adam kafasını kaldırıp şaşkın baktı, ilk anda tanıyamamıştı. Sonra, "Harmon! Tanrı aşkına!" dedi.

"Oturabilir miyim?"

"Tabii," dedi Townes. "Tahmin etmem gerekirdi. Listede adın vardı."

"Liste?"

"Turnuva listesi. Ben oynamaya gelmedim. *Chess Review* turnuvayı yazmam için yolladı." Kızı süzdü. "Seni de haber yapabilirim. *Herald-Leader'a*."

"Lexington'daki mi?"

"Aynen. Koca kız olmuşsun, Harmon. *Life*'taki yazıyı gördüm." Kıza daha bir alıcı gözüyle baktı. "Hatta sana bir hoşluk gelmiş."

Beth'e ateş bastı, ne diyeceğini bilemedi. Las Vegas'ın her şeyi bir tuhaftı. Her masada açık pembe başlıklı birer yağ lambası vardı ve cam haznesindeki mor sıvıda baloncuklar, sarmallar dolaşıyordu. Beth'e mönü uzatan garson siyah mini etek ve ağ çorap giymişti ama bir geometri öğretmeni suratsızlığındaydı. Townes'un yakışıklılığı üzerindeydi, yüzü gülüyordu, yakası açık beyaz gömleğin üzerine siyah triko giymişti. Beth Mariposa mönüsünü seçti; tava böreği, acı biberli çırpılmış yumurta ve sınırsız kahve.

Telegram: @cinciva

"Pazar gazetesinde sana yarım sayfa ayırabilirim," diyordu Townes.

Börekle yumurta geldi. Beth hepsini yiyip iki kupa da kahve içti.

"Fotoğraf makinam odamda," dedi Townes. Duraksadı. "Satranç takımlarım da var. Oynamak ister misin?"

Beth omuz silkti. "Olur. Gidelim."

"Harika!" Gülümsemesi baş döndürücüydü.

Perdeler açıktı, penceresi otoparkı görüyordu. Yatak devasaydı, dağınık. Adeta odanın tamamını kaplıyordu. Uç tane satranç takımı vardı; biri pencere önündeki sehpada, biri çalışma masasında, üçüncüsü de banyo küvetinin yanında. Townes ona pencere önünde poz verdirdi. Beth'in kâh tahtanın başına otururken kâh oynarkenki fotoğraflarını art arda çekip bir makara film harcadı. Beth odada dört dönen genç adama bakmamakta zorlanıyordu. Townes ona iyice yaklaşıp da küçük bir ışık ölçeri suratına yaklaştırdığında, Beth adamın bedeninden yayılan ısı karşısında gayriihtiyari nefesini tuttu. Yüreği hızlı atıyordu hatta bir kaleyi oynamak üzere tahtaya uzandığında parmaklarının titrediğini gördü.

Townes son pozu da çektikten sonra filmi geri sarmaya koyuldu. "Birinden biri iş görür," dedi. Makineyi yatak başındaki komodine bıraktı. "Hadi satranç oynayalım."

Adama baktı. "İlk adını bilmiyorum."

"Herkes bana Townes der," dedi adam. "Belki o yüzden sana Harmon diye hitap ediyorumdur. Elizabeth yerine."

Beth taşları dizmeye koyuldu. "Beth."

"Harmon demeyi yeğlerim."

"Hızlı satranç oynayalım," dedi. "Beyazları oynayabilirsin."

Hızlı satrançta fazla karmaşık hamlelere vakit ayrılmazdı. Townes masadaki satranç saatini alıp iki kadranı beşer dakikaya ayarladı. "Seninkini üçe ayarlamalıydım," dedi.

"Buyur, ayarla," dedi Beth, ona bakmadan. Keşke yanıma gelip bana dokunsa diye iç geçiriyordu, koluna mesela ya da yanağına. Müthiş görgülü bir erkekti, gülümsemesi rahat. Onun da kendisine aynı gözle baktığından kuşkuluydu. Jolene demişti gerçi, "Akılları

Telegram: @cinciva

hep ona çalışır, balım. Akılları güçleri oradadır." Ustelik çift kişilik yataklı odada baş başaydılar. Las Vegas'ta.

Adam saati tahtanın yanına koyunca, Beth saatlerin ikisinin de aynı süreye ayarlı olduğunu gördü. Onunla oynamak istediği oyun bu değildi. Onunla sevişmek istiyordu. Kendi tarafındaki düğmeye basıp adamın süresini başlattı. Townes piyonu e4'e oynayıp kendi düğmesine bastı. Beth bir an nefesini tuttu ve satranç oynamaya başladı.

Beth kendi odalarına geri döndüğünde Bayan Wheatley yatakta oturmuş sigara içiyordu ve kederli bir hali vardı. "Neredeydin, tatlım?" dedi. Sesi sakin ama Bay Wheatley'den bahsettiği zamanlarda olduğu gibi biraz gergindi.

"Satranç oynadım," dedi Beth. "İdman."

Televizyonun üzerinde *Chess Review*'un bir sayısı vardı. Beth dergiyi alıp künye sayfasını açtı. Genç adamın ismi editörler arasında yoktu ama daha aşağıda, "Katkıda Bulunanların altında üç isim vardı ve üçüncüsü D.L.Townes'du. Adamın adını gene öğrenemedi.

Biraz sonra Bayan Wheatley, "Bana birayı uzatır mısın? Şifonyerin üzerinde," dedi.

Beth kalktı. Kahverengi oda servisi tepsisinde beş kutu Pabst, bir de yarısı yenmiş patates cipsi poşeti duruyordu. "Neden kendine de bir tane açmıyorsun?" dedi Bayan Wheatley.

Beth iki kutu aldı; metalik yüzeyleri soğuktu. "Peki." Biraları Bayan Wheatley'ye verip banyodan kendisine temiz bardak aldı.

Beth bardağı uzattığında Bayan Wheatley, "Daha önce hiç bira içmemişsindir herhalde," dedi.

"On altı yaşındayım."

"Yani..." Bayan Wheatley kaşlarını çattı. Kutunun kulakçığını *pıt* diye açtı ve Beth'in bardağını beyaz köpüğü neredeyse taşana dek doldurdu. "İç bakalım," dedi ilaç verir gibi.

Beth birayı yudumladı. Ağzına sürmüşlüğü hiç yoktu ama tadı tam beklediği gibiydi, sanki bira tadının neye benzediğini oldum olası biliyordu. Suratım ekşitmemeye çalışarak bardağı neredeyse

Telegram: @cinciva

yarısına kadar bitirdi. Bayan Wheatley yataktan uzanıp biranın kalanını da boşalttı. Beth koca bir yudum daha içti. İçki hafiften genzini yakıyor, sonra da midesini ısıtıyordu. Yüzüne sıcak bastı, yanakları kızarırken olduğu gibi. Bardağı kafaya dikti. "Üstüme iyilik sağlık," dedi Bayan Wheatley, "o kadar hızlı içmemelisin."

"Bir tane daha içeyim," dedi Beth. Townes aklından çıkmıyordu, oyunu bitirdikten sonra ayrılmak üzere kalktığındaki o bakışı. Genç adam gülümseyip elini tutmuştu. Elini kısacık tuttuğu o anda Beth'in yanaklarına bira içmiş gibi sıcak basmıştı. Adamla yedi el oynadığı hızlı maçların hepsini kazanmıştı. Elindeki bardağı sıktı, bir an tüm gücüyle yere çarpıp paramparça edesi geldi. Onun yerine gidip bir kutu bira daha aldı, parmağını kulakçığa sokup açtı.

"Sahiden, içmesen..." dedi Bayan Wheatley. Beth bardağını doldurdu. "Eh," dedi Bayan Wheatley, pes edip, "madem içesin var, birini paylaşalım bari. Mideni bozmanı istemem..."

Beth banyoya kendini atarken kapı pervazına omzunu çarptı ve tuvalete zor yetişti. Kusarken burun direği korkunç sızladı. Kusması bitince klozetin dibinden bir süre kalkamadı ve ağlamaya başladı. Uç kutu bira içerek keşfettiği şey, daha ağlaması devam ederken dank etti kafasına. Sekiz yaşındayken yeşil hapları biriktirip de hepsini tek seferde içtiğinde keşfettiği şey kadar önemli bir keşifti. Hapları içtiğinde içine bir hoşluk gelmesi ve gerginliğinin azalması uzun bir zaman alıyordu. Bira aynı hisleri çok daha kısa sürede sağlıyordu.

"Bundan sonra bira yok, tatlım," dedi Bayan Wheatley, Beth içeri döndüğünde. "On sekizine kadar yok."

Balo salonu yetmiş satranç oyuncusuna göre düzenlenmişti. Beth'in ilk karşılaşması Dokuz Numarada, Oklahomalı ufak tefek bir adamlaydı. Adamı tereyağdan kıl çeker gibi yendi, iki düzine hamlede. Aynı gün öğleden sonra, Dört Numarada, Şah Gambiti oynayan ve filini Paul Morphy'nin yaptığı gibi feda eden New Yorklu ciddi bir delikanlının savunmalarını bozguna uğrattı.

Benny Watts yirmilerindeydi ama neredeyse Beth kadar küçük gösteriyordu. Fazla uzun boylu da değildi. Beth turnuva boyunca

Telegram: @cinciva

oğlanı birkaç kez gördü. Delikanlı Bir Numaradan başlamıştı ve yerini koruyordu. Herkes onun Morphy'den bu yana gelmiş geçmiş en iyi Amerikan oyuncu olduğunu söylüyordu. Beth bir keresinde kola otomatında oğlanla yan yana geldi ama konuşmadılar. Watts başka bir erkek oyuncuyla laflıyordu ve çok güler yüzlüydü. Yarı-Slav savunmasının meziyetlerini aralarında hoşça tartışıyorlardı. Beth Yarı-Slavı daha birkaç gün önce çalışmıştı ve o konuda söyleyecek lafı çoktu, gene de sessizliğini korudu, kolasını aldı ve uzaklaştı. İki gencin muhabbetine kulak misafiri olurken nahoş ve tanıdık bir hisse kapılmıştı; sanki satranç erkeklere has bir uğraşmış da onu dışlıyorlarmış gibi. Bu histen nefret ediyordu.

Watts'ın üzerinde yakası açık, beyaz bir gömlek vardı, kolları sıvanmış. Siması hem neşeliydi hem sinsi. Saman sarısı düz saçıyla Huckleberry Finn kadar Amerikalıydı, gene de bakışlarında güven uyandırmayan bir şey vardı. O da zamanında dâhi çocuktu ve bu, eski şampiyon oluşuyla da birleşince Betili tedirgin ediyordu. Oyun kitabından bir Watts hatırlıyordu, "Kopenhag 1948" başlıklı o karşılaşmada Borstmann'la berabere kalmışlardı. Demek ki Benny o zamanlar sekiz yaşındaydı, Beth'in bodrumda Bay Shaibel'le satranç oynadığı yaşta. O kitabın ortasında oğlanın on üç yaşında çekilmiş bir fotoğrafı vardı; uzun bir masada, satranç tahtalarının başında oturan bir grup üniformalı deniz teğmeninin karşısında vakur bir edayla ayakta duruyordu. Annapolis takımındaki yirmi üç adama karşı oynamış ve tek oyun kaybetmemişti.

Boş kola şişesiyle geri döndüğünde oğlan hâlâ otomatın yanındaydı. Kızı süzdü. "Hey," dedi hoş bir tavırla, "sen Beth Harmon'sın."

Beth şişeyi kasaya koydu. "Evet."

"*Life*taki haberi gördüm," dedi. "Yayınladıkları oyun güzeldi." Beltik'i yendiği oyunu basmışlardı.

"Teşekkürler," dedi.

"Ben Benny Watts."

"Biliyorum."

"Rok yapmasan iyi olurmuş gerçi," dedi oğlan gülümseyerek.

Beth dik dik baktı. "Kaleyi çıkmam lazımdı."

Telegram: @cinciva

"Şah piyonunu feda edebilirdin."

Oğlanın neyi kastettiğini tam çözemedi. O karşılaşmayı iyi anımsıyordu hatta kafasında oyunun birkaç kez sağlamasını yapmış ve hiçbir hataya rastlamamıştı. Acaba oğlan *Life*'taki hamleleri ezberlemişti de bir açık mı yakalamıştı? Yoksa sırf bilmiştik mi taslıyordu? Beth rok yaptıktan sonraki pozisyonu hemen oracıkta gözünün önüne getirdi; şah piyonunun konumu gayet uygun görünüyordu.

"Sanmıyorum."

"Siyah fil c4'e oynardı, sen de açmazı kırardın."

"Dur bir dakika," dedi Beth.

"Kalamam," dedi Benny. "Bir telafi karşılaşması yapmam gerekiyor. Sen bu anlattığımı bir düşün taşın. Asıl sorun siyahın vezir kanadındaki atı."

Beth birden öfkelendi. "Düşünüp taşınmama gerek yok."

Oğlan, "Hayret bir şeysin," dedi ve gitti.

O gittikten sonra kola otomatının başında birkaç dakika daha dikilip oyunu gözden geçirdi ve birden olayı çözdü. Yakındaki bir masada boş bir turnuva tahtası vardı. Beltik'le olan karşılaşmasında rok yapmadan önceki pozisyonu kurdu, sırf emin olmak için, ama daha taşları dizerken midesinin düğümlendiğini hissetti. Beltik açmaz yaratabilecek, sonra da vezir kanadındaki atıyla tehdit yaratabilecek durumdaydı. Öyle bir durumda Beth'in açmazı kırması, sonra da şu lanet atın çatalına karşı savunmaya geçmesi gerekirdi, ardından siyah kale oynar ve *bingo*, Beth'in piyonu giderdi. Kritik bir pozisyondu. Ama daha kötüsü, Beth bu ihtimali görmemişti. Oysa Benny Watts, sırf *Life* dergisini okuyarak, hakkında hiçbir şey bilmediği bir oyuncunun hamlelerine bakarak şıp diye görmüştü bunu. Masanın başında ayaktaydı; dudağını dişleyerek beyaz şahı devirdi. Yedinci sınıftayken bir Morphy oyunundaki hatayı bulunca nasıl da gururlanmıştı. Şimdi aynısının ona yapılması hiç hoşuna gitmedi. Hem de hiç.

Watts içeri girdiğinde Beth Bir Numaradaki beyaz taşların başında oturuyordu. Tokalaşırlarken oğlan alçak sesle, "At g4'e miymiş?" dedi.

Telegram: @cinciva

"Evet," dedi Beth, dişlerini sıkarak. Bir flaş patladı. Beth vezir piyonunu d4'e itti.

Oğlana karşı Vezir Gambiti oynadı ama bunun bir hata olduğunu oyun ortasında esefle fark etti. Vezir Gambiti karmaşık pozisyonlara yol açabilirdi ancak bu oyun karman çormandı. Her iki kanatta da yarım düzine tehdit vardı ama onu asıl geren, elini tahtaya uzatmışken defalarca duraksamasına ve taşa dokunmadan geri çekmesine yol açan şey, kendisine güvenmemesiydi. Benny Watts'ın görebildiği her şeyi gördüğünden kuşkuluydu. Oğlan sakin oynuyordu, keyifle ve hassasiyetle, taşları usulca yerinden kaldırıp sessizce diğer kareye bırakıyor, hamlesini yaparken bazen gülümsüyordu da. Her hamlesi taş gibi sağlamdı. Beth'in muazzam gücü seri ataklarda yatıyordu ama atak imkânı bir türlü bulamıyordu. On altıncı hamle itibarıyla, en baştan gambit oynadığı için kendisine çok öfkeliydi.

Özellikle geniş bir tanesi konulmuş ahşap masanın etrafında herhalde kırk kişi toplanmıştı. Arkalarındaki kahverengi kadife perdeye HARMON ve WATTS isimleri raptiyelenmişti. Öfke ve korkunun altında, kendisinin nispeten zayıf bir oyuncu olduğuna, Benny Watts'ın satrancı ondan daha iyi bildiğine ve daha iyi oynadığına dair berbat bir his yatıyordu. Beth için yeni bir histi bu ve tıpkı en son Bayan Deardorff'un makamında onu tutuklaştırıp sınırlandıran his gibi tutuklaştırıp sınırlandırıyordu. Bir ara masanın etrafındaki kalabalığa bakınıp Bayan Wheatley'yi görmeye çalıştı ama kadın yoktu. Beth tekrar önüne dönüp Benny'ye göz attı. Oğlan sanki ona beyin patlatan bir satranç pozisyonu değil de içki ikram etmiş gibi keyifle gülümsedi. Beth dirseklerini masaya, avurtlarını da yumruklarına dayayıp odaklandı.

Biraz sonra basit bir düşünceye kapıldı: *Benny Watts'a karşı oynamıyorum; satranç oynuyorum ben.* Ona tekrar baktı. Oğlanın gözleri şimdi tahtayı inceliyordu. *Ben hamle yapmadan oynayamaz. Tek seferde sadece bir taşı oynayabiliyor.* Beth tekrar önüne baktı ve bazı taşlar alındığında yaratacakları muhtemelen etkileri tartmaya, merkezi tıkayan taşlar alındığı takdirde piyonların nereye ulaşabileceğini gözünün önüne getirmeye başladı. Eğer rakibinin

Telegram: @cinciva

şah kanadındaki atını filiyle alırsa, o da vezir piyonuna misilleme yaparsa... Güzel olmazdı. Atını yem gibi kullanıp içeri dalma tehdidi yaratabilirdi. Öylesi daha iyiydi. Gözlerini kırpıştırıp gevşemeye başladı, zihninde art arda piyon ilişkileri kurup bozuyor, avantajlı bir baskı kurmanın yolunu arıyordu. Önünde yalnızca altmış dört kare ve piyonların devingen dağılımı vardı artık; hayali piyonlardan oluşmuş engebeli bir ufuk hattı, siyah beyaz, varyant ardına varyant denedikçe dalgalanıp değişiyor, dallanıp budaklandıkça yeni hamle silsileleri beliriyordu. Bu dallardan biri diğerlerinden daha iyi görünmeye başlamıştı. Bundan doğan olasılıklar doğrultusunda birkaç yarı-hamle uyguladı. Kafasında canlandırdığı tam teşekküllü bir dizi pozisyona en yakın pozisyona ulaşmaya çalışıyordu.

İç çekip dik oturdu. Ellerini suratından çektiğinde yanakları uyuşmuş, omuzları tutulmuş haldeydi. Saatine baktı. Kırk dakika geçmişti. Watts esniyordu. Elini tahtaya götürüp hamlesini yaparak bir atını yem olarak kullanma yolundaki ilk adımını attı. Yeterince zararsız görünen bir girişimdi. Sonra saate bastı.

Watts tahtayı yarım dakika inceledikten sonra yemi kabul etti. Beth bir an paniğe kapıldı. Rakibi planını anlamış mıydı? O kadar çabuk? Bu fikri kafasından kovdu ve rakibin feda ettiği taşı aldı. Oğlan bir taşı daha aldı, tıpkı Beth'in planladığı gibi. O da onunkini aldı. Watts bir taşı daha almak üzereydi ki duraksadı. *Abana*, diye buyurdu Beth, içinden. Ama oğlan elini geri çekti. Eğer kızın planını anlamışsa, yakayı kurtarmak için hâlâ zamanı vardı. Beth dudağını dişledi. Oğlan tahtayı pür dikkat inceliyordu. Er geç görecekti tuzağı. Saatin tıkırtısı kulak tırmalayacak kadar yüksekti sanki. Beth'in yüreği o kadar şiddetli çarpıyordu ki bir an sesini Watts'ın duyacağından ve paniklediğini anlayacağından korktu, hatta planını da...

Ama oğlan anlamadı. Taşı aldı, *aynen* Beth'in planladığı gibi. Beth oğlanın suratına neredeyse hayretle baktı. Artık Benny için çok geçti. Kendi saatine basıp kızınkini başlattı.

Beth piyonunu beşinci yataya itti. Oğlan iskemlesinde derhal dikeldi pek belli etmeden ama Beth'in gözünden kaçmadı. Benny pozisyonu dikkatle incelemeye koyuldu. Bingeç piyonla kapana

Telegram: @cinciva

kısılacağını anlamış olsa gerekti; fakat iki üç dakika sonra omuz silkti ve gerekli hamleyi yaptı, bunun üzerine Beth sürdürümüne devam etti, nitekim bir sonraki hamledeki bingeç piyonu takiben gerginliği de yatıştı öfkesi de. Galibiyete doğru gidiyordu artık. Oğlanın zafiyetine balyoz darbesi indirecekti. Yaptığına bayıldı. Hücumuna bayıldı.

Benny hiç renk vermeden onu bir süre süzdü. Derken elini uzattı, vezirini ucundan tuttu ve akıllara ziyan bir şey yaptı. Beth'in merkez karedeki piyonunu usulca aldı. Beth'in korunaklı piyonunu. Oyunun büyük bölümünde Beth'in vezirini kendi köşesinde tutan piyonu. Oğlan vezirini feda ediyordu. Beth gözlerine inanamadı.

Derken bunun ne anlama geldiğini gördü ve karnına bir ağrı giriverdi. Nasıl da ıskalamıştı bunu? Piyondan olunca kale-fil matına açık hale gelmişti çünkü filin çaprazı açıktı. Atını geri çekerek ve kalelerinden birini çıkararak savunmaya geçebilirdi ama uzun soluklu bir koruma sağlamazdı zira -şimdi dehşetle görüyordu ki- rakibinin masum görünümlü atı, şahın kaçışını engellerdi. Feciydi. Beth'in başkalarına yaptığı türden bir şeydi. Paul Morphy'nin yaptığı türden bir şeydi. Beth ise bingeç piyonları dert etmişti.

Veziri almasına gerek yoktu. Almasa ne olurdu? Oğlanın az önce aldığı piyonu kaybederdi. Rakip vezir tahtanın ortasında öylece otururdu. Daha kötüsü, h dikeyine kayıp Beth'in rok yaptığı şahını sıkıştırabilirdi. Beth inceledikçe durum daha da beter bir hal alıyordu. Üstelik tamamen gafil avlanmıştı. Dirseklerini masaya dayayıp pozisyona bakakaldı. Ona gereken bir misillemeydi, oğlanın hücumunu sekteye uğratacak bir hamle.

Nafileydi. Tahtayı inceleyerek yarım saat harcadı ama Benny'nin hamlesinin zannettiğinden de esaslı olduğunu kavradığıyla kaldı.

Rakibi çok seri atağa geçerse Beth belki feda hamleleriyle paçayı kurtarabilirdi. Bir kale hamlesi gördü ve onu oynadı. Benny eğer şimdi veziriyle içeri dalarsa bir mübadele şansı doğabilirdi.

Oğlan öyle yapmadı. Diğer filiyle oyununu geliştirdi. Beth kalesini ikinci yataya çıkardı. Derken oğlan vezirini sürerek üç hamlede mat edeceğinin işaretini verdi. Beth atını köşeye geri çekmek durumunda kaldı. Oğlan atağı sürdürdükçe çaresizliğe

Telegram: @cinciva

düşen Beth yenilginin giderek kaçınılmaz hale geldiğini görüyordu. Benny rakibin şah kanadındaki fil piyonunu alıp da filini feda ettiği zaman Beth'in nazarında oyun çoktan bitmişti. Yapacak hiçbir şey yoktu. Haykırmak istedi, ama onun yerine şahını yan devirip masadan kalktı. Bacakları ve sırtı tutulmuş, ağrıyordu. Midesi düğümdü. Aslında ona tüm gereken beraberlikti ama beraberliğe bile ulaşamamıştı. Benny turnuvada iki kez beraberlik yakalamıştı. Beth karşılaşmaya mükemmel skorla başladığı için beraberlik ona unvan getirebilirdi. Oysa Beth galibiyete odaklanmıştı.

"Yaman oyundu," diyordu Benny. Tokalaşmak üzere elini uzatmıştı. Beth zoraki tokalaştı. Millet alkışlıyordu. Ona değil, Benny Watts'aydı alkışlar.

Akşamleyin yenilginin acısını hâlâ hissediyordu ama biraz azalmıştı. Bayan Wheatley onu avutmaya çalışıyordu. Ödül parası bölüştürülürdü belki. Benny ile ikisi şampiyonluğu paylaşabilir, ikisine küçük birer kupa verilebilirdi. "Hep olurmuş," dedi Bayan Wheatley. "Araştırdım, Açık Şampiyonluk genellikle paylaşılırmış."

"Onun ne yaptığını görmedim," dedi Beth, oğlanın veziriyle piyonu aldığı hamle gözünün önündeydi. Ağrıyan bir dişe dilini götürmek gibiydi.

"Dört dörtlük ustalık olmaz hayatım," dedi Bayan Wheatley. "Kimse olamaz."

Beth kadına ters baktı. "Satranç konusunda hiçbir şey bildiğin yok," dedi.

"Kaybetmek nasıl bir histir bilirim."

"Bilmez olur musun," dedi Beth olabildiğince acımasızca. "Bilirsin tabii."

Bayan Wheatley düşünceli bir edayla onu biraz süzdü. "Artık sen de öğrenmiş oldun," dedi usulca.

O kış Lexington sokaklarında yanından geçen insanlar bazen dönüp omuzları üzerinden ona bakıyorlardı. WLEX'teki sabah programına çıkmıştı. Söyleşiyi yapan saçı bol spreyli, gözlüğü alacalı kadın, Beth'e briç oynuyor musun diye sormuş, Beth de hayır demişti. ABD satranç Açık Şampiyonu olmak nasıl bir duyguydu? Beth ortak

Telegram: @cinciva

şampiyonluk diye düzeltmişti. Beth suratına vuran parlak ışıklar altında bir yönetmen sandalyesine oturmuştu. Satrançtan konuşmaya hevesliydi ama kadının üslubu, yapmacık ilgisi bunu zorlaştırmıştı. En sonunda satrancın vakit kaybı olarak görülmesi hakkında ne düşündüğü sorulduğunda, diğer sandalyedeki kadının suratına bakıp, "Basketbol kadar değil," demişti. Daha fazla görüş bildirmeye fırsat bulamadan da program sona ermişti. Altı dakika boy göstermişti.

Townes'un onu konu ettiği bir sayfalık makale *Herald-Leader*'ın pazar ekinde, Las Vegas'taki otel odasının penceresi önünde çektirdiği bir fotoğrafla beraber yer aldı. O fotoğraftaki halini beğendi, sağ eli beyaz vezirde; duru, ciddi ve zeki bir yüz ifadesiyle çıkmıştı. Bayan Wheatley kupür albümü için gazetenin beş kopyasını aldı.

Beth hazırlığı bitirmişti, artık lisedeydi. Okulda bir satranç kulübü vardı ama üyesi değildi. Erkek öğrenciler koridorlarda bir Ustanın dolaşmasını şaşkınlıkla karşılıyor, Beth yanlarından geçtiğinde apışıp kalıyorlar ve ona bir nevi eziklik duyarak bakıyorlardı. Bir defasında on ikinci sınıftan bir oğlan çekinerek onu durdurdu ve müsait bir zamanda Satranç Kulübü'nde simültane[15] oynar mı diye sordu. Aynı anda otuz öğrenciyle oynayacaktı. Methuen'in yakınındaki diğer liseyi anımsadı, akabinde tuhaf bakışlara maruz kalışını. "Üzgünüm," dedi, "vaktim yok." Oğlan itici ve ürkütücüydü; sırf onunla konuşmak bile Beth'in hoşuna gitmedi, onu ürküttü.

Ev ödevlerine her akşam bir saat ayırıyor ve hep A alıyordu. Ne var ki ev ödevleri ona hiçbir anlam ifade etmiyordu. Hayatının merkezinde beş altı saat satranç çalışmak vardı. Üniversitedeki, haftada bir akşam verilen Rusça sınıfına özel öğrenci sıfatıyla kaydını yaptırdı. Ciddi özen gösterdiği tek dersti.

Telegram: @cinciva

YEDİ

Beth tüttürdüğü sigaralığın dumanını içine çekip nefesini tuttu. Ahım şahım değildi. Sigaralığı sağındaki genç adama verdi, o da, "Sağ ol," dedi. Oğlan Eileehle Donald Duck muhabbetindeydi. Eileen ile Barbaranın dairesindelerdi, ana caddenin bir blok ilerisinde. Akşam dersinden sonra Beth'i partiye davet eden Eileen'di.

"Mel Blanc seslendiriyordur," diyordu Eileen. "Hepsini Mel Blanc'e veriyorlar." Beth gevşetir umuduyla dumanı hâlâ içinde tutuyordu. Bu üniversite öğrencileriyle beraber yarım saattir yerde oturuyordu ve ağzını bıçak açmamıştı.

"Blanc, Sylvester'ı seslendiriyor, Donald Duck'ı değil," diyerek son noktayı delikanlı koydu. Yüzünü Beth'e döndü. "Ben Tim," dedi. "Sen şu satranç oyuncususun."

Beth dumanı üfledi. "Doğrudur."

"ABD Kadınlar Şampiyonu."

"ABD Açık Ortak Şampiyonuyum,"dedi Beth.

"Kusura bakma. Kafam iyi de." Kızıl saçlı ve zayıftı. Beth delikanlının derslikte orta sıralarda oturduğunu hatırlıyordu, keza Rusça cümleleri bir ağızdan okudukları zamanlardaki mülayim sesini de.

"Sen oynar mısın?" Beth kendi sesindeki gerginlikten hoşlanmadı. Yersizdi. Ya eve kendi başına dönmeli ya da Bayan Wheatley'yi aramalıydı.

Delikanlı başını iki yana salladı. "Kafa yorucu. Bira ister misin?"

Las Vegas'tan beri bira içmemişti, o da bir sene önceydi. "Olur," dedi. Yerden kalkmaya yeltendi.

"Ben getiririm." Oğlan oturdukları halının üzerinden bir gayret kalktı. İki kutu birayla geri dönüp birini kıza uzattı. Beth koca bir yudum içti. İlk bir saat boyunca müziğin sesi öyle yüksekti ki muhabbet imkânsızdı ama son plak bitince hiç kimse kalkıp

Telegram: @cinciva

değiştirmedi. Ta öbür duvarın dibindeki pikabın tablası hâlâ dönüyor, amfinin küçük kırmızı ışıkları yanıyordu. Beth hiç kimse fark etmese de yeni bir plak koymasa bari diye düşündü.

Yanında Tim iç çekerek iyice arkaya kaykıldı. "Eskiden Monopoly çok oynardım."

"Hiç oynamadım."

"İnsanı kapitalizmin kölesi haline getiriyor. Rüyamda hâlâ koca koca banknotlar görüyorum."

Beth güldü. Sigaralık dönüp dolaşıp gene ona gelmişti. Time aktarmadan önce parmak uçlarında tuttuğu sigaralıktan uzun bir nefes çekti. "Madem kapitalizmin kölesisin," dedi, "neden Rusça dersi alıyorsun?" Biradan bir yudum daha aldı.

"Güzel memelerin var," dedi oğlan ve sigaradan bir nefes çekti. "Mah tazelemek lazım," diye seslendi keyif çatan gruba. Tekrar Beth'e döndü. "Dostoyevski'yi ana dilinden okumak istedim."

Beth birasını bitirdi. Birisi yeni bir sigaralık sarıp elden ele dolaştırmaya başlamıştı. Odada on iki kişi falan vardı. Akşam dersindeki ilk sınavlarını takiben Beth partiye davet edilmişti. Biraydı, marihuanaydı, Tim'le muhabbet derken -ki oğlanla sohbet çok rahattı- Beth'in keyfi yerine gelmişti. Tekrar ona uzatılınca sigaralıktan uzun bir nefes çekti, ardından bir nefes daha. Birisi plak koydu. Müzik bu kez daha güzeldi, ses seviyesi de artık rahatsız edici değildi.

Birden ayağa fırladı. "Evi aramam lazım," dedi.

"Yatak odasında, mutfaktan geçince."

Mutfakta bir bira daha açtı. Koca bir yudum içip yatak odasının kapısını iterek açtı ve el yordamıyla ışık düğmesini aradı. Bulamadı. Ocaktaki kızartma tavasının yanında bir kutu kibrit duruyordu, onu alıp yatak odasına girdi. Düğmeyi gene bulamadı ama şifonyerin üzerinde farkı biçimlerde bir mum koleksiyonu vardı. Bir tanesini yakıp kibriti silkerek söndürdü. Bir an muma bakakaldı. Tabanında bir çift parlak testis olan, mor renkli, kalkık bir penis şeklindeydi. Fitili uçundaydı ve penis başının büyük kısmı çoktan erimişti. Beth dumura uğramıştı.

Telegram: @cinciva

Telefon dağınık yatağın yanındaki sehpadaydı. Mumu oraya götürüp yatağın kenarına ilişti ve numarayı çevirdi.

Bayan Wheatley ilk açtığında dalgındı; ya televizyon karşısında oturmaktan ya da biradan. "Sen bekleme yat," dedi Beth. "Anahtarım var."

"Öğrenci arkadaşlarla partideyim mi dedin?" dedi Bayan Wheatley. "Üniversiteli çocuklarla mı?"

"Evet."

"İyi ama ne tüttürdüğüne dikkat et, tatlım."

Beth'in omuzlarından ense köküne yayılan muhteşem bir his vardı. Bir an soluğu evde alıp Bayan Wheatley'ye sarılmak istedi, onu sımsıkı kucaklamak. Ama tüm söylediği, "Peki," oldu.

"Sabaha görüşürüz," dedi Bayan Wheatley.

Beth yatağın kenarından kalkmadı, oturma odasından yükselen müziği dinleyerek birasını bitirdi. Pek müzik dinlemez, okul danslarına hiç katılmazdı. Apple Pi'yi saymazsan, katıldığı ilk partiydi bu. Oturma odasındaki şarkı bitti. Biraz sonra Tim yanı başına oturdu. Gayet doğaldı tavrı, sanki Beth'in bir ricasını yerine getirmişti. "Bir bira daha," dedi oğlan.

Beth ikramı alıp içti. Hareketleri yavaş ve emindi. "Aman tanrım!" Tim yapmacık bir telaşla fısıldadı. "Şu yanan mor şey de ne böyle?"

"Sen söyle," dedi Beth.

Oğlan içine girerken Beth bir an panikledi. Erkeklik organı korkunç büyük geldi, biçare hissetti, sanki dişçi koltuğundaydı. Ama çok sürmedi bu his. Oğlan dikkatliydi ve canını çok yakmıyordu. Kalın, hışır hışır kazağı üzerinden oğlana sarıldı. O da gidip gelmeye başladı. Bluzunun üzerinden memelerini mıncıklamaya koyuldu. "Öyle yapma," dedi Beth, oğlan da, "Nasıl istersen," dedi ve gidip gelmeyi sürdürdü. Beth penisi artık hayal meyal hissediyordu ama sorun değildi. On yedisindeydi ve bunun zamanı gelmişti. Oğlan kondom takmıştı. En iyi kısmı, takarken oğlanı seyretmek ve gırgırını yapmak olmuştu. Yaptıkları şey gayet normaldi ve

Telegram: @cinciva

kitaplardaki veya filmlerdeki gibi hiç değildi. Sırf sikişme. Iyiydi, şimdilik. Keşke oğlanın yerinde Townes olsaydı.

Akabinde yatakta uyuya kaldı. Sevgililer gibi kucak kucağa değil, demin seviştiği erkeğe hiç değmeden, üzerindeki kıyafetlerle yatağa sere serpe yayılarak. Tim'in mumu üfleyerek söndürdüğünü gördü, arkasından kapıyı usulcacık kapadığını işitti.

Uyandığında elektrikli çalar saate baktı, sabahın neredeyse onuydu. Yatak odasının kapalı panjurları arasından güneş ışığı sızıyordu. İçerisi havasızdı. Yünlü eteği bacaklarını kaşındırmaya, kazağının terli yakası da boğazını sıkmaya başlamıştı. Kurt gibi acıkmıştı. Yatağın kenarında bir dakika oturdu gözlerini kırpıştırarak. Kalktı ve mutfak kapısını iterek açtı. Her yer boş şişe ve bira kutusuydu. İçeriye leş gibi izmarit kokusu sinmişti. Buzdolabı kapağına Miki Fare mıknatısıyla bir not iliştirilmişti. Şu yazıyordu: "Herkes Cincinnati'ye film izlemeye gitti. Dilediğin kadar kal."

Banyo oturma odasının karşısındaydı. Duşunu alıp kurulandıktan sonra saçını bir havluyla sardı ve mutfağa dönüp buzdolabını açtı. Bir karton yumurta, iki kutu Budweiser ve biraz turşu vardı. Kapak rafında bir torba duruyordu. Onu aldı. İçinde sıkı sarımlı bir tanecik sigara vardı. Onu iki dudağı arasına kıstırıp kibritle yaktı. Derin bir nefes çekti. Sonra dört tane yumurta çıkarıp haşlansın diye bir tasa koydu. Hayatında hiç bu kadar acıkmamıştı. Daireyi temizleyip toparladı, satranç oynar gibi tertipliydi, tüm şişeleri ve izmaritleri kocaman dört tane pazar poşetine doldurup hepsini arka avluya istifledi. Döküntülerin arasında bir tane yarım şişe Ripple, dört tane de açılmamış kutu bira buldu. Birayı açtı ve oturma odasının halısını elektrikli süpürgeyle almaya girişti.

Yatak odasındaki bir iskemleye bir kot pantolon atılmıştı. Temizliği bitirince onu giydi. Üzerine cuk oturdu. Çekmecede bulduğu beyaz tişörtü de üzerine geçirdi. Sonra birasının kalanını içip yeni bir tanesini açtı. Birisi tuvalette rujunu unutmuştu. Banyoya girip aynada kendisini süzdü, dudaklarına özenle ruj sürdü. Daha önce hiç ruj sürmemişti. Keyfi gittikçe yerine geliyordu.

Telegram: @cinciva

Bayan Wheatley'nin sesi cılız ve kaygılıydı. "Arayıp haber verebilirdin."

"Özür dilerim," dedi Beth. "Seni uyandırmak istemedim.

İnsanın aklına bin türlü şey geliyor..."

"Neyse, gayet iyiyim. Cincinnati'ye film izlemeye gidiyorum. Bu gece de evde olmayacağım."

Hattın diğer ucunda bir sessizlik oldu.

"Pazartesi okuldan sonra dönerim."

Bayan Wheatley en sonunda dayanamadı. "Bir oğlanla mı berabersin?"

"Dün gece beraberdim."

"Ya." Bayan Wheatley nin sesi çekingendi. *"Beth..."*

Beth güldü. "Yapma ama," dedi. "Gayet iyiyim."

"Peki..." Kadının sesi hâlâ sıkkındı, birden canlandı. "İyiyim diyorsan öyledir. Ben sadece..."

Beth gülümsedi. "Hamile kalmam," dedi.

Öğleyin kalan yumurtaları da haşladı ve pikabı açtı. Daha önce oturup da müzik dinlemişliği hiç yoktu ama şimdi dinliyordu. Yumurtaları beklerken oturma odasının ortasında biraz dans etti. Mideyi bozmaya niyeti yoktu. Belli aralıklarla karnını doyuracak ve her saat başı bir tane bira -veya bir kadeh şarap- içecekti. Dün gece sevişmişti, şimdi de sıra sarhoş olmayı öğrenmedeydi. Tek başınaydı ve bundan hoşnuttu. Önemli her şeyi hayatı boyunca böyle öğrenmişti.

Akşamüzeri dörtte, apartmanın bir blok ilerisindeki tekel bayii Larry'ye gitti ve bir litrelik Ripple aldı. Adamın şişeyi poşetlediği sırada, "Ripple gibi ama o kadar tatlı olmayan bir şarabınız var mı?" dedi.

"Bu gazlı şarapların hepsi aynıdır," dedi adam.

"Peki ya burgonya?" Bazen beraber akşam yemeğine çıktıklarında Bayan Wheatley burgonya söylerdi.

"Elimde Gallo, Italian Swiss Colony, Paul Masson var.

Paul Masson," dedi Beth. "İki şişe."

Telegram: @cinciva

O gece on birde pasaklılık etmeyip üzerini değişmeyi başardı. Erken saatlerde bir pijama takımı bulmuştu. Yatağa girip sızmadan önce onları giymeyi, üzerinden çıkardıklarını da katlayıp bir koltuğa güzelce koymayı becerdi.

Sabahleyin gelen olmamıştı. Günün ilk kadehini içmeden önce sahanda yumurta yapıp iki dilim ekmekle yedi. Yine güneşli bir gündü. Oturma odasında Vivaldi'nin "Dört Mevsim"ini buldu. Onu koydu. Sonra harbiden içmeye başladı.

Pazartesi sabahı Beth, Henry Clay Lisesi'ne bir taksi tuttu ve ilk dersin başlamasına on dakika kala okula vardı. Daireyi temiz ve derli toplu bırakmıştı. Ev sahipleri Cincinnati'den henüz dönmemişlerdi. Kazağı ve eteğindeki buruşukların çoğunu asarak gidermiş, baklava desenli çoraplarını da yıkamıştı. Burgonyanın ikinci şişesini pazar gecesi içmiş ve on saat deliksiz uyumuştu. Şimdi takside, ense kökünde hafif bir ağrı vardı, elleri de biraz titriyordu. Dışarıdaki mayıs sabahı havası muhteşemdi, yeni yeşermiş ağaçların görüntüsü enfes ve iç açıcıydı. Parasını ödeyip de araçtan indiğinde hafiflemiş hissediyordu, kıpır kıpır, bir an önce liseyi bitirmeye ve tüm enerjisini satranca ayırmaya hazır. Birikim hesabında üç bin doları vardı; artık bir bakire değildi ve içki adabını biliyordu.

Okuldan sonra döndüğünde eve sıkıntılı bir sessizlik hâkimdi. Bayan Wheatley, üzerinde mavi bir ev kıyafeti, mutfak zeminini paspaslıyordu. Beth kanepeye kurulup Reuben Fine'ın oyunsonu kitabını aldı. Nefret ettiği bir kitaptı. Evyenin yanında bir kutu Pabst görmüştü ama cam hiç istemiyordu. Uzun bir süre ağzına içki sürmese daha iyiydi. Yeterince içmişti.

Bayan Wheatley işini bitirince paspası buzdolabına yaslayıp oturma odasına geldi. "Bakıyorum dönmüşsün," diye lafa girecek oldu. Ses tonu ölçülü ve doğaldı.

Beth kadına baktı. "Güzel vakit geçirdim/' dedi.

Bayan Wheatley ne tavır alacağını şaşırıp bocalar gibi oldu.

En sonunda cılız da olsa gülümsemeyi başardı. Şaşırtıcı ölçüde utangaç bir tebessümdü, kız çocuğu tebessümü. "Ee," dedi, "hayat satrançtan ibaret değil."

Telegram: @cinciva

Beth liseden haziranda mezun oldu, Bayan Wheatley de ona bir Bulova saat hediye etti. Kılıfının arkasında, *"Annenden sevgilerle,"* yazıyordu. Beğendi ama postayla bildirilen yeni derecesi daha çok hoşuna gitti: 2243. Okul partisinde diğer birkaç mezun ona el altından içki ikram ettiyse de Beth hepsini geri çevirdi. Meyve suyu içip erkenden eve döndü. Çalışması lazımdı, iki haftaya kadar Meksika'daki ilk uluslararası turnuvasını oynayacaktı, ondan sonra da Birleşik Devletler Şampiyonluğu vardı. Yaz sonunda Paris'te yapılacak Remy-Vallon'a davet edilmişti. İşler rayına oturmaya başlıyordu.

Telegram: @cinciva

SEKİZ

Uçak sınırı geçtikten bir saat sonra Beth piyon-dizilimi analizine gömülmüş, Bayan Wheatley de üçüncü Cerveza Corona şişesini içiyordu. "Beth," dedi Bayan Wheatley, "sana bir şey itiraf edeceğim."

Beth kitabı bıraktı, gönülsüzce.

Bayan Wheatley gergin görünüyordu. "Kalemdaşlık nedir bilir misin hayatım?"

"Mektup arkadaşlığı."

"Aynen! Ben lisedeyken İspanyolca dersinde bize Meksika'da İngilizce öğrenen oğlanların bir listesi verilmişti. Ben de birini seçip ona yolladığım mektupta kendimden bahsetmiştim." Bayan Wheatley küçük bir kahkaha attı. "Adı Manuel'di. Uzun süre yazıştık hatta Allston'la evlendikten sonra bile. Birbirimize fotoğraflar gönderiyorduk." Bayan Wheatley el çantasını açıp içini karıştırdı ve çıkardığı kırışık bir şipşak fotoğrafı Beth'e uzattı. Zayıf şimali bir adamın resmiydi, şaşırtacak denli benzi soluk, ince bıyıklı. Bayan Wheatley duraksayıp ekledi, "Manuel havaalanında bizi karşılayacak."

Beth'in buna hiç itirazı yoktu, yanlarında Meksikalı bir ahbabın bulunması iyi bile olabilirdi. Ne var ki Bayan Wheatley'nin tavrı canını sıkmıştı. "Onunla yüz yüze görüşmedin mi hiç?"

"Hiç." Kolçağın üzerinden uzanıp Beth'in kolunu sıktı. "Sahiden acayip heyecanlıyım biliyor musun!"

Kadının hafif sarhoş oluşu Beth'in dikkatinden kaçmadı. "O yüzden mi erkenden gidelim istedin?"

Bayan Wheatley geri çekilip mavi hırkasının kollarını düzeltti. "Herhalde yani," dedi.

"*Si como no?*[16]" dedi Bayan Wheatley. "Hem kılığı pek düzgün, kapılarda beni önden buyur ediyor, güzel yemekler ısmarlıyor." Konuşurken bir yandan da külotlu çorabını giymeye uğraşıyor, geniş basenleri yüzünden çekiştirip duruyordu.

Telegram: @cinciva

Bayan Wheatley ile Manuel Córdoba y Serano muhtemelen sikişiyorlardı da. Beth gözünün önüne getirmemeye çalışıyordu bunu. Bayan Wheatley o gün sabaha karşı üçte otele dönmüştü, önceki gece de iki buçukta. Bayan Wheatley odada sarsakça dolaşıp iç çeke çeke soyunurken, uyku taklidi yapan Beth'in burnuna ağır parfümle karışık cin kokusu gelmişti.

"İlk başta rakımdan dolayıdır diye düşündüm," dedi Bayan Wheatley. "İki bin iki yüz metre." Küçük pirinç tabureye oturup tek dirseğini makyaj masasına dayayarak yanaklarına allık sürmeye koyuldu. "Buranın havası insanın kafasını bir hoş ediyor. Ama şimdi anlıyorum, aslında buranın yaşam kültüründen dolayı öyle." Durup Beth'e döndü. "Meksika'da Protestan ahlakının esamisi okunmuyor. Hepsi Latin Katolik, herkes günübirlik yaşıyor." Bayan Wheatley bir Alan Watts okuruydu. "Çıkmadan önce bir margarita içesim var. Bir tane söyler misin, tatlım?"

Lexington'dayken Bayan Wheatley'nin konuşma tarzı mesafeli bir tını taşırdı, sanki benliğinin çocuk kalmış ırak ve yalnız bir köşesinden konuşur gibi. Meksika'da üslubu hâlâ mesafeliydi ama tınısı abartılı bir neşe taşıyordu. Alma Wheatley tarifi mümkün olmayan mahrem bir sevincin tadını çıkarır gibiydi. Bu da Beth'i tedirgin ediyordu. Bir an oda servisinin pahalılığından dem vurmak istedi, hem de pesodaki kur farkına rağmen, ama vazgeçti. Ahizeyi kaldırıp altıyı çevirdi. Görevli İngilizce yanıt verdi. Beth, 713'e bir margarita bir de büyük kola istedi.

"Folklórico'ya sen de gelebilirsin," dedi Bayan Wheatley, "bence sırf kostümler bile bilet parasına değer."

"Yarın turnuva başlıyor. Oyunsonlarına çalışmam lazım."

Bayan Wheatley yatağın kenarına oturmuş ayaklarını hayranlıkla inceliyordu. "Beth, tatlım," dedi hülyalı bir edayla, "biraz da *kendine* vakit ayırman lazım. Hayatta her şey satrançtan ibaret değil."

"Hayatı bildiğim gibi yaşıyorum."

Bayan Wheatley uzun bir iç çekti. "Tecrübeyle sabit, hayatta bildiklerinin her zaman önemi yoktur."

"Neymiş önemli olan?"

Telegram: @cinciva

"Yaşamak ve gelişmek," dedi Bayan Wheatley kesin bir tavırla. "Hayatım yaşamak."

Hırpani kılıklı, Meksikalı bir esnafla mı? Beth'in dilinin ucuna kadar geldi. Ama sessizliğini korudu. Hissettiği kıskançlık hoşuna gitmedi.

"Beth," Bayan Wheatley makul tavrını koruyarak devam etti. "Bellas Artes'e, Chapultepec Parkı'na bile gitmedin. Oradaki hayvanat bahçesi enfes. Öğünlerini bu odada yiyip tüm vaktini satranç kitaplarına gömülerek geçiriyorsun. Turnuva öncesi bir gününü kendine ayırsan da satrançtan başka bir şeyle oyalansan olmaz mı?"

Beth'in ona bir tane çakası geldi. Vaktiyle bu saydığı yerlere gitmiş olsaydı, Manuel'le beraber gitmek ve adamın bitmeyen çenesine katlanmak zorunda kalmış olacaktı. Adam sürekli Bayan Wheatley'nin ya omzuna ya sırtına dokunuyor, ona çok fazla sırnaşıyor, pişmiş kelle gibi sırıtıyordu. "Anne," dedi, "yarın saat onda siyah taşlarla Octavio Marenco'ya karşı oynayacağım, Brezilya şampiyonuyla. Yani ilk hamleyi o yapacak. Adam otuz dört taşında ve Uluslararası Büyükusta unvanına sahip. Kaybedersem bu seyahati -bu macerayı- cepten öderiz. Kazanırsam, öğleden sonra Marenco'dan bile güçlü biriyle oynayacağım. Oyunsonlarımı geliştirmem lazım."

"Tatlım, hani senin için 'sezgisel' oyuncu diyorlardı?" Bayan Wheadey'nin daha önce onunla satranç tartışmasına girdiği vaki değildi.

"Öyle nam saldım. Bazen hamleler bana malum oluyor."

"Bir çırpıda oynadığın hamleleri daha çok alkışlıyorlar, dikkatimi çekmişti. Bir de suratının ifadesi değişiyor."

Beth irkildi. "Doğrudur," dedi.

"Sezgi kitaplardan öğrenilmez. Bence sen Manuel'den hoşlanmıyorsun da ondan."

"Manuel'le bir derdim yok," dedi Beth, "ama adamın derdi *benimle* görüşmek değil."

"Orasını boş ver şimdi," dedi Bayan Wheatley. *"Gevşemen* lazım. Dünyada senin kadar yetenekli başka bir oyuncu yok. İyi satranç

Telegram: @cinciva

oynamak için insana ne tür melekeler gerekir zerre fikrim yok ama dinlenmenin gelişmeye faydalı olduğuna eminim."

Beth bir şey demedi. Birkaç gündür öfkesi burnundaydı. Meksika'yı da, bu fayansları çatlak, muslukları damlayan devasa betonarme oteli de sevmemişti. Otelin yemeklerini beğenmiyordu ama restoranlarda yalnız yemek de gelmiyordu içinden. Bayan Wheatley öğlen ve akşam yemeklerini her gün, yeşil Dodge'uyla daima emrine amade olan Manuel'le beraber dışarıda yiyordu.

"Bizimle öğle yemeğine gelmez misin?" dedi Bayan Wheatley. "Sonra seni bırakırız, çalışırsın."

Beth tam yanıt verecekken kapı tıklatıldı. Oda servisi Bayan Wheatley'nin margaritasını getirmişti. Beth pusulayı imzalarken Bayan Wheatley düşünceli bir edayla birkaç yudum alıp pencereden dışarıyı seyretmeye koyuldu. "Son zamanlarda hiç iyi değildim," dedi Bayan Wheatley, güneşten gözlerini kısmıştı.

Beth istifini bozmadan baktı yüzüne. Bayan Wheatley'nin rengi soluktu, bir de bariz kiloluydu. Kadehi sapından tutmuş, parmakları kıpır kıpır diğer elini de kalın beline dayamıştı. Halinde muazzam acıklı bir yan vardı, Beth'in yüreği sızladı. "Öğlen yemeği istemem," dedi Beth, "ama beni hayvanat bahçesine bırakabilirsiniz. Oradan taksiyle dönerim."

Bayan Wheatley onu duymamış gibiydi ama biraz sonra Beth'e döndü, kadehi hâlâ aynı şekilde tutarak cılız gülümsedi. "İyi olur hayatım," dedi.

Beth Galapagos kaplumbağalarını seyrederek epey vakit geçirdi. Sürekli ağır çekimde hareket eden, iri ve hantal yaratıklardı. Bekçilerden biri, bir kova dolusu yaş lahana ve aşırı olgunlaşmış domatesi ağıla boca etmiş, hayvanların beşi grup halinde, bön bakışlı masum suratlarında yemekten başka bir şeye odaklanmış gibi garip bir ifade, filleri andıran tozlu ayaklarıyla tepişerek ve gevelenerek itiş kakış yem yığınına akın etmişti.

Çitin önünde dikildiği esnada, el arabasında soğuk bira da olan bir seyyar satıcı geçince hiç düşünmeden, *"Cerveza Corona, por favor,"* deyip beş pesoluk bir banknot uzattı. Adam şişeyi açıp içeceği Aztek

Telegram: @cinciva

Kartalı logolu bir kâğıt bardağa döktü. *"Muchisimas gracias,"* dedi Beth. Liseden beri ilk birasıydı; kızgın Meksika güneşi altında tadı şahane geldi. Çabucak bitirdi. Birkaç dakika sonra kırmızı çiçek tarhının orada bir seyyar satıcı daha gördü; bir tane daha bira aldı. Böyle yapmaması gerektiğinin bilincindeydi; yarın turnuva başlıyordu. içkiye ihtiyacı yoktu. Sakinleştiricilere de. Yeşil haptan içmeyeli aylar olmuştu. Gene de birayı içti. Saat öğleden sonra üçtü, güneş kavuruyordu. Hayvanat bahçesi kadın doluydu, çoğu siyah şallı, yanlarında kara gözlü veletler. Birkaç erkek Beth'e manalı bakışlar attıysa da Beth hepsini görmezden geldi, dolayısıyla hiçbiri onunla konuşmaya yeltenmedi. Meksikalıların meşhur şen şakraklığına ve taşkınlığına rağmen sakin bir yerdi ve ziyaretçi kalabalığı daha ziyade müzelerdekini andırıyordu. Her yer çiçeklendirilmişti.

Birasını bitirdi, yenisini alıp yürümeyi sürdürdü. Çakırkeyif olmaya başlamıştı. Ağaçların, çiçeklerin arasından yürüyor, uyuyan şempanzelerin bulunduğu kafeslerin önünden geçiyordu. Bir köşeyi dönünce bir goril ailesiyle yüz yüze geldi. Kafesin içinde iri bir erkek ile yavrusu kafa kafaya vermiş, kara sırtlarını da parmaklıklara dayamış uyuyordu. Kafesin ortasındaki dişi, devasa bir kamyon tekerine dertli gibi yaslanmış, kaşları çatık, parmak ucunu dişliyordu. Kafesin önündeki asfalt yolda da bir insan ailesi vardı, anne baba ve çocuk, gorilleri dikkatle seyrediyordu. Meksikalı değillerdi. Beth'in dikkatini çeken adamdı. Siması tanıdıktı.

Tıknaz, ağır cüsseli bir adamdı, o da goril gibiydi, çalı gibi kaşlarını çattığından alnı kırışık, gür kara saçlı, bakışları duygusuz. Beth, elinde kâğıt bira bardağı, gerildi. Yanaklarının kızardığını hissetti. Bu adam Dünya Satranç Şampiyonu Vasily Borgov'du. Haşin Rus siması, otoriter suratsızlığı hataya yer bırakmıyordu. *Chess Review*'un kapağında defalarca görmüştü, hatta bir tanesinde üzerinde aynı siyah takım elbise, yeşil-sarı alacalı kravat vardı.

Beth tam bir dakika bakakaldı. Borgov'un bu turnuvada olacağından habersizdi. Sıralamadaki yeri postayla çoktan bildirilmişti, Dokuz Numaradaydı. Borgov muhakkak Bir Numaradaydı. Ansızın başından aşağı kaynar sular döküldü,

Telegram: @cinciva

kafasını eğip elindeki biraya baktı. Bardağı ağzına götürüp kafaya dikti, kararlıydı, turnuva bitene kadar son içkisi bu olacaktı. Rus'a tekrar bakınca panikledi; acaba adam onu tanımış mıydı? Beth'i içerken görmemeliydi. Adam kafese gorilin piyonu oynamasını bekler gibi bakıyordu. Gorilin kendi âleminde düşüncelere daldığı belliydi, kimseyi gördüğü yoktu. Beth dişiyi kıskandı.

Beth o gün başka bira içmedi ve erkenden yattı ancak gecenin bir vakti Bayan Wheatley'nin gelişiyle uyandı. Karanlık odada soyunurken Bayan Wheatley'yi feci bir öksürük tuttu. "Işığı açabilirsin," dedi Beth. "Uyandım."

"Kusura bakma," dedi Bayan Wheatley öksürükten nefes nefese. "Bir virüs kaptım galiba." Banyo ışığını yakıp kapıyı aralık bıraktı. Beth komodindeki Japon malı küçük saate göz attı. Dördü on geçiyordu. Kadının üzerini değişirken çıkardığı gürültüler -hışırtılar, bastırmaya çalıştığı öksürükler- asap bozucuydu. Beth'in ilk satranç karşılaşması altı saat sonraydı. Bayan Wheatley'nin sesini kesmesini bekleyerek kızgın ve gergin yattı.

Marenco kanarya sarısı gömlek giymiş ağırbaşlı, ufak tefek, yağız terdi bir adamdı. Neredeyse hiç İngilizce bilmiyordu, Beth'te de Portekizce sıfırdı, o yüzden oyuna hoşbeş faslına girmeden başladılar. Zaten Beth'in konuşası yoktu. Gözleri kaşınıyordu ve bedenen bir rahatsızlık içindeydi. Uçakla Meksika'ya adım attıklarından beridir genelde kendisini rahatsız hissediyordu, üzerinden bir türlü atamadığı bir hastalığın pençesindeymiş gibi, üstelik önceki gece tekrar uyuyamamıştı. Bayan Wheatley uykusunda öksürüp sayıklamış, horlamış, Beth de bu gürültüleri duymazdan gelmeye çalışarak sabahı etmişti. Yanında yeşil haplardan hiç yoktu. Üç tane kalmıştı, onlar da Kentucky'deydi. Sekiz yaşındayken Methuen'de koridora bakan kapının dibinde uyumaya çalışırken yaptığı gibi sırtüstü dümdüz yatmıştı. Şimdi, bu Meksika otelinin balo salonuna uzunlamasına dizilmiş masalarda, rahatsız bir tahta iskemlede oturuyordu ve hem tedirgindi hem de biraz sersemlik hissediyordu. Marenco demin piyonu e4'e oynayarak açılış yapmıştı. Beth'in saati işliyordu. Omuz silkti ve piyonunu c5'e oynadı, oyuna hâkim olana dek Sicilya'nın

Telegram: @cinciva

yerleşik hamlelerine bel bağlayarak istikrarlı ilerlemek en iyisiydi. Marenco usûle yaraşır bir tutumla şah kanadındaki atını çıkardı. Beth vezir piyonunu beşinci yataya itti; adam piyonu piyonla aldı. Beth bedeninden âdeta soyutlanıp önündeki güçler çatışmasına zihnen yoğunlaştıkça gevşemeye başladı.

On bir buçuk itibarıyla rakibinin iki piyonunu almıştı, saat öğleyi biraz geçe adam oyundan çekildi. Bir oyunsonuna yaklaşmamışlardı bile. Marenco ayağa kalkıp da tokalaşmak üzere elini uzattığında satranç tahtası, alınmamış taşlarla hâlâ tıka basa doluydu.

İlk üç masa ana salona bir koridorla bağlı ayrı bir salondaydı. Beth sabahleyin beş dakika geciktiği için kendi masasına koşturduğu esnada oranın kapısına hızlıca göz atmış ama durup da içeriye bakmamıştı. Oranın yolunu tuttu. Duvardan duvara halı kaplı salonda, satranç tahtalarının başında sıra sıra iki büklüm oturanların yanından geçti. Filipinler'den, Batı Almanya'dan, İzlanda'dan, Norveç ve Şili'den gelmiş oyuncular vardı, çoğu genç, neredeyse hepsi erkek. Kendisi dışında iki kadın daha vardı; biri Meksikalı bir devlet adamının yeğeniydi, Yirmi İki Numara'da, diğeri de Buenos Aires'li suratsız bir genç ev hanımıydı, o da On Yedinci Masadaydı. Beth durup da hiçbirinin pozisyonuna bakmadı.

Nispeten küçük salonun bulunduğu koridorda birkaç kişi dikiliyordu. İnsanları yararak kapıdan geçti. Tam karşısındaki Bir Numaralı Masaya, üzerinde aynı siyah takım elbise, suratında aynı haşin ifadeyle Vasily Borgov oturmuş, duygusuz bakışlarını önündeki oyuna kenetlemişti. Adamla arasında saygılı ve sessiz bir seyirci kitlesi vardı ama oyuncular birkaç santim yükseldiğindeki ahşap bir kürsüye yerleştirilmiş masada oynadıkları için Beth rahatlıkla görebiliyordu. Borgov'un arkasındaki duvarda hamlelerin karton taşlarla gösterildiği bir satranç panosu vardı. Bir Meksikalı, Beth tam içeri girdiği sırada beyaz atlardan birini panoda başka kareye koyuyordu. Beth panoyu biraz inceledi. Amansız bir çekişmeydi ama Borgov bir gömlek üstünlük elde etmişe benziyordu.

Borgov'a göz atmasıyla bakışlarını kaçırması bir oldu. Adamın odaklanmış yüz ifadesi ürkütücüydü. Arkasını dönüp salondan

Telegram: @cinciva

çıktı, koridor boyunca aheste yürüdü.

Bayan Wheatley yatakta ama uyanıktı. Örtüyü çenesine kadar çekip Beth'e gözlerini kırpıştırarak baktı. "Selam, şekerim."

"Öğlen yemeğine beraber gidebiliriz diye düşündüm," dedi Beth. "Yarma kadar başka karşılaşmam yok."

"Öğlen," dedi Bayan Wheatley. "Amanın." Sonra da, "Nasıl geçti?"

"Adam otuz hamle sonra oyundan çekildi."

"Sen bir harikasın," dedi Bayan Wheatley. Yatakta dikkatle doğrulup oturdu. "Biraz halsizim ama iki lokma bir şey yemem de lazım. Manuel'le ikimiz akşam yemeğinde *cabrito* yemiştik. O da canıma okudu." Rengi çok solgundu. Yataktan yavaşça kalkıp banyoya yöneldi. "Bir sandviç yiyebilirim belki, ya da şu az acılı takolardan."

Turnuvadaki rekabet Beth'in daha önce katıldıklarına kıyasla çok daha tutarlı, coşkulu ve profesyonelceydi, buna rağmen üzerindeki etkisi, hele ki yarı uykusuz geçirdiği bir geceyi takiben ilk karşılaşmayı atlattıktan sonra, rahatsız edici değildi. Tıkır tıkır işleyen bir etkinlikti, tüm duyurular hem İspanyolca hem İngilizce yapılıyordu. Ortam sakindi. Ertesi günkü oyunda Diedrich adlı bir Avusturyalı karşısında Kabul Edilmeyen Vezir Gambiti oynadı. Açık tenli, süveter giymiş bu eli yüzü muntazam delikanlıyı, merkez karelere uyguladığı amansız baskı sayesinde oyun ortasında çekilmek zorunda bıraktı. Bunu büyük ölçüde piyonlarla başarmasına, içlere daldıkça karmaşık hamlelerin âdeta parmak uçlarından dökülmesine ve rakibin savunmasını yumurta kabuğu misali çatırdatmaya başlamasına kendisi de hayret etmişti. Delikanlı iyi oyun çıkarmış, ne bocalamış ne de hata denebilecek bir şey yapmıştı ama Beth o kadar yaman bir isabetlilikle oynamış, o kadar hesaplı bir hâkimiyet sergilemişti ki yirmi üçüncü hamlede rakibi ümidi kesmişti.

Bayan Wheatley onu Manuel'le akşam yemeğine davet etmiş, Beth teklifi geri çevirmişti. Meksika'da saat ondan önce akşam yemeğine

Telegram: @cinciva

oturulmadığı halde, yedide alışverişten döndüğünde Bayan Wheatley'yi odada bulmayı ummuyordu.

Kadın giyinik olarak yatağa oturmuş, kafasını da bir yastıkla beslemişti. Başucundaki komodinde yarısı boş bir içki vardı. Bayan Wheatley kırklı yaşların ortalarındaydı ama yüzünün solgunluğu ve alnındaki endişe kırışıklıkları onu çok daha yaşlı gösteriyordu. "Merhaba, canım," dedi cılız bir sesle.

"Hasta mısın?"

"Havadan dolayı biraz."

"Bir doktor çağırayım."

Doktor sözcüğü sanki bir an ikisinin arasında asılı kaldı, sonra Bayan Wheatley, "O kadar kötü değilim. Dinlensem yeter," dedi.

Beth kafa sallayıp banyoya yıkanmaya girdi. Bayan Wheatley'nin hali ve davranışı endişe vericiydi. Ne var ki Beth içeri geri döndüğünde kadın yataktan çıkmıştı ve nispeten zinde görünüyor, örtüleri düzeltiyordu. Yampiri gülümsedi. "Manuel gelmeyecek."

Beth soran gözlerle baktı.

"Oaxaca'da işi çıkmış."

Beth bir an duraksadı. "Ne zaman dönermiş?"

Bayan Wheatley iç çekti. "Biz buradan gidince herhalde."

"Üzüldüm."

"Neyse," dedi Bayan Wheatley, "Oaxaca'ya hiç gitmedim ama oranın da Denver'dan farkı yoktur diye tahmin ediyorum."

Beth bir an bakakaldıktan sonra güldü. "Akşam yemeğine beraber gidebiliriz," dedi. "Öğrendiğin mekânlardan birine götürebilirsin beni."

"Elbette," dedi Bayan Wheatley. Buruk gülümsedi. "Son âna dek eğlenceliydi. Sahiden hoş bir mizah anlayışı vardı."

"İyi bari," dedi Beth. "Bay Wheatley çok da eğlenceli birine benzemiyordu."

"Tanrım," dedi Bayan Wheatley, "Allston hiçbir şeyi komik bulmazdı, belki Eleanor Roosevelt hariç."

Telegram: @cinciva

Bu turnuvada her oyuncu günde bir oyun oynuyordu. Tamamı altı gün sürecekti. Beth'in ilk iki karşılaşması ona göre gayet kolaydı ama üçüncüsü tam bir şok yaşattı.

Beş dakika erkenciydi ve rakibi sallana sallana geldiği sırada masanın başında duruyordu. Oğlan on iki yaşında ya vardı ya yoktu. Beth onu balo salonunda oynarken görmüş ama yaşını kaale alıp da üstünde durmamıştı. Kıvırcık siyah saçlıydı ve üzerindeki beyaz spor gömlek demodeydi, o kadar düzgün ütülenmişti ki kat yerleri zayıf kollarında çıkıntı yapmıştı. Çok tuhaftı, onu tedirgin etti. Oradaki tek harika çocuk *güya* Beth'ti. Oğlan feci *ciddi* görünüyordu.

Beth elini uzattı. "Ben, Beth Harmon."

Oğlan ayaktaydı, hafifçe eğilerek el sıkıştı ama çabucak. "Georgi Petrovitch Girev," dedi. Sonra utangaç gülümsedi, kaçamak, küçük bir tebessüm. "Onur duydum."

Beth bocaladı. "Teşekkürler." İkisi de oturdu ve saate oğlan bastı. Beth piyonu e4'e oynadı, bu sinir bozucu çocuğun karşısında ilk hamleyi kendisinin yaptığına sevindi.

Karşılaşma Kabul Edilen Vezir Gambitiyle rutin başladı; feda edilen fil piyonunu oğlanın almasını takiben ikisi de oyunlarını merkez odaklı sürdürdü. Ancak oyun ortasına gelindiğinde karşılaşma olağandan daha karmaşık bir hal aldı ve Beth oğlanın çok incelikli bir savunma oynadığını fark etti. Çocuk hızlı oynuyordu -delirtecek kadar hızlı- üstelik ne yaptığını çok iyi biliyor gibiydi. Beth birkaç kez tehdide kalkıştı ama çocuk hiç istifini bozmadı. Bir saat geçti, bir saat daha. Hamle sayısı artık otuzları bulmuş, masanın etrafı kalabalıklaşmıştı. Çocuk bir taşı oynarken Beth onu süzdü -abes gömleğinin kol yenlerinden görünen çırpı gibi kolunu- ve ondan nefret etti. Bir makine olabilirdi bu çocuk. Seni gidi küçük ucube, diye düşündü, sonra birden dank etti kafasına, çocukken oynadığı yetişkinler de muhtemelen onun hakkında aynısını düşünmüşlerdi.

Artık akşamüzeriydi ve karşılaşmaların çoğu bitmişti. Otuz dördüncü hamledeydiler. Bunu bir an önce atlatıp Bayan Wheatley'nin yanına dönmek istiyordu. Bayan Wheatley için

Telegram: @cinciva

kaygılanıyordu. Bu şıpınişi hamlelerle oynayan cingöz çocuğun karşısında yaşlı ve yorgun hissediyor, rakibinin en küçük bir hatada ümüğüne basmak için fırsat kolladığını seziyordu. Saatine baktı. Yirmi beş dakika kalmıştı. Bayrağı düşmeden önce hızlanması ve kırk hamleye kalmadan içeri dalması şarttı. Beth süreyi kolluyor olmasa çocuk onu ciddi ciddi zaman cenderesine sokacaktı. Beth benzer şekilde zora soktuğu rakipleriyle aynı duruma düşmüştü ki bu onu tedirgin etti. Daha önce saatin gerisinde hiç kalmamıştı.

Son birkaç hamlede, merkez karelerde bir dizi mübadeleye gitmeyi düşündü; at ve fili feda edip at ve fili almayı, birkaç hamle sonra da kaleyle kaleyi almayı. Bu sayede karşılaşma hatırı saydır ölçüde ferahlardı ancak bunun oyunsonuna kapı açacak olması bir sorundu ve Beth oyunsonlarından kaçınıyordu. Çocuktan kırk beş dakika geride olduğunu gördükçe içi daralıyordu. Bu tıkanmışhktan kurtulması şarttı. Atıyla rakibinin şah kanadındaki filini aldı. Çocuk anında tepki verdi, yüzüne bile bakmadan. Beth'in vezir kanadındaki filini aldı. Adeta önceden saptanmış hamlelerle oynamaya devam ettiler, öyle ki sürdürümler sona erdiğinde tahtada bir sürü boş kare kaldı. Her iki oyuncunun da bir tane kalesi, bir tane atı, dört piyonu ve şahı kalmıştı. Beth şahını arka saflardan çıkardı, çocuk da aynısını yaptı. Bu aşamada bir hücum taşı olarak şahın gücünden faydalanılması ayan beyan elzemdi, şahı sakınmanın lüzumu yoktu artık. Asıl mesele piyonlardan birini sekizinci yataya ulaştırıp terfi ettirmekti. Oyunsonuna gelinmişti.

Beth derin bir nefes alıp kafasını silkerek zihnini pozisyona odaklamaya girişti. Bir plan kurmak mühimdi.

"Oturuma ara vermeliyiz belki." Girev'in sesiydi, fısıltı gibi. Çocuğun solgun ve ciddi yüzüne baktı, sonra da saate göz attı. Her iki bayrak da düşmüştü. Daha önce hiç başına gelmemişti bu. Irkilmişti, bir süre aptal gibi oturdu. "Hamlenizi mühürlemelisiniz," dedi Girev. Birden huzursuzlanmış gibiydi, derken turnuva direktörüne el etti.

Direktörlerden biri aheste adımlarla yanlarına geldi. Kalın camlı gözlüklü, orta yaşlı bir adamdı. "Bayan Harmon'un hamlesini mühürlemesi gerekiyor," dedi Girev.

Telegram: @cinciva

Direktör saate baktı. "Bir zarf getireyim."

Beth tekrar tahtaya baktı. Durum yeterince açıktı. Çoktan karar verdiği gibi kale piyonunu ilerletmeli, dördüncü yataya koymalıydı. Direktör ona bir zarf uzatıp usul gereği birkaç adım geri çekildi. Girev nezaketen kalkıp arkasını döndü. Beth skor kâğıdına "P-A4" yazdı, katlayıp zarfa koydu ve turnuva direktörüne uzattı.

Yavaşça ayağa kalkıp etrafına bakındı. Hali hazırda oynanan başka karşılaşma yoktu, gene de birkaç oyuncu hâlâ salonda, kimisi oturuyor kimisi ayakta, satranç tahtalarındaki pozisyonları inceliyorlardı. Birkaçı tahtaların üzerine iki büklüm eğilmiş, sona eren oyunların analizini yapıyordu.

Girev masaya geri dönmüştü. Yüzü çok ciddiydi. "Bir şey sorabilir miyim?" dedi.

"Evet."

"Amerika'da," dedi çocuk, "arabaların içinden film seyrediliyormuş diye duydum. Doğru mu bu?"

"Arabalı sinemalar mı?" dedi Beth. "Arabalı sinemaları mı diyorsun?"

"Evet. Elvis Presley filmlerini bir arabada oturup seyrediyormuşsun. Debbie Reynolds, Elizabeth Taylor filmlerini. Mümkün mü böyle bir şey?"

"Tabii ki mümkün."

Çocuk bir süre yüzüne baktı, derken ciddi çehresine yayvan bir gülümseme yerleşti. "Tam benlikmiş," dedi. "Kesinlikle tam benlik."

Gece boyunca horul horul uyuyan Bayan Wheatley, Beth kalktığında hâlâ uyuyordu. Beth dinlenmiş ve zinde hissediyordu; Girev'le karşılaşmasının ertelenmesine dertlenirken içi geçmişti ama sabahleyin gayet tasasızdı. Piyon hamlesi yeterince güçlüydü. Uyuduğu kanepeden kalktı ve Bayan Wheatley'nin yatağına yalın ayak gidip kadının alnını yokladı. Teni soğuktu. Beth onu usulca yanağından öptü ve banyoya girip duş aldı. Kahvaltıya çıktığında Bayan Wheatley hâlâ uyuyordu.

Sabah karşılaşması yirmili yaşların başındaki bir Meksikalıylaydı. Beth siyahlarla Sicilya'yı oynadı ve rakibini on

Telegram: @cinciva

dokuzuncu hamlede gafil avladı. Ardından onu yıpratmaya koyuldu. Zihni çok açıktı hatta tehditleriyle oğlanı o kadar meşgul etti ki nihayetinde iki piyon karşılığında bir fili almayı ve rakibini atla şah çekebileceği korunmasız bir pozisyona sokmayı becerdi. Tam vezirini çıkarmıştı ki Meksikalı ayağa kalktı ve soğuk bir edayla gülümseyip "Yeter. Yeter," dedi. Kafasını kızgınlıkla salladı. "Oyundan çekiliyorum."

Beth bir an küplere bindi; oyunu tamamlamak, şahı köşeye sıkıştırıp mat etmek istiyordu. "Oyun şeklin... muazzam," dedi Meksikalı. "İnsanı aciz hissettiriyorsun." Hafif bir baş selamı verip sırtını döndü ve masayı terk etti.

Aynı gün öğleden sonra Girev'le oyuna oturduğunda, kendi hamlelerini afallatıcı bir sürat ve etkinlikle oynadığını fark etti. Girev bu kez açık mavi bir gömlek giymişti. Dirsek kısımları bir uçurtmanın kenarları gibi çıkıntı yapmıştı. Turnuva direktörü zarfı açarken Beth sabırsızlıkla bekledi, sonra da bir gün önce mühürlediği piyon hamlesini yaptı. Yerinden kalktı ve Girev'in hamle yapmasını, başka iki tehir maçının daha oynandığı neredeyse boş salonu arşınlayarak bekledi. Birkaç kez dönüp salonun öbür tarafındaki çocuğa göz attı. Tahtanın başında kambur oturuyordu, küçük yumrukları solgun yanaklarına dayalı, mavi gömleği ışıkların altında âdeta parlıyordu. Ondan nefret ediyordu, onun ciddiyetinden de gençliğinden de nefret ediyordu. Onu ezmek istiyordu.

Saatin düğme tıkırtısını salonun ta öbür tarafından işitti ve masaya kestirmeden döndü. Yerine oturmayıp pozisyonu ayakta inceledi. Oğlan kalesini vezir kanadındaki filin çaprazına koymuştu, tam da Beth'in tahmin ettiği gibi. Buna hazırdı, piyonunu tekrar itip sırtını döndü ve salonun öbür ucuna yürüdü. Orada bir sürahi su ve birkaç tane kâğıt bardağın bulunduğu bir masa vardı. Kendine bir bardak doldurdu, bunu yaparken elinin titremesine şaşırdı. Masaya geri döndüğünde Girev hamlesini yapmıştı. Hemen hamle yaptı ancak piyondan vazgeçip kaleyle savunmaya geçeceğine şahını ilerletti. Taşı yıllar önce Cincinnati'de rastladığı serseri kılıklı adamın

Telegram: @cinciva

yaptığı gibi parmak uçlarıyla nazikçe tutup kaldırdı ve e4'e koydu, sonra da arkasını dönüp uzaklaştı.

Oyun boyunca bunu sürdürdü, hiç oturmadan. Bir saatin dörtte üçü geride kaldığında oğlanı pençesine almıştı. Sahiden basit olmuştu, neredeyse fazla kolay. Tek mesele doğru zamanlamayla kaleleri takaslamaktı. Mübadele sonucunda oğlan şahını sakınıp bir kare geri çekmek zorunda kaldı, böylece Beth'in piyon ve vezirle sıkıştırmasına fırsat yarattı. Ne var ki Girev o kadarını beklemedi ve kaleyle şah çekilip birkaç taşını kaybetmesinin ardından hemen pes etti. Bir şey diyecekmiş gibi Beth'e yaklaştı ama kızın surat ifadesini görünce durdu. Daha birkaç yıl önceki kendi çocukluğunu ve satrançta kaybedince nasıl yıkıldığını hatırlayan Beth o anda yumuşadı.

Elini uzattı, tokalaşırlarken zoraki gülümseyip, "Arabalı sinemaya ben de hiç gitmedim," dedi.

Çocuk kafasını iki yana salladı. "O hamleye izin vermemeliydim. Kaleyle yaptığına."

"Evet," dedi Beth. Sonra da, "Satranç oynamaya kaç yaşında başladın?"

"Dört. Yedi yaşında bölge şampiyonuydum. Bir gün Dünya Şampiyonu olacağımı umuyorum."

"Ne zaman?"

"Üç yıla kadar."

"Üç yıl sonra on altı olacaksın."

Oğlan ciddi ciddi kafa salladı.

"Diyelim kazandın, sonra ne yapacaksın?"

Oğlan şaşkın baktı. "Anlamadım."

"Diyelim on altı yaşında Dünya Şampiyonu oldun, ömrünün geri kalanında ne yapacaksın?"

Çocuk hâlâ şaşkın bakıyordu. "Anlamadım," dedi.

Bayan Wheatley erkenden yattı, ertesi sabah daha iyi görünüyordu. Beth'ten önce kalkmıştı. Kahvaltı için alt kattaki Câmara de Toreros'a beraber indiklerinde Bayan Wheatley bir İspanyol omleti ile iki fincan kahve söyledi ve hepsini bitirdi. Beth'in içine su serpildi.

Telegram: @cinciva

Kayıt masasının yanındaki duyuru panosunda oyuncuların bir listesi vardı. Beth ona birkaç gündür bakmamıştı. Karşılaşmaya on dakika kala salona girince oraya uğrayıp skorlara göz attı. Oyuncuların uluslararası derecelerine göre sıralanmıştı ve Borgov 2715'le zirvedeydi. Harmon 2370'le on yedinciydi. Her oyuncu adının önünde, turlardaki skorlarını gösteren bir dizi kutucuk vardı. "0" mağlubiyet demekti, "%" beraberlik, "1" de galibiyet. Listede "½"ler sürüsüne bereketti. Kesintisiz "1"lerin sıralandığı üç isim vardı. Borgov ile Harmon bu isimlerin ikisiydi.

Panonun birkaç santim sağında eşleştirmeler vardı. Listenin tepesinde BORGOV-RAND, onun altında da HARMON-SOLOMON gözüküyordu. Eğer Borgov'la Beth o gün kazanırsa yarınki final karşılaşmasında birbirleriyle oynamaları şart değildi. Adamla oynamayı isteyip istemediğinden emin değildi. Girev'le oynaması onu sarsmıştı. Bayan Wheatley için biraz kaygılıydı, üstelik kadın bariz canlanmış olmasına rağmen. Beyaz teni, al yanakları ve zoraki gülümsemesi gözünün önüne geldikçe Beth huzursuzlanıyordu. Oyuncular yerlerini aldıkça salonda bir uğultu baş gösterdi. Saatler ayarlanıyor, gerekli hazırlıklar yapılıyordu. Beth tedirginliğini mümkün mertebe üzerinden atıp Dört Numarayı buldu -koca salondaki ilk masaydı- ve Solomon'u bekledi.

Solomon hiç de kolay rakip değildi ama dört saat süren karşılaşmanın sonunda çekilmek zorunda kaldı. Buna karşın bu uzun soluklu oyunun hiçbir noktasında rehavete düşmeyen Beth, beyaz taşları oynayana minik avantaj sağlayan açılış hamlelerinin peşini bırakmadı. Solomon un gıkı çıkmasa da bir kadın tarafından yenilmeyi hazmedemediği akabinde hışımla uzaklaşmasından belliydi. Beth bu tavra artık çok aşinaydı. Genelde onu kızdırırdı ama artık önemsemiyordu. Aklında başka bir şey vardı.

Adam gittikten sonra Beth, Borgov'un oynadığı küçük salona bakmaya gitti ama içerisi boştu. Kazanç pozisyonu -Borgov'unki- duvardaki koca panoda hâlâ görünüyordu. Beth'in Solomon'u yenmesi kadar kahredici bir sonuçtu.

Balo salonundaki duyuru panosuna baktı. Yarınki eşleştirmelerin bazıları çoktan yapılmıştı. Bu bir sürprizdi. Gidip yakından bakınca

Telegram: @cinciva

yüreği ağzına geldi. Final karşılaşmaları listesinin en tepesinde kalın siyah harflerle BORGOV-HARMON yazıyordu. Gözlerini kırpıştırdı ve nefesini tutarak tekrar okudu.

Beth Meksika'ya gelirken yanında üç kitap getirmişti. Akşam yemeğini Bayan Wheatley'yle beraber odada yedikten sonra *Büyükusta Oyunlarını* valizden çıkardı; içinde Borgov'un beş karşılaşması vardı. İlkini açıp kendi oyun tahtasında oynamaya başladı. Bunu nadiren yapar, genellikle bir oyunun üzerinden geçerken hamleleri gözünün önüne getirme becerisinden faydalanırdı ancak mümkün olduğunca Borgov gerçekten karşısındaymış gibi oynamak istemişti. Bayan Wheatley yatağında kitap okurken Beth oyunları tekrarlayarak zaafları aradı. Hiç bulamadı. Tekrar üzerlerinden geçti. Olasılıkların neredeyse sonsuza vardığı bazı pozisyonlarda bocaladıysa da hepsini irdeledi. Hayatındaki diğer her şeyi aklından kovdu ve kombinasyonlar kafasında kendiliğinden belirene dek dikkatle tahtayı inceledi. Arada sırada kâh Bayan Wheatley'nin çıkardığı bir sesten kâh odanın basık havası yüzünden bir anlığına zihni dağılıyor, kâh sersemlemişçesine etrafına bakınıyor ve gerginlikten kaslarının ağrıdığını, midesini inceden buran sinsi korkuyu hissediyordu.

Geçen sene de buna benzer bir hisse birkaç kez kapılmış, sersemlemekle kalmamış, satrancın sonsuzluğu karşısında âdeta dehşete düşmüştü. Gece yarısı Bayan Wheatley kitabını kenara bırakmış, olduğu yerde içi geçmişti. Beth yeşil çalışma koltuğunda saatlerce oturdu, Bayan Wheatley'nin hafif horultularını işitmeden, bu Meksika otelinin tuhaf kokularını duymadan, nedense bir uçurumdan düşmek üzereymiş gibi hissederek. Nitekim Purcell'in Kentucky şubesinden satın altığı satranç takımının başında otururken sahiden de dipsiz bir uçurumun başındaymış da bu zarif ve amansız oyun karşısında akıl sağlığını yalnızca bu acayip zihinsel gereç sayesinde koruyor gibiydi. Tahtanın her yeri tehlikeyle bezeliydi. İnsana huzur yoktu.

Saat dörde kadar yatmadı, uyuduğundaysa rüyasında boğulduğunu gördü.

Telegram: @cinciva

Balo salonunda birkaç kişi toplanmıştı. Takım elbiseli kravatlı Marenco'yu tanıdı. Adam ona el salladı, o da zoraki gülümseyerek karşılık verdi. Çoktan yendiği bu oyuncuyu görmek bile korkunçtu. Diken üstündeydi, gerginliğinin farkındaydı ve çaresini bilmiyordu.

Sabahın yedisinde duş almış, gene de uyandığı zamanki gerginlikten arınamamıştı. Tenha sayılacak kafeye zar zor inip sabah kahvesini içmiş, akabinde yüzünü yıkamış, hem de iyicene, toparlanmaya çalışmıştı. Kırmızı hah kaplı balo salonunu geçip kadınlar tuvaletine girdi ve yüzünü tekrar yıkadı. Kâğıt havlularla güzelce kurulandı ve saçını tarayıp koca aynada kendini süzdü. Hareketleri sanki zorakiydi, bedenen inanılmaz kırılgan görünüyordu. Pahalı bluzu da eteği de üzerinde sırıtıyordu. Korkusu bir diş ağrısı kadar şiddetliydi.

Koridoru geçerken onu gördü. Beth'in tanımadığı iki adamla beraber kapı gibi dikilmişti. Üçü de siyah takım elbiseliydi. Kafa kafaya vermişler, aralarında mırıl mırıl konuşuyorlardı, sır paylaşır gibi. Beth gözlerini yere eğip yanlarından geçti ve küçük salona girdi, içeride fotoğraf makinalı adamlar bekliyordu. Muhabirler. Bir Numaradaki siyah taşların başına oturdu. Bir an tahtaya bakmıştı ki turnuva direktörünün, "Oyun üç dakika içinde başlayacak," diyen sesini işitince kafasını önünden kaldırdı.

Salona giren Borgov ona yaklaşıyordu. Takım elbisesi üzerine cuk oturmuştu hatta pantolon paçaları tam ideal boyda, cilalı siyah ayakkabılarının bilek hizasını az geçiyordu. Beth tekrar önüne baktı, utanmış, sıkılganlığı tutmuştu. Borgov yerine oturdu. Beth direktörün sesini ta uzaktan işitti sanki. "Rakibinizin süresini başlatabilirsiniz." Saatin düğmesine uzanıp bastı ve kafasını önünden kaldırdı. O koca cüsseli adam tam karşısındaydı, kara gözleri tahtaya kenetli. Kalın parmaklı ellerinden birini şah piyonuna uzatmasını, taşı alıp dördüncü yataya koymasını Beth rüyadaymış gibi seyretti. Piyon e4'e.

Beth hamle karşısında bir an apışıp kaldı. Kendisi bu açılışı takiben daima Sicilya oynardı, satranç oyununda Beyaz için en yaygın açılıştı. Gene de tereddüde düştü. Bir gazetede Borgov için "Sicilya Ustası" tabiri kullanılmıştı. Neredeyse içgüdüsel olarak o da

Telegram: @cinciva

şah piyonunu iki kare ilerletti. Temel hamlelere bağlı kalmanın ikisi için de ferahlatıcı olacağını, böylece adamı üstün birikiminden istifade etmeye itmeyeceğini umuyordu. Borgov şah kanadındaki atını f3'e çıkardı, o da kendininkini f6'ya çıkararak piyonunu korudu. Derken adam filini tereddütsüz g5'e oynadı ve Beth'in yüreği ağzına geldi. Ruy Lopez. Beth buna pek aşinaydı ama bu oyunda onu korkuttu. Sicilya kadar karmaşık, bir o kadar da iyi çözümlenmiş bir taktikti ve kitaplardan ezberledikleri hariç, bilmediği düzinelerce devam yolu vardı.

Birisi gene flaş patlatarak bir fotoğraf çekti. Beth oyuncuların rahatsız edilmemesi yönünde turnuva direktörünün fısıldayarak uyardığını işitti. Piyonunu h6'ya iterek file saldırdı. Borgov fili h4'e çekti. Beth düşünüp taşındı, diğer atını da çıkardı ve Borgov rok yaptı. Bunların hepsi tanıdıksa da hiçbir rahatlama sağlamıyordu. Beth artık bir karar vermek zorundaydı, ya açık ya da kapalı oyuna başvuracaktı. Borgov'un suratına bir göz atıp tekrar önüne baktı. Adamın piyonunu atıyla alıp açık oyuna başladı. Borgov piyonu d4'e çıkardı, ki Beth öyle yapacağını biliyordu, o da vezir kanadındaki piyonunu f5'e itti çünkü mecburdu, böylece adam kaleyi oynadığında Beth hazırlıklı olacaktı. Tepelerindeki avize çok parlaktı. Beth artık ümitsizliğe kapılıyordu, sanki oyunun gidişatı kaçınılmazdı da kaybetmeye mahkûm olduğu karşı tehditler ve kandırmacalarla dolu bir koreografiye hapsolmuştu, tıpkı kitaplarda yer alan ve sonucunu bildiğiniz halde sırf yenilginin nasıl gerçekleştiğini görmek için tekrarladığınız bir oyun gibi.

Bu düşüncelerden arınmak için kafa silkti. Oyun o kadar ilerlemiş değildi. Henüz beylik hamleler oynanıyordu ve Beyaz'ın tek avantajı, Beyazın her zamanki avantajı, yani ilk hamleydi. Birinden duymuştu, ileride bilgisayarlar satranç oynamayı sahiden öğrenip de başka bir bilgisayara karşı oynadığında ilk hamle yüzünden hep Beyaz kazanacaktı. Uçtaş gibi. Ama bu oyun o noktaya gelmemişti. Beth kusursuz bir makineye karşı oynamıyordu.

Borgov filini g3'e geri çekti, savunmaya gidiyordu. Beth piyonu d5'e oynadı, adam piyonu alınca da Beth filini e6'ya sürdü. Bu

Telegram: @cinciva

kadarını Methuen'de dersteyken *Çağdaş Satranç Açılışları*'ndan ezberlediği devam yollarından biliyordu. Gelgelelim oyun tamamen açılıp beklenmedik gelişmelere gebe olacağı bir evreye çoktan girmişti. Borgov un tam hamle yaparkenki yüz ifadesine göz attı. Adam istifini bozmadan, sakince vezirini şah karesinin önüne koydu, e2'ye. Beth gözlerini kırpıştırarak hamleye bir an şaşkın baktı. Ne yapıyordu bu adam? Beth'in e5'teki atma mı göz dikmişti? Halbuki o atı koruyan piyonu bir kale hamlesiyle rahatlıkla yerine mıhlayabilirdi. Gene de hamle nedense kuşkuluydu. Midesine yeniden kramp girdiğini hissetti, başı döner gibi oldu.

Kollarını göğsünde kavuşturup pozisyonu incelemeye koyuldu. Gösterge panosundaki görevli delikanlının kartondan kocaman beyaz veziri e2'ye koyduğunu göz ucuyla fark etti. Salona göz attı. Bir düzine seyirci vardı. Tekrar tahtaya döndü. Adamın filinden kurtulması şarttı. Atı a5'e oynamak iyi bir seçenek gibi görünüyordu. Şah kanadındaki atını c5'e veya filini e7'ye de oynayabilirdi ama öylesi çok karmaşık olurdu. Olasılıkları biraz irdeledikten sonra fikrinden vazgeçti. Borgov karşısında o tür karmaşık hamlelere girişecek kadar güvenmiyordu kendisine. Atı kale dikeyine koymak taşın menzilini yarı yarıya kısıtlardı; gene de öyle yaptı. Şu filden kurtulmak zorundaydı. Filin niyeti kötüydü.

Borgov hiç tereddütsüz davrandı ve atını d4'e oynadı. Beth şaşırdı; halbuki onun kalesini oynayacağını ummuştu. Gene de görünüşte zararı yoktu. Vezir kanadındaki fil piyonunu iki kare oynayarak çıkarması iyi olabilirdi. Böylece Borgov'un atı rakip fili almak zorunda kalır, Beth de atıyla onun filini alarak diğer atı üzerinde kurduğu sinir bozucu baskıyı ortadan kaldırabilirdi, kaldı ki ikinci atının konumu biraz fazla içerlekti ve rahatça kaçabileceği yeterli alanı yoktu. Borgov'un karşısında bir atı kaybetmek vahim olurdu. Vezir kanadındaki piyonu oynadı ama taşı bir an duraksadıktan sonra kareye koydu. Sonra arkasına iyice yaslanıp derin bir nefes aldı. Pozisyon güzel görünüyordu.

Borgov zerre duraksamadan fili atıyla aldı, Beth de piyonuyla misillemeye gitti. Derken adam vezir kanadındaki fil piyonunu üçüncü yataya oynadı, tam da Beth'in tahmin ettiği gibi, baş belası

Telegram: @cinciva

filine bir sığınak yarattı. Beth fili alıp da atını utanç verici kale dikeyinden kurtarınca rahat bir nefes aldı. Sakinliğini koruyan Borgov atı piyonla aldı. Kıza kısacık göz attıktan sonra tekrar önüne baktı.

Beth'in tahtaya bakışı gergindi. Birkaç hamle öncesine kadar durum iyiyken artık o kadar iyi görünmüyordu. Sorun a4'teki atıydı. Adam vezirini g4'e sürebilir, sol çaprazındaki piyonu alarak şah çekebilir hatta Beth bunu müteakip savunmaya geçtiğinde Borgov şah kanadındaki fil piyonuyla ata saldırabilir ve rakibine gidecek yer bırakmazdı. Borgov'un veziri fırsat kolluyordu. Beth'in vezir kanadında asap bozucu başka bir durum daha vardı, yani adam kaleyle piyonu alabilir, sırf vezirle şah çekmek uğruna kalesini feda edebilir, bir piyonu ilerleterek elini güçlendirebilirdi. Hayır. İki piyonla birden içeri dalabilirdi. O zaman Beth vezirini b6'ya oynamak zorunda kalacaktı. Vezire vezirle meydan okumak hiç iyi değildi çünkü adamın şu lanet fil piyonu atma saldırabilirdi. Bu tür savunmaları sevmediğinden pozisyonu uzun bir süre inceleyerek karşı atak imkânı bulmaya uğraştı. Hiç yoktu. Mecburen veziri oynayıp atını koruyacaktı. Yanaklarının yandığını hissederek pozisyonu tekrar inceledi. Nafile. Vezirini b6'ya çıkardı ve Borgov'un yüzüne bakmadı.

Borgov her nasılsa hiç duraksamadan filini e3'e sürüp şahını korumaya aldı. *Beth bunu niçin görememişti?* Halbuki uzun süre düşünmüştü. İlerletmeyi düşündüğü piyonu şimdi ilerlettiği takdirde vezirini kaybedecekti. *Bunu nasıl olmuş da ıskalamıştı?* Vezirinin yeni konumuyla açarak şah tehdidi planlamıştı ama adam tüyler ürpertecek denli bariz bir hamleyle bunu anında bertaraf etmişti. Adama göz attı, sinekkaydı tıraşlı ve soğukkanlı Rus simasına, kalın gerdanına sıkıca bağlı kravatına; korkudan âdeta buz kesti kasları.

Elinden geldiğince tüm dikkatini oyuna odakladı, yirmi dakika boyunca kaskatı inceledi pozisyonu. Bir düzine sürdürümü kafasının içinde deneyip vazgeçtikçe midesine daha da kramp girdi. Atını kurtaramazdı. En sonunda filini e7'ye oynadı, bunu öngören Borgov da vezirini g4'e koydu ve şah kanadındaki fil piyonunu ata

Telegram: @cinciva

terfi ettirme niyetini pekiştirmiş oldu. Artık Beth'in önünde iki seçenek vardı, ya şahını d7'e oynayacak ya da rok yapacaktı. Her iki seçenekte de atını kaybediyordu. Rok yaptı.

Borgov derhal fil piyonunu oynayıp ata saldırdı. Beth az kaldı çığlığı basıyordu. Adamın yaptığı her şey önceden belliydi, hayal gücünden yoksun, bürokratik. Tıkandığını hisseden Beth piyonu d4'e oynayarak file saldırdı, sonra da adamın kaçınılmaz hamlesini, filini sekizinci yataya sürerek mata hazırlanmasını seyretti. Kalesiyle savunmaya geçmek zorundaydı. Adam atı veziriyle alacak, Beth de fili aldığı takdirde beyaz vezir köşedeki kaleyi alıp şah çekecek ve her şey darmaduman olacaktı. O zaman da Beth kalesiyle savunmaya geçmek durumundaydı. Bu esnada bir atını da kaybetmiş olurdu. Karşısındaki bir dünya şampiyonuydu, gömleği bembeyaz, kravatı pek düzgün bağlı, haşin Rus simasında ne kuşku vardı ne zayıflık ifadesi.

Beth istemeye istemeye elini siyah şaha uzattı ve ucundan tutup devirdi.

Alkışlar kopana dek biraz oturdu. Sonra kimseye bakmadan salonu terk etti.

Telegram: @cinciva

DOKUZ

"Bana bir tekila sunrise," dedi. Bardaki duvar saati yarımı gösteriyordu. Mekânın en ucundaki masaların birinde dört Amerikalı kadın öğle yemeğindeydi. Beth kahvaltı yapmamıştı ama canı öğlen yemeği de istemiyordu.

"Con mucho gusto,"[17] dedi barmen.

Ödül töreni iki buçuktaydı. O saate kadar barda içti. Ya dördüncü olacaktı ya beşinci. Büyük ustalardan beraberliğe giden iki kişi beşer buçuk puanla ondan öndeydi. Borgov ise altı puanla. Beth'in skoru beşti. Uç tekila sunrise içip iki tane haşlanmış yumurta yedikten sonra biraya geçti. Dos Equis. Karnındaki ağrıyı gidermek, hiddet ve utancını bastırmak için onlardan dört tane yuvarladı. Yatışmaya başladığında bile gözünün önüne hâlâ Borgov'un yağız, koca suratı geliyor, karşılaşmaları boyunca yaşadığı kızgınlığı duyuyordu. Bir acemi gibi oynamıştı, pısırık, rezil bir aptal gibi.

Çok içmesine rağmen sersemlemiş değildi, sipariş tazelerken dili de dolanmıyordu. Onu her şeyden uzaklaştıran bir nevi tecritteydi âdeta. Bira bardağıyla kokteyl salonunun ucundaki bir masaya geçti ama sarhoş olmadı.

Saat üçte, turnuvadan iki oyuncu bara geldi, aralarında usulca konuşuyorlardı. Beth kalkıp doğruca odasına gitti.

Bayan Wheatley yatağındaydı. Bir elini baş ağrısı tutmuş gibi saçlarının arasında kalmıştı. Beth yatağa yaklaştı. Bayan Wheatley'nin hali bir tuhaftı. Beth uzanıp kadının kolunu tuttu. Bayan Wheatley ölmüştü.

Hiç etkilenmemiş gibi hissetse de Bayan Wheatley'nin soğuk kolunu bırakıp ahizeyi kaldırması beş dakikayı buldu Beth'in.

Müdür ne yapılması gerektiğini harfiyen biliyordu. Beth oda servisinden istediği sütlü kahveyi koltukta içerken bir sedyeyle iki adam geldi, müdür de başlarındaydı. Adamın talimatlarını

Telegram: @cinciva

dinlediyse de onları seyretmedi. Pencereden dışarıya bakıp durdu. Biraz sonra kafasını çevirip de bakınca gri takımlı, orta yaşlı bir kadının stetoskopla Bayan Wheatley'nin göğsünü dinlediğini gördü. Bayan Wheatley yataktaydı, sedye de altında. Yatağın kenarında yeşil üniformalı iki adam dikiliyordu, mahcup ifadeli. Kadın stetoskobu çıkarıp müdürü başıyla onayladı, sonra da Beth'in yanına geldi. Yüzü gergindi. "Üzgünüm," dedi.

Beth gözlerini kaçırdı. "Sebep neymiş?"

"Muhtemelen hepatit. Yarın anlarız."

"Yarın," dedi Beth. "Bana bir yatıştırıcı verebilir misiniz?"

"Uyku ilacı var..."

"Uyku ilacı istemiyorum," dedi Beth. "Librium reçetesi yazamaz mısınız?"

Doktor ona biraz yadırgayarak baktıktan sonra omuz silkti. "Meksika'da Librium almak için reçeteye ihtiyacınız yok. Meprobamat öneririm. Otelde bir eczane var."

Bayan Wheatley'nin *Cep Seyahat Rehberinin* kapağındaki haritadan faydalanarak Beth, Denver-Colorado ile Butte-Montana arasında kalan şehirlerin adlarını not etti. Otel müdürü telefon görüşmeleri, evrak imzalama ve resmi işlemler konusunda asistanının Beth'e gerekli her tür yardımı yapacağını belirtmişti. Bayan Wheatley'yi götürmelerinden on dakika sonra, Beth asistanı arayıp adama listelediği şehirleri okudu ve ismi verdi. Adam arayıp haber vereceğini söyledi. Beth oda servisinden bir büyük Coca-Cola ve tekrar kahve istedi. Sonra çabucak soyunup bir duş aldı. Banyoda bir telefon vardı ama arayan olmadı. Hâlâ hiçbir şey hissetmiyordu.

Temiz bir kot ve beyaz tişört giydi. Yatağın başucundaki sehpada Bayan Wheatley'nin Chesterfield paketi duruyordu, boş, Bayan Wheatley'nin elleriyle buruşturduğu. Yanındaki küllük izmarit doluydu. Bir tane sigara, Bayan Wheatley'nin tüttürdüklerinin sonuncusu, ufacık küllüğün kenarına bırakılmış, çoktan kül olup soğumuştu. Beth ona bir dakika boyunca bakakaldı; sonra banyoya girip saçını kuruttu.

Telegram: @cinciva

Koca kola şişesi ve bir demlik kahve getiren komi çok saygılıydı ve Beth'in adisyonu imzalama teşebbüsünü bir el hareketiyle geçiştirdi. Telefon çaldı. Arayan müdürdü. "Telefonunuzu bağlıyorum," dedi. "Denver'a."

Ahizedeki bir dizi tıkırtıyı bir erkek sesi izledi, şaşırtacak denli gür ve netti. "Buyurun, ben Allston Wheatley."

"Benim, Beth, Bay Wheatley."

Bir duraklama oldu. "Beth?"

"Kızınız. Elizabeth Harmon."

"Meksika'da mısın? Meksika'dan mı arıyorsun?"

"Bayan Wheatley'den dolayı." Gözü küllükteki sigaradaydı, gerçek anlamda tüttürmüşlüğü hiç yoktu.

"Alma nasıl?" dedi ses. "O da yanında mı? Meksika'da mı?" İlgisinin zorakiliği sesinden belliydi. Adamı Methuen'de gördüğü haliyle gözünde canlandırabiliyordu, burada ne işim var der gibi halini, hiç kimseyle muhatap olmak istemeyişi, hep başka bir yerde olmayı istediği ta o zaman da her halinden belliydi.

"Kendisi öldü, Bay Wheatley. Bu sabah öldü."

Hattın öbür ucunda sessizlik oldu. En sonunda Beth, "Bay Wheatley..." dedi.

"Benim namıma sen halledemez misin?" dedi adam. "Kalkıp ta Meksika'ya gelemem."

"Yarın bir otopsi yapılacak, dönüş uçak biletlerini de yarın alacağım. Bir tane dönüş bileti alacağım yani..." Sesi birden zayıfladı, manasızlaştı. Kahve fincanını kapıp bir yudum aldı. "Onu nereye defnettireceğimi bilmiyorum."

Bay Wheatley'nin sesine birden şaşırtıcı bir canlılık geliverdi. "Lexington'da Durgin Biraderleri ara. Aile mezarlığında kızlık soyadına ayrılmış bir yer var. Benson."

"Ev ne olacak?"

"Bak" -ses daha gürdü şimdi- "bunlarla uğraşmak hiç istemiyorum. Denver'da derdim başımdan aşkın zaten. Onu Kentucky'e naklettir, gömdür, ev de senin olsun. Yeter ki ipotek borçlarını ödemeyi ihmal etme. Paraya ihtiyacın var mı?"

Telegram: @cinciva

"Bilmem. Kaça patlar bilmiyorum."

"Duyduğuma göre tıkırın yerindeymiş. Şu mucize çocuk teraneleri. Masrafları falan karşılayamaz mısın?"

"Otel müdürüyle konuşurum."

"İyi. Öyle yap. Şu sıralar meteliğe kurşun atıyorum ama ev de hissem de senin olsun. *Second National* bankasını arayıp Bay Erlich'le görüş. E-r-l-i-c-h. Evi sana bırakmak istediğimi söyle. O bana nasıl ulaşacağını bilir."

Yine sessizlik oldu. Ardından Beth, elinden geldiğince güçlü bir edayla, "Ölüm sebebini merak etmiyor musunuz?" dedi.

"Neymiş?"

"Hepatit sanırım. Yarın öğrenirlermiş."

"Ya," dedi Bay Wheatley. "Nane mollaydı zaten."

Müdür ve doktor her şeyi halletmişti, Bayan Wheatley'nin uçak bileti parasının iadesini bile. Beth birkaç resmi evrak imzalamış, otelin suçsuzluğunu beyan etmiş ve idari formlar doldurmuştu. Bir tanesinin başlığı "ABD Gümrüğü - Naaş Sevkiyatı'ydı. Lexington'daki Durgin Biraderlerde müdür irtibat kurmuştu. Ertesi gün Beth'i havaalanına arabayla müdürün asistanı götürdü, cenaze arabası da Meksika caddelerinden başlayıp otoban boyunca güvenli mesafeyi koruyarak peşlerinden geldi. Beth metal tabutu sadece bir kez gördü, o da TVVA'nın bekleme salonu penceresinden bakınca. Cenaze arabası biniş kapısındaki 707ye yanaşmıştı ve tabutu güneşin alnında birkaç adam araçtan indiriyordu. Tabutu bir forklifte yerleştirdiler. Beth camın ardından bakmasına rağmen tabutu uçağın kargo bölmesine kaldıran aletin motor vızıltısını işitti. Güneşte parlayan tabut bir an sarsılınca Beth'in gözünde birden korkunç bir görüntü canlandı, tabut forkliftten yere düşecek ve Bayan Wheatley'nin mumyalanmış orta yaşlı cesedi kızgın asfalta sere serpe yayılacak diye korktu. Öyle bir şey olmadı. Tabut kargo bölmesine ustalıkla yüklendi.

Uçakta Beth hostesin içki ikramını geri çevirdi. Hostes uzaklaşınca, Beth el çantasını açtı ve yeni edindiği yeşil hap şişelerinden birini çıkardı. Önceki gün, belgeleri imzaladıktan sonra,

Telegram: @cinciva

eczane eczane dolaşarak üç saat harcamış, her birinden yüzer tane hap satın almıştı.

Cenaze sade ve kısaydı. Başlamasına yarım saat kala Beth yeşil haptan dört tane içti. Vaiz vaizliğini yaparken Beth kilisede tek başına, tam bir sersemlik hali içinde oturdu. Musalla taşına çiçekler konulmuştu hatta vaaz biter bitmez cenaze işlerinden iki adamın gelip çiçekleri apar topar götürmesine Beth biraz şaşırdı. Başka altı kişi daha vardı ama Beth hiçbirini tanımıyordu. Sonrasında ihtiyar bir hanım ona sarılarak, "Vah, zavallıcığım," dedi.

Valizini boşaltmayı o gün öğleden sonra bitirdi, sonra da kahve hazırlamak üzere alt kata indi. Suyu kaynamaya bırakıp yüzünü yıkamak için alt kattaki küçük banyoya girdi ve birden, dört yanı masmavi olup da Bayan Wheatley'nin mavi paspasını, mavi havlularını, mavi sabununu ve mavi banyo liflerini görünce böğründe âdeta bir kor patladı ve gözyaşlarına boğuldu. Raftan kaptığı havluya yüzünü gömüp "Of, yüce Tanrım," dedi ve lavaboya yaslanıp uzun bir süre ağladı.

Telefon çaldığında hâlâ yüzünü kuruluyordu.

Erkek sesiydi. "Beth Harmon?"

"Evet."

"Ben Harry Beltik. Eyalet turnuvasından."

"Hatırladım."

"Hah. Borgov'la olan karşılaşmanı kaybetmişsin diye duydum. Taziyelerimi sunmak istedim."

Havluyu kanepenin şişkin sırtına koyarken kolçağında Bayan Wheatley'nin sigarasından yarım paket kalmış olduğunu gördü. "Teşekkürler," dedi paketi alıp avucunda sımsıkı tutarak.

"Neyle oynuyordun? Beyazla mı?"

"Siyah."

"Ya." Bir duraklama oldu. "Bir terslik mi var?"

"Yok."

"Öylesi daha iyi."

"Neymiş daha iyi olan?"

Telegram: @cinciva

"Kaybedeceğin bir oyunda siyahlarla oynamak daha iyi."

"Olabilir."

"Ne oynadın? Sicilya mı?"

Sigara paketini kolçağa usulcacık geri koydu. "Ruy Lopez. Ona zemin hazırladım."

"Hata etmişsin," dedi Beltik. "Bak, yazı Lexington'da geçirmeye geldim. İdman yapalım ister miydin?"

"İdman?"

"Biliyorum. Benden daha iyisin. Ama niyetin Ruslarla oynamaksa yardıma ihtiyacın var."

"Neredesin?"

"Hotel Phoenix'te. Perşembe bir daireye yerleşeceğim."

Beth bir an etrafına göz gezdirdi, Bayan Wheatley'nin orta sehpaya yığılmış kadın dergilerine, pencerelerdeki uçuk mavi perdelere, sarı abajurlarındaki koruyucu filmleri hâlâ sökülmemiş aşırı büyük seramik ayaklı lambalara. Derin bir nefes alıp sessizce koyverdi. "Gelsene," dedi.

Oğlan yirmi dakika sonra, çamurluklarına kızıl-siyah alevler çizilmiş, tek farı kırık 1955 model bir Chevrolet ile gelip evin taş desenli giriş yolu önündeki kaldırıma yanaştı. Yolunu pencereden gözleyen Beth ön sundurmaya çıktığında oğlan daha arabadan iniyordu. Kıza el sallayıp bagaja gitti. Üzerinde cart kırmızı gömlek, gri kadife pantolon, ayağındaysa gömleğiyle uyumlu lastik pabuçlar vardı. Hali tavrı biraz ürkütücü ve aceleciydi hatta onun kötü diş yapısını ve fevri oynama tarzını anımsayan Beth oğlanı görünce bir nebze gerildiğini hissetti.

Oğlan bagajın içine eğilip bir mukavva kutuyu kucakladı, belli ki ağırdı, gözlerine düşen saçını silkip bahçe yoluna girdi. Kutuda kırmızı harflerle HEINZ KETÇAP yazıyordu, ağzı açıktı ve kitap doluydu.

Kutuyu oturma odasında halının üzerine bırakıp Bayan Wheatley'nin dergilerini fiskos masasından teklifsizce aldı ve gazeteliğin içine attı. Kitapları kutudan tek tek çıkarmaya, başlıklarını sesli okuyarak sehpaya istiflemeye koyuldu. "A. L.

Telegram: @cinciva

Deinkopf, *Oyun Ortası Stratejisi;* J. R. Capablanca, *Satranç Kariyerim;* Fornaut, *Alekhine Maçları 1938-1945*; Meyer, *Kale ve Piyon Bitişleri*"

Bazıları Beth'in bildiği kitaplardı; birkaçı onda da vardı. Ama çoğunu ilk kez görüyordu, hacimli ve sırf görüntüsü bile bunaltıcı kitaplardı. Öğrenmesi gereken çok şey olduğunu böyle anladı. Gerçi Capablanca neredeyse hiç araştırma yapmamış, sezgiye ve doğal yeteneklerine dayanarak oynamıştı. Bogolubov ve Grünfeld gibi daha alt düzey oyuncularsa kuralcı Almanlar gibi devam yollarını ezberlemişlerdi. Turnuvada karşılaşmaları bittikten sonra rahatsız iskemlelerinde dünyadan bihaber, kıpırtısız oturan; açılış varyantlarını, oyun ortası stratejisini veya oyunsonu kuramını irdeleyen oyuncular görmüştü. Sonu yoktu bunun. Beltik'in kalın ciltleri art arda çıkarıp istiflediğini gördükçe usanç duydu, aklı karıştı. Gözü televizyona kaydı, onu açmak ve satrancı ebediyen unutmak istedi.

"Yaz kitaplarım," dedi Beltik.

Beth kızgınca kafa salladı. "Kitapları çalışıyorum ama hep doğaçlama oynuyorum."

Beltik durdu, elinde kapakları aşınmış üç *Shakmatni Byulleten* sayısı, kaşlarını çatarak baktı kıza. "Morphy gibi mi," dedi, "ya da Capablanca?"

Beth utandı. "Evet."

Oğlan ciddiyetle kafa sallayıp bültenleri yere, fiskos sehpasının dibine bıraktı. "Capablanca, Borgov'u yenerdi."

"Her oyunda değil."

"Her oyun mühimdir," dedi Beltik.

Beth oğlanı süzdü. Anımsadığından daha genç gösteriyordu. Onun yanında ablası gibiydi artık. Tavizsiz bir delikanlıydı; her yönüyle tavizsizdi. "Beni kibirli biri olarak görüyorsun değil mi?"

Oğlan gülümser gibi oldu. "Hepimiz kibirliyiz," dedi. "Satranç âlemi böyle."

O akşam hazır yemekleri fırına attığında televizyon karşısına oyunsonu pozisyonlarının yer aldığı iki ayrı satranç takımı kurmuşlardı. Oğlanınki yeşil ve bej kareli, ağır plastik taşlıydı; Beth'inkiyse gülağacı ve gürgenden taşları olan ahşap bir takımdı.

Telegram: @cinciva

Her iki satranç takımı tüm ciddi oyuncuların kullandığı Staunton modeliydi; ikisinin de şahı onar santimlikti. Oğlana ne öğlen ne de akşam yemeğine kal demişti; teklife gerek kalmamıştı. Beth kuramsal bir oyunda bir dizi muhtemel kale hamlesi üzerine kafa yorup beraberlikten kaçınmanın çaresini ararken, birkaç blok ötedeki marketten yiyecek almaya Beltik gitmişti. Beth öğlen sofrayı hazırlarken oğlan formu korumanın ve iyi uyumanın önemine dair ona nutuk çekti. Dondurulmuş akşam yemeğini de iki kişilik satın almıştı.

"Oyunu *açık* tutmalısın," dedi Beltik. "Tek fikre saplanıp kalırsan - mesela şu şah kanadındaki at piyonu gibi- ayvayı yersin. Şuna bak..." Beth kafasını mutfak masasındaki takıma çevirdi. Oğlan elinde bir fincan kahveyle ayakta, diğer eli de çenesinde, tahtaya kaşları çatık bakıyordu.

"Neye bakayım?" diye terslendi Beth.

Beltik beyaz kaleye uzanıp ta h1'e çekti,sağ alt köşeye."Şimdi kale piyonu açmaza girdi."

"Ne olmuş yani?"

"Şimdi şahı oynamak zorunda, yoksa sonrasında tıkanır."

"O kadarını görüyorum," dedi Beth, sesi biraz daha mülayimdi artık. "Ama anlamadığım..."

"Vezir kanadındaki piyonlara bak, şuradakilere." Tahtanın öbür tarafını işaret etti, üç tane beyaz piyon orada zincir oluşturmuştu. Beth yakından bakmak için masaya yanaştı. "Şöyle yapabilir," dedi ve siyah kaleyi iki kare ilerletti.

Beltik yüzüne baktı. "Denesene."

"Tamam."Taşların başına oturdu.

Yarım düzine hamle sonra Beltik vezir kanadındaki fil piyonunu yedinci yataya ulaştırmış ve kaçınılmaz bir şekilde vezire terfi ettirmişti. Kaleye mal olduğu gibi bunu önleyecek hamleyi de sekteye uğratmıştı. Haklı çıkmıştı. Kale tahtanın öbür ucuna kaydırıldığında şahı oynamak zaruriydi. "Haklıymışsın," dedi Beth. "Bunu kendin mi akıl ettin?"

"Bir Alekhine oyunundan," dedi. "Kitaptan öğrendim."

Telegram: @cinciva

Beltik gece yarısından sonra oteline geri döndü, Beth de birkaç saat daha oturup oyun ortası kitabını okudu ama pozisyonları satranç tahtasına kurmadan, zihninde canlandırarak gözden geçirdi. Canını sıkan bir şey vardı ama kafaya takmamaya çalışıyordu. Sekiz dokuz yaşındayken yaptığı gibi taşları gözünde kolayca canlandıramıyordu. Hâlâ beceriyorsa da daha çok çaba harcaması gerekiyor, bazen de bir piyonun veya filin yerinden kuşkuya düştüğü için hamleleri zihninden tekrarlama gereği duyuyordu. Gecenin bir vaktine kadar, üzerinde bir tişört bir kot, Bayan Wheatley'nin eski televizyon koltuğuna kurulup sırf zihninden ve kitaba bakarak azimle oynadı. Arada sırada durup etrafına bakınıyor, gözleri Bayan Wheatley'yi arıyordu; kadını naylon çorapları bileğine inik, siyah terlikleri yerde, yanı başında otururken görecekmiş gibi.

Beltik ertesi sabah dokuzda döndü, yanında yarım düzine daha kitapla. Kahvelerini içerek mutfak masasında birkaç el beşer dakikalık maç yaptılar. Beth hepsini kazandı, kati surette, ama beşinci oyunu bitirdiklerinde Beltik yüzüne bakarak kafasını iki yana salladı. "Harmon," dedi, "sahiden yeteneklisin. Ama doğaçlama bu."

Oğlana ters baktı. "Daha neler," dedi. "Beş kez canına okudum."

Beltik masanın öbür tarafından onu sakince süzerek kahvesinden bir yudum aldı. "Ben ustayım," dedi, "ömrümde hiç bu kadar iyi oynamadım. Ama Paris'e gitmeye baş koyduysan orada karşılaşacaklarının yanında hiç kahrım."

"Biraz çalışarak Borgov'u yenebilirim."

"Borgov'u ancak çok çalışarak yenebilirsin. Yıllarca çalışarak. Adamı ne sanıyorsun sen? Benim gibi eski Kentucky şampiyonu falan mı?"

"Adam dünya şampiyonu. Olsun..."

"Öf, kapa çeneni!" dedi Beltik. "Borgov on yaşında olsaydı bile ikimizi de yenebilirdi. Adamın kariyerinden haberin var mı?"

Beth dik dik baktı. "Hayır, yok."

Beltik masadan kalkıp oturma odasından bir şey getirmeye gitti. Beth'in satranç takımının yanındaki istiften yeşil şömizli bir kitap

Telegram: @cinciva

çekip mutfağa döndü ve Beth'in tam önüne fırlattı. *Vasily Borgov: Satranç Hayatım.* "Bu gece oku," dedi. "Leningrad 1962 maçlarını oku ve kale-piyon bitişlerini nasıl oynuyor bir bak. Luchenko'yla, Spassky'yle oynadığı karşılaşmalara bak." Yarı boş kahve fincanını aldı. "Belki bir şey öğrenirsin."

Haziranın ilk haftasıydı. Mutfak penceresi önünde çiçek açmış japonayvası âdeta ışıl ışıl bir mercandı. Bayan Wheatley'nin açelyaları tomurcuklanmaya başlamıştı, çimenleri de biçmek lazımdı. Kuşlar vardı. Güzel bir haftaydı, Kentucky baharının en iyi zamanı. Bazen Beltik gece geç vakit ayrıldığında Beth arka bahçeye çıkıyor, yanaklarını ısıtan tertemiz havayı derin derin içine çekiyordu ama sair zamanlarda dış dünya umurunda değildi. Satranca başka bir şekilde yeniden sarmıştı. Meksika'dan şişelerle aldığı yatıştırıcılar komodinde öylece duruyordu. Buzdolabındaki kutu biraların buzdolabından çıktığı yoktu. Avluda beş dakika dikilip içeri giriyor, Beltik'in satranç kitaplarını saatlerce okuyor, sonra da yukarı çıkıp bitkin giriyordu yatağa.

Perşembe akşamüzeri Beltik, "Yarın daireye taşınayım diyorum. Otel faturası beni öldürüyor," dedi.

Benoni Savunması'nın ortasındaydılar. Beth oğlanın öğrettiği gibi demin piyonu e4'e oynamıştı. Beltik'in dediğine göre bu hamle Mikenas adlı bir oyuncunun buluşuydu. Kafasını önünden kaldırdı. "Nerede? Dairen."

"New Circle Yolu. Çok sık uğrayamayacağım."

"O kadar uzak değil."

"Belki. Ama okula gideceğim. Yarı zamanlı bir işe de girmem şart."

"Buraya taşınabilirsin," dedi Beth. "Bedava."

Oğlan ona bir an bakakaldıktan sonra gülümsedi. Dişleri aslında o kadar kötü değildi. "Hiç teklif etmeyeceksin sanmıştım," dedi.

Küçüklüğünden beri satranca bu denli gömülmemişti. Beltik haftada üç gün öğleden sonra, iki gün de sabahları derse giriyor, o süre zarfında Beth de oğlanın kitaplarını çalışıyordu. Zihninde oyun

Telegram: @cinciva

ardına oyun oynuyor, yeni varyantlar öğreniyor, hücum ve savunmadaki biçimsel farkları görüyor, şaşırtıcı bir hamle veya hassas bir pozisyon karşısında bazen heyecanla dudağını dişliyor, sair zamanlardaysa hamle ardına hamle, tehdit üstüne tehdit, zorluk üstüne zorluk gördükçe satrancın derinliği, sonsuzluğu karşısında yorgun düşüp bir umutsuzluk duygusuna kapılıyordu. Protein aktarımıyla göze veya ele şekil veren bir genetik kod olduğunu duymuştu. Deoksiribonükleik asit. Solunum ve sindirim sisteminin yapısını oluşturan, keza bir bebeğin elini işler kılan da bu dizilimdi. Satranç da ona benziyordu. Bir pozisyonun geometrisi tekrar tekrar çözümlenebiliyor, olasılıklar tükenmiyordu. Derinine inip belli bir katmana ulaşıldığında altından bir katman daha çıkıyordu, sonra bir tane daha.

Karmaşıklığıyla nam salmış seks, ferahlatıcı düzeyde yalındı. En azından Beth ve Harry için. Oğlanın eve taşınmasının ikinci gecesinde yatağa beraber girdiler. Birkaç ani iç çekiş eşliğinde hepi topu on dakika sürdü. Orgazm olmamıştı, oğlan da tutuktu. Sonrasında Harry kızın eski odasındaki yatağına gitti de Beth rahat uyudu, sevişmelerinin anısını değil de satranç tahtasındaki ahşap taşların birbirleriyle ilişkisini gözünde canlandırırken içi geçiverdi. Ertesi sabah oğlanla kahvaltıda oynadı, kombinasyonlar parmak uçlarında âdeta kendiliğinden filizlenip tahtada pek güzel çiçekler açtı. Dört el oynadıkları hızlı maçların hepsinde oğlanı yendi, her seferinde beyaz taşları ona verdi ve tahtaya pek bakmadan oynadı.

Harry bulaşıkları yıkarken Philidor'dan bahsetmeye başladı, kahramanlarından biriydi. Philidor, Paris ve Londra'da gözleri bağlı oynamış bir Fransız müzisyendi.

"Eski oyuncuları bazen ben de okuyorum, hepsi ayrı bir tuhaf," dedi Beth. "Sahiden satranç oynadıklarından kuşkuluyum."

"Bırak şu huyunu," dedi Beltik. "Bent Larsen de Philidor Savunması oynar."

"Fazla tıklım tıkış. Şah tarafındaki fil hep açmaza giriyor."

"Sağlamdır," dedi oğlan. "Diderot'nun ona yazdığı mektuptan dolayı Philidor konusunu açmıştım. Diderot'yu bilir misin?"

"Fransız Devrimi'ndeki mi?"

Telegram: @cinciva

"Evet. Philidor gözü bağlı gösteri maçları oynayıp peyderpey balatayı sıyırıyormuş, on sekizinci yüzyılda milleti nasıl ikna ediyorlarsa artık. Diderot ona yazmış: "Caka uğruna çıldırma riskini göze almak aptalca.'Bazen satranç tahtasının başında oyunu analiz edeceğim diye kıçımı yırtarken aklıma gelir." Bir an kıza mülayim baktı. "Dün gece güzeldi," dedi.

Bunu söylemekle oğlanın bir ödün verdiğini hissetti Beth, kendi hisleriyse karışıktı. "Koltanowski de sürekli gözü bağlı oynamıyor mu?" dedi. "Delirmiş değil."

"Biliyorum. Morphy delirmiş mesela. Steinitz de. Morphy herkesin ayakkabılarını çalmaya uğraştığını sanıyormuş."

"Belki ayakkabılarını fil sanmıştır."

"Aynen," dedi oğlan. "Hadi satranç oynayalım."

Üçüncü haftanın sonunda oğlanın *Sbakhmatni* bültenlerinin dördünü ve diğer oyun kitaplarının çoğunu didik didik etmişti. Bir gün Harry'nin sabah saatlerindeki mühendislik dersi bittikten sonra bir pozisyonu beraber irdelediler. Beth belli bir at hamlesinin niçin göründüğünden daha güçlü olduğunu ona göstermeye çalışıyordu.

"Şuna bir bak," dedi ve taşların yerini hızla değiştirmeye başladı. "At şunu alınca şu piyon içeri dalıyor. Bu hamle yapılmadığı takdirde fil açmaza giriyor. Yapılırsa da diğer piyon gidiyor. *Şıp* diye." Piyonu kapıverdi.

"Ya diğer fil? Şuradaki?"

"Öf, Tanrı aşkına," dedi Beth. "Piyon gitti mi, atlar da birbirini götürdü mü zaten şah çekiliyor. Göremiyor musun?"

Oğlan birden donup hışımla baktı. "Hayır, göremiyorum," dedi. "O kadar hızlı kestiremiyorum."

O da oğlanın suratına baktı. "Keşke görebilsen," dedi dobralıkla.

"Bana göre sen fazla keskin zekâlısın."

Beth oğlanın öfkesine rağmen incindiğini anlayınca yumuşadı. "Benim de ıskaladığım oluyor bazen," dedi.

Harry kafasını iki yana salladı. "Hayır, ıskalamıyorsun," dedi. "Eskidendi o."

Telegram: @cinciva

Cumartesi atın üstünlükle başladığı bir oyuna oturdular. Oğlan renk vermemeye çalışsa da bundan nefret ettiği belliydi. Başka türlü gerçek bir müsabakaya oturmaları mümkün değildi. Beyaz taşlarla oynayan Harry açılış üstünlüğüne rağmen ilk iki oyunda yenildi, üçüncüsü de beraberlikle sonuçlandı.

O gece oğlan Beth'le aynı yatağa girmedi, ertesi gece de. Beth kendisine çok az anlam ifade eden seksin eksikliğini hissetmese de başka bir şeyin eksikliğini hissetti, ikinci gece uyumakta güçlük çekti, sabaha karşı ikide ayaktaydı. Buzdolabına gidip Bayan Wheatley'nin kutu biralarından birini çıkardı. Sonra satranç tahtasının başına oturdu ve birayı yudumlayarak kayıtsızca taşlarla oynamaya başladı. Vezir Gambiti açılışlı birkaç karşılaşmayı tekrarladı. Alekhine - Yates, Tarrasch - von Scheve, Lasker - Tarrasch. Bunların ilki yıllar önce Morris Kitabevi'nde ezberlediği karşılaşmaydı; diğer ikisini de Beltik'le beraber geçirdikleri ilk hafta analiz etmişlerdi. Sonuncusunun on beşinci ayağında piyonun içe dalıp a4'e kadar ilerlediği güzel bir hamle vardı; bir piyon için nefis ve amansız bir hamleydi. Oyunu bir süre o pozisyonda bıraktı ve iki birayı sırf onu seyrederek bitirdi. Sıcak bir geceydi, mutfak penceresi açıktı. Sinekliğe pervane kelebekleri çarpıyor, ta uzakta bir köpek havlıyordu. Masada Bayan Wheatley'nin pembe kadife sabahlığıyla oturuyor, Bayan Wheatley'nin birasını içiyordu, keyfi yerinde, halinden hoşnuttu. Yalnız kalmaktan memnundu. Buzdolabında üç tane daha bira vardı, hepsini bitirdi. Sonra yatağına döndü ve sabah dokuza kadar horul horul uyudu.

Pazartesi kahvaltıda Beltik, "Bak, sana bildiğim her şeyi öğrettim," dedi.

Beth bir şey diyecek olduysa da sustu.

"Derslere yoğunlaşmam lazım. Benim elektrik mühendisi olmam gerekiyor, satranç berduşu değil."

"Tamam," dedi Beth. "Bana çok şey öğrettin."

Birkaç dakika suskun kaldılar. Beth yumurtasını bitirip tabağını evyeye götürdü. "Kendi daireme taşınıyorum," dedi Beltik. "Üniversiteye daha yakın."

Telegram: @cinciva

"Tamam," dedi Beth evyeden arkasına dönmeden.

Oğlan öğlene gitmişti. Beth buzdolabından hazır öğlen yemeğini çıkardı ama fırında ısıtmadı. Evde yalnız kalmıştı, midesinde bir düğüm, nereye gitsin bilemiyordu. Ne görmek istediği bir film vardı ne de aramak istediği bir insan; canı bir şey okumak da istemiyordu. Üst kata çıkıp iki yatak odasını arşınladı. Bayan Wheatley'nin elbiseleri dolaplarda hâlâ asılıydı, kullandığı yatıştırıcıların yarım kalan bir şişesi de dağınık yatağın başucundaki komodinde duruyordu. Hissettiği gerginliğin kendiliğinden geçeceği yoktu. Bayan Wheatley göçmüş, naaşı ilçe dışındaki bir mezara gömülmüştü. Harry Beltik de satranç takımını ve kitaplarını aldığı gibi arabasıyla basıp gitmişti, üstelik el sallayıp vedalaşmadan. Kal diye bir an arkasından haykırası gelmiş ama oğlan merdiveni inerken de arabasına binerken de Beth gıkını çıkarmamıştı. Komodindeki şişeyi alıp avucuna üç tane yeşil hap silkti, sonra da dördüncüyü. Yalnızlıktan nefret ediyordu. Dört hapı birden susuz yuttu, aynı çocukluğundaki gibi-

Akşamüzeri Kroger'dan kendisine bir biftekle koca bir tane fırın patatesi aldı. Market arabasıyla kasaya gitmeden önce içki reyonuna uğrayıp bir şişe de burgonya aldı. O gece televizyon izleyip kafayı çekti. Uyumak için kanepeye geçti, televizyonu bile zar zor kapadı.

Gecenin bir vakti oda sanki fır dönüyormuş gibi bir hisle uyandı. Kustu. Akabinde, üst kattaki yatağına gittiğinde cin gibi uyanıktı artık, zihni de apaçık. Midesinde yanma vardı, gözleri de karanlık odada ışıktan mahrum bırakılmışçasına fal taşı gibi açıktı. Ense köküne şiddetli bir ağrı girmişti. Uzanıp şişeyi buldu ve birkaç yatıştırıcı daha aldı. Nihayetinde tekrar uykuya daldı.

Ertesi sabah korkunç bir baş ağrısı ve kariyerini sürdürme azmi eşliğinde uyandı. Bayan Wheatley ölmüştü. Harry Beltik çekip gitmişti. Uç hafta içinde ABD Şampiyonluğu vardı. Meksika'ya gitmezden önce davet edilmişti oraya. Şampiyonluğu kazanacaksa Benny Watts'ı yenmek zorundaydı. Mutfakta kahve demlenirken, akşamdan kalma burgonyayı döküp boş şişeyi sıpıttı ve davetiyenin geldiği gün Morris'ten ısmarladığı iki kitabı buldu. Bir tanesi son ABD Şampiyonluğunun oyun yıllığıydı, diğeri de *Benny Watts:*

Telegram: @cinciva

Satrançta En İyi Elli Oyunum. Şömizli kapağında Huckleberry Finn suratlı Benny'nin yakın plandan çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Onu görüp de mağlubiyetini anımsayınca surat ekşitti, bingeç piyon teşebbüsündeki aptallığına yandı. Kendisine bir fincan kahve koydu ve kitabı açıp akşamdan kalmalığını unuttu.

Öğlene doğru oyunların altısını analiz etmiş ve acıkmaya başlamıştı. İki blok ötede küçük bir lokanta vardı; mönüsünde soğanlı ciğer kavurma, kasasında da satılık çakmak standı bulunan bir yer. Kitabı yanında götürdü ve patates kızartmasıyla hamburgerini yerken iki oyunun daha üzerinden geçti. Limonlu muhallebisi geldi, tatlı öyle yoğun kıvamlı ve lezizdi ki Bayan Wheatley'yle Cincinnati ve Houston gibi yerlerde paylaştıkları Fransız tatlılarını anımsayınca içi birden özlemle cız etti. Anıyı kafasından kovup son bir kahve söyledi ve oyunu gözden geçirmeyi bitirdi. Şahın Hint Savunması'ydı çalıştığı. Bu oyunda siyah fil fianchetto'yla tahtanın alt sol köşesine baskı uyguluyor, uzun çaprazda ağır darbeyi indirmek için fırsat kolluyordu. Fil köşeye geçtikten sonra siyahlar şah kanadına, beyazlarsa vezir kanadına çalışıyordu. Çok medeniceydi. Siyahları oynayan Benny ustalıkla kazanmıştı.

Hesabı ödeyip ayrıldı. Günün geri kalanında gece bire kadar kitaptaki tüm karşılaşmaları oynadı. Bitirdiğinde hem Benny Watts'ın oyun tarzına hem de satrancın inceliklerine dair hiç bilmediği müthiş şeyler öğrenmişti. Meksika'dan aldığı yatıştırıcılardan iki tane içip yattı ve anında uykuya daldı. Ertesi sabah dokuz buçukta keyifli uyandı. Yumurtalar haşlanırken sabah çalışacağı kitabı seçti: *Paul Morphy ile Satrancın Altın Çağı.* Kısmen güncelliğini yitirmiş, eski bir kitaptı. Diyagramlar silik, tıkış tıkıştı hatta siyah taşları beyazlardan ayırt etmek zordu. Gene de Paul Morphy'nin sırf adı bile onu heyecanla ürpertmeye yetiyordu. New Orleanslı bu tuhaf harika çocuk, iyi yetiştirilmiş bir avukattı, bir yargıtay hâkiminin oğlu, genç yaşta satranç yeteneğiyle dünyayı şaşkına çevirmiş, sonra oynamayı tümden bırakıp paranoyanın pençesine düşmüş ve sayıklaya sayıklaya vakitsiz ölmüştü. Morphy Şah Gambiti'ni oynarken atlarını ve fillerini hoyratça feda ediyor,

Telegram: @cinciva

sonra da baş döndürücü bir hızla içeri dalıp siyah şahı sıkıştırıyordu. Ne öncesinde ne sonrasında emsali görülmüştü. Kitabı açıp karşılaşmaların listesine bakmak bile Beth'in sırtını ürpertmeye yetti: Morphy - Lowenthal, Morphy - Harnvitz, Morphy - Anderssen. 1850'lerdeki karşılaşmaların tarihleri de verilmişti. Morphy, Paris'teki karşılaşmalar öncesinde bütün gece uyumuyor, kahve içip yabancılarla sohbet ediyor, ertesi sabah da bir yırtıcı gibi oynuyordu; efendiliğini bozmadan, her zamanki şıklığında, güler yüzlülükle, büyük taşları varisli elleriyle narince, âdeta hanım hanımcık tutuyor ve Avrupalı ustaları art arda ezip geçiyordu. Birisi onun için "satrancın gururu ve kederi" tabirini kullanmıştı. Capablanca'yla ikisi aynı dönemde yaşayıp karşılıklı oynasalar neler olurdu kimbilir. Morphy'nin 1857'de Paulsen adlı biriyle oynadığı karşılaşmayı gözden geçirmeye başladı. ABD Şampiyonluk Turnuvası'na üç hafta vardı. Bir kadının şampiyon olmasının zamanı gelmişti. Onun galibiyet vaktiydi.

Telegram: @cinciva

ON

Salona girdiğinde masaların birinde oturan, rengi soluk bir kot pantolon ve kot gömlek giymiş zayıf bir delikanlı çarptı gözüne. Oğlanın sarı saçı neredeyse omuzlarındaydı. Ancak kalkıp da ona "Merhaba, Beth," deyince anladı Benny Watts olduğunu. Saçı birkaç ay önce *Chess Review* kapağında yer alan fotoğrafından daha uzundu ama çok da değil. Benzi soluk, sıska ve çok sakin görünüyordu. Zaten Benny oldum olası sakindi.

"Merhaba," dedi.

"Borgov'la karşılaşmanı okudum." Benny gülümsedi. "Feci hissettirmiş olsa gerek."

Beth onu kuşkuyla süzdü ancak oğlanın yüz ifadesi candan ve anlayışlıydı. Ona mağlup olduğu için artık Benny'den nefret etmiyordu; hali hazırda nefret ettiği tek oyuncu vardı, o da Rusya'daydı.

"Aptal gibi hissettim," dedi.

"Bilirim." Kafasını iki yana salladı. "Çaresizlik. Elinden bir şey gelmez, gene de taşları ittirir durursun."

Oğlana bakakaldı. Satranç oyuncuları nasıl bozum olduklarını kolayca dile getirmez, zayıf yönlerini itiraf etmezlerdi. Tam bir şey demek üzereydi ki turnuva direktörünün gür sesi duyuldu. "Oyun beş dakika içinde başlayacak." Benny ye baş selamı verip zoraki gülümsedi ve masasına gitti.

Herhangi bir masada tek bir sima dahi yoktu ki müsabakaların oynandığı otel salonlarından veya *Chess Review*'daki fotoğraflardan aşina olmasın. Las Vegas'ta Townes'un çektiği kendi fotoğrafı, o tarihten altı ay sonra kapak olmuştu. Küçük bir Ohio ilçesinde bulunan bu yerleşkedeki oyuncuların yarısı muhtelif zamanlarda kapak konusu edilmişti. İlk karşılaşmasını oynamaya hazırlandığı adam da, Phillip Resnais adında orta yaşlı bir usta, geçen sayının

Telegram: @cinciva

kapağındaydı. On dört oyuncu vardı ve çoğu büyükustaydı. Aralarındaki tek kadındı.

Tavanda gömme floresan aydınlatmaların olduğu, en dipteki duvara da koyu yeşil karatahtaların sıralandığı bir derslikte oynuyorlardı. Mavi duvarın biri boydan boya pencereydi, kurumsal binaların tarzında, hepsi yemyeşil ağaçlı geniş yerleşke arazisine nazır. Salonun bir ucuna beş sıra katlanır sandalye diziliydi ve holdeki duyuru panosunda misafir giriş ücretinin oturum başına dört dolar olduğu yazıyordu. İlk karşılaşmasında yaklaşık yirmi beş seyirci vardı. Yedi masanın her birinin tepesinde birer pano asılıydı, iki direktör masaların arasında sessizce dolaşıyor, panodaki karton taşların yerlerini her oyundaki hamleye göre tek tek değiştiriyordu. Seyirci sandalyeleri oyun tahtalarını rahat görebilsinler diye ahşap bir platformun üzerine yerleştirilmişti.

Gene de her şey ikinci sınıftı, hem de bir üniversitede oynamalarına rağmen. Ülkenin en yüksek dereceli oyuncuları aynı salonda bir araya gelmişti ama ortama bir lise turnuvası hissi hâkimdi. Eğer bu bir golf veya tenis turnuvası olsaydı, Benny Watts'la ikisinin etrafını muhabirler kuşatır, maçlar ucuz plastik taşlı plastik satranç takımları başında veya floresan lambalar altında değil, bundan âlâ meşgale bulamamış orta yaşlı bir avuç kibar seyirci huzurunda oynanırdı.

Phillip Resnais turnuvayı pek ciddiye almış görünüyordu ama Beth'in mekânı terk edesi vardı. Terk etmedi ama. Adam piyonu e4'e sürünce Beth vezir kanadındaki fil piyonunu çıkarıp Sicilya Savunması'na girişti. Bir süre sonra Rossolimo-Nimzovitch Atağı'nın ortasına kadar varıp on birinci hamlede piyonunu altıncı yataya kadar sürerek eşitliği sağladı. Beltik'le alıştırmasını yaptıkları bir hamleydi ve tıpkı Beltik'in anlattığı gibi işe yarayacaktı.

On dördüncü hamlede adamı kaçamaklı oynamaya itti, yirminci hamledeyse nihai sonuç kesinlik kazandı. Yirmi altıncıda adam oyundan çekildi. Beth etrafındaki diğer karşılaşmalara göz gezdirdi, hepsi devam ediyordu, pek hoşuna gitti. ABD Şampiyonluğu güzel olacaktı. Tabii Benny Watts'ı yenebilirse.

Telegram: @cinciva

Yatakhanede ona, ortak banyosu koridorun sonunda olan küçük bir oda tahsis edilmişti. Sade döşenmişti ama orada vaktiyle başkasının barındığına dair hiçbir iz yoktu, bu da hoşuna gitti. İlk birkaç gün öğünlerini kafeteryada yalnız yedi, akşamlarını da ya odasındaki masada ya da yatakta çalışarak geçirdi. Yanında sırf satranç kitaplarıyla dolu bir valiz getirmişti. Hepsi masanın duvarla bitiştiği yere düzgünce sıralanmıştı. Yatıştırıcıları da getirmişti her ihtimale karşı ama ilk hafta boyunca şişenin kapağını bile açmadı. Günde bir kez oynadığı karşılaşmalar sorunsuz gidiyordu, her ne kadar bazıları üç dört saat sürüp zulme dönüşmüşse de mağlubiyet tehlikesi hiç yaşamamıştı. Zaman geçtikçe diğer oyuncular ona daha bir dikkatli, daha bir saygıyla bakar olmuşlardı, işinin ehli, profesyonel, yetkin hissediyordu.

Benny Watts'ın durumu da onun kadar iyiydi. Oyunları dökümü her akşam fakülte kütüphanesindeki yazıcıda basılıyor ve fotokopileri hem oyunculara hem de seyircilere dağıtılıyordu. Beth sabah akşam hepsini gözden geçiriyor, bazılarını kendi satranç takımında, çoğunu da kafasından oynuyordu. Benny'nin karşılaşmalarını zihninden oynamakta hep güçlük çekiyor, gerçek taşları dizip oğlanın hamlelerini dikkatle irdeleme gereği duyuyordu. Rövanşlı müsabaka turu gereği her oyuncu sıra geldikçe birbiriyle karşılaşıyordu. Benny ile on birinci turda karşılaşacaktı.

On üç maç ve iki haftalık bir turnuva olduğundan dolayı bir gün boştu, o da ilk pazar günü. O sabah geç vakte kadar uyudu, duşta uzun kaldı, sonra da yerleşke civarında uzun bir yürüyüşe çıktı. Fazlasıyla dingindi, bakımlı çimenlikler bir yandan, karağaçlar ve çiçek tarhları bir yandan, huzurlu bir Ortabatı pazar sabahıydı, gene de maçlardaki rekabeti özledi. Bir ara ilçe merkezine kadar yürümeyi aklından geçirdi, bira içilecek bir düzine mekân olduğu kulağına çalınmıştı, gene de vazgeçti. Beyin hücrelerini daha fazla tahrip etmek istemiyordu. Saatine baktı, on bir olmuştu. Öğrenci Birliği Binasının yolunu tuttu, kafeterya oradaydı. Canı kahve istiyordu.

Giriş katında ahşap lambrili hoş bir dinlenme salonu vardı. İçeri girdiğinde Benny Watts'ı en dipteki bej kadife kanepeye kurulmuş

..

Telegram: @cinciva

vaziyette gördü. Önündeki sehpaya da bir satranç takımı ve saat koymuştu. Yanı başında dikilen iki oyuncu daha vardı. Benny gülümseyerek ikisine dönmüş, önündeki oyunla ilgili bir şey açıklıyordu.

Kafeteryaya inen merdivene yönelmişti ki Benny arkasından seslendi. "Gelsene." Beth duraksadı, yolundan dönüp o tarafa yürüdü. Diğer iki oyuncuyu hemen tanıdı. Birini iki gün önce Vezir Gambiti'yle yenmişti.

"Şuna bir baksana Beth," dedi Benny tahtayı işaret edip. "Hamle sırası beyazda. Sen olsan ne yapardın?"

Beth tahtaya göz attı. "Lopez mi?"

Aynen.

Biraz sinirlendi. Bir fincan kahve içesi vardı. Bu hassas bir pozisyondu ve odaklanma isterdi. Öbür oyuncular sessizliğini koruyordu. En sonunda gerekli hamleyi gördü. Tek kelime etmeden eğildi, e3'teki atı alıp d5'e koydu.

"Gördünüz mü!" dedi Benny gülerek diğerlerine.

"Galiba haklısın," dedi oğlanlardan biri.

"Tabii ki haklıyım. Hem Beth de benimle aynı fikirde. Piyon hamlesi fazla zayıf."

"Piyon sadece rakip filini oynarsa işe yarar," dedi Beth, keyiflenmiş ti.

"Kesinlikle!" dedi Benny. Kot pantolon ve üzerine bol gelen bir beyaz gömlek giymişti. "Birkaç el hızlı oyun oynamaya ne dersin, Beth?"

"Kahve içmeye gidiyordum," dedi.

"Kahveni Barnes getirir. Mahsuru yoksa, Barnes?" Mülayim bakışlı, iri yarı bir delikanlı, büyükustalardan biri, rızayla kafa salladı. "Şeker ve krema?"

"Evet."

Benny pantolon cebinden bir dolarlık banknot çıkardı. Barnes'a uzattı. "Bana da elma suyu alıver. Ama şu plastik bardaklarda olmasın. Cam bardağa koydur."

.

Telegram: @cinciva

Benny saati ayarladı. Iki avucunda sakladığı piyonları seçsin diye Beth'e uzattı, onun seçtiği elden de beyaz çıktı. Taşları dizmelerinden sonra Benny, "Bahis koymak ister misin?" dedi.

"Bahis?"

"Her bir oyunu beş dolarına oynayabiliriz."

"Daha kahvemi içmedim."

"İşte geldi."

Beth, Barnes'ın bir elinde cam bardakla meyve suyu, diğer elinde de köpük bardak, alelacele döndüğünü gördü.

"Tamam," dedi. "Beş dolarına."

"Sen kahveni yudumla," dedi Benny, "ben de saatini başlatayım."

Kahveyi Barnes'dan alıp koca bir yudum içti ve yarı boş bardağı sehpaya bıraktı. "Buyur, başlat," dedi Benny ye. İyice keyiflenmişti. Sabahleyin bahar havası pek iyi gelmişti ama bunun yeri bambaşkaydı.

Oğlan onu yalnızca üç dakikada yendi. Beth iyi oynamıştı ama oğlanın oyunu muhteşemdi. Benny her seferinde neredeyse anında hamle yapmış, Beth'in her hücum teşebbüsünü öngörmüştü. Cüzdanından beş dolarlık bir banknot çıkarıp oğlana uzattı ve taşları tekrar dizdi ama bu kez siyahları kendine aldı. Tepelerinde dikilip seyreden diğer oyuncuların sayısı dördü bulmuştu artık.

Oğlanın e4'e oynadığı piyona karşılık Sicilya'yı denediyse de Benny bir piyon gambitiyle savunmayı boşa çıkardı ve Beth'i bir düzensiz açılışa itti. İnanılmaz hızlıydı. Oyunortasına gelindiğinde Beth kalelerini bir açık çaprazda toplayarak onu sıkıştırdıysa da oğlan aldırmadı ve içe dalmayı sürdürdü, hatta şahın önünü açtı ve Beth'in kalelerle şah çekmesine göz yumdu. Ne zaman ki Beth atını çıkararak mata niyetlendi Benny zincirlerinden boşandı ve önce veziri sonra da şahı tehdit etti, en sonunda da Beth'i bir mat ağıyla yakaladı. Son darbeyi indirmesine ramak kala Beth oyundan çekildi. Bu kez oğlana bir onluk uzattı, o da beş dolar üstünü verdi. Cebinde altmış dolar vardı, paranın gerisini odada bırakmıştı.

Öğleyin kırktan fazla insan seyretmeye toplanmıştı. Turnuva oyuncusu çoğunluğun yanı sıra aralarında karşılaşmalara düzenli katılan bazı seyirciler de vardı, üniversite öğrencileri ve muhtemelen

Telegram: @cinciva

öğretim görevlisi olan bir grup adam. Benny'yle ikisi oynamayı sürdürdü, oyun aralarında bile konuşmuyorlardı. Beth üçüncüyü bayrağının düşmesine az kala güzel bir kurtarışla kazandı ama dördüncüyü kaybetti, beşincide de berabere kaldılar. Bazı pozisyonlar fevkalade çetrefildi ancak irdeleyecek zaman yoktu. Heyecanlı ama asap bozucuydu. Ömründe hiç böyle art arda yenilmemişti. Gerçi alt tarafı beşer dakikalık maçlardı ve ciddiye alınır yanı yoktu, buna rağmen alttan alta rezil edildiğini hissediyordu. Daha evvel hiç böyle hissetmemişti. Güzel oynuyor, her tehdide şaşmaz bir isabetlilikle karşılık veriyor, kendisi de güçlü tehditler kuruyor ama bunlar hiçbir şey ifade etmiyordu. Benny'de onun idrak edemediği başka bir yetenek vardı ve oyun üstüne oyun kazanıyordu. Çaresizlik duydukça gururunun zedelendiği hissi artıyordu.

Nihayetinde oğlana son beş dolarını da verdi. Saat beş buçuk olmuştu. Sehpada boş köpük bardaklar diziliydi. Gitmek üzere ayağa kalktığında bir alkış oldu. Benny'yle tokalaştılar. Oğlana vurmak geldi içinden ama gık çıkarmadı. Salondaki kalabalıkta tek tük alkışlayanlar vardı.

Tam giderken, ilk haftaki rakibi Phillip Resnais yanaştı. "Yerinizde olsam dert etmezdim," dedi adam. "Benny hızlı satrancı dünyadaki herkes gibi oynar. Gerçekten çok anlamı yok."

Beth nezaketle kafa sallayıp teşekkür etti. Akşam güneşine çıktığında aptal gibi hissediyordu.

O gece odasından çıkmayıp yatıştırıcı içti. Dört tane.

Sabah dinlenmiş kalktı ama salak gibiydi. Bayan Wheatley eskiden bazı eşyaların eğri göründüğünden yakınırdı. Beth de yatıştırıcı alıp derin uykudan uyanınca etrafını öyle gördü. Gene de Benny ye art arda yenilmenin yarattığı rezil olmuşluk hissi geçmişti. Hap şişesini komodin çekmecesinden alıp kapağını sıkıca kapadı. Artık ağzına koymayacaktı. Turnuva bitene kadar asla. Birden aklına perşembe geldi, Benny'yle oynayacağı gün. Gerildi. Buna rağmen hapları çekmeceye koydu ve giyindi. Erkenden kahvaltı yaptı, üç fincan da koyu kahve içti. Ardından yerleşkenin ana bahçesinde hızlı bir yürüyüşe çıktı, bir yandan da zihninden Benny Watts'ın

Telegram: @cinciva

kitabındaki oyunlardan birini oynadı. Oğlan müthiş, dedi içinden, ama yenilmez değil. Neyse, onunla oynamasına daha üç gün vardı.

Karşılaşmalar birde başladı ve öğleden sonra dörde beşe kadar sürdü. Tehir maçları ya ertesi günün sabahı ya da akşamı bitti. Öğleyin zihni açıktı. Saat birdeki karşılaşması uzun boylu, Siyah Gücü yazılı bir tişört giymiş, sessiz sedasız bir Kaliforniyalıylaydı ve Beth tam saatinde hazırdı. Delikanlının saçı Afro tarzıysa da kendisi beyazdı, oradaki herkes gibi. Beth rakibinin İngiliz Açılışı'nı iki atıyla karşılayıp dört-atlı oyununa girişti. Normal eğiliminin aksine rakibini oyunsonuna yöneltmekten vazgeçmişti. Taktiği gayet güzel işledi hatta piyonlarının konumundan pek hoşnuttu; bir tanesini altıncı, diğerini de yedinci yataya itmişti ki oğlan oyundan çekildi. Umduğundan daha kolay olmuş, Beltik'le yaptığı oyunsonu çalışmaları semeresini vermişti.

O akşam kafeteryada tatlısını yerken Benny Watts gelip masasına oturdu. "Beth," dedi, "ikimizden sadece biri kazanacak."

Beth tatlısından kafasını kaldırdı. "Beni yıldırmaya mı çalışıyorsun?"

Oğlan güldü. "Hayır. Seni her halükârda yenerim."

Beth tatlısını yemeye devam edip ses etmedi.

"Bak," dedi Benny, "dünden dolayı özür dilerim. Niyetim seni hırpalamak değildi."

Beth kahvesini yudumladı. "Değil miydi?"

"Biraz aksiyon olsun istemiştim."

"Para da kazandın," dedi Beth. Asıl mesele bu değildi gerçi.

"Buradaki en iyi oyuncu sensin," dedi Benny. "Oyunlarını okuyorum. Hücumların Alekhine gibi."

"Dünküleri gayet iyi savuşturdun."

"O sayılmaz. Hızlı satranca senden daha çok hâkimim. New York'ta çok oynarım."

"Beni Las Vegas'ta yendin."

"O uzun zaman önceydi. Bingeç piyona fazla takılmıştın. Aynısı tekrar olsa paçayı kurtaramayabilirim."

Telegram: @cinciva

Oğlan yemeğini yiyip sütünü içerken Beth de sessizce kahvesini bitirdi. O da yemeği bitirince Beth, "Yalnız kaldığında oyunları kafanda tekrar ediyor musun? Yani baştan sona tekrar oynuyor musun?" dedi.

Benny gülümsedi. "Kim oynamaz ki?"

O akşam kendine iltimas geçip Öğrenci Birliği Binasındaki dinlenme salonunda televizyon seyretti. Benny yoktu ama diğer oyuncuların birkaçı vardı. Sonrasında odasına döndü, yalnızlığını hissederek. Bayan Wheatley'nin ölümünden bu yana katıldığı ilk turnuvaydı bu. Onu özlemeye başlamıştı. Masasındaki koleksiyondan oyunsonu kitabını çıkarıp çalışmaya koyuldu. Benny düzgün çocuktu. Onunla öyle alttan alarak konuşması hoştu. Hem saçının yeni haline de alışmaya başlamıştı; uzun halini daha beğeniyordu gerçi. Sahiden çok güzel saçı vardı.

Salı günkü oyunu kazandı, çarşamba günkünü de. Çarşamba günü kendi karşılaşmasından kalktığı esnada Benny hâlâ oynuyordu. Oğlanın masasına yaklaşınca kazanmak üzere olduğunu hemen gördü. Benny ona bakıp gülümsedi. Sonra da dudaklarını kıpırdatarak, "Yarın," dedi.

Yerleşkenin dışında bir çocuk parkı vardı. Ay ışığında oraya yürüyüp salıncaklardan birine oturdu. Canı sahiden içki istiyordu ama temin etmesi mümkün değildi. Bir şişe kırmızı şarap, yanında da biraz peynir. Sonra birkaç hap ve doğruca yatağa. Ama ne gezer. Sabaha dinç, Benny Watts'la saat birde oynayacağı karşılaşmaya hazır olmalıydı. Belki bir tane hap içip yatabilirdi. Ya da iki. İki tane alacaktı. Birkaç kez salıncağı tutan zincirin gıcırtısını dinleyerek ileri geri sallandı, sonra da kalkıp emin adımlarla yatakhanenin yolunu tuttu. İki tane hap yuttu, gene de bir saatten önce uyku girmedi gözüne.

Hem turnuva direktörlerinin saygılı tavrı hem de diğer oyuncuların bakışları Beth'e turnuvadaki tüm dikkatlerin bu karşılaşmaya odaklandığını söylüyordu. Benny ile ikisi, tek bir beraberliğe düşmeden bu noktaya kadar gelmiş yegâne oyunculardı. Rövanş turunda masa sıralamasının önemi yoktu ve derslik kapısına en

Telegram: @cinciva

yakın üçüncü masada oynayacaklardı. Tüm dikkatler o masadaydı. Koltukları çoktan doldurmuş olan seyirciler, ayakta seyreden bir düzine insan dahil, Beth yerine otururken sus pus kesildi. Benny ondan bir dakika sonra geldi, fısıltılar eşliğinde masaya yaklaşıp oturdu. Beth kalabalığa göz gezdirdi ve bir süredir aklında gezen düşünce birden somutlaştı. İkisi, Amerika'nın en iyi oyuncularıydı.

Benny rengi soluk kot gömleğinin üzerine kolye gibi gümüş bir madalyon takmıştı. Kol yenlerini bir işçi gibi sıvamıştı. Gülümsemiyordu ve yirmi dörtten epey büyük gösteriyordu. Seyircilere kısacık göz attı, Beth'i belli belirsiz, başıyla selamladı ve turnuva direktörünün başlama işareti üzerine bakışlarını tahtaya eğdi. Benny beyaz taşlarla oynuyordu. Beth saati başlattı.

Piyonu e4'e oynadı, Beth de hiç tereddütsüz fil piyonunu c5'e oynayarak karşılık verdi: Sicilya. Oğlan şah kanadındaki atını çıkardı, o da piyonu e6'ya oynayıp şahı açtı. Benny'nin karşısında muğlak bir açılışa başvurmanın hiç lüzumu yoktu. Oğlan açılışları ondan daha iyi biliyordu. Beth onun ensesine binmeyi oyun ortasına saklıyordu, tabii ondan önce atağa geçebilirse. Öncelikle eşitliği sağlamak zorundaydı.

Daha önce sadece bir kez, o da Meksika'da Borgov'la oynarken hissettiği bir duyguya kapıldı. Bir yetişkini zekâsıyla alt etmeye çalışan bir çocuktu sanki, ikinci hamlesini yaparken Benny'ye göz atıp da suratındaki ciddiyeti görünce onunla bu karşılaşmayı yapmaya hazır değilmiş gibi hissetti. Halbuki doğru değildi. Bir yanıyla biliyordu öyle olmadığını, kaldı ki Meksika'da bir dizi profesyoneli şaşkına döndürmüştü de ancak ondan sonra Borgov'un karşısında güçten düşmüştü, hem bu turnuvada büyük ustaları art arda yenmişti, keza sekiz yaşındayken Methuen Yurdundaki hademeyle oynarken de sağlam bir oyun çıkarmıştı, gayet inanılmaz bir şekilde, gayet profesyonelce. Oysa şimdi, ne kadar mantıksız olsa da, tecrübesiz hissediyordu.

Benny birkaç dakika düşündükten sonra sıradışı bir hamle yaptı. Vezir piyonunu oynayacağına o kanattaki fil piyonunu dördüncü yataya itti. Beth'in fil piyonuyla dip dibeydi piyon, mesnetsiz. Beth hamleye bir dakika kadar baktı, oğlanın aklından neler geçtiğini

Telegram: @cinciva

merak etti. Maroczy Bağı'na gidiyordu belki ama bunu yaparak ardışık zinciri kırmış oluyordu. Yeni bir taktikti, muhtemelen de özellikle bu karşılaşma için tasarlanmış bir şey. Birden utandı. Benny'nin oyun kitabını didik didik etmesine rağmen bugüne özel bir hazırlık yapmamış, her zamanki satranç yaklaşımıyla oturmuştu masaya, sezgisel ve atağa dayalı oynamaya hazır.

Derken Benny'nin hamlesinde hiçbir sinsilik olmadığını görmeye başladı, üstesinden gelemeyeceği bir şey değildi. Bu saptırmaya kanmak zorunda olmadığı açıklığa kavuşuyordu. Daveti göz ardı edebilirdi. Atını c6'ya oynasa oğlanın son hamlesi boşa giderdi. Belki de çarçabuk üstünlük kurmak için ona yem atıyordu sadece, tıpkı hızlı satrançta yaptığı gibi. Beth atını çıkardı. Cehennemin dibine, Alma Wheatley'nin tabiriyle.

Benny piyonu d4'e oynadı, Beth piyonu aldı, o da onu atıyla alıp misilleme yaptı. Beth diğer atını çıkarıp aynısını ondan da bekledi. Bunu yaptığı anda beyaz atı önce açmaza sokacak, sonra alıp bingeç piyona gidecekti. Şu vezir kanadındaki piyon hamlesi oğlana pahalıya patlıyordu, gerçi fazla üstünlük getirmeyecekti ama gidişat kesindi.

Ne var ki Benny atını çıkarmadı. Tam aksine onunkini aldı. Bingeç piyonu göze alamadığı aşikârdı. Beth misillemeye gitmeden önce bu ânın tadını çıkardı. Hayret vericiydi; oğlan şimdiden savunmaya geçmişti. Beth daha birkaç dakika öncesine kadar amatör gibi hissederken, Benny Watts üçüncü hamlesinde onu şaşırtmaya yeltenmiş ve kendi kuyusunu kazmıştı.

Yapılacak en bariz hamle oğlanın atını kendi at dikeyindeki piyonla almak ve merkeze doğru ilerlemek olurdu. Atı diğer piyonuyla, vezir piyonuyla alırsa da akabinde vezirleri karşılıklı feda etmiş olacaklardı. Bu da Beth'in rok yapmasını önler, onu seri ataklarda çok sevdiği vezirini gözden çıkarmaya iterdi. At piyonuyla atı almak üzere tam elini uzatmıştı ki geri çekti. Her nedense vezirin önünü açmak, akıllara ziyan bir fikir olsa da cazip görünüyordu. Düşünüp taşındı. Gittikçe aklına yatmaya başlıyordu. Veziri erkenden feda ettikten sonra rokun bir hükmü kalmazdı. Oyunsonunda yapıldığı gibi şahını çıkarabilirdi. Benny ye tekrar göz

Telegram: @cinciva

attı. Bu kadar rutin bir misilleme hamlesinin niçin bu kadar zaman aldığına şaşırdığı suratından belliydi. Birden Beth'in nazarında ufalmış gözüktü. Cehennemin dibine, diye düşündü yine ve atı öbür piyonuyla alıp vezirin önünü açtı.

Benny duraksamadı, siyah veziri alıp çabucak saate bastı. "Şah" bile demedi. Beth onu mecburen şahıyla aldı, bunun üzerine Benny şah piyonunu korumak için diğer fil piyonunu itti. Basit bir savunma hamlesiydi ama rakibinin bu hamleyi oynaması Beth'i sevinçten havalara uçurdu. Oyunun başlarında vezirsiz kalınca çıplak hissetmişti, oysa şimdi yokluğu ona güç vermeye başlıyordu. Gereken girişkenliği göstermiş, oyunu çözmüştü. Şah piyonunu e5'e itti. Şu aşamada bariz bir hamle değildi bu, sağlamlığı ona şevk verdi. Vezir kanadındaki filinin çaprazını açmış, rakibin şah piyonunu dördüncü yataya mıhlamıştı. Kafasını önünden kaldırıp etrafına bakındı. Diğer tüm karşılaşmalar pür dikkat devam ediyor, seyirciler sus pus seyrediyordu. Ayakta seyredenler de çoktu ve Benny'yle ikisinin oyununu görebilecekleri yeri seçmişlerdi. Direktör yaklaşıp masalarının önündeki panoda şah piyonu e5'e çekti. Seyirciler hamleyi incelemeye koyuldu. Beth salonun öbür ucuna, pencereden dışarıya baktı. Güzel bir gündü, ağaçlar yeni yeşermiş, gökyüzü masmaviydi. Ferahladığını hissetti, gevşedi, içi açıldı. Oğlanı yenecekti. Onu evire çevire benzetecekti.

On dokuzuncu hamlede akıl ettiği sürdürüm harikaydı, mis gibi incelikli. Zihninde tüm katmanlarıyla belirmişti, önündeki bir perdeye yansıtılmışçasına net yarım düzine hamleden oluşuyor; kalesi, fili ve atı rakibin şah kanadındaki köşede el ele dans ediyorlardı. Buna rağmen bu sürdürümde şah mat yoktu, somut bir üstünlük bile sağlamıyordu. Yirmi beşinci hamlede atını d5'e çıkarıp da Benny'nin hiçbir savunmaya gidemediği için mecburen bir piyonu itmekle yetinmesinin ardından, kale ve atı almasının karşılığında kalesini ve atını feda etti, sonra da şahını d6'ya çıkardı.Taşlar ve piyonlar eşit sayıda olsa da geriye sayılı hamleler kalmıştı. Oğlanın bir piyonu sekizinci yataya ulaştırıp vezire yükseltmesi on iki hamleyi bulurken, aynısını Beth'in yapması on hamleye bakardı.

Telegram: @cinciva

Benny birkaç hamle yaptı, şahını kaybetmesinden önce nafile bir çabayla Beth'in piyonlarını savuşturmak üzere çıkardıysa da o noktada şahın yazgısı çoktan belliydi. Nitekim vezir kanadındaki fil piyonunu kaptırınca şahını tutup devirdi. Bir sessizlik oldu, ardından usturuplu alkışlar geldi. Beth otuz hamlede kazanmıştı.

Salondan ayrılırlarken Benny, "Veziri feda etmeyi göze alacağını hiç ummazdım," dedi.

"Ben de," dedi Beth.

Telegram: @cinciva

ON BİR

Törenden sonra cumartesi akşamı Benny onu civardaki bir bara götürdü. Kuytu bir masaya oturdular. Beth ilk birasını kafaya dikip ikincisini ısmarladı. İkisi de leziz biralardı. "Yavaş iç," dedi Benny. "Yavaş." Kendi ilk birasını bitirmemişti.

"Haklısın," diyip hız kesti Beth. Şimdiden havalardaydı. Sıfır yenilgi. Sıfır beraberlik. Son iki rakibi oyun ortasında beraberlik teklif etmiş ama o reddetmişti.

"Tam puanla kazandın," dedi Benny.

"Güzel bir his," dedi Beth zaferini kastederek, ama biranın verdiği his de güzeldi. Oğlanı daha bir dikkatli süzdü. "Yenilgiyi böyle karşılamanı takdir ettim."

"Göstermelik," dedi oğlan. "İçten içe köpürüyorum."

"Belli etmiyorsun."

"O kahrolası fil piyonunu oynamamalıydım."

Bir süre sessiz oturdular. Benny düşünceli bir edayla birasını yudumlayıp sordu, "Borgov'a ne yapacaksın?"

"Paris'e gidince mi? Pasaportum bile yok."

"Moskova'ya gidince."

"Neden bahsettiğini anlamadım."

"Kentucky'de postane hizmeti yok mu?"

"Tabii ki var."

"Moskova'daki Davetli Turnuva. ABD galibi davet edilir."

"Bir bira daha istiyorum," dedi Beth.

"Bilmiyor muydun?" Benny dumura uğramış gibi baktı.

"Biramı kendim alayım bari."

"Keyfin bilir."

Bara gidip bir şişe daha söyledi. Moskova'daki Davetli Turnuvayı duymuştu ama hakkında hiçbir bilgisi yoktu. Barmen birasını getirdi, o da bir tane daha getirmesini söyledi. Masaya döndüğünde Benny, "Bu kadar bira çok fazla," dedi.

Telegram: @cinciva

"Olabilir." Köpüğün sönmesini bekleyip bir yudum aldı. "Katılacak olursam Moskova'ya nasıl gideceğim?"

"Ben katıldığımda biletimi Federasyon almıştı, diğer masrafları da bir kilise vakfı karşıladı."

"Refakatçin var mıydı?"

"Barnes."

"Barnes mı?" Oğlana bakakaldı.

"Rusya'da yalnızlık zor olurdu." Benny kaşlarını çattı. "Birayı böyle içmeyi bırak. Yirmi birinde cavlağı çekersin."

Beth bardağını bıraktı. "Moskova'da başka kimler oynar?"

"Diğer dört ülkeden davetliler ve Rusların en iyi dört oyuncusu."

Yani Luchenko ve Borgov. Muhtemelen Shapkin de. Düşünmek bile istemedi. Oğlanı bir dakika kadar sessizce süzdü. "Benny, saçının bu halini sevdim."

Benny şaşkın baktı. "Tabii ki seversin," dedi. "Rusya'ya ne oldu?"

Beth birasından bir yudum daha aldı. Benny'nin saçı da mavi gözleri de *sahiden* hoşuna gidiyordu. Ona daha önce cinsel bakımdan alıcı gözle hiç bakmamıştı ama şimdi o gözle bakıyordu. "Dört Rus oyuncu," dedi, "satranç açısından çok fazla Rus demek."

"Ölümcül." Benny kadeh kaldırıp birasını kafaya dikti. Sadece bir tane içmişti. "Beth," dedi, "bunu başarabilecek tanıdığım yegâne Amerikalısın."

"Meksika'da Borgov beni lime lime etti."

"Paris'e ne zaman gideceksin?" dedi Benny.

"Beş hafta içinde."

"O zaman hayatına bir çeki düzen ver ve çalış. Bir antrenör edin."

"Sen ne güne duruyorsun?"

Oğlan biraz düşündü. "New York'a gelebilir misin?"

"Bilmem."

"Oturma odamda uyuyabilirsin, Paris'e de oradan gidersin."

Bu fikir onu resmen çarptı. "Kentucky'de ilgilenmem gereken bir ev var."

"Bırak siktiğimin evi yerle bir olsun."

"Hazır değilim..."

Telegram: @cinciva

"Ne zaman olacaksın? Seneye mi? On yıl sonra mı?"

"Bilmiyorum."

Benny öne eğilip tane tane konuştu, "Bunu yapmazsan yeteneğini çarçur edersin. Heba olur gider."

"Borgov beni aptal durumuna düşürdü."

"Hazır değildin. "

"Sahiden o kadar iyi miyim bilmiyorum."

"Ben biliyorum," dedi Benny. "Senden iyisi yok."

Beth derin bir nefes aldı. "Pekâlâ. New York'a geleceğim."

"Buradan beraber gidebiliriz," dedi oğlan. "Benim arabayla."

"Ne zaman?" Gelişmeler fazla hızlıydı. Onu ürküttü.

"Yarın öğleden sonra, buradaki işler tümden bitince. Dilediğimiz saatte yola çıkarız." Ayağa kalktı. "Sekse gelince..."

Beth suratına baktı.

"Aklından çıkar," dedi oğlan.

"Bahar," dedi Benny, "birinci sınıf mevsim. Kesinlikle birinci sınıf."

"Nereden vardın o kanaate?" diye sordu Beth. Gri asfaltlı Pensilvanya paralı yoluna girmişler, tır kamyonları ve tozlu arabalar eşliğinde haldır huldur gidiyorlardı.

"Hissediliyor. Dağ havası. New York'tan bile hissedilir."

"Ohio'da da hava güzeldi," dedi Beth. Ama bu muhabbet hoşuna gitmemişti. Hava durumunu umursadığı yoktu. Lexington'daki evin işlerini yarım bırakmış, telefonla avukata ulaşamamıştı ve New York'ta neyle karşılaşacağını bilmiyordu, içinde bulunduğu belirsizliğe kıyasla Benny'nin sergilediği kaygısızlıktan, zaman zaman oğlanın çehresini bürüyen adamsendeci ifadeden hazzetmiyordu. Ödül törenini o ifadeyle seyretmişti, hatta satrancın önemine dair bir konuşma yapmak üzere ta New York dışından gelen BDSF mensuplarına ve yetkililere Beth'in teşekkürlerini sunmasını, söyleşi verip imza dağıtmasını da aynı bakışlarla karşılamıştı. Yüzü şimdi de ifadesizdi. Beth gözlerini yola çevirdi.

Bir süre sonra oğlan laf açtı. "Rusya'ya gittiğinde seninle gelmek istiyorum."

Telegram: @cinciva

Bu bir sürprizdi. Arabaya bindiklerinden beridir ne Rusya'dan konuşmuşlardı ne de satrançtan. "Refakatçim olarak mı?"

"Adına ne dersen. Masrafları karşılayamam ama."

"Ben mi karşılayayım yani?"

"Bir hal çaresi elbet bulunur. Sen şu dergiye söyleşi verirken Johanssen'le konuştum. İkincilere Federasyondan para çıkmaz dedi."

"Benim aklımda Paris'e gitmek vardı," dedi Beth. "Moskova'ya henüz karar vermedim."

"Oraya da gideceksin."

"Daha seninle birkaç günden fazla kalacağım bile belli değil. Pasaport çıkarttırmam lazım."

"O işi New York'ta hallederiz."

Beth bir şey demeye niyetlendiyse de vazgeçti. Benny ye baktı. Suratındaki o boş ifade kaybolmuştu, oğlana yeniden kanı ısındı. Hayatında iki erkekle sevişmişti ama ikisi de doğru dürüst sevişme sayılmazdı. Benny'yle yatağa girse herhalde daha zevkli olurdu. Daha zevkli olacağını tahmin ediyordu. Gecenin bir vakti oğlanın dairesinde baş başa kalacaklardı ya, belki bir şeyler yaşanırdı. Belki ev ortamında Benny'nin hisleri değişirdi.

"Hadi satranç oynayalım," dedi Benny. "Beyazlar benim. Piyon e4'e."

Omuz silkti. "Piyon c5'e."

"A," dedi oğlan, atın kısaltmasını kullanarak. "f3"

"Piyon d6'ya." Bundan hoşlandığına emin değildi. Zihnindeki satranç tahtasını daha önce hiç başkasıyla paylaşmamıştı. Zihnini Benny'nin hamlelerine açmak bir tecavüz hissi taşıyordu.

"Piyon d4'e," dedi Benny.

"Piyon piyonu alır."

"At alır."

"At. f6." Aslında kolaydı. Aynı anda hem yolu seyredip hem de satranç tahtasını ve taşları gözünün önüne getirebiliyordu.

"A, c3," dedi Benny.

"Piyon g6'ya."

"P,f4."

Telegram: @cinciva

"Demek, f4."

"Levenfish," dedi Benny pişkince. "Hiç sevmem."

"Atını oyna."

Birden oğlanın sesi buz kesti. "Sakın bana hamlemi söyleme," dedi. Beth arı sokmuş gibi irkildi.

Birkaç kilometre boyunca sus pus gittiler. Beth karşı şeridi ayıran gri çelik bariyeri seyre dalmıştı. Derken, bir tünele yaklaştıkları sırada Benny, "Atı c6'ya oynama konusunda haklıydın. Oraya koyacağım."

Beth kısa bir tereddüdün ardından yanıtladı. "Tamam. Atı alırım."

"Piyon alır," dedi Benny.

"Piyon e5'e."

"Gene piyon alır," dedi Benny. "Scharz bu hamleye ne dermiş biliyor musun? Dipnot."

"Dipnotları okumam," dedi Beth.

"Okumaya başlamanın zamanıdır."

"Scharz sevmem."

"Ben de," dedi Benny. "Ama okuyorum. Hamlen ne?

Vezir veziri alır. Şah." Sıkkınlığı sesinden belliydi.

"Şah alır," dedi Benny, direksiyondaki hali rahattı artık. Pensilvanya'ya yaklaşıyorlardı. Beth onu yirmi yedinci hamlede çekilmeye zorlayınca keyfi biraz yerine geldi. Sicilya'yı oldum olası severdi.

Benny'nin apartman girişi plastik çöp torbalarıyla doluydu. Kapı aydınlatması da pis bir çıplak ampulden ibaretti. Holü beyaz fayanslıydı ve gece vakti bir otobüs garı tuvaleti kadar iç karartıcıydı. Benny'nin daire kapısında üç tane kilit vardı, kırmızı boyalıydı ve üzerine siyah sprey boyayla *"Bezbo"* gibi okunan anlaşılmaz bir kelime yazılmıştı.

İçeri girer girmez ufak bir oturma odası vardı, tıklım tıkış, her yeri kitap yığını. Lambaları yakınca aydınlatması hoştu. Odanın bir ucu mutfaktı, bitişiğindeki kapıdan da yatak odasına geçiliyordu.

Telegram: @cinciva

Yerde bir hasır kilim, ne kanepe ne iskemle vardı, yalnızca ayaklı lambaların dibine konulmuş siyah minderler.

Banyo yeterince düzgündü, zemini siyah beyaz fayanslı, sıcak su musluğunun kulpu kırık. Bir küvet ve siyah plastik perdeli bir duş vardı. Elini yüzünü yıkayıp oturma odasına döndü. Benny valizini boşaltmak üzere yatak odasına girmişti. Kendi valizi hâlâ girişteki kitaplığın yanında, yerdeydi. Kitaplığa yaklaşıp yorgun argın kitaplara göz gezdirdi. Hepsi satranç üzerineydi, beş rafın tamamı. Bazıları Rusça ve Almancaydı ama hepsi satranç kitabıydı. Sert havlı kilimin üzerinden geçip odanın öbür tarafındaki diğer kitaplığa yaklaştı. Oradaki, tuğla duvara monte edilmiş asma raflardan ibaretti. Gene satranç. Bir rafın tamamı *Shakmatni Byulleten*'ın ta 1950'lere kadar uzanan eski sayılarına ayrılmıştı.

"Bu dolapta yer var," diye seslendi Benny yatak odasından. "Dilersen giysilerini asabilirsin."

"Tamam," dedi. Paralı yoldayken buraya vardıklarında belki sevişirler diye düşünmüştü. Oysa şimdi sırf uyuyası vardı. İyi de neyin üzerine yatacaktı? "Hani kanepede uyuyacaktım," dedi.

Oğlan eşikte belirdi. "Oturma odamda uyursun dedim." Yatak odasına tekrar girdi ve yanında hacimli bir şey ve pompaya benzer bir zamazingoyla geri döndü. Onu odanın ortasına serip ayağıyla pompaya basmaya başladı. Şişme yatak kısa sürede hazırdı. "Çarşaf ve pike getireyim," dedi Benny. Onları da yatak odasından getirdi.

Beth, "Ben sererim," diyip örtüleri elinden aldı. Döşeğin görüntüsü hoşuna gitmemişti ama haplarının yeri belliydi. Gerek duyarsa oğlan uyuduktan sonra zulasından çıkarabilirdi. Bu dairede hiç içki yoktu. Benny yok dememişti ama Beth durumdan anladı.

Benny'den önce içi geçmiş olsa gerek ki valizindeki haplara dokunmamıştı. Bir korna sesiyle uyandı, ya ambulanstı ya itfaiye. Doğrulup oturmaya yeltenince beceremedi, ayaklarını sarkıtacağı bir yatakta değildi. Zorlukla ayağa kalktı, pijamaları üzerindeydi, etrafına bakındı. Benny mutfak tezgâhının başında sırtı dönük dikiliyordu. Beth nerede olduğunu bilse de ev gündüz gözüyle bakınca bir değişik geldi ona. Siren sesi uzaklaşıp yerini New York'un bildik trafik gürültüsü aldı. Panjurun biri açıktı, hatta koca

Telegram: @cinciva

bir kamyonun kasası en az Benny kadar yakınında görünüyor, ardında taksiler vızır vızır geçiyordu. Bir köpek aralıksız havlıyordu.

Benny arkasına dönüp yanına geldi. Elindeki büyük karton bardağı ona uzattı.

Bardakta "Tıka Basa Fındık" yazıyordu. Çok yadırgatıcıydı. Sabahleyin ona bir şey ikram eden biri hiç olmamıştı hayatında, hele ki Beth kahvaltısını yapmadan asla kalkmayan Bayan Wheatley'den kesinlikle görmemişti böyle incelik. "Teşekkürler," dedi.

"Üstünü yatak odasında değiş," dedi Benny.

"Bir duşa ihtiyacım var."

"Banyo sana amade."

Benny katlanır bir sehpa açmış, üzerine de bej bir satranç takımı koymuştu. Taşları yerleştirirken Beth oturma odasına döndü. "Pekâlâ," dedi, "şunlarla başlayacağız." Lastikle tutturulmuş bir tomar broşür ve dergi uzattı. En üstteki ucuz kâğıttan broşürün kapağında "Hastings Noel Satranç Kongresi - Falaise Salonu, White Rock Gardens" onun altındakinde de "Oyunların Dökümü" yazıyordu. İç sayfalar kargacık burgacık yazılı, kötü baskılıydı. Bir sayfada iki satranç karşılaşmasına yer verilmişti, başlıkları kalın puntolu: Luchenko - Uhlmann, Borgov - Penrose. Benny ona bir tane daha uzattı, onun başlığı sadeydi, *Büyükusta Satrancı*. O da aynı Hastings kitapçığı gibiydi. Dergilerin üçü Almanya'dan, biri de Rusya'dandı.

"Hastings'teki karşılaşmaları oynayacağız," dedi Benny. Yatak odasına gidip iki tane tahta iskemleyle geri döndü ve sehpanın birer tarafına karşılıklı yerleştirdi. Kamyon hâlâ pencere önüne park halindeydi. Yavaş seyirli araç trafiğiyle sokak hareketliydi. "Sen beyazları oyna, siyahları ben oynarım."

"Kahvaltı yapmadım daha..."

"Yumurtalar buzdolabında," dedi Benny. "Önce Borgov maçlarını oynayacağız."

"Hepsini mi?"

"Paris'te onunla karşılaşacaksın."

..

Telegram: @cinciva

Oğleyin bir şarküterden aldıkları sandviçleri oyunun başından kalkmadan yediler. Akşam yemeğini Birinci Caddedeki bir Çin lokantasından eve istediler. Benny açılışlarda onun seri oynamasına izin vermiyor, pek muğlak bir hamleye gittiği her seferinde oyunu durdurup Beth'e hesap soruyordu. Beth'i sıra-dışı her şeyi analiz etmeye itiyordu. Bazen tam bir taşı kaldırmışken uzanıp elini tutuyor ve sorular yöneltiyordu. "Niçin atı ilerletmiyorsun?" veya "Niçin kalesini savunmuyor dersin?" veya "Arka safta kalan piyona ne olacak?" İşi pek sıkı tutuyor, göz açtırmıyordu. Beth bu tür soruların yıllardır ayırdındaydı ama oturup da bu denli titizlikle hiçbirini irdelememişti. Pozisyonların zemin hazırladığı olası ataklar zihninde cirit atıp da Borgov karşısında oynayan Luchenko, Mecking veya Czerniak'ın oyunlarını yıldırım hücumuna dönüştürmeye her yeltendiğinde, Benny onu durdurup belli bir savunma hamlesini, siyah beyaz karelerden birini niçin açmadığını ya da bir dikeydeki kalenin konumunu sorguluyordu. Bunlar onu bazen küplere bindirse de Beth soruların isabetliliğinin farkındaydı. *Chess Review*'u ilk keşfettiğinden beri büyükusta karşılaşmalarını zihninden oynasa da bir disiplin kazanmış değildi. Onları hep kazanma sevincini tatmak için oynardı, bir taşı feda etmenin ya da cebri matın anlık heyecanını duymak için -bilhassa bu tür bir dramatik tat barındırdıkları için kitaplarda yer verilen oyunları- mesela Fred Reinfeld'in satranç kitapları vezir fedaları ve melodramla dolup taşardı. Rakibinin bir vezir fedasına veya atı ve kalesiyle sürpriz mata gidecek şekilde oyun kurmasına bel bağlamanın anlamsızlığını kendi turnuva deneyiminden öğrenmişti; gene de o tür heyecanlı oyunlara değer veriyordu. Sevdiği Morphy oyunları da o türdendi; adamın rutin karşılaşmalarını sevmezdi, hele ki kaybettiklerini hiç. Herkes gibi Morphy'nin de oyunlarda yenildiği olmuştu. Bununla birlikte büyükustalar tarafından oynanmış olsalar bile sıradan satrançtan hep sıkılıyordu, tıpkı Reuben Fine'ın oyunsonu analizlerinden ya da Reuben Fine'ın hatalarına parmak basan *Chess Review* karşı analizlerinden sıkıldığı gibi. Benny'nin zoruyla şu an yaptığını daha önce yapmışlığı hiç yoktu.

Telegram: @cinciva

Tekrarladığı karşılaşmalar ciddiydi, dünyanın en iyi oyuncularınca oynanmış usta işi satrançtı ve her hamlenin gerektirdiği zihinsel enerji miktarı muazzamdı. Buna karşın hamlelerin sonuçları genellikle olağanüstü yavan oluyor, hiçbir yere varmıyordu. Bir beyaz piyonun tek hamlesine muazzam kafa patlatmak mümkündü, misal, ancak yarım düzine hamle sonra etkisi ortaya çıkacak uzun menzilli bir tehdide zemin hazırlıyordun fakat Siyah taraf o tehdidi öngörüp sekteye uğratacak bir hamle buluyor, göz kamaştırıcı hamlen de suya düşüyordu. Hem asap bozucuydu hem de umut kırıcı, gene de -Benny onu zorla durdurup neler olduğunu görmesini sağladığı için- büyüleyiciydi. Bunu altı gün sürdürdüler, gerekmedikçe evden çıkmadılar ve sadece bir kez, o da çarşamba akşamı, filme gittiler. Benny'de ne televizyon vardı ne de müzik seti; dairesi sırf yemek, uyumak ve oynamak içindi. Hastings kitapçığını, Rus olanıyla beraber baştan sona oynadılar ve büyük ustaların berabere kaldıkları bir karşılaşma hariç tekini bile atlamadılar.

Salı günü Kentucky'deki avukata telefonla ulaştı ve evin resmi işleriyle ilgilenmesini rica etti. Benny'nin de kullandığı Chemical Bank şubesine gitti ve Ohio'dan kazandığı ikramiye çekiyle bir hesap açtı. Çekin takasa girmesi beş günü bulacaktı. O güne kadar payına düşen masraflara yeter miktarda seyahat çeki vardı.

İlk hafta boyunca kayda değer ölçüde az muhabbet ettiler. Cinsel hiçbir şey yaşanmadı. Beth unutmuş değildi ama aklı oyunlarla fazla meşguldü. Oynamaları bitince yer minderinde bir süre daha oturuyor ya da bazen, gece yarısı demeden, ikinci veya Üçüncü Cadde'de yürüyüşe çıkıyor ve şarküteriden dondurma veya çikolata alıyordu. Barların hiçbirine girmiyor, nadiren çok geç saatlere kalıyordu. New York geceleri ürkütücü ve tehlikeli görünse de sebep bu değildi. Apartmana dönüp yatağını şişirmekten ve uyumaktan başka bir şey yapamayacak kadar yorgun oluyordu.

Bazen Benny'yle yan yana olmak tek başına kalmak gibiydi. Yeri geliyor Benny saatlerce kendi âlemindeymiş gibi davranıyordu. Onun bu huyu Beth'te bir nebze karşılığını buluyordu çünkü o da

Telegram: @cinciva

kendi âleminde, gamsızdı ve satrançtan başka bir şeyle ilgilendiği yoktu.

Fakat bazen bu durumun değiştiği de oluyordu. Bir defasında Beth iki Rus arasındaki pek karmaşık bir pozisyonu incelerken - beraberlikle sonuçlanan bir pozisyondu- bir şey gördü, onu denedi ve heyecanla bağırdı, "Şuna bir bak, Benny!" sonra da taşların yerlerini değiştirmeye koyuldu. "Bunu ıskalamış. Siyah atı şuraya oynayınca..." Siyahı kazanca götüren yeni bir hamle gösterdi. Benny de, ağzı kulaklarına varırcasına gülümseyerek yanına geldi ve tahtanın başında oturan Beth'in omuzlarına sarıldı.

Çoğu zaman ortak lisanları sadece satrançtı. Bir ikindi vakti, oyunsonu analizine üç dört saat harcamalarının ertesinde Beth bezmiş gibi, "Bazen sıkılmıyor musun?" dedi, oğlan da ona bön bön baktı. "Başka ne var ki yapacak?" dedi.

Kale ve piyon bitişlerini çalıştıkları esnada kapı çaldı. Benny kalkıp açtı. Uç kişi gelmişti. Biri kadındı. Beth erkeklerden birini birkaç ay önceki *Chess Review*'da yer alan bir haberden tanıdı, diğerini de gözü bir yerden ısırıyordu ama çıkaramadı. Kadın alımlıydı. Yirmi beş yaşında ya vardı ya yoktu, siyah saçlı, beyaz tenliydi. Çok kısa bir gri etek ve apoletli asker gömleğine benzer bir şey giymişti.

"Bu, Beth Harmon," dedi Benny. "Hilton Wexler, Büyükusta Arthur Levertov ve Jenny Baynes."

"Yeni şampiyonumuz," dedi Levertov hafifçe eğilip selamlayarak. Otuzlarındaydı ve kafası kelleşmeye yüz tutmuştu.

"Selam," dedi Beth. Sehpanın başından kalktı.

"Tebrikler!" dedi Wexler. "Benny'ye bir tevazu dersi lazımdı."

"Tevazuda çoktan zirve yaptım," dedi Benny.

Kadın elini uzattı. "Tanıştığımıza memnun oldum."

Benny'nin ufacık oturma odasında bunca insanı ağırlamak Beth'in tuhafına gitti. Ömrünün yarısını bu dairede onunla baş başa, satranç çalışarak geçirmiş gibi hissediyordu ve başka birinin varlığı infial uyandırıcıydı. Dokuz gündür New York'taydı. Ne yapacağını şaşırıp tekrar oyunun başına oturdu. Wexler sehpaya yaklaşıp öbür tarafında dikildi. "Problem mi çözüyorsun?"

Telegram: @cinciva

"Hayır." Çocukken birkaç satranç problemi denemiş ama ilgisini çekmemişti. Pozisyonlar ona doğal gelmemişti. *Beyaz oynar, iki hamlede mat.* Öylesi, Bayan Wheatley'nin tabiriyle, abesti.

"Müsaadenle sana bir tane göstereyim," dedi Wexler. Konuşması samimi ve rahattı. "Şunu bozabilir miyim?"

"Buyurun."

"Hilton," dedi Jenny yanlarına gelip, "kız senin problemci ucubelerinden biri değil. ABD Şampiyonu."

"Sorun değil," dedi Beth. Ama Jenny'nin lafı hoşuna gitmişti.

Wexler taşları dizerek tuhaf bir pozisyon yarattı. Vezirlerin ikisi de köşelerdeydi, dört kalenin hepsi de aynı çaprazda. Şahlar merkez karelere yakındı ki gerçek bir oyunda uzak bir ihtimaldi bu. İşi bitince kollarını göğsünde kavuşturdu. "Bu favorimdir," dedi. "Beyaz üç hamlede kazanır."

Beth sinirli baktı. Ona göre böyle bir şeyle uğraşmak aptalcaydı. Bundan oyun çıkmazdı. Piyonu ilerletip atla şah çekerse şah köşeye sıkışırdı. Ama o zaman da piyon vezire terfi eder ve açmaz oluşurdu. Belki piyon ata terfi edilip onunla şah çekilebilirdi. İşe yarardı. Bir de şah ilk tehditten sonra yerinden kıpırdamazsa... O ilk tehdidi tekrar düşününce yapılması gerekeni anladı. Cebir problemi çözmeye benziyordu ve cebir dersinde hep başarılı olagelmişti. Kafasını önünden kaldırıp Wexler'a baktı. "Piyon d7'ye."

Adam afalladı. "Tanrım," dedi. "Amma hızlı."

Jenny gülümsüyordu. "Gördün mü, Hilton," dedi.

Benny tüm bunları sessizce seyretmişti. "Hadi simültane maç yapalım," dedi birden Beth'e. "Hepimizle oyna."

"Ben yokum," dedi Jenny. "Kuralları bile bilmiyorum."

"Yeterli sayıda satranç takımımız var mı?" Beth sordu.

"Dolaptaki rafta."Benny yatak odasına girip bir koliyle döndü. "Bunları yere kuralım."

"Zaman sınırı olacak mı?" dedi Levertov.

Aniden Beth'in aklına bir şey geldi. "Hızlı satranç oynayalım."

"Bize üstünlük sağlar," dedi Benny. "Nabzına göre şerbet veririz.

"Denemek istiyorum."

.

Telegram: @cinciva

"Iyi olmaz." Benny'nin ses tonu sertti. "Hızlı satrançta çok iyi değilsin zaten. Hatırladın mı?"

Beth'in içindeki bir şey oğlanın ima ettiği şeye şiddetli tepki verdi. "On dolarına bahse varım seni yenerim."

"Ya diğerleriyle baştan savma oynayıp tüm vaktini bana ayırırsan?

Beth onu pataklayabilirdi. "Her birinizle onar dolarına bahse varım." Sesindeki kararlılık kendisini de şaşırttı. Sanki Bayan Deardorff konuşmuştu.

Benny omuz silkti. "Tamam. Para senin."

"Üç takımı da yere kuralım. Ben ortaya otururum."

Öyle yaptılar, üç tane de saat koydular. Beth'in zihni son birkaç gündür zehir gibi çalışıyordu, nitekim rakiplerinin hepsine aynı anda şaşmaz bir kesinlikle saldırdı. Üçünü de süresi bitmeden yendi.

Maç bitince Benny hiçbir şey demedi. Yatak odasına gidip cüzdanını aldı ve üç tane onluk çıkarıp Beth'e uzattı.

"Gene yapalım," dedi Beth. Sesinde acımasızlık vardı; söyleyiş şeklinden seks anlamı çıkarılabilirdi ona göre: *Gene yapalım*. Madem Benny'nin istediği buydu, muradına erecekti. Taşları dizmeye koyuldu.

Herkes yerini aldı ve Beth yine üçüne karşı beyazlarla oynadı. Tahtalar önüne yelpaze şeklinde dizildiği için oradan oraya dönmesi gerekmiyordu, gene de hamleleri yapmak dışında tahtalara pek bakmadığını fark etti. Her birini kafasından oynuyordu. Taşların yerini değiştirip saatlere basarken bile efor harcadığı söylenemezdi. Benny'nin saatindeki bayrak ümitsiz bir konumdayken düştü. Beth'inse zamanı kalmıştı. Benny ona bir otuz daha bayıldı, tekrarı teklif edildiğinde de, "Hayır," dedi.

Ortam gerginleşmişti ve havayı nasıl değiştireceğini kimse bilmiyordu. Jenny gülmeye vurup, "Sırf erkek şovenizmi," dediyse de faydası olmadı. Beth oğlana gıcık olmuştu, kolayca yenilmesine öfkeliydi, yenilgiyi sineye çekmesine, tınmamış ayağına yatmasına öfkeliydi, sanki hiçbir şey etkilememişti Benny'yi.

Derken Benny şaşırtıcı bir şey yaptı. Sırtı dik oturuyordu. Birden arkaya kaykılıp duvara yaslandı, bacaklarını uzatarak gevşedi.

Telegram: @cinciva

"Tamamdır ufaldık," dedi, "bence sen kaptın bu işi." Herkes kahkahayla güldü. Beth'in gözü Wexler'la yan yana yerde oturan Jenny'ye kaydı. Güzel ve zeki bir kadın olan Jenny ona hayranlıkla bakıyordu.

Beth ile Benny sonraki birkaç günü 1950'lere dönüp *Shakmatni Byulletens*'i çalışarak geçirdiler. Arada sırada bir el oynuyorlar, onu da hep Beth kazanıyordu. Neredeyse fiziksel anlamda da Benny'yi geride bıraktığını hissediyordu. İkisi için de şaşırtıcıydı bu. Bir oyunda rakibinin vezirini on üçüncü hamlede sıkıştıracak, on akıncıda da şahı devirecek bir atak keşfetti. "Var ya," dedi oğlan usulca, "on beş yıldır bana bunu yapan olmamıştı."

"Borgov bile mi?"

"Borgov bile."

Bazen satranç geceleri onu saatlerce uyanık tutuyordu. Methuen'deki gibi, tek farkı daha rahat olması ve uykusuz kalmaktan korkmamasıydı. Gece yarısından sonra oturma odasındaki döşeğine uzanıyor ve açık pencereden gelen New York'un sokak gürültüleri eşliğinde zihninden pozisyonları çalışıyordu. Hiç olmadığı kadar net görüyordu hepsini. Yatıştırıcı almıyordu, bunun da faydası oluyordu. Artık oyunların tamamını değil, belli başlı durumları da görüyordu, "kuramsal açıdan önemli" ve "güvenceli yakın tetkik" diye anılan pozisyonları da. Yattığı yerde dışarıdan sarhoş naraları kulağına çalınadursun, klasik addedilen zor satranç pozisyonlarının inceliklerinde ustalaşıyordu. Bir defasında iki sevgili kavgaya tutuştu, kadın sürekli, "Kafayı yemek üzereyim lan. Bana kafayı *yedirttin* lan!" diye bağırırken adam da sürekli, "Siktiğimin ablana çekmişsin," diyordu, aynı esnada Beth döşeğinde bir piyonu vezire terfi ettirmenin yeni bir yolunu keşfetti. Güzel hamleydi. Kullanışlıydı. Faydasını görebilirdi. "Götüne girsin," diye bağırdı kadın. Beth mest olmuş halde uzandı, sonra da güzel bir uykuya daldı.

Üçüncü haftalarını Borgov oyunlarını tekrarlayarak geçirdiler, sonuncusunu da perşembe gece yarısından sonra bitirdiler. Beth çekilmeyle sonuçlanan karşılaşmanın analizini bitirip Borgov'un bir

Telegram: @cinciva

beraberlikten nasıl kaçındığını çözümledikten sonra kafasını önünden kaldırınca Benny'nin esnediğini gördü. Sıcak bir geceydi ve pencereler açıktı.

"Shapkin oyun ortasında hataya düşmüş," dedi Beth. "Halbuki vezir kanadını koruması gerekirmiş."

Benny ona uykulu bakıyordu. "Ben bile satrançtan bıkıyorum bazen."

Beth tahtanın başından kalktı. "Yatma zamanı."

"Yavaş ol," dedi Benny. Bir an onu süzüp gülümsedi. "Saçımı hâlâ beğeniyor musun?"

"Vasily Borgov'u nasıl yeneceğimi öğrenmekle meşguldüm," dedi Beth. "Saçınla ilgilenemedim."

"Beraber yatabiliriz istersen."

Üç haftadır beraberlerdi ve Beth seksi neredeyse unutmuştu. *"Yorgunum"* dedi bezgince.

"Ben de. Ama beraber uyusak hoşuma gider."

Çok rahat ve keyifli bir hali vardı oğlanın. Beth'in birden kanı kaynadı. "Pekâlâ," dedi.

Sabahleyin yanında birisiyle yatakta uyanınca irkildi. Benny öbür tarafa dönmüştü ve oğlanın sırf soluk tenli çıplak sırtını, azıcık da saçını görüyordu, ilk anda utangaçlığı tutup onu uyandırmaya çekindi; yavaşça doğrulup sırtını duvara yasladı. Bir erkekle aynı yatakta olmaktan hiç rahatsızlık duymuyordu. Sevişmekten de aynı şekilde, her ne kadar ona umduğu kadar heyecan vermemiş olsa da. Benny pek konuşmamıştı. Ona nazik ve yumuşak davranmış, gene de o mesafeli tavrını korumuştu. Seviştiği ilk erkeğin kullandığı bir tabiri anımsadı: "Kafa yorucu." Benny'ye döndü. Teni ışıkta güzel görünüyor, âdeta ışıldıyordu. Bir an ona sarılası geldi, çıplak bedeniyle sarmaş dolaş olmak istedi ama tuttu kendini.

Nihayetinde Benny uyandı, sırtüstü dönüp gözlerini kırpıştırarak baktı ona. Beth pikeyi göğüslerine kadar çekmişti. Biraz sonra, "Günaydın," dedi oğlana.

Oğlan tekrar gözlerini kırpıştırdı. "Borgov karşısında Sicilya'ya yeltenmemeliydin," dedi. "Adam onda aşırı iyi."

Telegram: @cinciva

Sabahı iki Luchenko oyunuyla geçirdiler. Benny taktiklerden ziyade strateji üzerinde durdu. Neşesi yerindeydi ama Beth nedense kırgın hissediyordu. Sevişmelerinden sonra ondan biraz fazlasını beklemişti, hiç değilse sıcaklık, oysa Benny ona nutuk çekiyordu. "Sen taktiğe meyillisin," diyordu, "ama planlamaların derme çatma." Beth ses etmeyip kızgınlığıyla elinden geldiğince baş etmeye çalıştı. Oğlanın söylediklerinde gerçek payı vardı, gene de bunları dile getirmekten zevk alması sinir bozucuydu.

Öğleyin, "Ben bir poker oturumuna gidiyorum," dedi.

Beth analizini yaptığı pozisyondan kafasını kaldırdı. "Poker oturumuna mı?"

"Kirayı çıkarmam lazım."

Hayret vericiydi. Oğlanın bir kumarbaz olduğu aklının ucundan geçmezdi. Sorusu üzerine Benny satranca kıyasla poker ve tavladan daha çok para kazandığını açıkladı. "Senin de öğrenmen lazım," dedi gülümseyerek. "Oyunlarda iyisin."

"Beni de götür madem."

"Sırf erkekler oynuyor."

Beth kaşlarını çattı. "Satranç için de aynısını duymuştum.

Şaşırmadım. Dilersen gelip seyredebilirsin. Ama gık çıkarmaman lazım."

"Ne kadar sürer?"

"Muhtemelen bütün gece."

Ona oturumdan ne zaman haberdar olduğunu sorası geldiyse de sormadı. Belli ki daha önceden haberdardı. Beşinci Bulvar otobüsüne beraber binip Kırk Dördüncü Caddede inerek Hotel Algonquine kadar yürüdüler. Benny'nin aklını kurcalayan bir şey vardı ama belli ki konuşmak gelmiyordu içinden. Sus pus yürüyorlardı. Beth yeniden kızmaya başlıyordu. New York'a bunun için gelmemişti. Benny'nin böyle habersiz plan yapmasına ve açıklamaya tenezzül etmeyişine kızgındı. Davranış şekli satranç oynama tarzına benziyordu, görünüşte kaygısız ve sakin, alttan alta sinsi ve asabiydi. Onun böyle kuyruğuna takılmaktan hazzetmiyordu ama apartmana geri dönüp tek başına çalışmak da istemiyordu.

Telegram: @cinciva

Oturum altıncı kattaki küçük bir süitteydi ve içeride, dediği gibi, sırf erkekler vardı. Dört adam kahve fincanlarını, fişlerini ve iskambillerini alıp bir yuvarlak masaya kurulmuştu. Klimanın pervanesi gürültülü çalışıyordu. Sırf öylesine takılmaya gelmiş gibi görünen iki adam daha vardı. Oyuncular Benny'nin geldiğini görünce onunla şaka yollu atıştılar. Benny serinkanlılığını ve efendiliğini korudu. "Beth Harmon," dedi, adamlar da kafa sallayarak selamladı. Cüzdanını çıkaran Benny içinden aldığı banknotları önündeki boş yere koyup oturdu, Beth'e aldırmadan. Burada üstlendiği rolle ne yapacağını bilemeyen Beth fincanlarla beraber bir demlik kahve gördüğü yatak odasına geçti. Bir fincan kahve alıp içeriye geri döndü. Benny fişleri önünde istiflemiş, kartlarını da almıştı. Onun solundaki adam dümdüz bir sesle, "Artırıyorum," dedi ve masanın göbeğine bir tane mavi fiş fırlattı. Diğerleri de aynısını tekrarladı, en son Benny fiş attı.

Beth masayı biraz uzaktan, ayakta seyrediyordu. Bodrumda dikilip Bay Shaibel'i seyredişi hatırına geldi, adamın oynayışını seyrettikçe merakının artmasını, oysa şu anda hiç merak duymuyordu. Pokerin nasıl oynandığı umurunda değildi, hem de bu oyunu iyi oynayacağını bildiği halde. Benny'ye öfkeliydi. Oğlan ona bakmadan oynamayı sürdürdü. Kartları ustalıkla tutuyor, fişleri masanın ortasına tam bir özgüvenle fırlatıyor, bazen de "Rest," veya "Pas," gibi şeyler söylüyordu. En sonunda Beth, adamlardan biri kart dağıtırken Benny'nin omzunu dürtüp usulca "Ben gidiyorum," dedi. O da kafa sallayıp "Tamam," dedi ve dikkatini tekrar önündeki kartlara verdi. Asansörle inerken Beth keşke elimde bir sopa olsaydı da kafasına indiriverseydim diye düşünüyordu. Duygusuz piç kurusu. Kızla çabucak iş pişirmiş, sonra da erkek erkeğe takılmaya gitmişti. Olasılıkla bir hafta önceden tasarlamıştı bunu. Taktik ve strateji. Beth onu gebertebilirdi.

Ama şehirde yürüdükçe öfkesi dindi. Üçüncü Bulvar otobüsüne atlayıp Yetmiş Sekizinci Caddedeki daireye döndüğünde sakindi. Bir süre yalnız kalmak hoşuna bile gitmişti. Benny'nin *Satranç Muhbirleri*'yle vakit geçirdi, Yugoslavya'dan gelen yeni bir kitap serisiydi, oyunları zihninden oynadı.

Telegram: @cinciva

Benny gecenin bir vakti döndü. Beth onun yatağa girmesiyle uyandı. Döndüğüne sevindiyse de onunla sevişmek içinden gelmedi. Şansına oğlan da ilgi göstermedi. Nasıl geçtiğini sordu. "Altı yüze yakın kazandım," dedi Benny hoşnut bir edayla. Beth öbür tarafına dönüp uyudu.

Sabah seviştiler ve Beth hiç keyif almadı. Poker yüzünden ona hâlâ kızgındı, pokere gittiği için değil de bunu tam da sevgili oldukları bir zamana denk getirdiği için. İşleri bitince Benny yatakta oturup onu biraz manalı süzdü. "Bana kızgın falan mısın sen?"

"Evet."

"Poker yüzünden mi?"

"Bana hiç bahsetmediğin için."

Oğlan anlayışla kafa salladı. "Üzgünüm. Mesafemi koruyorum."

Oğlanın bunu söylemesi Beth'in içine su serpti. "Galiba ben de," dedi.

"Farkındayım."

Kahvaltıdan sonra Beth bir el oynamayı önerdi, o da hevesle razı geldi. Sayaçları yarımşar saate ayarlayıp oyunu kısa tuttular. Beth Sicilya Levenfish devam yoluyla onu ustaca yendi, tehditleri kolaylıkla savuşturdu ve merhametsizce şaha hiç nefes aldırmadı. Oyun bitince Benny öne eğik kafasını sallayıp "O altı yüze ihtiyacım vardı," dedi.

"Olabilir," dedi Beth, "ama zamanlaman kötüydü."

"Burnundan kıl aldırmaz mısın hiç?"

"Bir el daha oynayalım ister misin?"

Benny omuz silkip sırtım döndü. "Hevesini Borgov'a sakla." Ama Beth onun kazanma ihtimali olmadığı için oynamaya yanaşmadığını anladı. Böylece hepten keyiflendi.

Sevgili hayatım sürdürdüler ama kitaplardaki karşılaşmalar haricinde artık oynamaz oldular. Birkaç gün sonra Benny tekrar poker oynamaya gitti ve iki yüz dolar kazanarak döndü. O gün yatakta, para komodinin üzerinde, birlikteliklerinin en güzel anlarını yaşadılar. Beth ona düşkündü ama hepsi bundan ibaretti. Nitekim

Telegram: @cinciva

Paris'ten önceki son hafta Benny'den öğreneceği hiçbir şey kalmadığını düşünmeye başladı.

Telegram: @cinciva

ON İKİ

Bayan Wheatley seyahatlerinde Beth'in evlatlık belgelerini ve hüviyetini hep yanında taşırdı. Beth de bu alışkanlığı sürdürüyordu, gerçi şimdiye dek hiçbirine gerek kalmamıştı. Belgeleri New York'taki ilk haftalarında Benny'nin götürdüğü Rockefeller Center'da pasaport çıkarırken kullandı. Meksika sadece turist kartı istemiş, onu da Bayan Wheatley halletmişti. Gergin bir fotoğrafının yer aldığı yeşil kapaklı kitapçık iki hafta sonra geldi. Katılmadaki kararsızlığına rağmen Paris daveti kabul formunu Ohio'ya gitmek üzere Kentucky'den ayrılmadan birkaç gün önce yollamıştı.

Zamanı gelince Benny onu arabasıyla Kennedy Havaalanına götürüp Air France terminaline bıraktı. "Olanaksız değil," dedi Benny. "Onu yenebilirsin."

"Göreceğiz," dedi. "Yardımına teşekkürler." Valizini arabadan almış, şoför tarafında durmuştu. Park yeri olmadığı için oğlan arabayı bırakıp da onu uğurlayamazdı.

"Haftaya görüşürüz," dedi Benny.

Beth bir an açık cama eğilip onu öpmek istediyse de kendisini tuttu. "Görüşürüz." Valizini alıp terminale girdi.

Adamı sırf karşıdan görünce bile kapılacağını bildiği iç karartıcı husumet duygusuna hazırlıklıydı, gene de boş bulunup telaşla iç çekmesini önlemedi bu. Adamın sırtı ona dönüktü, muhabirlerle konuşuyordu. Gerilen Beth gözlerini kaçırdı, tıpkı Meksika'daki hayvanat bahçesinde ilk kez karşılaştıklarında yaptığı gibi. Alt tarafı siyah takım elbiseli adamın biri, satranç oynayan diğer Ruslar gibi, dedi içinden. Erkek muhabirlerden biri fotoğrafım çekerken diğeri adamla söyleşiyordu. Beth'in üçünü seyrettikçe gerginliği azaldı. Onu yenebilirdi. Arkasını döndü ve kayıt masasına gitti. Müsabakalar yirmi dakika içinde başlayacaktı.

Telegram: @cinciva

Katıldığı en ufak çaplı turnuvaydı bu. *École Militaire*[18] yakınındaki zarif bir tarihi binada düzenleniyordu. Altı oyuncu ve beş turdan oluşuyordu, beş gün boyunca birer tur. Eğer Beth veya Borgov ilk turda elenirse birbirleriyle oynamazlardı, üstelik rekabet çetindi. Çetin olmasına çetindi ama ne kendisinin ne de adamın herhangi bir oyuncuya yenileceğine ihtimal veriyordu. Turnuva salonunun kapısından içeri emin adımlarla girdi, gerek bu sabah gerekse müteakip günlerde oynayacağı karşılaşmalar onu hiç kaygılandırmıyordu. Borgov'la son turlardan önce oynamayacaktı. On dakika zarfında Hollandalı bir büyükustayla karşılaşacak ve siyahlarla oynayacaktı ama vesveseye kapıldığı yoktu.

Fransa satrancıyla ünlü değildi ama oynadıkları salon güzeldi. Mavi renkli yüksek tavanından iki tane kristal avize sarkıyordu. Zemindeki mavi çiçekli hah da sağlam ve gösterişliydi. Vernikli ceviz ağacından üç tane masa vardı ve her birindeki satranç takımının yanına küçük bir vazo içinde birer pembe karanfil konulmuştu. Antika sandalyeler yer ve tavanla uyumlu mavi kadife döşemeliydi. Pahalı bir restoranı andırıyordu. Smokinli turnuva direktörleri iyi eğitimli garsonlar gibiydi. Her şeyiyle sakin ve sorunsuz bir ortamdı. New York'tan gece uçağıyla geldiği için henüz Paris'in hiçbir yerini görmüş sayılmazdı ama burada kendini rahat hissediyordu. Uçakta iyi uyumuş, hatta otelde tekrar uyumuştu. Tam beş hafta öncesinden idmanlıydı. Ömründe hiç bu kadar hazırlıklı hissetmemişti.

Hollandalı Réti Açılışı'nı oynadı, o da Benny'yle bunu oynadığı zamanki gibi karşılık verip dokuzuncu hamlede eşitliği sağladı. Adamın rok yapmasına fırsat vermeden atağa geçti, önce bir fili feda eti, sonra da rakibini bir atı gözden çıkarmaya ve iki piyonla şahı savunmaya zorladı. On altıncı hamlede satranç tahtasının her yerini tehditkâr kombinasyonlarla donatmış, herhangi biriyle henüz içe dalma imkânı hiç bulamamıştı ama tehdit yaratması yeterliydi. Adam teslim olmamak için dirense de azar azar fire verdi, en sonunda da telafisi mümkün olmayacak şekilde köşeye sıkıştı ve pes etti. Beth öğlen itibarıyla Rue de Rivoli'de neşeyle yürüyüp güneşli havanın keyfini sürdü. Mağaza vitrinlerindeki bluzlara ayakkabılara

Telegram: @cinciva

baktı, hiçbir şey satın almasa da zevkliydi. Paris biraz New York'u andırıyordu ama daha uygardı. Caddeler temiz, vitrin camları pırıl pırıldı. Kaldırıma masa sandalye atmış sahici kafeler vardı, insanların keyifle oturup Fransızca sohbetler ettikleri. Beth satranca o kadar gömülmüştü ki bir gerçeği daha yeni idrak ediyordu: Sahiden Paris'teydi. Paris'ti burası, yürüdüğü şu bulvar; karşıdan gelen şu şık giyimli hanımlar Fransız kadınlarıydı, *Parisiennes*, kendisi de henüz on sekizinde, Birleşik Devletler satranç şampiyonuydu. Bir an sevinçten içi içine sığmaz oldu, yürüyüşü yavaşladı. Kafa kafaya vermiş laflayan iki adam geçti yanından. Birinin lafına kulak misafiri oldu, *"...avec deuxparties seulement."* Fransız erkekleri. Üstelik ne dediklerini anlamıştı. Yürümeyi bırakıp bir an olduğu yerde durdu; bulvardaki hoş gri binaları, güneş vuran ağaçları, bu insani şehrin değişik kokularını iyice içine sindirdi. Günün birinde burada bir daire tutabilirdi, Raspail Bulvarı'nda veya Rue des Capucines'de. Yirmili yaşlara geldiğinde belki Dünya Şampiyonu olur, dilediği yerde yaşayabilirdi. Paris'te bir *pied à terre*[19] ayarlar, konserlere, temsillere gider ve öğle yemeğini her gün başka bir kafede yiyebilirdi. Şu yanından geçen, kendilerinden pek emin, başları dik, saçları pek muntazam ve bakımlı kadınlar gibi iki dirhem bir çekirdek giyinebilirdi. Hiçbirinde olmayan bir yeteneğe sahipti ve bu sayede herkesin kıskanacağı bir hayata kavuşabilirdi. Benny önce burada, gelecek yaz da Moskova'da oynaması yönünde ısrar etmekte haklıydı. Beth'i Kentucky'deki evine bağlayacak hiçbir şey yoktu. Önündeki olasılıklar sonsuzdu.

Bulvarları saatlerce dolaştı, durup da hiçbir şey satın almadı; sırf insanları, binaları, dükkânları, restoranları, ağaçları ve çiçekleri seyretti. Rue de la Paix'yi karşıdan karşıya geçerken kazara ihtiyar bir hanıma toslayınca gayriihtiyari *"Excusez-moi, madame,"* deyiverdi doğduğundan beri Fransızca konuşuyormuş gibi.

Turnuva binasında saat dört buçukta bir resepsiyon verilecekti. Geri dönerken yolu şaşırıp on dakika gecikti, vardığında nefes nefeseydi. Oyun masaları salonun bir tarafına itilmiş, duvar diplerine sandalyeler sıralanmıştı. Kapıya yakın bir yere oturtuldu ve bir fincan filtre kahve ikram edildi. Servis arabasıyla dolaştırılan

Telegram: @cinciva

atıştırmalıklar arasında ömründe gördüğü en güzel hamur işleri vardı. Bir an hüzünlendi, bunları görmek Alma Wheatley'ye nasip olmamıştı. Tam ikramlıklardan bir tane napolyon alıyordu ki bir kahkaha üzerine dönüp o tarafa baktı. Elinde kahve fincanıyla Vasily Borgov'du. insanlar ilgiyle etrafını kuşatmış, keyiften pay alma gayretindeydi. Neşelenmek adamın haşin simasını tümden meymenetsiz kılmıştı. Beth buz kestiğini hissetti.

Akşamleyin oteline yayan döndü ve Borgov'un bir düzine oyununu suratı on karış oynadı -Benny'yle ayrıntılı irdeledikleri ve zaten bildiği oyunları-, on birde de yattı. Hiç hap almadı ve güzel uyudu. Borgov son on bir yıldır Uluslararası Büyükusta, beş yıldır da Dünya Şampiyonuydu ama Beth bu kez karşısında ezilmeyecekti. Her ne olursa olsun karşısında küçük düşmeyecekti. One çıkan tek bir avantajı vardı. Adam yapacakları karşılaşmaya Beth kadar hazırlıklı değildi.

Kazanmaya devam etti. Ertesi gün bir Fransızı, ondan sonraki gün de bir İngilizi yendi. Borgov da karşılaşmalarından galibiyetle ayrılıyordu. Beth sondan bir önceki gün başka bir Hollandalıyla -öncekinden daha yaşlı ve çok daha deneyimli birisiyle- oynarken bir de baktı ki masası Borgov'la yan yana. Adamı o kadar yakınında görünce bir an dikkati dağıldıysa da çabuk toparlandı. Hollandalı güçlü bir oyuncuydu, o yüzden Beth oyuna yoğunlaştı. Yaklaşık dört saat sonra rakibini çekilmek zorunda bırakarak karşılaşmayı tamamlayıp da yan masaya baktığında oradaki taşların yerinde yeller estiğini gördü. Borgov gitmişti.

Çıkışta danışmaya uğrayıp sabahleyin kiminle oynayacağını sordu. Direktör önündeki kâğıdarı karıştırıp cılız gülümsedi. "Büyükusta Borgov'la, matmazel."

Beklediği olmuştu, gene de adamdan duyunca nefesi kesildi.

O gece üç tane yatıştırıcı alıp erkenden yattı, gevşeyip de uyuyabileceğinden kuşkuluydu. Ama güzel uyudu ve sekizde zinde kalktı; özgüveni tam, cin gibi, hazırdı.

İçeri girip de adamı masada oturur bulunca gözüne o kadar da yaman görünmedi. Her zamanki siyah takım elbisesini giymiş, gür

Telegram: @cinciva

siyah saçını alnına düşmesin diye düzgünce geri taramıştı. Yüz ifadesi hep olduğu üzere kayıtsızdı ama tehditkâr bir hali yoktu. Nazikçe kalktı ve tokalaşmak üzere elini uzattı ama gülümsemedi. Beth beyazlarla oynayacaktı. Yerlerine oturduklarında saati adam başlattı.

Beth ne yapacağına çoktan karar vermişti. Benny'nin öğüdüne rağmen piyonu e4'e oynayıp Sicilya'dan medet umacaktı. Borgov'un yayımlanmış tüm Sicilya açılışlarının üzerinden geçmişti. Nitekim öyle de yaptı, piyonu alıp dördüncü yataya koydu, adam da vezir kanadındaki filinin önünü açınca Beth'in içine hoş bir ürperti yayıldı. Onun hakkından gelmeye hazırdı. Atını f3'e oynadı, Borgov da atını c6'ya çıkardı ve altıncı hamlede Boleslavski'ye geçtiler. Borgov'un sekiz karşılaşmada oynadığı bu varyantı Beth hamlesi hamlesine biliyordu. O sekiz karşılaşmanın her birini Benny'yle kılı kırk yararcasına analiz etmişlerdi. Adam devam yoluna altıncı hamlede piyonunu e5'e iterek başladı. Beth hamlesinin doğru olduğunun bilinciyle atını oynadıktan sonra adama göz attı. Borgov bir yanağını yumruğuna yaslamış, taşlara herhangi bir satranç oyuncusu gibi dikkatle bakıyordu. Borgov güçlüydü, temkinli ve kurnaz, ama oyun sihirbazı falan değildi. Kafasını önünden kaldırmadan filini e7'ye oynadı. Beth rok yaptı. O da rok yaptı. Beth başka iki satranç karşılaşmasının daha sessiz sedasız sürdüğü, güzel döşenmiş aydırdık salona göz gezdirdi.

On beşinci hamle itibarıyla her iki kanatta beliren kombinasyonları görmeye başladı, yirmincideyse kendi zihin berraklığından ürktü. Aldı güzel çalışıyor, hamle kombinasyonları arasında izleğini rahatlıkla belirliyordu. Vezir kanadındaki fil çaprazından baskı kurmaya başladı, çifte tehdide doğru gidiyordu. Bunun üzerine adam yan çizdi, Beth de merkezdeki piyonlarını takviyeye yöneldi. Pozisyonu açıldıkça açılıyor, hücum imkânları artıyordu, gelgelelim Borgov zaman zaman kaçamaklı oynuyor gibiydi. Beth bunun olabileceğini tahmin ettiğinden canını sıkmadı. Güçlü, tehditkâr hamleler bulmakta bitmez tükenmez bir beceri sergiliyordu. Hiç bu kadar iyi oynamamıştı. Adamı konumundan ödün vermeye itecek bir dizi tehdide niyetliydi, akabinde tehditleri

Telegram: @cinciva

ikişer üçer artıracak ve kaçmasına fırsat vermeyecekti. Hücumları sayesinde adamın vezir kanadındaki filini şimdiden kilide almış, vezirini de kaleyi korumaya mahkûm bırakmıştı. Kendi taşları her hamlede biraz daha rahatlıyordu. Bulduğu tehditlerin sonu yoktu sanki.

Tekrar etrafına göz gezdirdi. Diğer karşılaşmalar bitmişti. Bu bir sürprizdi. Kol saatine baktı. Biri geçiyordu. Uç saattir oynuyorlardı. Dikkatini tekrar taşlara yöneltti, birkaç dakika inceledi ve vezirini merkeze sürdü. Biraz daha baskı kurmanın zamanı gelmişti. Borgov'a göz attı.

Adam her zamanki gibi, tınmamıştı. Beth'le göz teması kurmayıp gözünü tahtadan ayırmadan beyaz vezir hamlesini inceliyordu. Derken belli belirsiz omuz silkti ve vezire kalesiyle saldırdı. Beth bunu tahmin etmişti ve vereceği karşılık hazırdı. Bir atı araya soktu, böylece hem kaleyi almakla tehdit etmiş hem de akabinde şah çekeceğini ima etmişti. Şimdi adam mecburen şahını oynayacak, o da vezirini çaprazdan kale dikeyine sürecekti. Oradan itibaren gidebileceği bir düzine tehditkâr devam yolu görüyordu, hali hazırda yaptıklarından daha evgin tehditler.

Borgov derhal hamle yaptı, üstelik şahını kıpırdatmadı. Yalnızca bir kale piyonunu itti. Beth adamın neyi amaçladığını anlayana kadar bu hamleyi beş dakika incelemek zorunda kaldı. Şah çekecek olursa adam kaleyi alır, sonra da filini az önce oynadığı piyonun önüne çekerdi, o zaman Beth de vezirini oynamak zorunda kalırdı. Nefesini tuttu, telaşlanmıştı. Arka saftaki kalesi düşecekti, onunla beraber iki piyon da cabası. Felaketle sonuçlanırdı. Vezirini kaçabileceği bir yere çekmek zorundaydı. Dişlerini gıcırdattı ve o hamleyi oynadı.

Borgov filini her halükârda çıkarıp bir piyonun siperine aldı. Beth bunun kendisi için ne anlama geldiğini ancak bir süre bakakaldıktan sonra kavradı. O fili yerinden oynatmak için yapacağı her hamle kendisine bir şekilde pahalıya patlayacaktı. Öylece bırakmaksa adamın konumunu her şekilde güçlendirirdi. Adamın suratına baktı. Hafif bir gülümsemeyle Beth'i süzüyordu şimdi. Beth gözlerini hemen kaçırıp önüne baktı.

Telegram: @cinciva

Kendi fillerinden biriyle misillemeye yeltendiyse de adam bir piyon hamlesiyle çaprazı tıkayarak bu girişimi etkisiz hale getirdi. Beth güzel oyun çıkarmıştı, hâlâ da güzel oynuyordu ama adam daha iyiydi. Beth oyuna iyice yüklenmek zorundaydı.

Oyuna iyice yüklendi ve mükemmel hamleler buldu, en az öncekiler kadar iyi, lâkin yeterli değildi. Otuz beşinci hamlede damağı kurumuştu. Önüne baktığında kendi konumunu darmadağınık, Borgov unsa güçlendiğini görüyordu. İnanılmazdı. Gelmiş geçmiş en iyi oyununu sergiliyordu ama adama yeniliyordu.

Otuz sekizinci hamlede adam kalesini bir çırpıda ta ikinci yataya iterek ilk şah tehdidine gitti. Beth bunun nasıl savuşturulacağını açık seçik görebiliyordu ama ardında başka başka tehditler yatıyordu. Ya mat olacak ya vezirini kaybedecek ya da rakibine ikinci bir vezir kazandıracaktı. Bir fena oldu. Bir an geldi sırf taşlara bakmak bile onu sersemletti, kendi güçsüzlüğünün somut tezahürüydü karşısındaki.

Şahını devirmedi. Ayağa kalkıp adamın ifadesiz suratına baktı ve, "Çekiliyorum," dedi. Borgov başıyla onayladı. Beth arkasını dönüp salondan çıktı, kendini gerçekten hasta hissediyordu.

New York'a uçakla dönüş kapana kısılmak gibiydi. Pencere kenarı koltuğunda oyunun anısından bir türlü kaçamıyor, zihninde tekrar tekrar oynamadan duramıyordu. Hostesin birkaç kez ikram ettiği içkiyi güç bela geri çevirmişti. Halbuki canı çok fena içki istiyordu, bu da korkunçtu. Yatıştırıcı almıştı ama midesindeki düğümün çözüleceği yoktu. Hiç hata yapmamıştı. Olağanüstü iyi oynamıştı. Oysa neticesinde karman çorman bir duruma düşmüş, Borgov da zahmetsizce icabına bakmıştı.

Benny'yle görüşmek istemiyordu. Güya dönüşte onu arayıp havaalanından kendisini aldırtacaktı ama oğlanın dairesine geri dönmek içinden gelmiyordu. Lexington'daki evinden ayrılalı sekiz hafta olmuştu. Oraya dönüp bir süre yaralarını sarmakla meşgul olacaktı. Paris'ten kazandığı üçüncülük ikramiyesi şaşırtacak denli iyiydi. Bütçesi Lexington'a uğramaya uygundu. Hem avukatında imzalanmayı bekleyen evraklar vardı. Bir hafta kalır, sonra

.

Telegram: @cinciva

Benny'yle çalışmaya dönerdi. Iyi de, ondan öğreneceği ne kalmıştı ki? Paris'e hazırlanarak harcadığı onca emek hatırına gelince tekrar fena oldu. Bir gayret toparlandı. Asıl mesele Moskova'ya hazırlanmaktı. Hâlâ zaman vardı.

Benny'yi Kennedy Havaalanından arayıp final maçını kaybettiğini, Borgov'un üstün çıktığını anlattı. Benny anlayışlı ama biraz soğuktu. Beth ona bir süreliğine Kentucky'de olacağını söyleyince oğlan kızdı.

"Pes etme," dedi. "Tek bir karşılaşmayı kaybetmek hiçbir şeyi ispadamaz."

"Pes ettiğim yok," dedi Beth.

Onu bekleyen mektup yığını arasında, evin devir işlemleriyle ilgilenen avukat Michael Chennault'dan gelmiş birkaç zarf da vardı. Anlaşılan bir sorun çıkmış, tapuda ihtilaf mı ne doğmuştu. Allston Wheadey zorluk yaratıyordu. Diğer zarfları açmadan telefona sarıldı ve Chennault'nun ofisini aradı.

Hattı bağlanır bağlanmaz adamdan işittiği ilk laf, "Dün sana üç kez ulaşmaya çalıştım. Neredeydin?" oldu.

"Paris'teydim," dedi Beth, "satranç oynuyordum."

"Aman ne hoş." Adam duraksadı. "Sorun Wheadey. imzaya yanaşmıyor."

"Neyi?"

"Devir beyanını," dedi Chennault. "Buraya gelebilir misin? Bir hal çaresine bakalım."

"Bana neden gerek duyduğunuzu anlamadım," dedi Beth. "Avukat sizsiniz. Kendisi ne gerekiyorsa imzalarım demişti."

"Fikrini değiştirmiş. Belki sen ikna edersin."

"Kendisi *orada* mı?"

"Ofisimde değil. Ama şehre gelmiş. Bence onunla yüz yüze konuşup meşru kızı olduğunu falan kendisine anımsatırsan..."

"Niçin imzalamıyor?"

"Para meselesi," dedi avukat. "Evi satmak istiyor."

"İkiniz yarın buraya gelebilir misiniz?"

Telegram: @cinciva

"Ayarlamaya çalışırım," dedi avukat.

Telefonu kapattıktan sonra oturma odasına göz gezdirdi. Ev hâlâ Wheatley mülküydü. Tam bir şoktu bu. Onunla görüştüğü bile yoktu ama burası hâlâ *adamın* mülküydü. Evi adama bırakmak istemiyordu.

Sıcak bir temmuz günü olmasına rağmen Allston Wheatley kırçıllı koyu gri yün kumaştan bir takım elbise giymişti. Kanepeye pantolon paçalarını yukarı çekerek oturunca vişneçürüğü çorapları ve zayıf, bembeyaz incikleri göründü. O evde on altı yıl yaşamıştı ama evle hiç alakası yoktu. İçeri bir yabancı gibi girmiş, öfke ile mahcubiyet karışımı bir ifadeyle, pantolon paçalarını üç santim yukarı çekip tek laf etmeden kanepenin ucuna ilişmişti.

Adamdaki bir şey Beth'i iğrendirdi. Onu ilk gördüğü zamandan bu yana sanki hiç değişmemiş, yanında Bayan Wheatley'yle beraber Bayan Deardorff'un makamında karşılaştıkları zaman nasıl görünüyorsa aynı öyleydi.

"Bay Wheatley'nin bir teklifi var, Beth," diyordu avukat. Beth dargın gibi hafif yan oturan Wheatley'nin suratına baktı. "Burada kalabilirsin," dedi avukat, "ama kendine bir yer ayarlayana kadar."*Bunu ona niçin Wheatley söylemiyordu?*

Wheatley'nin mahcup hali karşısında her nedense Beth de mahcubiyet duyuyordu, sanki mahcup olmak ona düşermiş gibi. "Borçları ödeyince ev bende kalacak sanıyordum," dedi.

"Bay Wheadey yanlış anlaşıldığını söyledi."

Kendi avukatı niçin onun namına konuşuyordu? Bu adam kendi avukatım tutamaz mıydı, Tamı aşkına? Tekrar ona bakınca adamın bir sigara yaktığını gördü, suratında acılı bir ifade, hâlâ hafif yana dönük oturuyordu, "iddiasına göre sen kendine kalacak bir yer bulana kadar evde kalmana izin vermiş."

"Bu doğru değil," dedi Beth. "Ev *sende* kalabilir demişti..." Birden kafasına bir şey dank edince Wheatley ye döndü. "Ben senin *kızınım" defa*. "Beni evlat edindin. Niçin benimle konuşmuyorsun?"

Adam ona ürkmüş bir tavşan gibi baktı. "Alma," dedi, "çocuk sahibi olmak isteyen Almaydı..."

Telegram: @cinciva

"Belgeleri sen imzaladın," dedi Beth. "Sorumluluğu üstlendin. Şimdi yüzüme bile bakamıyor musun?"

Allston Wheatley kalkıp odanın öbür ucundaki pencereye gitti. Geri döndüğünde bir şekilde toparlanmıştı ama öfkesi burnundaydı. "Seni Alma evlat edinmek istedi. Ben değil. Alma çenesini kapasın diye imzaladığım birkaç lanet evrak yüzünden her şeyimi sahiplenemezsin." Pencereye döndü. "Evlat edindik de ne oldu."

"Evlat edinen sensin," dedi Beth. "Ben istemiş değilim." Kursağı düğümlenir gibi oldu. "Kanunen babamsın."

Adam dönüp de bakınca nevri dönmüş suratı Beth'i irkiltti. "Bu eve para yatıran benim, çokbilmiş bir yetime kaptıracak değilim."

"Ben yetim değilim," dedi Beth. "Senin kızınım."

"Benim kitabıma göre değilsin. Tanrı'nın belası avukatının ne bok dediği umurumda değil. Almanın arkamdan ne bok dediği de umurumda değil. O *karı* çenesini bir türlü kapatamazdı zaten."

Bir süre kimseden gık çıkmadı. En sonunda Chennault usulca sordu, "Beth'den talebiniz nedir, Bay Wheatley?"

"Evi boşaltsın. Satacağım."

Beth onu biraz süzdükten sonra yanıt verdi. "Öyleyse bana sat," dedi.

"Sen neden bahsediyorsun?" dedi Wheatley.

"Evi ben satın alacağım. Hissen neyse öderim."

"Hissem artık değerlendi."

"Ne kadar değerlendi?"

"Yedi binden aşağısı kurtarmaz."

Beth adamın hissesinin beş binden az ettiğini biliyordu. "Pekâlâ," dedi.

"O kadar paran var mı ki?"

"Var," dedi. "Ama annemin cenaze masraflarını düşerim. Faturaları gösteririm."

Allston Wheatley işkencesi son bulmuş gibi iç çekti. "Pekâlâ," dedi. "Belgeleri ikiniz hazırlayın. Ben otele dönüyorum." Kapıya yöneldi. "Burası çok sıcak"

"Ceketini çıkarsan da olurdu," dedi Beth.

Telegram: @cinciva

Bankada iki bini kalmıştı. Parasının bu kadar azalması hoşuna gitmiyordu ama dert değildi. Postayla iki ayrı sağlam turnuvanın davetiyeleri gelmişti, ikramiyeleri iyiydi. Birininki bin beş yüz, diğerininki iki bindi. Rusya'dan da kalın bir zarf gelmişti, temmuzda Moskova'da ağırlanacaktı.

İmzalı belgelerin bir kopyasıyla eve dönünce elini eşyalarda gezdirerek oturma odasını birkaç kez turladı. Wheatley mobilyalar konusunda bir şey dememişti ama eşyalar Beth'indi. Avukata danışmıştı. Wheatley teşrif bile etmemiş, Chennault da belgeleri adama imzalatmak için Hotel Phoenix'e götürmüş, bu esnada Beth ofiste bekleyip *National Geographic* okumuştu. Ev artık onundu ya, farklı bir his veriyordu. Birkaç parça yeni eşya alacaktı; güzel, alçak bir kanepe ile iki tane küçük, modern tekli koltuk. Gözünde canlandırabiliyordu, uçuk mavi keten döşemeli, lacivert fitilli. Bayan Wheatley'nin mavisinden değil, kendininkinden. Beth mavisi. Oturma odasını biraz ferahlatmak, daha iç açıcı hale getirmekti niyeti. Bayan Wheatley'nin meskene sinmiş yarı gerçek varlığını silmek istiyordu. Yere cart renkli bir halı serecek, camları sildirecekti. Bir müzik seti ve birkaç plak alacaktı, üst kattaki yatağa da yeni nevresim ve yastık kılıfları. Purcell'den. Bayan Wheatley iyi bir anneydi, ona kalsa ölüp de bir başına bırakmazdı kızım.

Beth iyi uyudu ama kızgın kalktı. Kadife bornozu üzerine geçirip ayağında şıpıdık terliklerle -Bayan Wheatley'nin terlikleri- aşağı indi. Allston Wheatley'ye yedi bin dolar ödemeyi bir türlü hazmedememişti. Parası kıymetliydi. Bayan Wheatley'yle beraber turnuva turnuva dolaşıp para biriktirmekten, birikimlerinin faizde katlanarak artmasından büyük zevk almışlardı. Mevduat hesabına ne kadar faiz geldiğini görmek için Beth'in banka ekstrelerini daima beraber açmışlardı. Bu evde Bayan Wheatley'nin ölümünden sonra da yaşayabileceğini, para tırtıklamadan ya da iş bulma, üniversiteye girme ya da ikramiye kazandıracak turnuvalar arama gereği duymadan, dilediği zaman sinemaya gidebileceğini, süpermarket alışverişi yapabileceğini bilmek onu avutuyordu.

New York'tan dönerken Benny'nin satranç kitapçıklarından üçünü yanında getirmişti. Yumurtaları haşlanırken satranç takımını

Telegram: @cinciva

mutfak masasına kurdu ve Moskova Davetli Turnuvası'ndaki en son karşılaşmaları içeren kitapçığı çıkardı. Rus kitapçıkları kaliteli kâğıda, okunaklı basılmıştı. Üniversitedeki gece kurslarında aldığı Rusçada tam ustalaşmış değildi ama isimleri ve notasyonu rahatlıkla okuyabiliyordu. Gene de Kiril alfabesi asap bozucuydu. Sovyet hükümetinin satranca dünyanın parasını ayırıp da yayınlarda bildik alfabe kullanmamasına kızdı. Yumurtalar pişince hepsini soyup tereyağlı bir tasa koydu ve bir Petrosian - Tal karşılaşmasını oynamaya koyuldu. Grünfeld Savunması. Yarı-Slav Varyantı. Şah kanadındaki siyah atın d7'ye oynadığı sekizinci hamleye kadar sürdürdü, sonra da sıkıldı. Taşları analize yer bırakmayacak kadar hızlı oynuyor, Benny'nin yanındayken onun zoruyla yaptığının aksine durup da her hamleyi incelemiyordu. Yumurtasının son kaşığını da yiyip arka bahçeye çıktı.

Sıcak bir sabahtı. Avludaki çimenler uzamış, cılız gül fidanlarına kadar uzanan dar tuğla patikayı neredeyse örtmüştü. İçeri girip beyaz kaleyi d1'e oynadı, sonra gözü daldı. Satranç çalışası yoktu. Göz korkutucuydu. Moskova'da rezil olmaması için çalışması gereken varyant miktarı muazzamdı. Korkusunu bastırdı ve duş almak üzere yukarı çıktı. Kurulanırken saçını kısalttırmak geldi aklına ve bu fikir içini bir nebze ferahlattı. Bugünlük bir meşgale bulmuştu. Sonrasında Purcelle uğrayıp oturma odasına kanepe bakabilirdi. Ne var ki para kazanmadan alışveriş yapmak akıllıca olmazdı. Hem çimenleri nasıl biçtirecekti? O işi Bayan Wheatley için yapan bir oğlan vardı ama onun ne telefon numarasını biliyordu ne de adresini.

Evi temizlemesi de lazımdı. Her yer örümcek ağı, çarşaflar ve yastıklar kir içindeydi. Yenileriyle değiştirebilirdi. Birkaç parça giysisini de yenileyebilirdi. Harry Beltik tıraş bıçağını banyoda bırakmıştı, postayla geri mi yollasaydı? Süt ekşimiş, tereyağ bayatlamıştı. Buzdolabı buz bağlamış, donmuş bayat tavuklar dolabın sırtına yapışmıştı. Yatak odası kilimi leş gibiydi. Camlarda parmak izleri vardı, pervazlarsa tozdan hışır hışırdı.

Beth şaşkınlığını elinden geldiğince bir kenara bırakıp kuaförü Roberta'dan saat ikiye randevu aldı. Birkaç haftalığına temizlikçi bir

Telegram: @cinciva

kadın nereden bulacağını da ona soracaktı. Morris Kitabevi'ne gidip birkaç satranç kitabı alacak, öğle yemeğini Toby'de yiyecekti.

Gelgelelim o gün Morris'te her zamanki tezgâhtar yoktu ve yerine bakan kadın satranç kitabı siparişlerinden hiç anlamıyordu. Beth bir katalog yardımıyla kadına Sicilya Savunması hakkında üç tane kitap siparişi vermeyi başardı. Ona büyükusta maçlarını içeren kitaplar ve *Satranç Muhbirleri* lazımdı. Ne var ki *Satranç Muhbirleri*nin hangi Yugoslav yayınevinden çıktığını bilmiyordu, yeni tezgâhtarın da bilgisi yoktu. Asap bozucuydu. En az Benny'ninki kadar iyi bir kitaplık gerekiyordu ona. Hatta daha da iyisi. Bunu düşününce, madem öyle kendimi hırpalamayı bırakıp New York'a geri döneyim de Benny'yle kaldığım yerden devam edeyim bari, dedi içinden öfkeyle. İyi de Benny ona artık ne öğretebilirdi ki? Herhangi bir Amerikalı ona ne öğretebilirdi ki? Boynuz kulağı çoktan geçmişti. Kendi ayakları üzerinde duruyordu. Amerikan satrancı ile Rus satrancı arasında kendisi köprü kurmak zorundaydı.

Toby'deki başgarson onu tanıdı ve önlerden güzel bir masaya oturttu. İştah açıcı olarak *asperges vinaigrette* istedi ve garsona ana yemeği bilahare söyleyeceğini belirtti. "Bir kokteyl ister miydiniz?" diye sordu garson kibarca. Beth sakin restorana göz gezdirdi, öğle yemeğindeki insanlara, akşam salonunun girişine çekilmiş kadife şeride ve onun hemen yanındaki masada duran tatlılara. "Bir Gibson," dedi. "Buzlu."

Neredeyse anında getirildi. Görüntüsü şahaneydi. Kadeh pırıl pırıl, tertemizdi, içindeki cin billur gibi, beyaz soğanlarsa birer inciydi. Tadına baktı. Üst dudağını sızlattı, yutunca da kursağını hafif yakarak damağında hoş bir tat bıraktı. Gergin midesine tesiri kayda değerdi; her bakımdan tatminkâr. Yavaş yudumlarla bitirdiğinde içindeki derin hiddet dinmeye yüz tutmuştu. Bir tane daha söyledi. En dipteki kuytu köşede birisi piyano çalıyordu. Beth saatine baktı. On ikiye çeyrek vardı. Yaşamak güzeldi.

Keyfini bozup da bir türlü ana yemeği söyleyemedi.Toby'den ikide ayrıldı, gözü kamaştı güneşten, David Manly'nin ana caddedeki şarap dükkânına kadar aheste adımlarla yürüdü.

Telegram: @cinciva

Ohio'dan kalan seyahat çeklerinin ikisiyle bir kasa Paul Masson burgonya, dört şişe Gordons cin, bir şişe de Martini & Rossi vermut aldı ve Bay Manly'ye bir taksi çağırttırdı. Konuşurken dili dolanmıyor, yürürken sendelemiyordu. Altı dal kuşkonmaz yemiş, dört tane de Gibson içmişti. Alkolle yıllardır flört ediyordu. İlişkiyi tamamına erdirmenin zamanıydı.

Eve girdiğinde telefon çalıyordu ama yanıt vermedi. Şarap kasasını taşımaya şoför yardım etti, o da adama bir dolar bahşiş verdi. Adam gidince şişeleri tek tek çıkardı ve ekmek kızartıcının üzerindeki dolaba düzgünce yerleştirdi, Bayan Wheatley'nin eski spagetti ve kırmızı fasulye kutularının tam önüne. Sonra bir şişe cin açtı, vermutun döner kapağını da gevşetti. Daha önce hiç kokteyl yapmamıştı. Cini büyük bir su bardağına döktü, üzerine azıcık vermut ekledi ve Bayan Wheatley'nin kaşıklarından biriyle karıştırdı, içkiyi özenle oturma odasına götürdü, yerine kuruldu ve koca bir yudum aldı.

Sabahları felaketti ama idare ediyordu. Üçüncü gün Kroger'a gitti ve üç düzine yumurta alıp hazır yemek stokladı. Ondan sonra her gün ilk kadehi içmeden önce iki tane yumurta yer oldu. Öğlene genellikle sızmış oluyordu. Kanepede veya bir koltukta uzuvları tutulmuş halde, ense kökü terden sırılsıklam uyanıyordu. Bazen, başı fırıl fırıl dönerken, ta midesinde sanki çenesi apse yapmış gibi zonklayan bir öfke duyuyordu, içkiden başka hiçbir şeyin dindiremediği bir diş ağrısı misali. Bazen bünyesi itiraz etse de zorla dayıyordu içkiyi, itiraza bakmıyordu, içkiyi yuvarladıktan sonra bekliyor, hisler azar azar yatışıyordu. Bir şeyin sesini kısmaya benziyordu.

Cumartesi sabahı mutfaktaki satranç takımının üzerine şarap döktü, pazartesi de kazara masaya tosladı ve taşların bazıları yere yuvarlandı. Öylece bıraktı, ancak perşembe günü yerden topladı hepsini. Aynı gün şu delikanlı çimenleri biçmeye geldi. Çim biçme makinesinin gürültüsü eşliğinde kanepeye yayılıp kasadaki son şişeyi içti. Oğlanın parasını ödemek üzere avluya çıktığında dışarısı çim kokuyordu. Gözü çim öbeklerine takıldı. Bahçe eski haline kıyasla bambaşka görünüyordu. İçeri girip el çantasını aldı ve bir

Telegram: @cinciva

taksi çağırdı. Yönetmelikler adrese teslim içki ve şarap siparişlerine izin vermiyordu. Bir kasa daha istiyorsa kendisi gidip almak zorundaydı. En akıllıcası iki kasa almaktı. Hem Almaden'i denemiş olurdu. Birisinden duymuştu, Almaden'in burgonyası Paul Masson'dan daha iyiydi. Deneyecekti. Belki birkaç şişe beyaz şarap da alırdı. Zaten yiyecek de alması lazımdı.

Öğle yemekleri konserveydi. Acı biber ekleyip bir kadeh burgonyayla yedin mi kırmızı fasulye gayet güzeldi. Almaden sahiden Paul Masson'dan daha iyiydi, dili daha az buruyordu. Ancak Gibson onu sopa yemişe döndürüyordu, o yüzden ona temkinli yaklaşıyor, ya sızmasına az kala ya da sabah ilk içki olarak içiyordu. Üçüncü hafta geceleri üst kattaki yatağına çıkarken Gibson'ı da yanında götürür oldu. Kadehi komodine koyup üzerini de bir *Satranç Muhabiriyle* kapatıyordu ki alkolü buharlaşmasın, sonra da gecenin kör bir vakti uyanıp içiyordu. Ama uyanmamışsa sabahleyin, aşağı inmeden önce.

Bazen çalan telefona sadece ayıksa ve dili dolanmıyorsa bakıyordu. Ahizeyi kaldırmadan önce ayıldık düzeyini anlamak için mudaka yüksek sesle bir tekerleme söylüyordu. "Kartal kalkar dal sarkar," diyordu mesela, baktı ki düzgün söylüyor, o zaman açıyordu telefonu. New York'tan arayıp *Tonight Show*'a davet eden bir kadın arıyordu. Geri çeviriyordu.

New York'tayken gelmiş dergi yığınlarının arasında kendi resminin yer aldığı bir *Newsweek* sayısı bulduğunda içki faslının üçüncü haftasındaydı. Derginin "Spor" bölümünde ona tam bir sayfa ayrılmıştı. Resimde Benny'yle oynarken görünüyordu. Fotoğrafın çekildiği ânı hatırlıyordu, oyunun açılışıydı. Taşların konumu fotoğraftaki panoda açıkça görünüyordu. Doğru anımsadığını oradan anladı, dördüncü hamlesini daha yeni yapmıştı. Benny düşünceli ve soğuk görünüyordu her zamanki gibi. Makalede ondan, Vera Menchik'ten bu yana rastlanan en yetenekli kadın diye bahsediliyordu. Yarı sarhoş okuyan Beth, kendisinin daha iyi bir oyuncu olduğuna değinilmesinden önce Menchik'e geniş yer ayrılmasına ve kadının Londra'daki 1944 bombardımanında ölümünden bahsedilmesine gıcık oldu. Hem kadın olmanın bununla

Telegram: @cinciva

ne alakası vardı? Amerika'daki herhangi bir erkek oyuncudan daha iyiydi. Söyleşiye gelen *Life* muhabirinin erkekler âleminde bir kadın olmakla ilgili soruları hatırına geldi. Canı cehenneme; o âlemle işi bittiğinde erkekler âlemi diye anamayacaklardı onu. Öğlen olmuştu. Makalenin gerisini okumadan önce tavaya konserve spagetti koyup ısıttı. Son paragraf en çarpıcı kısmıydı.

On sekizindeki Beth Harmon Amerikan satrancının kraliçesi olarak yer edinmişti. Morphy veya Capablanca'dan bu yana gelmiş geçmiş en yetenekli oyuncu sayılabilirdi. Yeteneklerinin sınırlarını, gencecik yaşta baş döndürücü zekâsıyla ne denli muazzam bir potansiyel taşıdığını hiç kimse tam kestiremiyordu. Bunu öğrenmek için, satranç dünyasında Amerika'nın geri kalmadığını cümle âleme ispatlamak için, ağır topların arasında boy göstermesi gerekiyordu. Sovyetler Birliği'ne gitmesi zaruriydi.

Beth dergiyi kapatıp bir kadeh Almaden Mountain Chablis koydu ve spagettisiyle beraber içti. Öğleden sonra üçtü, hava kavurucu sıcaktı. Şarap da suyunu çekiyordu. Mutfak dolabında sadece iki şişe kalmıştı.

Newsweek makalesini okuduğunun ertesi haftası, bir perşembe sabahı yataktan çıkamayacak kadar hasta uyandı. Doğrulmaya çalıştığında beceremedi. Kafası ve midesi zonkluyordu. Hâlâ kot pantolon ve tişörtleydi, üzerindeki giysiler onu boğuyormuş gibi hissetti. Gene de soyunamadı. Tişört gövdesine yapışmıştı, yakasından tutup üzerinden sıyıramayacak kadar bitkindi. Komodinde bir kadeh Gibson vardı. O yana yuvarlanmayı ve kadehi iki eliyle tutmayı becerdi, yarısına kadar içmemişti ki öğürmeye başladı. Bir an boğulur gibi olduysa da soluğu nihayetinde geri geldi, içkiyi bitirdi.

Dehşete düşmüştü. O fırın gibi odada yalnızdı ve bir ölüm korkusu sarmıştı içini. Midesi allak bullaktı, tüm organları acıyordu. Şarap ve cinle kendi kendini mi zehirlemişti? Tekrar doğrulup oturmaya yeltendi, cinin etkisiyle başardı da. Bir süre öylece oturup sakinleştikten sonra sendeleyerek banyoya gitti ve kustu. Arınmış kadar oldu. Soyunmayı başardı ama duşta kaymaktan ve eli ayağı

Telegram: @cinciva

zor tutan ihtiyar kadınlar gibi düşerek kalçasını kırmaktan korktuğu için küveti ılık suyla doldurup banyo yaptı. McAndrews'u, Bayan Wheatley'nin eski doktorunu aramalı, öğlen saatlerine bir randevu ayarlamalıydı. Tabii adamın muayenehanesine varabilirse. Bu ayıltıdan öteydi, hastaydı.

Ancak banyodan sonra aşağı inerken biraz toparlanmıştı, hatta zorlanmadan iki yumurta haşladı. Telefonu açıp da birini arama fikri artık ona uzak geliyordu. Kendisi ile dış dünya arasında bir bariyer vardı ve telefon o dünyayla bağlantısını sağlıyordu. Bariyeri aşması olanaksızdı. Elbet düzelirdi. Daha az içip yavaştan bırakacaktı. Belki bir içkiden sonra McAndrews'u arayası gelirdi. Kendine bir kadeh *chablis* koyup yudumlamaya başladı. Sihirli bir ilaç gibi şifa oldu ona.

Ertesi sabah kahvaltısını yaparken telefon çalınca hiç düşünmeden açtı. Hattın diğer ucunda Ed Spencer diye biri vardı. Adamın yerel turnuva direktörü olduğunu neden sonra hatırladı. "Yarın yapılacak," dedi adam.

"Yarın?"

"Turnuva. Acaba bir saat erken gelebilir misiniz diyorduk. Louisville gazetesi bir foto muhabir yolluyor, sanırız WLEX'ten de birisi gelecek. Dokuzda uğrayabilir misiniz?"

Yüreği sıkıştı. Adam Kentucky Eyalet Şampiyonluğundan bahsediyordu. Beth tümden unutmuştu. Unvanını koruması gerekiyordu. Yarın sabah Henry Clay Lisesi'ne gitmesi ve iki gün sürecek turnuvada şampiyonluğunu koruması gerekiyordu. Başı zonkluyor, kahve fincanını tutan eli titriyordu. "Bilemiyorum," dedi. "Bir saat içinde tekrar arar mısınız?"

"Elbette, Bayan Harmon."

"Sağ olun. Bir saat içinde durumumu bildiririm."

Dehşet içindeydi ve satranç oynamak istemiyordu. Evi Allston Wheatley'den aldığından beridir ne bir satranç kitabına bakmış ne de taşlara dokunmuştu. Satrancı düşünmek bile istemiyordu. Dün geceki şişe hâlâ mutfak tezgâhında duruyordu. Kadehini yarısına kadar doldurdu ama yudumladığında damağını sızlattı, kötü geldi

Telegram: @cinciva

tadı, içkiyi bitirmeden kadehi evyeye bıraktı ve buzdolabından portakal suyu çıkardı. Ayılıp turnuvaya katılmadığı takdirde yarın daha da sarhoş olacak ve iyice hastalanacaktı. Portakal suyunu bitirip üst kata çıktı. Onca zaman içtiği şaraplar aklına geldikçe midesi kalkıyordu. Mahvettiği iç organları isyandaydı. Sıcak bir duşa, temiz giysilere ihtiyacı vardı.

Hayatını heba ediyordu. Bu hayata Beltik ortak olmazdı, üstelik oğlandan iyisini hiçbir yerde bulamazdı. Kentucky satrançta hiçti. Banyoda çırılçıplak dikilip gözlerini kıstı ve bir satranç tahtası hayal ederek Sicilya Savunmasındaki Levenfish Varyantı'nı oynamaya koyuldu. İlk on iki hamleyi hatasız oynadı, gerçi bir yıl öncesine kıyasla taşları zihninde çok net canlandıramıyordu. Siyah'ın piyonunu g5'e oynayıp eşitliği sağladığı on sekizinci hamleden sonra duraksadı. Smyslov - Botvinnik, 1958. Geri kalanını oynamaya yeltendi ama başı ağrıyordu. Ara verip iki aspirin aldıktan sonra piyonların yerini şaşırdı. Halbuki ilk on sekiz hamleyi doğru oynamıştı. Bugün ayık kalmaya özen gösterip yarın devam edecekti. İki sene önce eyalet şampiyonluğunu ikinci kez kazandığı dönemde böyle zorlanmamıştı. Kentucky'de belki Harry de dahil kendisi dışında güçlü oyuncu sahiden yoktu. Goldmann ve Sizemore hiç sorun değildi.

Telefon tekrar çaldığında Ed Spencer'a dokuz otuzda geleceğini söyledi. Yarım saatte bol bol fotoğraf çekilebilirdi.

Zihninin bir köşesinde, belki Townes fotoğraf makinesiyle çıkagelir diye ümitlenmişti ama ondan eser yoktu. Louisvilleli muhabir de ortalıkta gözükmüyordu. *Herald-Leader*'ın foto muhabiri olarak gelen bir kadına Birinci Masanın başında poz verdi, yerel televizyon kanalından gelen bir adamla üç dakikalığına söyleşti ve turnuvanın başlamasına az kala müsaade isteyip bina etrafında bir yürüyüş yaptı. Önceki günü ağzına içki koymadan atlatmayı başarmış, üç tane yeşil hapın yardımıyla horul horul uyumuştu ama midesi berbattı. Hâlâ sabah saatleri olmasına rağmen güneş fazla yakıyordu. Bir turu yeni tamamlamıştı ama şimdiden ter içindeydi. Ayakları ağrıyordu. On sekiz yaşındaydı ama kırkındaymış gibi hissediyordu, içkiyi bırakması şarttı, ilk rakibi, derecesi 1800 olan

Telegram: @cinciva

Foster adında birisiydi. Beth siyahlarla oynayacaktı ama zorlanmazdı, hele ki rakibi piyonu e4'e oynayarak başlayıp da Sicilya'yı izlerse iyice kolaydı.

Foster, ilk turunda ABD Şampiyonuyla oynaması göz önüne alındığında yeterince sakin görünüyordu. Onun karşısında şah piyonuyla açılış yapmayacak kadar akıllıydı. Piyonunu c4'e oynadı, bunun üzerine Beth Vezir Gambiti'nden vazgeçip rakibini Flemenk Savunmasının az bilinen sularına itmeye karar verdi. Bu doğrultuda piyonu f5'e itti. Bir süre kitaba uygun hamlelerle devam ettiler, ta ki Beth, nasıl olduysa, Taş Duvar Dizilişi'ne toslayana dek. Hiç sevmediği bir pozisyondu bu, nasıl bu noktaya geldiğini bir süre kafa yorduktan sonra anlayınca kendi kendine kızmaya başladı. Yapılması gereken savunmayı kırmak ve Foster'ın ümüğüne basmaktı. O âna dek oğlanla vakit öldürmüştü ve şimdi bitirip kurtulmak istiyordu bundan. Hâlâ başı ağrıyor, iyi bir döner sandalyede oturmasına rağmen rahatsız hissediyordu. Salonda çok fazla seyirci vardı. Yirmili yaşlarda beyaz tenli bir sarışın olan Foster hamlelerini çıldırtıcı bir titizlikle kılı kırk yararak oynuyordu. On ikinci hamleden sonra Beth önündeki sıkışık pozisyona bakıp merkezdeki bir piyonu çabucak feda etti; oyunu açıp hücuma geçecekti. Bu sürüngenden en az 600 puan kazanırdı. Onu ezip geçecek, mükellef bir öğle yemeği yiyip kahvesini içecek ve öğleden sonra Goldmann veya Sizemore'a karşı hazır olacaktı.

Nedense piyon fedası aceleye gelmişti. Foster piyonu onun planladığının aksine atıyla aldıktan sonra Beth öyle bir durumla karşı karşıya kaldı ki ya savunmaya geçecekti ya da bir piyonundan daha olacaktı. Dudağını dişledi, uyuz olmuştu, delikanlıyı yıldıracak bir çare aradı. Ne var ki hiç bulamadı. Geberesice aklı çok yavaş çalışıyordu. Piyonu korumak için bir fili geri çekti.

Foster bu hamle üzerine kaşlarını kaldırdı ve kalesini vezir dikeyine sürdü, Beth'in piyonunu feda ederek açtığı dikeye. Beth şaşırdı. Gidişat hoşuna gitmedi. Baş ağrısı şiddetleniyordu. Masadan kalkıp direktöre gitti ve aspirin rica etti. Adam bir yerlerden temin etti. Beth bir bardak suyla üç tanesini yuttuktan sonra döndü Foster'ın yanına. İçine düştüğü durumdan nefret etti. Oğlanı yenerse

Telegram: @cinciva

kendisi için hiçbir anlam ifade etmeyecekti ama oğlana yenilirse rezil olacaktı. Yenilecek değildi. Benny Watts bile onu yenemiyorken, Lousvilleli mımıntı bir ihtisas öğrencisinin teki onu köşeye sıkıştıracak değildi. Elbet bir kombinasyon bulacak ve rakibini lime lime edecekti.

Gelgelelim bulunacak bir kombinasyon yoktu. Hamleden hamleye peyderpey değişen pozisyona bakıp duruyor, bir türlü açık bulamıyordu. Foster iyi oynuyordu -belli ki derecesinin de üstünde- ama o kadar usta değildi. Küçük salonu dolduran seyircilerin bakışları altında Beth savunmaya daha çok yöneldikçe, hamlelerine egemen olmaya başlamış telaşını suratına da yansıtmamaya uğraşıyordu. *Zekâsına* ne olmuştu böyle? Tam bir gün iki gecedir içki içtiği yoktu. Nerede *terslik* vardı? Dehşetten karnına ağrılar giriyordu. Ya yeteneğine bir şekilde zarar vermişse...

Derken, yirmi üçüncü hamleye gelindiğinde Foster merkez karelerde bir dizi taşı art arda almaya başladı. Bir türlü engel olamayan Beth taşlarının birer birer zayi olmasına, konumunun gitgide daha kötüleşmesine içi burkularak seyirci kaldı. Oyunu çoktan kaybettiğini anlamış, derecesi 1800 olan bir oyuncunun iki piyonunu birden son yataya ilerletmesi karşısında afallamıştı. Yapabileceği hiçbir şey yoktu. Delikanlı piyonunu vezire terfi edecek ve onu küçük düşürecekti.

Rakibinin bunu yapmasına fırsat vermeden şahı alıp kenara koydu ve oğlanın suratına bakmadan salonu terk etti, kalabalığı yararak, kimseyle göz teması kurmadan, handiyse nefesini tutmuş halde ana salona geçip danışmaya gitti.

"Hastayım," dedi direktöre. "Müsabakadan çekilmek zorundayım."

Karşılaşmayı düşünmemeye çalışarak, ağır adımlarla, allak bullak halde mekândan uzaklaştı. Bu turnuvayı bir sınav gibi kabul etmiş -bir alkoliğin kendisini sınadığı alelacele bir deney misali- gene de hüsrana uğramıştı. Eve vardığında içmemeliydi. Okumalı, satranç oynamalı ve toparlanmalıydı. Ne var ki boş bir eve girme düşüncesi ürkütücüydü. Başka ne yapabilirdi ki? içinden ne bir şey yapmak ne de birisini aramak geliyordu. Kaybettiği karşılaşma

Telegram: @cinciva

yersiz, turnuva önemsizdi ama feci bozum olmuştu. Ne Foster'a nasıl yenildiğiyle ilgili bir yorum duymak istiyordu ne de Foster'ı bir daha görmek. *İçmemeliydi.* Beş ay içinde Kaliforniya'da gerçek bir turnuva düzenlenecekti. *Ya çoktan kendi kendim tüketmişse?* Ya yeteneğini oluşturan birtakım sinaptik dokuları zedeleyecek şekilde beynine hasar vermişse? Bir yerde okumuştu, popüler sanatçının biri Michelangelo'nun orijinal bir çizimini satın alıp bir reçine silgiyle *tamamen* silmiş, bomboş kâğıt kalmıştı elinde. Bu hoyratlık Beth'te dehşet uyandırmıştı. Şimdi satranç yeteneğinin beyninden silindiğini gözünde canlandırdıkça benzer bir dehşet duyuyordu.

Evde bir Rusça oyun kitabım denediyse de dikkatini bir türlü veremedi. Satranç takımını mutfağa kurdu ve Foster'la olan karşılaşmasını tekrarlamaya koyuldu ama hamleler aşırı acı vericiydi. Kahrolası Taş Duvar, piyonu oynarkenki kahrolası aceleciliği. *Sazan* hamlesi. Kötü satranç. Ayıltı oyunu. Telefon çaldı ama bakmadı. Satrancın başında otururken bir ara, esefle, arayacak kimsesinin olmayışına hayıflandı. Harry Beltik, Louisville'e dönmüş olmalıydı. Ama ona Foster'la karşılaşmasını anlatmak istemiyordu. Nasıl olsa yakında kendi öğrenirdi. Benny'yi arayabilirdi. Fakat Benny, Paris sonrasında soğuk davranmıştı ve Beth'in onunla da konuşası yoktu. Başka da kimse kalmamıştı. Bezgince kalkıp buzdolabının yanındaki kapağı açtı, bir şişe beyaz şarap çıkardı ve bir kadehi silme doldurdu. içinden feryat figan bağıran sese kulağını tıkadı. Koca bir yudumda yarısını içti ve etkisini hisseden dek bekledi. Sonra kalanını kafaya dikip tekrar doldurdu. İnsan satrançsız yaşayabilirdi. Çoğu insan öyle yapıyordu.

Ertesi sabah kanepede, Foster'la karşılaşma yaptığı zamanki Paris giysileri hâlâ üzerinde uyanınca yeniden dehşete kapıldı. Beyninin alkol yüzünden fiziksel tahribata uğradığını duyumsuyordu artık, idrak gücü zayıflamış, şuuru bulanıktı. Buna karşın kahvaltıyı takiben duş alıp üzerini değiştikten sonra kendine bir kadeh şarap koydu. Eylemi neredeyse mekanikti, içkiye davranırken mantığına ket vurmayı öğrenmişti. Püf noktası, içmeden önce bir parça kızarmış ekmek yemekte yatıyordu, böylece şarap midesini yakmıyordu.

Telegram: @cinciva

Günlerce içmeyi sürdürdü, gene de kaybettiği karşılaşmanın acısı ve yeteneğine zarar vermiş olmaktan duyduğu korku bir türlü geçmiyordu, düşünemeyecek kadar sarhoş olduğu anlar hariç. Pazar gazetesinde onunla ilgili bir haber vardı, malum sabah lisedeyken çekilmiş bir fotoğrafı da yer alıyordu, başlığıysa şuydu: SATRANÇ ŞAMPİYONU TURNUVADAN ÇEKİLDİ. Haberi okumadan gazeteyi kenara fırlattı.

İç daraltıcı karman çorman rüyalarla geçirdiği bir gecenin ertesinde, bir sabah alışılmadık bir idrak ânı yaşayarak uyandı. İçkiyi derhal bırakmadığı takdirde hayatını mahvedecekti. Bu korkunç batağa bile bile saplanmıştı. Tutunacak bir dal bulup bundan kurtulmalıydı. Yardım alması gerekiyordu. Kimden yardım isteyeceğine birden karar verince omuzlarından büyük bir yük kalktığını hissetti.

Telegram: @cinciva

ON ÜÇ

Lexington rehberinde Jolene yoktu. Louisville ve Frankfort'taki bilgi bürolarına danıştı. Jolene DeWitt yoktu. Evlendiği için soyadı değişmiş olabilirdi. Bu bakımdan Chicago'da da olabilirdi Klondike'ta da. Beth, Methuen'den ayrıldığından beridir onunla ne görüşmüştü ne de kendisinden bir haber almıştı. Bu işin peşini bırakmak istemiyorsa yapılacak tek şey vardı. Evlat edinme belgeleri Bayan Wheatley'nin çalışma masası çekmecesindeydi. Dosyayı çıkardı. Methuen antetli bir mektup buldu, yurt sloganı en tepede kırmızı harflerle yazılıydı. Telefon numarası da vardı. Evrak elinde, bir süre kaygıyla durakladı. En altı zarif bir el yazısıyla imzalanmıştı. Helen Deardorff, Müdür.

Öğlen olmak üzereydi ve henüz tek kadeh içmemişti. Bir an Gibson içip yatışsam mı diye düşündüyse de bu fikrin aptallığını göz ardı edemedi. Bir kadeh Gibson perhizin sonu olurdu. Alkolik olabilirdi ama salak değildi. Yukarı çıktı ve Meksika'dan aldığı Librium'dan iki tane içti. Gerginliğinin yatışmasını beklerken avluya çıktı, önceki gün şu oğlanın çimleri biçtiği bahçeye. Gül fidanları nihayet çiçek açmıştı. Çoğunun taç yaprakları dökülmüş, bazı dalların ucunda çiçeklerden geriye tombul tomurcuklar kalmıştı. Bunların haziran ve temmuzda tomurcuklandığı daha önce hiç dikkatini çekmemişti.

Mutfağa geri döndüğünde daha iyi hissediyordu. Yatıştırıcılar iş görüyordu. Her miligramda kaç tane beyin hücresini *öldürüyorlardı* İçki kadar kötü olamazdı. Oturma odasına geçip Methuen Yurdunu aradı.

Methuen'deki operatör onu beklemeye aldı. Beth ilaç şişesine uzandı, avucuna yeşil haptan bir tane silkip yuttu. En sonunda biri bağlandı, ahizedeki ses şaşırtacak denli netti. "Buyurun, ben Helen Deardorff. "

Telegram: @cinciva

Bir an konuşamadı, telefonu kapatası geldi, gene de iç çekti ve, "Bayan Deardorff, ben Beth Harmon," dedi.

"Gerçekten mi?" Şaşkınlığı sesinden belliydi.

"Evet."

"İyi." Bayan Deardorff'un söyleyecek hiçbir şey bulamadığını Beth yaşanan duraksamadan anladı. O da bu görüşmeyi yaparken en az Beth kadar zorlanıyor olsa gerekti. "Yani," dedi Bayan Deardorff, "hakkındaki haberleri okuyoruz."

"Bay Shaibel nasıl?" diye sordu.

"Bay Shaibel hâlâ bizimle. O yüzden mi aramıştın?"

"Jolene DeWitt'i sormak için aramıştım. Kendisine ulaşmam gerekiyor da."

"Üzgünüm," dedi Bayan Deardorff. "Methuen'de mükelleflerimizin adreslerini veya telefon numaralarını paylaşamıyoruz."

"Bayan Deardorff," dedi Beth, duygulandığı için sesi titrer olmuştu, "Bayan Deardorff, bir iyilik yapsanız. Jolene'le konuşmam gerek."

"Kanunlar gereği..."

"Bayan Deardorff," dedi Beth, *"lütfen?*

Bayan Deardorff'un ses tonu değişti. "Peki, Elizabeth. DeWitt, Lexington'da yaşıyor. İşte telefon numarası."

"Hay canına yandığım!" Jolene telefondaydı. "Hay canına yandığım!"

"Nasılsın, Jolene?" Beth ağlamaklı oldu, gene de sesi titremesin diye uğraşıyordu.

"Aman Tanrım, kız," dedi Jolene kahkahayla. "Sesini duymak ne güzel. Hâlâ çirkin misin?"

"Sen hâlâ siyah mısın?"

"Siyah dilberim," dedi Jolene. "Senin de çirkinliğin kalmamış. Dergilerde seni Barbra Streisand'dan daha çok görüyorum. Ünlü arkadaşım benim."

"Neden aramadın?"

"Hasedimden."

Telegram: @cinciva

"Jolene," dedi Beth, "evlat edinildin mi hiç?"

"Nah edinildim. Oradan *mezun* oldum. Ayol insan bir kartpostal, bir kutu kurabiye falan da mı yollamaz?"

"Sana bugün akşam yemeği ısmarlayayım. Yedide ana caddedeki Toby'de olabilir misin?"

"Bir dersi ekerim," dedi Jolene. "Piç kurusu! Satrançta tarih yazan ABD Şampiyonu. Eşsiz bir zafer."

"Ben de ondan bahsetmek istiyorum," dedi Beth.

Toby'de buluştuklarında bu doğallıktan eser kalmamıştı. Beth gündüz saatlerini içmeden geçirmiş, Roberta'ya saçını kestirmiş, mutfağı temizlemiş ve Jolene'le tekrar görüşecek olmanın heyecanını bir nebze bastırmıştı. Toby'ye on beş dakika erken vardı ve garsonun içki teklifini gergin bir tavırla geri çevirdi. Jolene geldiği esnada önünde bir bardak kola vardı.

İlk bakışta Beth onu tanıyamadı. Üzerinde Coco Chanel'i andıran elbisesi, gür Afro saçıyla masasına yaklaşan kadın öyle uzun boyluydu ki Beth onun Jolene olduğuna inanamadı. Bir film yıldızını andırıyordu, bir rock'n'roll prensesiydi, Diana Ross'tan daha göz doldurucu, Lena Home kadar havalı. Ne zaman ki Beth karşısındakinin sahiden Jolene olduğunu anladı, o gülüş o bakış tam da hatırladığı Jolene'di, sarsakça yerinden kalktı, kucaklaştılar. Jolene'in parfümü güçlüydü. Beth mahcubiyet hissetti. Sarıldıklarında Jolene sırtına pat pat vurup, "Beth Harmon. Bizim Beth," dedi.

Yerlerine oturup yadırgamış gibi birbirlerini süzdüler. Beth bu faslı ancak bir içkiyle atlatabileceğine karar verdi. Ancak garson yanaşıp da aralarındaki sessizliği çok şükür bozduğunda Jolene bir soda istedi, Beth de kolasını tazeletti.

Jolene yanında getirdiği büyükçe kenevir zarfı masaya, Beth'in önüne koydu. Beth paketi aldı. Bir kitap vardı içinde, ne kitabı olduğunu hemen anladı. Zarfın içinden çıkardı. *Çağdaş Satranç Açılışları.* Eskiden onda olan yıpranmış kopyanın ta kendisi.

"Bunca zaman bendeydi," dedi Jolene. "Evlat edinilmene kızmıştım."

Telegram: @cinciva

Beth kitabın kapağını açıp da çocukluk el yazısıyla karaladığı "Elizabeth Harmon, Methuen Yurdu"nu görünce suratını buruşturdu. "Ya beyaz olmama?"

"Unutmak mümkün mü?" dedi Jolene.

Beth onun güzel simasını süzdü, gösterişli saçını, uzun kara kirpiklerini, dolgun dudaklarını, onu tekrar görmenin yalın güzelliği karşısında içi ferahlayınca mahcubiyeti geçti. Ağzı kulaklarına varırcasına gülümsedi. "Seni görmek ne güzel." Oysa içinden geçen başkaydı, "Seni seviyorum."

Yemeğin ilk yarısında Methuen'den konuşan Jolene, şapelde uyumalarım, berbat yemekleri, Bay Schell'i, Bayan Graham'ı ve cumartesi günleri gösterilen dini filmleri yâd etti. Bayan Deardorff mevzusu açılınca komikliği tuttu ve kadının sert konuşmasını, saçını geriye atışını taklit etti. Yavaş yedi, çok güldü. Beth de eşlik etti kahkahalarına. Kahkahayla gülmeyeli uzun zaman olmuş, hiç kimsenin yanında bu denli rahat hissetmemişti, Bayan Wheatley'nin yanında bile. Jolene dana etinin yanında bir kadeh beyaz şarap istedi. Beth ise kısa bir tereddüt sonrasında garsondan soğuk su istedi.

"Yaşın mı tutmuyor?" dedi Jolene.

"Ondan değil. On sekizim."

Jolene kaşlarını kaldırıp yemeğine döndü. Biraz sonra tekrar muhabbete başladı. "Sen saadet yuvana göçünce voleybola ağırlık verdim. On sekizimde mezun oldum ve üniversiteden beden eğitimi bursu kazandım."

"Memnun musun?"

"İdare eder," dedi Jolene hemencecik. Sonra da ekledi, "Yok, sevmiyorum. Bir şekilde yırtmaya bakıyorum. Beden eğitimi öğretmeni olmak istemiyorum."

"Başka bir şey okuyabilirsin."

Jolene kafasını iki yana salladı. "Son seneme kadar geçiş yapamam, onda da uzatmaları oynuyorum aslında." Ağzı doluyken konuşuyordu. Lokmasını yutup dirseklerini masaya dayayarak öne eğildi. "Benim hukuk veya idari bilimler okumam lazım. Benim durumumdaki birisi için en ideal dönem, bense kalkmış beygir

Telegram: @cinciva

atlama, karın kasları falan öğreniyorum." Sesini alçaltıp daha güçlü bir tavırla konuştu. "Ben siyah bir kadınım. *Öksüzüm.* Benim Harvard'da olmam gerekir. *Time* dergisinde senin gibi resmimin çıkması gerekir."

"Barbara Walters'la yan yana harika görünürdün," dedi Beth. "Yetimlerin duygusal mahrumiyetinden konuşurdunuz."

"Hem de nasıl," dedi Jolene. "Helen Deardorff'u ve lanet yatıştırıcılarını gündeme koyardım."

Beth bir an bocaladı. Sonra, "Sen hâlâ yatıştırıcı alıyor musun?" dedi.

"Hayır," dedi Jolene. "Aman eksik olsun." Güldü. "O koca kavanozdan aşırmanı hiç unutmuyorum. Çok Amaçlı Salon un göbeğindeki o halin hâlâ gözümün önünde, boktan yetimhane cümleten karşındaydı, ihtiyar Helen'in benzi öyle bir atmıştı ki sanırdın kireç dikiti, biz de ağzımız bir karış açık kalakalmıştık." Tekrar güldü. "Seni bir kahraman yaptı o olay. Sen gittikten sonra yeni gelenlere anlatıp durdum."Jolene yemeğini bitirmişti. Tabağını ileri itip arkasına yaslandı. Sonra arkaya kaykılıp ceket cebinden bir Kent paketi çıkardı ve bir an elindeki pakete baktı. "*Life*'ta resmin çıkınca kütüphanedeki duyuru panosuna ben astım. Bildiğim kadarıyla hâlâ yerinde duruyor."Ufak, siyah bir çakmakla sigarasını yakıp derin bir nefes çekti. "Kız Mozart Satranç Alemini Silkeledi. Vay, vay."

"Ben hâlâ yatıştırıcı kullanıyorum," dedi Beth. "Çok sayıda."

"Vah zavallım," dedi Jolene sigarasına bakıp küçümsercesine.

Beth bir süre sustu. Aralarındaki sessizlik elle tutulur gibiydi. Birden, "Haydi tatlı söyleyelim," dedi.

"Çikolatalı mus," dedi Jolene. Tatlıyı yerken durup bir manalı baktı suratına. "İyi görünmüyorsun, Beth," dedi. "Hımbıllaşmışsın." Beth başıyla onaylayıp muşunu bitirdi.

Jolene onu evine gümüş rengi vosvosuyla götürdü. Janwell'e vardıklarında Beth, "Azıcık içeri buyursana, Jolene. Sana evimi göstereyim," dedi.

"Olur," dedi Jolene. Beth yanaşacağı yeri gösterdi. Arabadan indiklerinde Jolene, "Bu koca ev senin mi?" dedi, Beth de yanıtladı,

Telegram: @cinciva

"Evet."

Jolene güldü. "Sen yetim falan değilsin," dedi. "Eskidenmiş *n* O.

Ne var ki küçük bahçe yolunu geçip de ön kapıdan girdiklerinde içerinin bayat, ekşimtırak kokusu tam bir şok yaşattı. Beth öncesinde kokunun farkına varmamıştı. Bir mahcubiyet suskunluğu eşliğinde oturma odasının lambalarını yakıp etrafına bakındı. Televizyon ekranındaki tozu da, orta sehpadaki lekeleri de yeni görüyordu. Tavanın merdivenle birleştiği köşe kalın bir örümcek ağı bağlamıştı. Tamamen karanlık ve köhne bir meskene dönmüştü ev.

Jolene etrafına bakınarak odayı arşınlıyordu. "Haplarla yetinmemişsin, balım," dedi.

"Şarap içiyorum."

"İnanırım."

Beth kahve için onu mutfağa buyur etti. En azından oranın zemini temizdi. İçeri temiz hava girsin diye bahçeye bakan pencereyi açtı.

Satranç takımı hâlâ masadaydı. Jolene beyaz veziri alıp bir süre elinde tuttu. "Oyunlarda sıkılıyorum," dedi. "Bunu hiç öğrenmedim."

"Öğretmemi ister misin?"

Jolene güldü. "Makaraya saracak malzeme çıkardı." Veziri geri koydu. "Hentbol, duvar tenisi, pinpon dersleri aldım. Tenis, golf, yakartop oynarım. Güreş de yapıyorum. Satranç bana lazım değil. Ben asıl şu şarap meselesini dinleyeyim senden."

Beth kahve kupasını uzattı.

Jolene kupayı masaya bırakıp bir sigara çıkardı. Parlak lacivert elbisesi ve Afro saçıyla kasvetli mutfağın yeni odak noktası oluvermişti.

"Haplarla mı başladı?" diye sordu Jolene.

"Eskiden beri düşkündüm," dedi Beth. "Sahiden düşkün."

Jolene kafasını iki kez salladı, bir sağa bir sola.

"Bugün hiç içmedim," dedi Beth pat diye. "Seneye Rusya'da oynamam bekleniyor."

"Luchenko," dedi Jolene. "Borgov."

Beth onun isimleri bilmesine şaşırdı. "Tırsıyorum."

Telegram: @cinciva

"Gitme madem."

"Gitmezsem yapacak başka şey bulamam, içkiye vururum."

"Görünüşe bakılırsa onu zaten yapıyorsun."

"İçkiyi bırakmam lazım, şu hapları da bırakıp buraya çeki düzen vermeliyim. Şu fırının pisliğine bak." Parmağıyla gösterdi. "Benim günde sekiz saat satranç çalışmam lazım, katılmam gereken bazı turnuvalar da cabası. San Fransisco'da oynamamı istiyorlar, *Tonight Show*'a davet ediyorlar. Hepsine katılmam gerekir."

Jolene onu süzdü.

"Bense içmek istiyorum," dedi Beth. "Sen gelmeseydin bir şişe şarap açardım."

Jolene kaşlarını çattı. "Malum filmlerdeki Susan Hayward gibi konuşuyorsun," dedi.

"Film değil bu," dedi Beth.

"Öyle konuşmayı bırak madem. Yapman gerekeni söyleyeyim. Yarın sabah onda Öklid Bulvarındaki Alumni Spor Salonu'na geliyorsun. O saatte idmanım var. Spor ayakkabılarını, şortunu kap gel. Başka bir plan yapmadan önce şu hımbıl halinden kurtulman lazım."

Beth ona bakakaldı. "Beden eğitiminden nefret ederdim...

Hatırımda," dedi Jolene.

Beth teklifi düşündü. Arkasındaki dolapta şişeler dolusu beyaz ve kırmızı şarap vardı. Bir an Jolene den usandı, keşke gitse de bir şişe açıp kendime koca bir kadeh doldursam diye düşündü. içkinin kursağındaki etkisini şimdiden hisseder gibiydi.

"O kadar kötü değildir," dedi Jolene. "Sana temiz havlu veririm, saç kurutma makinemi de kullanırsın."

"Oraya nasıl ulaşacağımı bilmiyorum."

"Taksi tut. *Yürü* yahu."

Beth ona yılgın baktı.

"Kıçını kaldırman şart, kızım," dedi Jolene. "Böyle karalar bağlayıp pineklemeyi bırak."

"Tamam," dedi Beth. "Geleceğim."

.

Telegram: @cinciva

Jolene gidince Beth bir kadeh şarap içti, Ikincisini koymadı. Şarabını evin tüm pencerelerini açıp arka avluda içti, ay ışığı altında. Dolunay saydırdı, arkasındaki ufak kulübenin tam tepesinden vuruyordu ışığı. Meltem esiyordu. Ağırdan alarak içti, bıraktı meltem mutfak penceresinden essin, tülleri dalgalandırarak oturma odasına vurup içerinin havasını şöyle iyice bir temizlesin.

Spor salonu beyaz duvarlı, yüksek tavanlıydı. Önüne tuhaf görünümlü bir dizi aletin dizili olduğu devasa pencerelerden içeri gün ışığı vuruyordu. Jolene sarı tayt ve spor ayakkabı giymişti. Sıcak bir sabahtı ve Beth taksiye beyaz şortuyla binmişti. Egzersiz bölümünün en ucunda, gri mayolu, sıkkın görünen genç bir adam sırtüstü sehpaya yatmış, homurdanarak ağırlık kaldırıyordu. Onun dışında yalnızdılar.

Kondisyon bisikletiyle başladılar. Jolene pedal direncini kendi bisikletinde altmışa, Beth'inkinde ona ayarladı. On dakika pedal çevirmelerinden sonra Beth ter içinde kalmış, baldırlarına ağrılar girmişti.

"Bu daha ne ki," dedi Jolene.

Beth dişlerini sıktı ve pedal çevirmeyi sürdürdü.

Sırt ve kalça aletinde ritmi doğru tutturamadı. Ağırlıkları bacaklarıyla indirip kaldırırken yattığı suni deri oturaktan kıçı sürekli kayıyordu. Jolene ağırlığı 18 kiloya ayarlamıştı ama o bile çok fazlaydı sanki. Sonra ağırlıkları ayak bilekleriyle kaldırdığı alete geçti, baldırındaki tendonlar gerildikçe canı yandı. Ardından ona elektrikli sandalyeyi anımsatan bir alette dimdik oturdu ve ağırlıkları dirseklerinden kuvvet alarak çekti. "Göğüs kaslarını sıkılaştırmalısın," dedi Jolene.

"Balığa çıkmak gibi bir şey olur sanıyordum," dedi Beth.

Jolene güldü. "Güven bana, balım. Sana bu lazım."

Beth her söyleneni yaptı, nefesi tıkanmıştı, bir yandan da öfkeden köpürüyordu. Jolene'in onunkinden çok daha büyük ağırlıkların altına girdiğin gördükçe kuduruyordu. Üstüne üstlük Jolene'in vücudu mükemmeldi.

Telegram: @cinciva

Akabinde duş muhteşemdi. Su tazyikliydi. Terden ıpıslak olan her yerine tuttu. Güzelce sabunlandı, üzerinden taşan köpükler yerdeki beyaz fayanslara akıncaya dek, sonra da sıcak tazyikli suyla durulandı.

Kafeteryadaki kadın Beth'in önüne bir tabak Salisbury bifteği koyuyordu ki Jolene tepsisiyle Beth'in yanında bitiverdi. "Ondan olmaz," dedi Jolene. Tabağı alıp geri uzattı. "Sos yok," dedi, "patates de."

"Aşırı kilolu değilim," dedi Beth. "Patates yememin bana bir zararı olmaz."

Jolene ses etmedi. Tepsilerini jöle ve Bavyera kremalı turtaların olduğu kısma ittiklerinde Jolene kafasını iki yana salladı. "Dün akşam çikolatalı mus yedin," dedi Beth.

"Dün akşam özeldi," dedi Jolene. "Bugün başka."

Jolene'in on ikide dersi olduğu için öğle yemeğini on bir buçukta yediler. Beth ne dersi olduğunu sorunca Jolene, "Yirminci Yüzyıl Doğu Avrupası," dedi.

"Beden eğitmenliğinin bir parçası mı?" diye sordu Beth.

"Dün ayrıntıya girmedim. Siyasi bilimlerde master yapıyorum." Beth ona bakakaldı. *"Honi soit qui mal ypense,"*[20] dedi Jolene.

Beth ertesi sabah kalktığında hem sırtı hem baldırları ağrıyordu. Spora gitmemeye karar verdi. Kahvaltılık bir şey bakmak için buzdolabını açıp da hazır yemek paketlerini görünce aklına birden Bayan Wheatley'nin çorapları bacaklarından sıyrıldığı zaman göze çarpan solgun bacakları geldi. Tiksintiyle kafa silkip paketleri buzluktan koparmaya girişti. Donmuş tavuk, rozbif ve hindinin düşüncesi bile midesini bulandırıyordu. Hepsini plastik bir alışveriş poşetine attı. Konserve gıdalara bakmak üzere dolabı açınca kutuların önünde duran üç şişe Almaden Mountain Rhine'la karşılaştı. Biraz duraksadıktan sonra kapağı kapadı. Orasını bilahare düşünürdü. Kahvaltıyı kızarmış ekmek ve sade kahveyle yaptı. Donmuş gıdaların bulunduğu torbayı spora giderken çöpe attı.

Öğle yemeğinde Jolene, Öğrenci Birliği Binasındaki duyuru panosunda saati iki dolara vasıfsız işlere bakan öğrencilerin bir listesi olduğunu söyledi. Jolene derse giderken onu binaya kadar

Telegram: @cinciva

götürdü, Beth de iki kişinin telefon numarasını not aldı. Oğleden sonra üçte, ayarladığı işletme son sınıf öğrencisi arka avluda halıları dövüyor, bir sanat tarihi son sınıf öğrencisi de buzdolabını ve mutfak dolaplarını ovarak temizliyordu. Beth başlarında durmadı. Temizlik süresince Nimzo-Hint Savunmasının varyantlarını çalıştı.

Ertesi pazartesi, Nautilus aletlerinin yedisini birden kullandı, ardından da mekik çekti. Çarşamba, Jolene onun kullandığı her ağırlığa dörder kilo ekledi, hatta mekik çekerken de ona iki buçuk kiloluk bir ağırlık kucaklattırdı. Ondan sonraki hafta hentbol oynamaya başladılar. Beth sarsak oynuyor ve çabucak nefesi kesiliyordu. Jolene onu fena yendi. Beth azmetti, kan ter içinde kaldı, yeri geldi ufacık siyah topa şaplak atmaktan avucunu incitti. On gün sonra, biraz da topun şans eseri sekmesi sayesinde, ilk kez maç kazandı.

"Kısa sürede yenmeye başlayacağını biliyordum," dedi Jolene. Kortun ortasında dikiliyorlardı, ter içinde.

"Mağlubiyetten nefret ediyorum," dedi Beth.

Aynı gün evde onu üzerinde Hıristiyan Cihadı yazan bir zarf bekliyordu. Antetli kâğıdın tepesindeki kabartma haçın altında en az yirmi isim vardı. Mektupta şu yazıyordu:

> Sayın Bayan Harmon,
>
> Size telefonla ulaşamadığımızdan dolayı, SSCB'deki yaklaşan müsabakanızda Hıristiyan Cihadı'nın destek teklifini tarafınıza yazılı olarak bildirme gereği duyduk.
>
> Hıristiyan Cihadı, Mesih'in Mesajı'na Kapalı Kapıları açmaya adanmış, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. İlköğreniminizi bir Hıristiyan Eğitim Kurumu olan Methuen Yurdu'nda tamamlamanızı manidar buluyoruz. Ortak Hıristiyan idealleri ve gayelerinde buluştuğumuzdan dolayı çabalarınızda size yardımcı olmak isteriz. Destek teklifimizle ilgilenirseniz, lütfen Houston'daki ofislerimizden bizimle temasa geçiniz.

Telegram: @cinciva

Tanrı ya emanet olun,
Crawford Walker

Hıristiyan Cihadı
Yurtdışı İlişkileri Müdürü

Mektubu tam fırlatıp atmak üzereydi ki Benny'nin Rusya yolculuğuna para yardımı yapan kilise vakfı hatırına geldi. Benny'nin telefon numarasını yazdığı kâğıt parçasını katlayıp satranç saati kutusunun içine koymuştu, çıkarıp numarayı çevirdi. Benny üçüncü çalıştan sonra açtı.

"Selam," dedi. "Benim, Beth."

Benny biraz soğuk konuşsa da mektuptan konu açılınca hemen, "Kabul et. Onların tıkırı yerinde," dedi.

"Rusya biletimi öderler mi?"

"O kadarla kalmaz. Rica etsen yanında beni de yollarlar. Hayat görüşleri gereği ayrı odalar tutarlar tabii."

"Kesenin ağzını niçin bu kadar çok açıyorlar?"

"Komünistleri İsa adına yenmemizi istiyorlar. İki yıl önce benim yol masraflarımı karşılayanlar da onlardı." Duraksadı. "New York'a mı dönüyorsun?" Sesi temkinli, kayıtsızdı.

"Kentucky'de biraz daha kalmam lazım. Spora başladım, bir de Kaliforniya'daki turnuvaya katılacağım."

"Tabii," dedi Benny. "Gayet iyi etmişsin bence."

Akşamüzeri Hıristyan Mücadelesi'ne yazıp tekliflerini çok cazip bulduğunu ve mümkünse refakatçisi olarak Benjamin Watts'la beraber gitmek istediğini belirtti. Açık mavi antetli kâğıt kullandı ve en tepedeki "Bayan Allston Wheatley"nin üzerini çizip "Elizabeth Harmon" yazdı. Köşedeki posta kutusuna mektubu atmaya çıktığında şehir merkezine inmeye; yeni çarşaflar, yastık kılıfları ve mutfağa yeni bir masa örtüsü satın almaya karar verdi.

San Francisco'nun kış güneşi bir harikaydı, bir benzerine daha önce hiç rastlamamıştı. Ufuktaki binalara doğaüstü bir netlik kazandırıyordu. Telegraph Hill'i en tepeye kadar tırmanıp da geriye

Telegram: @cinciva

baktığında, dimdik yokuşa sıralanmış pırıl pırıl evler, oteller ve onların hemen ardındaki masmavi körfez manzarası nefesini kesmişti. Köşede bir çiçekçi tezgâhı vardı. Bir demet aynısefa aldı. Tekrar körfeze baktığında genç bir çiftin bir blok aşağıdan yokuşu tırmandığını gördü. Nefes nefese kalmışlarsa zahir, durup dinlendiler. Beth aynı yokuşu kolaylıkla tırmandığını hatırlayınca şaşırdı. Oradaki ilk haftasında uzun yürüyüşlere çıkmaya karar vermişti. Belki bir yerlerde spor salonu bulabilirdi.

Turnuva sabahı yokuşu yayan tırmanırken hava hâlâ muhteşem, etraf ışıl ışıldı ama kendisi gergindi. Koca otelin asansörü kalabalıktı. Birkaç kişinin dik dik bakması üzerine sinirlenip gözlerini kaçırdı. Danışma masasındaki adam yaptığı işi Beth yaklaştığı anda bırakıverdi.

"Buraya mı kayıt yaptırıyorum?" diye sordu Beth.

"Gerek yok, Bayan Harmon. Buyurun, içeri geçin."

"Hangi masa?"

Adamın kaşları kalktı. "Bir Numara."

Bir numaralı masa salona tek başına hâkimdi. Yaklaşık bir metre yüksekliğindeki bir platformun üzerine yerleştirilmiş, arkasına ev sineması perdesi büyüklüğünde bir pano konulmuştu. Masanın iki yanında kahverengi deri ve kromaj kaplı birer tane büyük döner koltuk vardı. Başlama saatine beş dakika kalmıştı ve salon tıklım tıklım doluydu. Beth oyun alanına yaklaşabilmek için kalabalığı yarmak durumunda kaldı. Aynı esnada uğultular kesildi. Herkesin gözü ondaydı. Platformun basamaklarını tırmandığı sırada alkış başladı. Renk vermemeye çalışıyordu ama ürkmüştü. En son beş ay önce satranç karşılaşmasına çıkmış, onu da kaybetmişti.

Rakibinin kim olduğunu bilmiyordu, sormayı akıl edememişti. Zihni neredeyse bomboştu, biraz oturmuştu ki burnu havada bir delikanlı çevik adımlarla kalabalığı yarıp kürsüye çıktı. Uzun siyah saçlı, kaytan bıyıklıydı. Gözü bir yerden ısırıyordu, genç adam kendisini Andy Levitt olarak tanıttı da Beth ancak o zaman hatırladı *Chess Review*'da gördüğünü. Delikanlı dimdik oturdu. Turnuva direktörü masaya yanaşıp Levitt'le usulca konuştu. "Saati başlatabilirsiniz." Levitt elini kaygısızca uzatıp düğmeye basarak

Telegram: @cinciva

Beth'in süresini başlattı. Beth sağlam duruşunu koruyarak vezir piyonunu oynadı ama gözünü taşlardan ayırmadı.

Oyun ortasına geldiklerinde seyirciler salon girişine de öbeklenmişti ve birisi kalabalığı susturarak düzeni sağlamaya uğraşıyordu. Beth bir maçta bu kadar çok seyirci hiç görmemişti. Dikkatini tekrar oyuna verdi ve bir kaleyi dikkatlice bir açık dikeye sürdü. Levitt engel olmanın bir çaresini bulamazsa Beth üç hamle içinde atağa kalkabilirdi. Tabii pozisyondaki bir ayrıntıyı ıskalamamışsa. ihtiyatlıca içlere dalmaya başladı, rakibin rok yaptığı şahım koruyan piyonları delmeye niyetliydi. Derken derin bir nefes aldı ve kalesini yedinci yataya itti. Yıllar önce Cincinnati'de rastladığı serseri kılıklı satranççının lafı kulaklarında çınladı: "Kaleyi yedinci yataya sürüp ümüğüne bastım." Levitt'e gözü kaydı. Genç adam sahiden de kursağına tavuk kemiği takılmış gibi bakıyordu, pür dikkat kesilmişti. Şaşkınlığını gizlemeye çalışması karşısında Beth dört köşe oldu. Kale hamlesini takiben vezirini oynadığında, ki yedinci hamleye sürmesi tam gaddarlıktı, oğlan derhal oyundan çekildi. Coşkulu alkışlar salonu çınlattı. Beth platformu inerken yüzü gülüyordu. Ellerinde *Chess Review*'un eski sayıları, resminin yer aldığı kapağı imzalatmak için bekleyenler vardı. Program kitapçıklarını veya boş müsveddeleri imzalatmak isteyenlerse ayrı.

Dergilerden birini imzalarken siyah beyaz fotoğrafına gözü takıldı bir an. Elinde Ohio'dan kazandığı koca kupayla poz vermişti. Benny, Barnes ve diğer birkaç kişi arka planda bulanık çıkmıştı. Suratı yorgun ve soluk gözüküyordu. Vaktiyle derginin bu sayısını açıp da kendi resmini görene kadar kahverengi posta zarfıyla evdeki orta sehpada tam bir ay durduğunu hatırlayınca utandı. İmzalaması için suratına bir dergi daha uzatılınca sıyrıldı anılardan. Kalabalık salondan imza vere vere çıktı ama dışarıda başka bir kalabalık daha bekliyordu. Karşılaşmasını oynadığı salon ile turnuvanın diğer maçlarının hâlâ devam ettiği balo salonu arasında kalan boş alan tamamen doluydu. Beth kalabalığı yararak ilerlerken iki direktör diğer karşılaşmaları rahatsız etmesinler diye kalabalığı susturmakla uğraşıyordu. Bazı oyuncular kafalarını önlerinden kaldırıp öfkeyle kaşlarını çatarak ondan yana baktı. Bunca insanın gösterdiği ilgi,

Telegram: @cinciva

hayranlıkla üzerine hücum etmeleri hem heyecan verici hem de ürkütücüydü. İmzasını alan kadınlardan biri, "Satrançtan bir şey anladığım yok ama sizi heyecanla izliyorum," derken, ısrarla tokalaşmayı başaran orta yaşlı bir adam "Capablanca'dan bu yana satrancın başına gelen en güzel şeysiniz," dedi.

"Teşekkürler," dedi Beth. "Dile getirildiği kadar kolay değil." Belki de kolay, diye düşündü. Beyni iyileşmiş gibiydi. Belki de mahvetmemişti.

Pırıl pırıl havada otele kadar özgüvenle yürüdü. Altı ay zarfında Rusya'ya gidecekti. Hıristiyan Cihadı, Beth, Benny ve BDSF'den bir kadın için Aeroflot'tan uçak bileti almaya ve otel masraflarını karşılamaya razı gelmişti. Öğünleri Moskova turnuvası karşılayacaktı. Günde altı saat satranç çalışıyordu, açığını kapatabileceği kanaatindeydi. Durup gene çiçek aldı ama bu kez karanfil. Evvelsi akşam yemek için girdiği mekânda resepsiyondaki kadın ondan imza rica etmişti. Masasına tekrar vazo koydurmak hoş olurdu. Kaliforniya'ya gitmek üzere yola çıkmadan önce, Benny'nin takip ettiği tüm dergilere birer çek yollayarak abone oldu. Aralarında en eski satranç dergisi *Deutsche Schachzeitung*, *İngiliz Satranç Dergisi* ve Rusya'dan *Shakhmatni v USSR* vardı. *Échecs Europe* ile *Amerikan Satranç Bülteni* de gelecekti. Bunlardaki her büyükusta karşılaşmasını oynamayı tasarlıyordu. Önemli bir oyunla karşılaştığı takdirde hamleleri analiz edecek ve neticeye götürenleri ya da aşina olmadığı yollara götürenleri ezberleyecekti. İlkbahar başında New York'a gidip ABD Açık'ta oynar, belki Benny'yle birkaç hafta geçirirdi. Elindeki çiçekler kıpkızıl parlıyor, üzerinde yeni kot pantolonu ve triko kazağıyla serin San Francisco havasında kendini pek ferah hissediyordu. Yokuşun ta aşağısında uzanan masmavi okyanus âdeta bir rüyaydı. Pasifik'e baktıkça içi içine sığmıyor, ruhu sessizce şakıyordu.

Eve kupası ve birincilik ödülü çekiyle döndüğünde karşılaştığı posta yığınında iki tane antetli zarf buldu. Biri BDSF'dendi ve içinde dört yüz dolarlık bir çekin yanı sıra daha fazlasını gönderemeyeceklerini bildiren kısa bir özür notu vardı. İkincisi Hıristiyan Cihadı'ndandı. Uç sayfalık mektupta, Hıristiyan ilkelerinin uluslararası çapta

Telegram: @cinciva

yayılması ve aynı ilkeler doğrultusunda gelişme kaydetmek için Komünizmin yeryüzünden silinmesinin gerekliliğinden dem vuruluyordu. "Rab" sözcüğünün büyük harflerle yazılmış olması Beth'i tedirgin etti. Mektup tam dört kişi tarafından "Tanrıya Emanet Olun" diye imzalanmıştı. Zarfın içine dört bin dolarlık bir çek de konulmuştu. Çeki uzunca bir süre elinde tuttu. San Francisco'dan kazandığı ikramiye iki bindi, üstelik bir kısmını seyahat giderlerine harcamıştı. Banka hesabı son altı aydır eriyordu. Teksas'takilerden en az iki bin dolar gelir diye ummuştu. Akıllarında ne tür çılgın fikirler dönerse dönsün, yolladıkları para cennetten bir nimetti. Müjdeyi vermek için Benny'yi aradı.

Çarşamba sabahı oda tenisi dönüşü eve girdiğinde telefon çalıyordu. Yağmurluğunu alelacele çıkarıp kanepeye fırlatarak telefonu açtı. Bir kadın sesiydi. "Elizabeth Harmon la mı görüşüyorum?"

"Buyurun."

"Ben Methuen'den Helen Deardorff." Beth şaşkınlıktan konuşamadı. "Sana bir haberim var, Elizabeth. Bay Shaibel dün gece öldü. Bilmek istersin diye düşündüm."

Tombul ihtiyar hademe birden gözünün önüne geldi, bodrumdaki satranç takımının başında, tepesindeki çıplak ampulün ışığı üzerine vururken, adamın yanında dikilişi, kazan dairesinde tek başına oturan adamın o düşünceli, bir *garip* halini gözlemleyişi.

"Dün gece mi?" dedi.

"Kalp krizi. Altmışlarındaydı."

Beth akabinde ettiği lafa kendi de şaştı. Handiyse hiç düşünmeden edivermişti. "Cenazesine katılmak isterim."

"Cenaze mi?" dedi Bayan Deardorff. "Ne zaman olur emin değilim. Hiç evlenmemiş bir kız kardeşi var, Hilda Shaibel. Onu arayabilirsin."

Altı yıl önce Wheatley'ler onu arabayla Lexington'a götürürlerken, dar asfalt yolların birbirine bağladığı ilçelerden geçmişler, Beth kırmızı ışıkta her durduklarında camdan dışarı baktıkça önleri kalabalık dükkânlar, sokakları arşınlayan şık giyimli insanlar

Telegram: @cinciva

görmüştü. Şimdi aynı güzergâhı Jolene'le katediyordu ama yolun büyük bölümü dört şeritli olmuştu, geçtikleri ilçelerse yeşil tabelalara yazdı adlardan ibaretti sadece.

"Suratsız puştun teki gibi dolaşırdı," dedi Jolene.

"Onunla satranç oynamak da kolay değildi. Galiba ondan tırsıyordum."

"Ben hepsinden korkardım," dedi Jolene. "Yavşaklar."

Bu Beth'i şaşırttı. Jolene'i korkusuz sanırdı. "Ya Fergussen'den?"

"Fergussen çölde vahaydı," dedi Jolene,[4] ama ilk geldiğinde o benden korkmuştu. Meğer kafa adammış." Gülümsedi. "Eski dost Fergussen."

Beth bir an duraksadı, "ikinizin arasında bir şey var mıydı?" Onun fazladan edindiği yeşil hapları anımsıyordu.

Jolene güldü. "Ne gezer."

"Yurda kaç yaşındayken gelmiştin?"

"Altı."

"Ebeveynin kimlermiş hiç öğrendin mi?"

"Sadece büyükannemi biliyorum, o da öldü. Louisville yakınlarında. Haklarında hiçbir şey bilmek istemiyorum. Piç miyim değil miyim, beni neden büyükannemin başına atmışlar, o da beni niye Methuen'e sepetlemiş, umurumda değil. Hepsini geride bıraktığıma pek memnunum. Ağustosta mastırımı verdim mi bu eyaleti temelli terk ediyorum."

"Ben annemi hâlâ hatırlıyorum," dedi Beth. "Babamıysa hayal meyal."

"En iyisi unutmak," dedi Jolene. "Unutabilene tabii."

Sol şeride kırıp bir kömür kamyonu ile iki karavanı solladı. İlerideki yeşil levha Mount Sterling'e kaç kilometre kaldığını gösteriyordu. Bahar ayıydı. Beth'in arabayla yaptığı son yolculuğun üzerinden tam bir sene geçmişti, o da Benny'yleydi. Pensilvanya Paralı Yolu'nun pisliği hatırına geldi. Bu beyaz beton yol yepyeniydi ve iki yanında Kentucky tarlaları, beyaz çitli çiftlik evleri uzanıyordu.

Telegram: @cinciva

Biraz sonra Jolene sigara yakınca Beth lafa girdi, "Mezun olunca nereye gideceksin?"

Söylediğini Jolene'in duymadığını düşünmeye başlıyordu ki Jolene konuştu. "Atlanta'daki bir hukuk şirketinden cazip bir teklif aldım."Tekrar sustu. "Çağa ayak uydurmak için zenci ithal ediyorlar."

Beth ona garipseyerek baktı. "Siyah olsaydım daha güneye inmezdim herhalde."

"Yani, orası muhakkak," dedi Jolene. "Atlantadakiler New York'taki aynı işe kıyasla iki misli maaş veriyorlar. Halkla ilişkilere bakacağım, benim için biçilmiş kaftan, ayrıca işe girer girmez bana iki pencereli bir ofis tahsis edecekler, bir de yazışmalarımla ilgilenecek beyaz bir kız."

"Ama sen hukuk okumadın ki."

Jolene güldü. "Tahminimce onlar da öylesini tercih ediyor. Slocum ve Livingston herhangi bir zenci kadının tazminat davalarına bakmasını elbette istemez. Onların istediği nezih bir siyah kadın, kıçı güzel, sözcük dağarcığı zengin olsun yeter. İş görüşmesinde "menfur" ve "ihtilaf" gibisinden bir sürü sözcük kullandım, hemen işe aldılar."

"Jolene," dedi Beth, "sen o işlere göre fazla zekisin. Üniversitede öğretmenlik yapabilirsin. Hem iyi bir atletsin..."

"Ne yaptığımın farkındayım," dedi Jolene. "Tenisi de golfu de iyi oynuyorum, hırslıyım da." Sigarasından uzun bir nefes çekti. "Ne kadar hırslı olduğuma dair zerre fikrin yok. Sporda kıçımı yırttım. Bu yolda devam edersen profesyonel sporcu olursun diyen eğitmenler oldu."

"Kulağa fena gelmiyor."

Jolene dumanı yavaşça saldı. "Beth," dedi, "ben *senin* ulaştığın noktaya gelmek istiyorum. Taşra liginde profesyonel olacağım diye iki sene ters vuruş çalışmak istemiyorum. Sen kendi alanında o kadar uzun zamandır ustasın ki bizim gibilerin halini anlaman zor."

"Keşke ben de senin yarın kadar hoş görünseydim..."

"Bırak martavalı," dedi Jolene. "Ayna karşısında ömür geçmez. Çirkinliğin falan kalmamış artık. Ben yeteneğinden bahsediyorum.

Telegram: @cinciva

Senin satranç oynadığın gibi tenis oynamak için götümü verirdim."

Jolene'in sözleri karşı konulmayacak derdi ikna ediciydi. Beth onu profilden süzdü, arabanın iç tavanına sürtünen Afro saçını, pürüzsüz tenli yağız kollarından başlayıp direksiyonu tutan muntazam ellerine kadar, çehresini bulutlandıran öfkeyi görünce ses etmedi.

Bir dakika sonra, "Hadi bakalım. İşte geldik," dedi Jolene.

Bir buçuk kilometre ileriden sağa sapınca siyah damlı, siyah panjurlu, kapkara üç tane tuğla bina tam karşılarındaydı. Methuen Çocuk Esirgeme Yurdu.

Binaya betonarme yaya yolunun ucundaki sarı boyalı bir ahşap merdivenle çıkılıyordu. Eskiden basamakları geniş ve heybetli görünürdü gözüne, lekeli pirinç tabela da haşin bir ikaz gibi. Oysa şimdi nazarında döküntü bir taşra kurumunun girişinden ibaretti. Basamakların boyası kabarmıştı. Dibindeki çalılar pörsümüş, yaprakları toz kaplıydı. Jolene oyun bahçesinde, eskiden Fergussen başlarında durmadığı sürece oynamalarına asla izin verilmemiş paslı salıncaklara ve hurda kaydırağa bakıyordu. Beth aydırdık giriş yolunda dikilip ahşap kapıları süzdü. Bayan Deardorff'un koca makam odası ve diğer idari odalar bu binadaydı. Kütüphane ve şapel de bir kanadın tamamını kaplıyordu. Diğer kanatta iki tane derslik vardı, bodruma inen kapıysa onları geçer geçmez koridorun bitimindeydi.

Pazar sabahları satranç oynama ayrıcalığına kavuşmuştu. Ta ki o malum güne dek. Bayan Deardorff'un "Elizabeth!" diye haykıran sesini takiben hapların ve cam parçalarının şelale gibi etrafa saçıldığı o sessiz tabloyu anımsadıkça hâlâ genzi tıkanıyordu. Ondan sonra satrançtan olmuştu. Pazarları tam bir buçuk saatini şapelde geçirmiş, Bayan Lonsdale'in sandalyeleri dizmesine yardım edip kadının vaazlarını dinlemişti. Bir saat de sandalyeleri toplamak, Bayan Wheatley'nin ödev verdiği gibi vaazın özetini yazmakla geçerdi. Bunu bir yıl boyunca her pazar yapmış, Bayan Deardorff da her pazartesi kırmızı işaretlerle dolu ödevi iade edip azarlar gibi "Yeniden yaz. Anlatım bozuk," demişti. Beth ilk ödevinde

Telegram: @cinciva

kütüphaneden "Komünizm"e bakmak zorunda kalmıştı. Bunun Hıristiyanlıkla ne bağlantısı olduğunu tam çözememişti.

Jolene yanına gelmiş, güneşten gözlerini kısarak bakıyordu. "Oynamayı burada mı öğrenmiştin?"

"Bodrumda."

"Vay be," dedi Jolene. "Seni teşvik etmeleri gerekirmiş. Başka gösteri maçlarına da yollamalıymışlar. Onlar da herkes gibi reklamı seviyor."

"Reklam?" Sersem gibi hissediyordu.

"Para kazandırıyor."

Yurtta kimseden teşvik görmemişti. Binanın önünde dikilirken kafasına yeni dank etti bu. Halbuki dokuz on yaşlarındayken Benny gibi turnuvalarda oynayabilirdi. Daha o zamandan zeki ve hevesliydi, zihni satranca iştahla açtı. Büyükustalarla oynayabilir, Shaibel ile Ganz'ın asla öğretemeyeceği şeyler öğrenebilirdi. On üçündeki Girev Dünya Şampiyonu olmayı hedeflemişti. Çocuktaki imkânların yarısı onda olsaydı Beth on yaşında en az onun kadar iyi bir oyuncu olurdu. Rus satrancının despotluğu ile önünde durduğu mekânın despotluğu bir an zihninde iç içe geçti. Kurumlar. Satrancın Marksizm'e ne kadar zararı varsa Hıristiyanlığa zararı da o kadardı. İdeolojik hiçbir yanı yoktu. Oynamasına izin vermek, onu *teşvik* etmek Deardorff'a zarar vermezdi. Methuen in övünç duymasına vesile olurdu. Deardorff'un siması gözünün önüne geldi, arık al yanakları, asabi gülümsemesi, gözlerindeki o küçük sadistik ışıltı. Beth'i sevdiği oyundan men etmek kadına zevk vermişti. *Zevk* almıştı bundan.

"İçeri girecek misin?" Jolene sordu.

"Hayır. Bir motel bulalım."

Motelin yoldan birkaç metre geride küçük bir havuzu vardı, etrafı argın görünümlü isfendan çınarlarıyla çevrili. Akşamları hava yemekten sonra kısa soluklu bir yüzmeye elverişliydi. Jolene müthiş bir yüzücüydü, suyu neredeyse hiç dalgalandırmadan mekik dokurken Beth tramplenin hemen altında ayaklarını suya sokmakla yetinmişti. Jolene kulaç atarak yanına geldi. "Ödleklik ettik," dedi. "İdari binaya girmeliydik. Kadının ofisine damlamalıydık."

Telegram: @cinciva

Cenaze sabahleyin Lutheran Kilisesi'ndeydi. On kadar insan gelmişti, tabut da kapalıydı. Alelade boyutta bir tabuttu. Beth bir an Shaibel gibi koca cüsseli bir adamı buna nasıl sığdırdıklarını merak etti. Kilise nispeten küçüktü ama Bayan Wheatley'nin Lexington'daki cenazesini çok andırıyordu. İlk beş dakikasından sonra sıkılıp huzursuzlandı, Jolene de sızmaya başlamıştı. Törenden sonra küçük kafilenin peşinden mezarlığa kadar gittiler. "Hatırımdan çıkmaz," dedi Jolene, "bir keresinde bana kütüphaneye girme diye öyle bir bağırmıştı ki ödüm bokuma karışmıştı. Meğer yeni paspaslamış. Bay Schell de beni bir kitap almaya yollamıştı. Çocuklardan nefret ederdi puşt."

"Bayan Deardorff kilisede yoktu."

"Oradan hiç kimse yoktu."

Defin merasimi pek bir yavandı. Tabutu indirdiler, vaiz de bir dua okudu. Hiç kimse ağlamadı. Banka gişesi kuyruğunda bekleyen insanlar gibiydi hepsi. Aralarında sırf Beth ile Jolene gençti, ikisiyle konuşan olmadı. Biter bitmez mezarlığı hemen terk ettiler, kararmış mezar taşlarının ve karahindiba öbeklerinin arasından geçen dar patikayı izleyerek. Beth ölen adamın ardından ne keder duydu ne de hüzün. Tek hissettiği, adamın on dolar alacağını hiç göndermemiş olmaktan duyduğu suçluluktu. Yıllar önce bir çek yollamalıydı.

Lexington'a dönüş yolunda Methuen'in önünden geçtiler. Sapağı tam dönüyorlardı ki Beth, "Haydi içeri girelim. Bir şeye bakmak istiyorum," dedi. Jolene de arabayı yetimhanenin giriş yoluna soktu.

Jolene arabada kaldı. Beth inip idare binasına yan kapıdan girdi. İçeri karanlık ve serindi. Tam karşısına çıkan kapıda HELEN DEARDORFF - MÜDÜR yazıyordu. Boş koridorun bitimindeki kapıya kadar yürüdü. Kapıyı itip açtığında aşağıda ışık vardı. Basamakları yavaşça indi.

Satranç tahtası da taşlar da yerinde yoktu ama kazanın önünde oynadığı masa hâlâ duruyordu hatta adamın boyasız iskemlesi de hâlâ yerindeydi. Tavandaki çıplak ampul yanıyordu. Başında durup masaya baktı. Dalgın bir edayla Bay Shaibel'in iskemlesine oturup kafasını önünden kaldırdığında daha önce orada hiç görmediği bir şey gördü.

Telegram: @cinciva

Eskiden oynarken oturduğu yerin arkasında, rasgele kesilmiş beşe on ebadında tahtalar birbirine çakılarak yapılmış kaba saba bir paravan vardı. Vaktiyle orada, her yaprağında ayrı bir Bavyera manzarası olan bir takvim asılı dururdu. Artık takvimin yerinde yeller esiyordu ve paravanın tamamı *Chess Review*'dan kesilmiş fotoğraflar, kupürler ve kapaklarla kaplıydı. Her biri tahtaya düzgünce handanmış, tozlanmasın ve temiz kalsın diye de üzerleri şeffaf plastikle kaplanmıştı. Bu köhne bodrumdaki yegâne temiz şeydi. Hepsi onun resimleriydi. *Chess Review*'dan maç dökümleri; Lexington'daki *Herald-Leader* nüshalarından, *New York Times* ve bazı Almanca dergilerden gazete kupürleri vardı. Şu meşhur *Life* makalesi eksik değildi, onun hemen bitişiğine de elinde ABD Şampiyonluk kupasıyla poz verdiği *Chess Review* kapağı iliştirilmişti. Ufacık boşluklar bile gazete kupürleriyle kaplıydı, hem de aynı haberden birkaç tane. En az yirmi fotoğraf olsa gerekti.

Arabaya döndüğünde Jolene sordu. "Aradığını buldun mu?"

"Fazlasıyla," dedi Beth. Başka bir şey daha diyesi geldiyse de vazgeçti. Jolene arabayla geri geri gidip otoparktan çıktı, sonra da otobana bağlanan yola saptı.

Rampayı tırmanıp şehirlerarası yola çıktıklarında Jolene vosvosu gazladı, fişek gibi uzaklaştılar. İkisi de dönüp geriye bakmadı. Beth'in artık ağlaması dinmiş, mendille yüzünü siliyordu.

"Çiğneyebileceğinden büyük lokma ısırmaya kalkmadın ya?" dedi Jolene.

"Yok." Beth burnunu sümkürdü. "iyiyim."

İki kadının uzun boylu olanı Helen Deardorff'u andırıyordu. Aslında rahibelere özgü dört başı mamur manevi duruşuyla hiç de benzediği söylenemezdi. Bej bir elbise ve bağcıksız ayakkabı giymişti. Güleç yüzü histen tümüyle yoksundu bir bakıma. Adı Bayan Blocker'dı. Diğeri tıknaz, biraz utangaçtı ve üzerinde çiçek desenli siyah bir giysi, ayağında da gösterişsiz ayakkabılar vardı. Bayan Dodge'du kendileri. Houston'dan Cincinnati'ye giderlerken hatır sormaya uğramışlardı. Beth'in kanepesinde yan yana oturmuşlar, Houston'daki baleden, şehrin kültürel gelişiminden

Telegram: @cinciva

bahsediyorlardı. Hıristiyan Cihadı'nın dar görüşlü, yobaz bir kuruluş olmadığını Beth'e ispatlama gayretinde oldukları aşikârdı. En az onu yoklamak için uğramaları kadar aşikâr. Yazıp haber de vermişlerdi.

Beth ikisinin Houston muhabbetini, Cincinnati'de açacakları - Hıristiyan muhitini koruma amaçlı- bir temsilcilik şubesine yardım çalışmalarını kibarca dinledi. Sohbet bir an tıkanır gibi olunca Bayan Dodge lafa girdi. "Aslında beklentimiz, Elizabeth, bir bildiride bulunulması."

"Bildiri?" Beth kanepenin tam karşısındaki tekli koltukta oturuyordu, Bayan Wheatley'ninkinde.

Bayan Blocker söz aldı. "Hıristiyan Cihadı senin toplumsal duruşunu kamuoyuyla paylaşman arzusunda. Hele ki çoğunluğun sessiz kaldığı bir âlem söz konusuyken..." Lafını tamamlamadı.

"Ne duruşu?" Beth sordu.

"Bildiğimiz gibi," dedi Bayan Dodge, "Komünizmin yayılması aynı zamanda ateizmin yayılmasıdır."

"Öyle varsayılabilir," dedi Beth.

"Bu bir varsayım meselesi değil," dedi Bayan Blocker hemen. "Hayat gerçeği. Marksist-Leninist gerçeği. Kremlinde kutsal kelam inkâr ediliyor. Hıristiyan Cihadı'nın ana amaçlarından biri Kremlin le ve orada barınan ateistlerle mücadeledir."

"Buna herhangi bir itirazım yok," dedi Beth.

"Güzel. Beklentimiz bir bildiride bulunulması." Bayan Blocker'ın bunu söyleme şekli Beth'in yıllarca maruz kaldığı bir şeyi anımsattı, Bayan Deardorff'un sesi çınladı kulaklarında. Pişkince uygulanan zorbalığın tınısıydı bu. Beth vezirle bir oyuncu çok erken hücuma geçtiğinde de hissederdi bu dayatmayı. "Basına bir demeç vermemi mi istiyorsunuz?"

"Kesinlikle!" dedi Bayan Blocker. "Madem Hıristiyan Cihadı'nın eline böyle bir fırsat geçiyor..." Lafını yarım bırakıp kucağındaki dosyayı tıpışladı, ağırlığını yoklar gibi. "Biz bir metin hazırladık."

Beth kadına için için nefret duyarak baktı ve hiçbir şey demedi.

Bayan Blocker dosyanın çıtçıtlı kapağını açıp içinden daktiloyla yazılmış bir dosya kâğıdı çıkardı. Beth'e uzattı.

Telegram: @cinciva

Ilk yolladıkları mektupla aynı antedi kâğıda yazılmıştı, kenarı boydan boya isim üstesiyle kaplı. Beth listeye göz gezdirince, "Rahip" unvanı kısaltması bulunan yarım düzine erkek isminin hemen üzerindeki "Telsa R. Blocker, Yürütücü Sekreter" adı gözüne ilişti. Sonra bildiriyi çabucak okudu. Bazı cümlelerin altı çizilmişti, mesela *"ateist-komünist bağlaşması"* veya "Hıristiyanlık *mücadelesinin bir muharibi.* * Kafasını kâğıttan kaldırıp Bayan Blocker'a baktı. Dizleri bitişik oturan kadın odaya hoşnutsuzca göz gezdiriyordu. "Ben bir satranç oyuncusuyum," dedi Beth sakince.

"Elbette öylesin hayatım," dedi Bayan Blocker. "Aynı zamanda da bir Hıristiyansın."

"Ondan emin değdim."

Bayan Blocker bakakaldı.

"Bakın," dedi Beth, "benim bu tür şeyleri dile getirmeye niyetim yok."

Bayan Blocker öne uzanıp bildiriyi aldı. "Hıristiyan Cihadı hali hazırda ciddi para yatırdı buna..." Gözündeki parıltıyı Beth daha önce de görmüştü.

Beth ayağa kalktı. "Paranızı iade edeyim." Çalışma masasına gidip çek defterini aldı. Bir an tam bir ukala, tam bir ahmak gibi hissetti. Bu paraya onun, Benny'nin ve Federasyonun refakatçi olarak yollayacağı kadının uçak bileti tutarı da dahildi. Hem otel faturasını hem de ufak tefek seyahat masraflarını karşılayacaktı. Bir ay önce yollanan çekin altına, paranın neye istinaden ödendiğini gösteren ve normalde "kira" ya da "elektrik borcu" yazılan kısma birisi -muhtemelen Bayan Blocker- "Dini Hizmete Mahsuben" yazmıştı. Beth, Hıristiyan Cihadı emrine dört bin dolarlık bir çek kesti, en alttaki boşluğa da "Bağış İadesi" yazdı.

Bayan Dodge'un tavrı şaşırtacak denli kibardı. "Umarım ne yaptığını biliyorsundur, hayatım." Sahiden endişeli görünüyordu.

"Bildiğimi umuyorum," dedi Beth. Moskova uçuşuna beş hafta vardı.

Benny ye telefonla ilk denemede ulaştı. "Delisin," dedi oğlan olayı öğrenince.

Telegram: @cinciva

"Neyse, olan oldu," dedi Beth. "Telafisi için çok geç."

"Biletler ödenmiş miydi?"

"Hayır," dedi Beth. "Hiçbir şey ödenmedi."

"Intourist'e otel ücretini önden ödemek gerekiyor."

"Biliyorum." Beth oğlanın ses tonunu beğenmedi. "Banka hesabımda iki bin var. Daha fazla vardı ama bu evin masrafı bitmiyor. Uç bin daha lazım. En az."

"Bende yok," dedi Benny.

"Ne demek yok? Paran vardı."

"Bende para yok." Uzun bir sessizlik oldu. "Federasyonu arayabilirsin. Ya da Dışişleri Bakanlığı'nı."

"Federasyon benden hazzetmiyor," dedi Beth. "Satranca fazla emek vermediğimi düşünüyorlar."

"*Tonight* ve *Phil Donahue*'ye çıkmalıydın."

"Elinin körü, Benny," dedi Beth. "Geç bunları!"

"Delisin," dedi Benny. "O budalaların inancını neden umursuyorsun ki? Neyi ispatlamaya çalışıyorsun?"

"Benny. Rusya'ya yalnız gitmek istemiyorum."

Benny birden sesini yükseltti. "Tam *götsün"* diye bağırdı. "Siktiğimin üşütük götü!"

"Benny..."

"Önce New York'a dönmekten caydın, şimdi de bu saçmalıkla karşıma çıkıyorsun. Tek başına pekâlâ siktirip gidebilirsin."

"Yanlış yaptım belki." İçi ürpermeye başlamıştı. "Belki çeki iade etmemem gerekirdi."

"Belki eziklerin lafıdır." Benny'nin sesi buzdu.

"Benny, üzgünüm."

"Kapatıyorum," dedi Benny. "Seninle ilk tanıştığımda da göt lalesiydin, şimdi de göt lalesisin. Artık seninle konuşmak istemiyorum." Hattan bir *tik* sesi geldi. Beth ahizeyi yerine koydu. Çuvallamıştı. Benny'yi kaybetmişti.

Federasyonu aradı ve başkan hatta bağlanana dek on dakika bekledi. Adam onunla nazik ve anlayışlı konuştu, hatta Moskova'da başarılar diledi ama bütçelerinin olmadığını söyledi. "Gelirimizin

Telegram: @cinciva

büyük bölümünü dergiden sağlıyoruz. En fazla dört yüz dolar ayırabiliriz."

Washington'dakilerin aramasına geri dönmeleri ertesi sabahı buldu. Kültür Bakanlığı'ndan O'Malley diye biriydi arayan. Beth sorunu dile getirdiğinde adam başkenttekilerin ne kadar heyecanlı olduklarından dem vurdu ve "Rusları kendi oyunlarında silkele" mealinde temennide bulundu. Ona nasıl yardımcı olabileceğini sordu.

"Bana en kısa sürede üç bin dolar lazım."

"Ne yapabileceğime bir bakayım," dedi O'Malley. "Bir saat içinde size geri dönerim."

Ama tekrar araması dört saati buldu. Beth mutfağı, bahçeyi arşınladı, ayaküstü Anne Reardon'u aradı, Hıristiyan Cihadı'nın sağladığı eşlikçiyi. Anne Reardon derecesi 1900 civarında olan bir kadındı ve hiç değilse oyunu biliyordu. Beth batı eyaletlerinin birinde kadını feci yenmiş, taşlarını tahtadan tam anlamıyla silip süpürmüştü. Telefona bakan olmadı. Beth kendine kahve yapıp *Deutsche Schachzeitung*'un eski sayılarını karıştırarak bekledi telefonu. Bağış parasını iade ettiğini düşündükçe içi daralıyordu. Bir tavır uğruna dört bin dolardan olmuştu. En sonunda telefon çaldı.

Yine O'Malley'di. Metelik çıkmamıştı. Korkunç üzgündü, bu kadar dar zamanda onay gelmeden devlet bütçesi ayırmalarına imkân yoktu. "Gene de beraberinizde bir adamımızı yollayacağız."

"Küçük de olsa bir fon ayıramaz mısınız?" diye sordu Beth. "Moskova hükümetinin kuyusunu kazmaya bütçe istemiyorum sizden. Sadece bana orada yardımcı olacak birkaç kişiyi yanımda götürmeye uğraşıyorum."

"Üzgünüm," dedi O'Malley. "Sahiden üzgünüm."

Telefonu kapattıktan sonra tekrar bahçeye çıktı. Sabahleyin Intourist m Washington bürosuna çek yollayacaktı. Yalnız gidecekti, yanında Dışişleri Bakanlığı kimi yolluyorsa onunla. Çat pat Rusça biliyordu, orada kaybolup gidecek hali yoktu ya. Hem Rus oyuncuları İngilizce konuşuyordu. Kendi kendini geliştirebilirdi. Aylarca tek başına çalışmıştı. Kahvesinin son yudumunu içti. Hayatının büyük bölümünde tek başına didinmişti.

Telegram: @cinciva

ON DÖRT

Orly Havaalanı'ndaki bir bekleme salonunda yedi saat oturdular. Aeroflot uçağına biniş zamanı geldiğinde, zeytin yeşili üniformalı genç bir kadın herkesin pasaportunu kontrol edip biletleri damgalamaya başladı ama Beth ile Bay Booth kuyruğun en arkasında bir saat daha bekledi. Nihayet sıra onlara gelince yüzü şaşırtıcı ölçüde aydınlanan kadın gülümseyerek, "Satranç şampiyonu," dediğinde Beth biraz neşelendi. Gülümseyerek karşılık verdi. Kadın, "iyi şanslar," derken hakikaten içtenlikle dilemiş gibiydi. Kadın Rus'tu elbette. Amerika'da hiçbir memur Beth'in adını bilmezdi.

Koltuğu arkaya yakın, pencere kenarıydı, kahverengi muşamba kaplı, kolçaklarında da koruyucu küçük beyaz örtüler vardı. Bay Booth'la yan yana oturdu. Pencereden gri Paris göğüne baktı. Pistte geniş su birikintileri oluşmuş, akşam çisentisinden dolayı uçaklar karanlıkla pırıl pırıl parlıyordu. Moskova'ya çoktan varmış gibi hissetti. Birkaç dakika sonra bir kabin görevlisi su ikramına başladı. Bay Booth kendi bardağını yarısına kadar içip ceketinin iç cebine uzandı. Biraz arandıktan sonra küçük bir gümüş çıkarıp tıpasını dişleriyle açtı. Bardağına viski koydu, tıpayı kapatıp matarayı cebine attı. Bardağını Beth'e göstermelik ikram eder gibi uzattı ama Beth kafasını iki yana salladı. Kolay değildi. Canı içki istiyordu. Bu tuhaf görünümlü uçaktan hoşlanmamıştı. Yanından oturan adamdan hazzetmemişti.

Bay Booth'tan onunla Kennedy'de buluşup tanıştıkları anda hoşlanmamıştı. Müsteşar Yardımcısı. Kültür Bakanlığı. Moskova'da ona yol yordam gösterecekti. Beth kimseden yol yordam öğrenmek istemiyordu, hele ki bu hırıltılı sesli, siyah takım elbiseli, yay kaşlı, arada sırada abartılı kahkahalar atan ihtiyardan hiç. Adam şahsi bilgi vermeye lütfedip kırklı yıllarda Yale'deyken satranç oynadığını

Telegram: @cinciva

söylediğinde Beth yorum yapmadı. Adam bunu ortak bir sapkınlıktan bahseder gibi söylemişti. Beth'in asıl gönlünden geçen Benny Watts'la seyahat etmekti. Önceki gece Benny'ye ulaşamamıştı bile. İlk iki arayışında hat meşgul çalmış, üçüncüdeyse yanıt veren olmamıştı. BDSF başkanından iyi dilek mesajı almıştı, hepsi o kadar.

Arkasına yaslanıp gözlerini yumdu ve etrafındaki Rusça, Almanca ve Fransızca konuşmaları duymazdan gelerek gevşemeyi denedi. El çantasının gözündeki ilaç şişesinde otuz tane yeşil hap vardı. Altı aydır bir tane dahi içmemişti ama gerekirse bu uçakta birini içebilirdi, içkiye göre kesinlikle daha iyiydi. Dinlenmesi lazımdı. Havaalanındaki uzun bekleyiş sinirlerini germişti. Jolene'e telefonla iki kez ulaşmaya çalışmış ama yanıt alamamıştı.

Benny Watts'ın eksikliğini sahiden hissediyordu. Keşke öyle ahmaklık etmeseydi de aslında hiç ırgalamadığı bir konuda tavır koymak uğruna o parayı geri vermeseydi. Olay başkaydı gerçi. O kadının blöfünü görüp dayatmayı reddetmekle götlük etmiş sayılmazdı. Gene de Benny'ye ihtiyaç duyuyordu. Bir an D. L. Townes'la beraber seyahat ettiğini, Moskova'da beraber kaldıklarını hayal etti. Lâkin bunun da faydası olmadı. Benny'yi özlüyordu o,Townes'u değil. Benny'nin kıvrak zekâsını ve uyanıklığını özlüyordu, muhakeme yeteneğini ve dirayetli duruşunu, satranç bilgisini, onun ruhundan anlayışını. Yanında olsaydı satranç muhabbeti yaparlardı, Moskova'da da karşılaşmalardan sonra oyun analizi yaparak bir sonraki rakibe hazırlanırlardı. Öğünlerini otelde beraber yerlerdi, tıpkı Bayan Wheatley'yle yaptığı gibi. Moskova'yı gezerler, otellerinde canları ne zaman isterse sevişirlerdi. Ne var ki Benny New York'ta, o da karardık bir uçakla Doğu Avrupa semalarındaydı.

Alçalmaya başlayıp da bulutların arasından çıktıklarında Rusya'yı ilk kez gördü. Yukarıdan bakınca Kentucky'yi fazlasıyla andırıyordu. Öncesinde üç tane hap almış, birkaç saat deliksiz uyumuştu ve şimdi şehirlerarası otobüsle uzun bir yolculuğun ardından hissetmeye alışkın olduğu mahmurluğun aynısını yaşıyordu. Hapları geceyarısı içtiğini hatırlıyordu. Uyuyan insanların arasından geçerek koridorun öbür ucundaki tuvalete

Telegram: @cinciva

gitmiş ve komik görünümlü küçük bir plastik bardağa su doldurmuştu.

Bay Booth gümrükten geçişte tecrübesiyle yardımcı oldu. Rusçası iyiydi ve Beth'i doğru teftiş kabinine yönlendirdi. Her şey şaşırtıcı ölçüde sorunsuz geçti. Üniformalı, nazik bir yaşlı memur Beth'in bavulunu usulca yokladı, iki el çantasını açtı, içini biraz karıştırdı ve hepsini kapadı. Bu kadardı.

Kapıdan çıktıklarında elçiliğe ait bir limuzin hazır bekliyordu. Kadirdi erkekli işçilerin sabahın ilk ışıklarıyla çalışmaya başladıkları tarlaları geçtiler. Yolun bir yerinde Beth devasa traktörler gördü, Amerika'da gördüklerinden çok daha büyük, göz alabildiğine uzanan bir tarlayı aheste sürüyorlardı. Yolda araç trafiği pek azdı. Araba altı-sekiz katlı, ufacık pencereleri binaların arasından ilerlemeye başlamıştı. Hava kapalı olmasına rağmen, ılık bir haziran sabahı olduğundan dolayı insanlar kapı önlerinde oturuyorlardı. Derken yol genişledi, yemyeşil ufak bir parkı geçtiler, sonra büyük bir tanesini, ardından âdeta sonsuza dek ayakta kalacak şekilde inşa edilmiş nispeten yeni, dev binaları. Trafik yoğunlaşmaya başlamış, kenardan giden bisikletliler, kaldırımlardaki yaya kalabalığı göze çarpar olmuştu.

Bay Booth üzerinde buruşuk kıyafetiyle arkasına yaslanmış, oturduğu yerde uyukluyor gibiydi. Beth uzun aracın arka koltuğunda dimdik, yan camdan dışarıyı seyrediyordu. Moskova'nın tehditkar hiçbir yanı yoktu. Beth'in gördüğü herhangi bir büyük şehirden farksızdı. Gene de içi bir türlü rahat etmiyordu. Turnuva ertesi sabah başlayacaktı. Yapayalnız hissediyordu ve ürkmüştü.

Üniversitedeki öğretmeni Rusların çayı cam bardaklarla içtiklerinden, dişlerinin arasına bir tane küp şeker kıstırıp öyle yudumladıklarından bahsetmişti; halbuki bu loş, yayla gibi salonda çay ikramı altın yaldızlı, Yunan anahtarı desenli, ince Çin porseleni fincanlarla yapılıyordu. Yüksek sırtlı Viktorya tarzı koltukta dizleri bitişik oturmuş, kenarında küçük bir kurabiye olan fincan tabağı elinde, direktöre kulak vermeye çalışıyordu. Adam ilk birkaç cümle

.

Telegram: @cinciva

Ingilizce konuştuktan sonra Fransızcaya geçti. Sonra yine İngilizceye. Kendilerini Sovyetler Birliği'nde ağırlamaktan memnunlardı. Müsabakalar her sabah saat tam onda başlayacak, her masaya bir hakem atanacak ve herhangi bir ihtilaf halinde onlara danışılacaktı. Oyunlar esnasında sigara içmek ve atıştırmak yasaktı. Lüzumu halinde oyunculara tuvalete kadar bir görevli eşlik edecekti. Böyle bir durumda el kaldırıp müsaade istemek kâfiydi.

Koltuklar bir çember oluşturacak şekilde yerleştirilmişti. Direktör Beth'in sağındaydı. Tam karşısında Dimitri Luchenko, Viktor Laev ve Leonid Shapkin oturuyordu, hepsi muntazam takım elbiseli, beyaz gömlekli, siyah kravatlıydı. Bay Booth öncesinde Rus erkeklerinin kılığını 1930'lar Montgomery Ward kataloguna benzetmişti ama iki dirhem bir çekirdek giyinmiş bu adamlar pahalı gri gabardin ve kamgarn kumaşlı takımların içinde oturaklı görünüyorlardı. Sırf üçü bile -Luchenko, Laev ve Shapkin- kıyaslandığında Amerikan satranç müessesesini tümden küçük düşürebilecek küçük bir abideydi âdeta. Solundaki Vasily Borgov'du. Bir türlü adama bakamıyordu ama kolonyasının kokusunu alıyordu. Adamla diğer üç Rus'un arasında oturanlar da kendi çaplarında birer abide sayılırdı -Brezilyalı Jorge Flento, Finlandiyalı Bernt Hellström ve Belçikalı Jean-Paul Duhamel- onlar da sade takım elbiseler giymişti. Beth çayını yudumlayarak sakin görünmeye çalışıyordu. Koca pencerelerde kalın kumaşlı bordo perdeler vardı, koltuklarsa sırmalı bordo kadife döşemeliydi. Sabahın dokuz buçuğuydu ve dışarıda muhteşem bir yaz havası vardı, gene de perdeler sımsıkı örtüktü. Yerdeki şark halısı âdeta müzelikti. Duvarlar gül ağacı lambri kaplamalıydı.

Beth'i oraya otelden iki refakatçi kadın getirmişti. Diğer oyuncularla tokalaşmıştı. Yarım saattir bu vaziyette oturuyorlardı. Önceki gece acayip devasa otel odasının bir yerlerinde sürekli musluk damlamış, sabahı sabah etmişti. Özel kesim pahalı lacivert elbisesi yedi buçuktan beri üzerindeydi. Terlemeye başlamış, naylon çorapları sıcaktan âdeta bacaklarına yapışmıştı. Bulunduğu ortamı bu kadar yadırgadığı vaki değildi. Etrafındaki adamlara ne zaman gözü kayşa hepsi hafifçe gülümsüyordu. Yetişkinlerin arasında

Telegram: @cinciva

oturan bir çocuk gibi hissediyordu. Başı ağrıyordu. Direktörden aspirin rica edecekti.

Derken direktör konuşmasını aniden bitirdi, erkekler de ayağa kalktı. Beth de ayağa fırlayınca fincanı tabakta şıngırdadı. Çay ikramıyla ilgilenen beyaz trikolu garson hemen koşup fincanı elinden aldı. En başta nezaketen elini sıkmak haricinde Beth'i görmezden gelen Borgov, direktörün açarak buyur ettiği kapıdan çıkmak üzere önünden geçerken de görmezden geldi onu. Diğerleri peşinden çıktı, Shapkin önünde Hellström arkasında Beth de dahil. Duvardan duvara hah kaplı hole tek sıra halinde çıktıklarında Luchenko bir an durup ona döndü. "Katılmanıza sevindim," dedi. "Sizinle oynamayı iple çekiyorum." Ak saçı bir orkestra şefi gibi uzundu, gümüş rengi kusursuz bir boyunbağı takmış, kolalı beyaz yakasının hemen altında güzelce düğümlemişti. içtenliği su götürmüyordu. "Teşekkür ederim," dedi Beth. Luchenko'yu ortaokuldayken okumuştu. *Chess Review* ondan bir nevi huşuyla bahsetmişti. Beth de şimdi aynı hisleri taşıyordu. Adam o zamanlar Dünya Şampiyonuydu, unvanını birkaç yıl önceki uzun bir maçın ertesinde Borgov'a kaptırmıştı.

Holde epey uzun bir süre yürümelerinin ardından direktör durdu ve başka bir kapıyı daha açarak onları içeri buyur etti. Önce Borgov girdi içeri, diğerleri peşinden.

Bir tür giriş salonundaydılar. En uçtaki öbür kapısı kapalıydı. Beth dışarıdaki uğultuyu işitebiliyordu, nitekim direktör öbür kapıyı da açınca uğultu arttı. Siyah bir perde dışında hiçbir şey seçilmiyordu ama gözü ortama alıştığı anda Beth'in nefesi kesildi. Seyirci dolu koca bir oditoryumdaydı. Kapalı gişe bir konserde Radio City Müzikholü'nün sahnesinde durmaya benziyordu. Seyirci kalabalığı yüzlerce metre öteye uzanıyordu. Koltukların arasındaki koridorlara katlanır sandalyeler dizilmiş, onlarda oturanlar küçük gruplar halinde muhabbete dalmışlardı. Oyuncular hah döşeli geniş sahneye çıktıklarında uğultu kesildi. Herkesin gözü onlardaydı. Giriş katı üzerinde geniş bir balkon vardı, oradan aşağı dev bir kızıl bayrak sarkıtılmıştı. Balkonda da art arda oturmuş birçok seyirci bulunuyordu.

Telegram: @cinciva

Sahnede dört tane geniş masa vardı, her biri çalışma masası büyüklüğünde, her biri gıcır gıcır. Üzerlerindeki büyük satranç takımlarının taşları çoktan dizilmişti. Her birindeki siyah taşların sağma aşırı büyük, ahşap gövdeli bir satranç saati, beyazların sağına da koca bir sürahi su ve iki tane bardak konulmuştu. Yüksek sırtlı döner koltuklar seyircilerin oyuncuları profilden rahat görebilecekleri şekilde yerleştirilmişti. Her masada beyaz gömlekli, siyah papyonlu birer erkek hakem, her hakemin arkasında da açılışa hazır pozisyondaki taşların dizili olduğu birer pano yer alıyordu. Aydınlatma güçlü ama dolaylıydı, oyun alanının tam üzerindeki tavan aydınlatmasıyla sağlanmıştı.

Direktör Beth'e gülümsedi, onu elinden tutup sahne ortasına götürdü. Oditoryumda çıt çıkmıyordu. Direktör sahne ortasındaki eski tip ayaklı mikrofona konuştu. Rusça konuştuğu halde Beth "satranç" ve "Birleşik Devletler" gibi sözcükleri anladı, en sonunda da adı söylendi: Elizabeth Harmon. Aniden patlayan içten alkışlar salonu inletti. Fiziksel bir şey gibi çarptı Beth'i. Direktör en uçtaki koltuğa kadar eşlik edip onu siyah taşların başına oturttu. Beth adamın diğer yabancı oyuncuları kısa konuşmalarla takdim edip alkışlatmasını oturduğu yerden seyretti. Ardından Ruslar teşrif etti, Laev'den başlayarak. Alkışlar sağır ediciydi, hele ki sıra en son Vasily Borgov'a geldiğinde susmak bilmedi.

Beth'in ilk karşılaşmadaki rakibi Laev'di. Borgov'un ayakta alkışlandığı esnada gelip tam karşısına oturdu. Coşkulu karşılama devam ederken Beth delikanlıyı süzdü. Laev yirmili yaşlardaydı. Zayıf, gencecik simasında gergin bir gülümseme, alnı endişeden kırışık, sıska parmaklarıyla masayı işitilir şekilde tıkırdadıp duruyordu.

Alkışlar dinince, heyecandan yanaklarına al basmış olan direktör, Borgov'un beyazları oynadığı masaya gidip saatin düğmesine bastı. Ardından öbür masaya geçip aynısını yaptı, sonra da diğerine geçti. Beth'in masasına gelince ikisine manalı gülümsedi ve Beth'in tarafındaki düğmeye el çabukluğuyla basıp Laev'in süresini başlattı.

Laev sakince iç çekip şah piyonunu dördüncü yataya oynadı. Beth hiç tereddütsüz vezir kanadındaki fil piyonunu itti, sırf satranç

Telegram: @cinciva

oynuyor olmak bile içini ferahlatmıştı. Taşlar büyük ve sağlamdı, tahtada açık seçik ayırt ediliyordu. Her biri kendi karesine pek muntazam yerleştirilmişti. Ana hatları belirgin, güzelce yuvarlaklaştırılıp cilalanmıştı. Mat boyalı tahtanın dış kenar çerçevesi pirinç şeritliydi. Koltuğu hem dolgun hem yumuşak ama sağlamdı. Laev'in atını f3'e oynamasını seyrederken yerine iyice kurulup rahatına baktı. Vezir kanadındaki atını ucundan tutup kaldırdı, taşın ağırlığı pek hoştu, sonra da c6'ya koydu. Laev piyonu e4'e oynadı, o da onu kendi piyonuyla alıp saatin sağına bıraktı. Hakem, sırtı onlara dönük, her hamleyi panoda tekrarlıyordu. Beth'in omuzları hâlâ gergindi ama gevşemeye başlamıştı. Rusya'daydı, yadırgatıcıydı ama satranç satrançtı.

Laev'in oyun tarzına çalıştığı bültenlerden aşinaydı. Beth altıncı hamlede şah piyonunu açtığı takdirde oğlanın Boleslavski Varyantı'nı izleyerek atını c3'e oynayacağından, sonra da şah kanadında rok yapacağından emindi. 1965'te hem Petrosian'ın hem de Tal'ın karşısında aynısını yapmıştı. Oyuncular bazen önemli müsabakalarda tuhaf devam yollarına giderlerdi, haftalar öncesinden çalıştıkları devam yollarına ancak Beth Rusların onu önemseyip de böyle bir zahmete girdiklerine pek ihtimal vermiyordu. Bildikleri doğrultusunda Beth'in oyun düzeyini Benny Watts'ınkiyle bağdaştırıyorlardı, hem Laev gibileri Benny'yle oynayacaklar diye hazırlığa fazla vakit ayırmazlardı. Onların ölçütlerine göre Beth mühim bir oyuncu değildi; tek sıradışı yanı cinsiyetiydi ama o bile Rusya'da görülmemiş şey değildi. Nona Gaprindashvili vardı mesela, gerçi derecesi bu turnuvaya katılmaya yetmemişti ama tüm Rus ustalarıyla defalarca karşılaşmaya oturmuş bir oyuncuydu. Laev kolay bir galibiyet bekliyordu muhtemelen. Beth'in beklediği gibi atını çıkarıp rok yaptı. Beth geçen altı ay boyunca iyi ki okuyup araştırmıştı, neyle karşılaşacağını bilmek güzeldi. Rok yaptı.

Açılış hamlelerini hatasız geride bırakmalarını takiben oyun peyderpey yavaşladı. Karşılıklı birer at ve fillerini kaybedip dengeli bir oyun ortasına girmişlerdi. Şahlar iyi korunuyordu ve ikisinin de pozisyonlarında hiç gedik yoktu. On sekizinci hamle itibarıyla

Telegram: @cinciva

tahtada tehlikeli bir denge kurulmuştu. Beth'in Amerika'da nam saldığı hücum satrancı değildi bu; oda müziği satrancıydı, incelikli ve karmaşık.

Laev beyazlarla oynamanın avantajını hâlâ koruyordu. Kurnazca şaşırtmacalı tehditler yaratmayı sürdürüyor ancak Beth ivme veya konum kaybetmeksizin hepsini savuşturuyordu. Yirmi dördüncü hamlede bir tuzak kurma fırsatı yakaladı ve rakibinin filini çekilmeye zorlayacak biçimde vezir kanadındaki kaleye bir hat açtı. Bunu yaptığında Laev hamleyi uzun süre inceledikten sonra Beth'in suratına bir değişik baktı, sanki onu ilk kez görüyordu. Beth zevkten dört köşe oldu. Oğlan filini geri çekmeden önce tahtayı tekrar inceledi. Beth kalesiyle içe daldı. Artık eşitliği yakalamıştı.

Beş hamle sonra üstünlüğü yakalamanın bir yolunu da buldu. Bir piyonu feda etmek üzere dördüncü yataya itti. Bu hamlesi de en az öncekiler kadar güzeldi ve Laev'i savunmaya yöneltti. Genç adam piyonu almaktansa atını çıkartarak vezirinin önündeki kareye saldırma gereği duydu. Beth kalesini üçüncü yataya sürdü, oğlan da buna misilleme yapmak durumunda kaldı. Beth rakibini ezmiyor, usulca zora sokuyordu. Neticede oğlan giderek pes etmeye başladı, gene de kaygısız görünmeye uğraşıyordu. Dumura uğramış olsa gerekti. Rus büyükustaları Amerikalı kızlardan bu muameleyi görmeye alışkın değildi. Beth peşini bırakmadı, en sonunda da kalan atını d5'e, rakibinin kovamayacağı yere güvenle sürebileceği bir noktaya gelindi. Atı oraya koydu, iki hamle sonra da kalesini at dikeyine, rakip şahın hemen üzerine itiverdi. Laev pozisyonu saat tıkırtıları eşliğinde uzun süre inceledikten sonra Beth'in yapsın diye gözünün içine baktığı hamleyi oynadı ve şah kanadındaki fil piyonunu iterek kaleye saldırdı. Saate bastı ama Beth'in yüzüne bakmadı.

Beth hiç tereddütsüz filiyle piyonu aldı, böylece fili feda da etmiş oldu. Hakem hamleyi panoda oynadığında seyircilerden işitilir bir tepki yükseldi, Beth fısıldaşmaları duyuyordu. Laev bir şey yapmak zorundaydı; fili göz ardı edemezdi. Bir eliyle saçını geriye atarken diğer eliyle masayı tıpışlamaya başladı. Beth arkasına yaslanıp gerindi. Rakibini alt etmişti.

Telegram: @cinciva

Son hamleyi yirmi dakika kadar inceleyen Laev birden ayağa fırladı ve tokalaşmak üzere elini uzattı. Beth kalkıp el sıkıştı. Seyirciler sessizdi. Turnuva direktörü masaya geldi ve o da galiple tokalaştı. Beth adamla beraber sahneyi terk ederken müthiş bir alkış koptu.

Bay Booth ve elçilikten birkaç kişinin katılacağı bir öğle yemeğine iştirak etmesi gerekiyordu ancak duvar dibine sıralanmış Viktorya tarzı berjer koltuklarıyla zemini hah kaplı bir jimnastik salonunu andıran devasa otel lobisine girdiğinde adam ortalıkta yoktu. Resepsiyondaki hanıma dosya kâğıdına yazdı bir mesaj bırakılmıştı. "Sahiden feci üzgünüm ama bazı işlerimiz çıktı, öğle yemeğine yetişemeyeceğiz. Bilahare haberdar ederim." Not daktiloyla yazılmıştı, keza en altındaki Bay Booth'un ismi de. Beth otel restoranlarından birini buldu -orası da jimnastik salonunu andırıyordu- çat pat Rusçasıyla *blinçiki,* çay ve böğürtlen reçeli ısmarlamayı başardı. Ona bakan garson aşağı yukarı on dört yaşında, ciddi suratlı bir oğlandı. Beth'in tabağına küçük esmer ekmekler koyup dilimlere ufak bir gümüş kaşıkla eritilmiş tereyağ, havyar ve ekşi krema sürdü. Askeri üniformalı bir grup yaşlı subay ve üç parça takım elbise giymiş otoriter görünümlü iki erkek dışında restoranda başka kimse yoktu. Biraz sonra gümüş tepside dolu bir sürahiyle, yanında da bir shot bardağıyla, başka bir genç garson geldi. Ona kibarca gülümsedi. " *Vodkd?*

Beth kafasını hemen iki yana salladı. *"Nyef* Sonra da masanın ortasında duran kristal sürahiden kendisine bir bardak su koydu.

Öğleden sonrası boştu. Sverdlov Meydanı'na gidebilir, St. Basil Müzesi'ni ve Bely Gorod'u gezebilirdi ancak güzel bir yaz günü olmasına rağmen hiç içinden gelmiyordu. Belki bir iki gün sonra. Yorgundu ve bir şekerleme yapmaya ihtiyacı vardı. Bir Rus ustasıyla olan ilk karşılaşmasını kazanmıştı, bu da dev şehri dolaşıp göreceği her şeyden önemliydi. Sekiz günü vardı. Moskova'yı başka zaman gezebilirdi. Öğlen yemeğini bitirdiğinde saat ikiydi. Asansörle odasına çıkıp biraz kestirmeyi deneyecekti.

Telegram: @cinciva

Laev'i yenmenin heyecanından bir türlü uyuyamadı. Yumuşak döşekli koca yatakta tavana bakarak yaklaşık bir saat yattı ve son karşılaşmayı defalarca oynadı, kâh kendi oyunundaki zaafları aradı kâh falanca hamlenin verdiği keyfi yeniden tattı. Filini feda ettiği kısma geldiğinde yüksek sesle *bum* diyesi geldi, *al bakalım!* Şahaneydi. Hiç hata yapmamıştı ya da vardı da bulamıyordu. Hiç açık vermemişti. Laev'in kaşlarını çatıp masayı takırdatması asabiliğine delaletti ama oyundan çekildiğinde dalgın ve bitkin bir hali vardı.

En sonunda yataktan kalktı, biraz dinlenmişti, kot pantolonunu ve beyaz tişörtünü giyip kalın perdeleri açtı. Sekiz kat aşağıdaki tenha dörtyol ağzında tek tük arabalar göze çarpıyordu. Bulvarların ilerisindeyse sık ağaçlı bir park vardı. Yürüyüşe çıkmaya karar verdi.

Ama çoraplarını ve ayakkabılarını tam giymişti ki Duhamel düştü aklına. Yarın onun karşısında Beyazlarla oynayacaktı. Duhamel'in sadece iki karşılaşmasını biliyordu, onlar da birkaç yıl öncesine aitti. Yanında getirdiği dergilerde daha yakın tarihli olanları vardı, onların üzerinden geçmeliydi. Ayrıca kendisi salonu terk ederken Duhamel'in Luchenko'yla hâlâ devam eden karşılaşması da vardı. Diğer üç karşılaşmayla beraber onun da oyun dökümü basılıp oteldeki resmi akşam yemeğinde oyunculara dağıtılacaktı. En iyisi şimdi birkaç mekik çekip çömelme hareketi yapmak, yürüyüşü başka zamana bırakmaktı.

Akşam yemeği sıkıcı geçti, üstüne üstlük asap bozucuydu. Beth uzunca masanın bir ucuna, Duhamel, Flento ve Hellström'le beraber oturtulmuştu. Rus oyuncular eşleriyle beraber diğer uçtaydı. Borgov masanın en başına, Beth'in Meksika'daki hayvanat bahçesinde gördüğü kadınla beraber oturmuştu. Ruslar öğün boyunca kahkahalar atarak, aşırı miktarda çay tüketip abartılı el kol hareketleriyle laflarken sessiz eşleri hayranlıkla seyrediyordu onları. O sabah turnuvadan sıkkın ayrılan Laev bile fıkır fikirdi. Hepsi de ağız birliği etmiş gibi masanın ucundaki Beth'i görmezden geliyordu. Bir ara Flento'yla muhabbet kurmaya çalıştı ama adamın İngilizcesi zayıf, sabit gülümsemesi de rahatsız ediciydi. Birkaç

Telegram: @cinciva

dakika uğraştıktan sonra masanın öbür ucundan gelen gürültülere elinden geldiğince kulak tıkayarak yemeğine odaklandı.

Yemekten sonra turnuva direktörü o günkü oyunların dökümlerini dağıttı. Beth daha asansördeyken göz gezdirmeye girişti, Borgov'unkinden başlayarak. Diğer iki karşılaşma berabere sonuçlanmıştı ama Borgov galibiyetle ayrılmıştı. Pek tabii ki.

Şoför sabahleyin onu salona farklı bir güzergâhtan getirdi, böylece Beth içeri girmek için sokakta bekleyen devasa kalabalığı görme imkânı buldu. Kimileri sabah çiselemeye başlayan yağmur yüzünden siyah şemsiyeleriyle gelmişti. Adam onu önceki gün kullandığı yan kapıya bıraktı. O girişte bekleyen yirmi civarında insan vardı. Arabadan iner inmez alkışlar eşliğinde aceleyle binaya girdi. Kapıcı kapıyı arkasından tam örterken birisi "Lisabeta Harmon" diye bağırdı.

Dokuzuncu hamlede Duhamel bir muhakeme hatasına düştü, fırsatı hiç kaçırmayan Beth de adamın atını bir kalenin önüne mıhlayıverdi. Beth diğer filini çıkana dek bu açmaz adamı bir süre kısıtlardı. Beth adamın temkinli, savunmasınınsa güçlü olduğunu, çalıştığı eski karşılaşmalarından biliyordu. Bir açık yakalayana dek beklemeye, sonra da adamı şaşkına çevirmeye önceki geceden karar vermişti. On dördüncü hamle itibarıyla her iki filiyle şahı çatala almış, on sekizincide de her ikisinin çaprazlarını açmıştı. Adam şahını sakınıyor, atlarını zekice kullanarak Beth'i zaptediyordu, gene de Beth'in vezirini çıkarması ona çok ağır geldi. Yirminci hamlesinde Beth'i ümitsizce kovmayı denedi. Yirmi ikincideyse oyundan çekildi. Karşılaşma bir saati anca bulmuştu.

Sahnenin en uzak ucunda oynamışlardı. Flento'yla oynayan Borgov diğer uçtaydı. Beth diğer karşılaşmalar sürdüğü için usturuplu alkışlar eşliğinde adamın yanından geçerken, Borgov kısacık bir bakış attı ona. Meksika'da göz göze geldiklerinden bu yana ilk kez oluyordu bu. Bakışı Beth'i ürküttü.

Oyun alanından ayrılınca bir an ne hikmetse durakladı, sonra perdeye yanaşıp kenardan baktı. Borgov'un koltuğu boştu. Sahnenin diğer ucunda dikilmişti ve Beth'in demin bitirdiği karşılaşmanın

Telegram: @cinciva

panosunu inceliyordu. Kocaman elinin biri çenesinde, diğeri ceket cebindeydi. Pozisyonu incelerken kaşları çatıktı. Beth mekânı çabucak terk etti.

Öğle yemeğinden sonra bulvarı yürüyüp dar bir sokaktan parka çıktı. Bulvarın Sokolniki Caddesi olduğunu bir yaya kalabalığı eşliğinde karşıdan karşıya geçerken öğrendi, üstelik pek işlek bir yoldu. Kimileri tanır gibi baktı ona, birkaç kişi de gülümsedi ama konuşan olmadı. Yağmur dinmişti. Öğle güneşinin pırıl pırıl parladığı hoş bir gündü. Cadde boyunca sıralanan devasa binalar, güneşli havada hapishaneyi nispeten az andırıyordu.

Park kısmen ormanlıktı ve yürüyüş yollarına sıralanmış bir sürü demir döküm bankta yaşlılar oturuyordu. Bakışlara elinden geldiğince aldırmayarak dolaştı, ağaçlardan kapkaranlık olmuş yerlerden geçti ve kendisini çiçek tarhlarının şurada burada küçük üçgenler oluşturduğu geniş bir meydanda buluverdi. Ortadaki bir çardağın altında sıra sıra insanlar oturuyordu. Satranç oynuyorlardı. En az kırk takım olsa gerekti. New York'tayken Central Park'ta ve Washington Meydanı'nda satranç oynayan yaşlılar görmüşlüğü vardı ama sayıları pek azdı. Oysa bu ahır büyüklüğündeki çardakta büyük bir erkek kalabalığı toplanmış hatta bazıları basamaklara çökmüştü.

Çardağa çıkan eski mermer basamaklarda bir an durakladı. İki ihtiyar, basamağın birine serdikleri paralanmış bir bez tabla üzerinde oynuyordu. Nispeten daha yaşlıcası, dişsiz ve kel olanı, Şah Gambiti oynuyordu. Diğeri de Falkbeer Karşı Gambiti'yle savunmadaydı. Beth'in nazarında çağdışı olsa da incelikli bir oyun kurdukları ortadaydı. Adamların ona aldırış ettiği yoktu. Basamakları çıkıp çardağın gölgesine geçti.

Yüzeylerine satranç kareleri boyanmış dört sıra beton masa vardı ve her birinde ikişer satranç oyuncusu oturuyordu, hepsi erkek. Masaların başına dikilmiş birkaç meraklı kişi vardı. Konuşan pek azdı. Arkadan arada bir çocuk bağrışları duyuluyor, Rusça yaygaraları herhangi bir dildekinden hiç de farklı gelmiyordu kulağa. İki sıra oyun masasının arasında aheste yürüdü, burnunda oyuncuların pipolarından yükselen tütün dumanının kesif kokusu.

..

Telegram: @cinciva

Onlerinden geçtiği sırada kimileri kafalarını önlerinden kaldırıp ona baktı, hatta bazıları tanır gibi, gene de onunla konuşan olmadı. Herkes yaşlıydı, çok yaşlı. Çoğu devrime çocukken tanıklık etmiş olmalıydı. Giysileri genellikle siyahtı, bu ılık havada içlerine giydikleri pamuklu gömlekler bile griydi. Başka yerlerdeki ihtiyarlardan farkları yoktu, her biri Bay Shaibel'in tezahürü misali, kimsenin umursamadığı oyunlarla meşgullerdi. Birkaç masada *Shakmatni v USSR* sayıları duruyordu.

Pozisyonun ilginç göründüğü bir masada biraz oyalandı. Sicilya Savunmasından Richter-Rauzer'di. Birkaç yıl önce, daha on altı yaşındayken, *Chess Review*'a bununla ilgili kısa bir makale yazmıştı. Adamlar doğru oynuyordu, hatta Siyah taraf piyonlarıyla Beth'in daha önce hiç görmediği değişik bir devam yoluna yönelmişti ama gayet makuldü. Güzel karşılaşmaydı. Ucuz iş kıyafetli iki ihtiyar oynuyordu ama birinci sınıf satrançtı. Beyazları oynayan adam şah kanadındaki filiyle hamle yaptıktan sonra kafasını kaldırıp da Beth'i görünce kaşlarını çattı. Beth, üzerinde naylon çorapları, uçuk mavi eteği ve gri kaşmir kazağıyla bunca yaşlı Rus erkeğin arasında bir an çok güçlü bir utanç duygusuna kapıldı. Saç kesiminden endamına kadar tam bir Amerikalı genç kadındı. Muhtemelen sırf ayağındakiler bile bu adamların bir aylık kazancına denkti.

Derken ona dik dik bakan ihtiyarın kırışık yüzüne, eksik dişlerini ortaya seren koca bir gülümseme yayıldı. "Harmon? Elisabeta Harmon?" dedi. O da şaşkınlıkla yanıtladı, *"Da*, "diye. Başka tepki vermesine fırsat bırakmadan adam ayağa kalkıp ona sarılıverdi, bir yandan da gülüyor, art arda, "Harmon! Harmon!" diyordu. Gri kıyafetli, güleç yüzlü başka ihtiyarlar da sardı etrafını, tokalaşmak üzere hevesle ellerini uzatıyorlar, sekizi dokuzu birden aynı anda konuşuyordu, tabii ki Rusça.

Hellström ve Shapkin'le karşılaşmaları çetin, acımasızca yorucu geçtiyse de sahici bir tehlikeyle hiç karşılaşmadı. Son altı aydır harcadığı emek, açılış hamlelerini sağlamlaştırmış, oyun ortasına kadar, hatta her iki rakibinin de karşılaşmadan çekildiği noktaya dek oyundaki tutarlılığını korumasını sağlamıştı. Hellströme yenilgi ağır geldi ve sonrasında onunla konuşmadı ancak Shapkin çok medeni,

Telegram: @cinciva

çok nezih bir adamdı ve insafsızca uğratıldığı hezimete rağmen oyundan çekilirken efendiliğini korudu.

Toplamda yedi karşılaşma yapılacaktı. İlk günkü uzun soluklu uyumlandırma konuşması sırasında oyunculara program çizelgesi dağıtılmıştı. Beth kendisininkini komodinde, yeşil hap şişesiyle aynı çekmecede saklıyordu. Borgov karşısında son gün beyazlarla oynayacaktı. Bugünkü karşılaşması Luchenko'ylaydı, siyahlarla.

Luchenko oradaki en yaşlı oyuncuydu. Beth'in daha doğmadığı dönemde Dünya Şampiyonu olmuş, çocukken bir gösteri maçında muhteşem Alekhine'le oynayıp onu yenmiş, Botvinnik'le berabere kalmış ve Havana'da Bronstein'ı ezip geçmişti. Eski kaptanlığından artık eser kalmamıştı ama Beth onun hücum fırsatı bulduğunda tehlikeli bir oyuncuya dönüştüğünü biliyordu. Adamın *Chess Informant*'taki düzinelerce oyununu gözden geçirmiş, bazılarını da New York'ta kaldığı ay Benny'yle beraber incelemişti. Adamın hücum tekniği Beth için bile şok ediciydi. Yaman oyuncu, yaman adamdı. Beth çok dikkatli olmalıydı.

İlk masadaydılar, önceki gün Borgov'un oynadığı masada. Beth yerini alırken kendi koltuğunun başında dikilen Luchenko onu hafifçe eğilerek selamladı. Bugünkü takım elbisesi ipeksi griydi. Masaya otururken ayakkabıları da Beth'in dikkatini çekti. Parlak siyah, yumuşak deridendi, muhtemelen İtalya'dan ithal.

Beth yakası ve kol yenleri beyaz fitilli, koyu yeşil pamuklu bir elbise giymişti. Gece mışıl mışıl uyumuştu. Karşılaşmaya hazırdı.

Ne var ki on ikinci hamlede adam atağa geçti, ilk başta çok sinsice, piyonu a6'ya iterek başladı. Yarım saat sonra adamın vezir kanadından gerçekleştirdiği piyon akını tırmanışa geçmiş, Beth hazırlandığı diğer savunmaları askıya almak zorunda kalmıştı. Pozisyonu uzun süre inceledikten sonra bir atını savunma hattına sürdü. Bunu yaptığına memnun değildi ama mecbur kalmıştı. Luchenko'ya göz attı. Adam kafasını hafifçe silkti -yapmacık bir silkişti— ve küçük bir tebessüm yerleşti dudaklarına. Derken elini taşlara uzattı ve Beth'in atının yeni konumuna aldırış etmezcesine kendi at piyonunu ilerletmeyi sürdürdü. *Ne yapıyordu bu adam?* Beth pozisyonu tekrar inceledi, derken afalladı, oyunu görmüştü. Eğer bir

Telegram: @cinciva

çıkış yolu bulamazsa kale piyonunu atıyla almak zorunda kalacak, bundan dört hamle sonra da adam arka saflardaki şu masum görünen filini b5'e çıkarıp Beth'in delik deşik vezir kanadına yüklenecek ve aynı kanattaki kalesini alarak feda edecekti taşını. Buna yedi hamle kalmıştı ve Beth daha önce görememişti.

Dirseklerini masaya, yanaklarını da yumruk yaptığı ellerine dayadı. Bunu çözmek zorundaydı. Luchenko'yu, oditoryum kalabalığını, saatin tıklamasını ve diğer her şeyi zihninden kovup oyunu inceledi, düzinelerce sürdürümü dikkate alarak. Ama çıkar yolu hiç yoktu. Yapabileceği en iyi şey mübadeleyi kabullenmek ve avuntu niyetine rakibinin kale piyonunu almaktı. Gene de adam vezir kanadından atağı sürdürecekti. Buna Beth'in gönlü elvermiyordu ama mecburdu. *Bunu öngörmüş olması gerekirdi.* Mecburen vezir kanadındaki kale piyonunu itti, akabindeki hamleler kendiliğinden geldi. Yedi hamle sonra Luchenko fili karşılığında kaleyi aldı. Adamın taşı alıp kenara koyuşunu izlerken Beth'in midesi düğümlendi. İki hamle sonra kale piyonunu aldı ama pek faydası yoktu. Oyunda gerilemiş, tüm bedeni gerilmişti.

Adamın piyonlarıyla vezir kanadından içlere ilerleyişini engellemek bile külfetli işti. Üstesinden gelmek için demin aldığı piyonu iade etmesi gerekirdi ama olan olmuştu, nitekim adam şah dikeyinde kalelerini çiftledi. Göz açtırmıyordu. Beth örtü kurmak amacıyla şaha yönelik bir tehdit yarattı ve kalan tek kalesini feda etmenin karşılığında adamın kalelerinden birini aldı. Kötü durumdayken takasa gitmek iyi değildi çünkü rakibin üstünlüğünü artırıyordu ancak Beth mecbur kalmıştı. Luchenko taş fedasını pek rahat karşıladı. Taşı alırken adamın öne eğik kar beyazı kafasına Beth nefretle baktı. Abartılı saçından da, taşını feda ederken bile üstünlüğü korumasından da nefret etti. Eğer böyle taş takaslamayı sürdürürlerse Beth cascavlak kalacaktı. Adamı bir şekilde durdurması şarttı.

Oyunortası karmakarışıktı. İkisi de ellerinde kalan taşlara en az bir, çoğuna da ikişer taşla takviye yaparak tahkimat kurmuştu. Beth takaslardan var gücüyle kaçınıyor, tekrar eşitliği sağlayacak bir yarma hamlesi bulmaya uğraşıyor, adamsa güzel manikürlü eliyle

Telegram: @cinciva

taşları pek emin oynayarak onun her girişimini baltalıyordu. Hamleler arasındaki duraklamalar uzun sürüyordu. Arada sırada Beth izlediği devam yolunun sekiz on hamle sonrasına ait bir ihtimal ışığı görüyor, ne var ki asla hayata geçiremiyordu. Luchenko kalesini üçüncü yataya çıkarmış ve rok yaptığı şahının hemen üzerine koymuştu. Kalenin oradaki hareketi üç kareyle sınırlıydı. Beth'in onu kapana kıstıracak bir çare bulması gerekiyordu ki rakibi kaleyi sınırlandıran atı kaldıramasın. Ne yapması gerektiğini bilmenin verdiği şevkle odaklandı, bir an geldi odaklanmanın yoğunluğuyla gözlerinden lazer ışını fışkıracak ve kaleyi kül edecekmiş gibi hissetti. Zihninde atlarla, piyonlarla, vezirle hatta şahıyla saldırdı. Rakibini bir piyonu iki kalenin de kaçış karelerini kapatacak şekilde itmeye zorladığını hayal etti ama bunu sağlayacak hiçbir yol bulamadı.

Harcadığı çabadan sersemlemiş halde dirseklerini masadan çekti, ellerini kucağına indirdi ve kafasını iki yana sallayıp saatine baktı. On beş dakikadan az zamanı kalmıştı. Telaşlandı, skor kâğıdına göz attı. Bayrağı düşmeden önce üç hamle daha yapması gerekiyordu yoksa hükmen mağlup sayılacaktı. Luchenko'nun kırk dakikası kalmıştı. Hamle yapmaktan başka seçenek yoktu. Atı f4'e oynamayı çoktandır düşünüyordu, makul bir hamleydi, her ne kadar pek bir faydası olmayacaksa da. Onu oynadı. Adamın tepkisi tam da umduğu gibi oldu ve Beth'i atını e5'e geri çekmeye zorladı, zaten Beth'in asıl amacı atını oraya koymaktı. Yedi dakikası kalmıştı. İyice düşünüp taşındıktan sonra filini beyaz kalenin çaprazına sürdü. Adam kaleyi kaçırdı, tahmin ettiği gibi. Beth turnuva direktörüne el etti. Bir sonraki hamlesini skor kâğıdına yazdı, Luchenko görmesin diye elini siper ederek, sonra kâğıdı zarfa konulmak üzere katladı. Yanına gelen direktöre, "Erteleme," dedi ve adamın bir zarf getirmesini bekledi. Pili bitmişti. Ayağa kalkıp bitkin adımlarla sahneyi terk ederken alkışlayanı yoktu.

Sıcak bir geceydi. Odasının penceresi açık, oymalı çalışma masasında satranç takımının başına oturmuştu ve ertelemeye bıraktığı pozisyonu inceliyordu. Luchenko'nun kalesini sıkıştırmanın ya da kalenin zafiyetinden faydalanarak başka yerden

Telegram: @cinciva

saldırmanın bir yolunu arıyordu. Iki saat sonra odanın sıcaklığı katlanılmaz hale geldi. Lobiye inmeye, ardından civarda bir yürüyüş yapmaya karar verdi, güvenli ve yasalsa tabii. Çok fazla satranç ve çok az yemekten başı dönüyordu. Bir çizburger fena olmazdı hani. Haline burukça güldü. Çizburger o kadar Amerikan tarzıydı ki bir yurtdışı seyahatinde canı asla çekmez diye düşünmüştü. Tanrım, nasıl da yorgundu! Kısa bir yürüyüş yapıp yatacaktı. Erteleme maçını yarın akşam oynayacaktı. Flento'yla karşılaşmasından sonra üzerinde çalışmaya vakti olacaktı.

Asansör koridorun öbür uçundaydı. Sıcak yüzünden bazı oda kapıları açık bırakılmıştı. Bir tanesine yaklaşırken kalın sesli birkaç erkeğin tartıştığını işitti. Kapı eşiğine varınca içeri baktı. Bir süit olsa gerekti çünkü zarif kabartmak tavanından bir tane kristal avizenin sarktığı koca bir salondu gördüğü. Kabarık minderli iki tane geniş yeşil kanepe, en dipteki duvarda kararmış yağlı boya tablolar, bir de yatak odasının açık kapısı göze çarpıyordu. Kanepelerin arasındaki masanın etrafında gömlek kolları yukarı sıvalı üç adam dikilmişti. Masada bir kristal karaf, üç tane de shot bardağı duruyordu. Masanın ortasında bir satranç takımı vardı. Adamların ikisi seyredip yorum yaparken üçüncüsü zarif hareketlerle kuramsal hamleleri oynuyordu. Seyredenler Tigran Petrosian ile Mikhail Tal'dı. Taşları oynayansa Vasily Borgov'du. Bunlar dünyanın en iyi satranç oyuncularının üçüydü ve olasılıkla Borgov'un Duhamel'le ertelemeye bırakılan maçının analizini yapıyorlardı.

Çocukken bir defasında idari binanın koridorunda yürürken Bayan Deardorff'un makam odası önünde duraklamıştı çünkü kapısı alışılmadık bir şekilde açık bırakılmıştı. Çekinerek içeriye göz attığında Bayan Deardorff'u giriş holünde ihtiyar bir adam ve kadınla beraber ayakta, kafa kafaya muhabbet ederken görmüş, Bayan Deardorff'un bu sıkı fıkı halini daha önce hiç görmediğinden pek yadırgamıştı. Yetişkin dünyasını dikizlemek onun için sarsıcı olmuştu. Bayan Deardorff adamla göz göze konuşurken işaretparmağını uzatıp onun yakasını tıpışlamıştı. Beth ikisini bir daha hiç görmemiş, ne konuştuklarını anlamamıştı ama sahneyi asla unutmamıştı. Borgov'u süitinin salonunda, Tal ve Petrosian ın

Telegram: @cinciva

yardımıyla bir sonraki hamleyi planlamasını görünce o zamanki duygunun aynısını duydu. Densizlik etmiş gibi hissetti, yetişkinlerin dünyasını dikizleyen bir çocuk misali. Ne haddineydi? Yardıma ihtiyacı vardı. Asansöre doğru hızla uzaklaştı, sıkkın ve korkunç yalnız hissederek.

Yan kapıda bekleyen kalabalık artmıştı. Sabahleyin limuzinden indiğinde herkes el sallayıp gülerek bir ağızdan "Harmon! Harmon!" diye bağırmaya başladı. Birkaçı dokunmak için uzandı. Kalabalığı yararak geçerken gergindi, zoraki gülümsüyordu. Gece bölük pörçük uyumuş, zaman zaman kalkıp ertelemeye kalan Luchenko karşılaşmasındaki son pozisyonu incelemiş, odayı yalın ayak arşınladıkça gözünün önüne Borgov ve diğer iki adam gelmişti, kravatları gevşek, gömlek kolları yukarı sıvalı, satranç tahtasını âdeta II. Dünya Savaşı'nın son harekâtını harita başında planlayan Roosevelt, Churchill ve Stalin gibi inceleyişleri. En az onlar kadar iyi olduğunu kendi kendine ne kadar sık telkin etse de, bu kerli ferli adamların kendisinin bilmediği ve asla da öğrenemeyeceği bir şey bildiklerini düşünerek yılgınlığa kapılıyordu. Kendi kariyerine odaklanmaya çalıştı, Amerikan satrancında zirveye hızla yükselişini düşündü, onunla kalmayıp Benny Watts'tan daha güçlü bir oyuncuya dönüşmesini, hamlelerinden zerre kuşku duymaksızın Laev'i yenmesini, hatta çocukken muhteşem Morphy'nin oyundaki bir hatayı bulmasını. Ne var ki bunların hepsi, bir oda dolusu erkeğin kafa kafaya verip onu aşan bir özgüvenle oyunları irdelediği Rus satranç camiası göz önüne alındığında anlamsız ve fuzuliydi.

Tek iyi yanı rakibinin Flento olmasıydı, turnuvanın en zayıf oyuncusu. Bir yenilgi ve iki beraberlikle şimdiden elenmiş saydırdı. Ne oyun kaybeden ne de beraberlikle ayrılanlar sadece Beth, Borgov ve Luchenko'ydu. Oyundan önce içtiği bir fincan çayın biraz faydasını görmüştü. Daha önemlisi, sırf bu salonda diğer oyuncularla birlikte olmak bile gece boyunca hissettiği karamsarlığı bir nebze dağıtıyordu. İçeri girdiğinde Borgov çay yudumluyordu. Adam onu her zamanki gibi görmezden geldi. Beth de onu görmezden geldi, zaten dün gece gözünde canlanan haline kıyasla,

Telegram: @cinciva

böyle elinde çay fincanı, suratında bön bakışlı ifadesiyle ürkütücü değildi. Direktör onlara sahneye kadar eşlik etmek üzere içeri girdi. Borgov mekanı tam terk ederken gözü Beth'e kayıp da "Al işte, yine başlıyoruz," der gibi kaşlarını kaldırınca Beth elinde olmadan hafifçe gülümsedi adama. Fincanını bırakıp peşlerinden gitti.

Flento'nun inişli çıkışlı kariyerini çok iyi biliyordu ve oyunlarının bir düzinesini ezberlemişti. Beth adamın karşısına beyaz taşlarla oturduğu takdirde İngiliz Açılışı'nı oynayacağına daha Lexington'dayken karar vermişti. Nitekim öyle başladı, vezir kanadındaki fil piyonunu dördüncü yataya iterek. Sicilya'nın tersi gibiydi. İçi rahattı.

Kazandı ancak oyun dört buçuk saat sürmüş ve umduğunun aksine kıran kırana geçmişti. Adam iki ana çaprazda sağlam mücadele vermiş ve dört atlı varyantını bir süreliğine Beth'in idrak gücünü aşacak kadar karmaşık oynamıştı. Ama ne zamanki oyunortasına gelinmişti, Beth bir fırsatını yakalayıp taş fedasıyla pozisyondan kurtularak üstünlüğü yakalamıştı. Neticede nadiren yaptığı bir şey yapmak zorunda kalmış, yedinci yataya ulaştırana dek bir piyonunun üzerine titremişti. Bunu önlemek Flento'nun kalan tek ağır taşına mal olurdu. Adam oyundan çekilmişti. Bu kez alkışlar eskisinden de güçlüydü. Saat iki buçuk olmuştu. Beth kahvaltıyı atladığından bitkindi. Karnını doyurup biraz kestirmesi lazımdı. Akşamki tehir maçından önce dinlenmesi gerekti.

Restoranda ıspanaklı kiş ve bir tür Slav usulü *pommes frites* yiyerek öğle yemeğini geçiştirdi. Uç buçukta odasına çıkıp yatağa girdi ama uyuması mümkün değildi. Tepesinden aralıksız çekiç sesleri geliyordu, galiba işçiler yeni halı döşüyordu. Ayak sesleri de duyuluyor hatta arada sırada birisi kucağındaki bovling topunu yere düşürmüş gibi bir gümbürtü kopuyordu. Yirmi dakika öylece yattıysa da faydası olmadı.

Akşam yemeğinden kalkıp oyun salonuna geçtiğinde hiç olmadığı kadar yorgundu. Başı ağrıyordu ve masada kambur oturmaktan tüm bedeni tutuktu. Öğleden sonra onu akşama kadar uyutacak bir iğne yaptıramadığına, Luchenko'nun karşısına birkaç

Telegram: @cinciva

saat deliksiz uyuduktan sonra çıkamayışına yanıyordu. Keşke riski göze alıp bir Librium içseydi. Azıcık sersemlik hali bundan iyiydi.

Luchenko tehir maçının oynanacağı salona girdiğinde sakin ve zinde görünüyordu. Koyu renk kamgarn kumaştan takım elbisesi jilet gibi ütülüydü ve üzerine cuk oturmuştu. Beth adamın tüm giysilerini yurtdışından satın aldığına kanaat getirdi. Adam nezaketen gülümsedi, o da başıyla selamlayıp, "İyi akşamlar," demeyi başardı.

Tehir maçları için iki masa konulmuştu. Birindeki klasik kale piyonu kapanışı Borgov ile Duhamel'i bekliyordu. Diğer masaya da Luchenko'yla ikisinin yarım kalan oyunu kuruluydu. Beth kendi tarafına otururken, Borgov ile Duhamel içeri beraber girdi, salonun öbür tarafındaki masaya on karış suratla geçtiler. Her masada bir hakem vardı ve saatler çoktan ayarlıydı. Beth'in doksan dakikalık uzatması vardı, Luchenko'nunki de o kadardı ama adamın dünden kalma otuz beş dakika fazlası da bulunuyordu. Beth adamın ilave süresini unutmuştu. Aleyhine olan üç unsur vardı: Luchenko'nun beyazlarla oynaması, hâlâ durdurulamayan atağı ve hissesine düşen ilave süresi.

Hakemleri zarfı getirip açarak skor kâğıdını her iki oyuncuya gösterdi ve Beth'in hamlesini kendi oynadı. Düğmeye basıp Luchenko'nun süresini başlattı, hiç duraksamayan Luchenko da Beth'in tahmin ettiği piyonu ilerletti. Onun bu hamleyi yaptığını görmek biraz rahatlatıcıydı. Beth mecburen başka ihtimalleri de göz önünde bulundurmuştu ama bu hamleden sonra diğer devam yollarını aklından çıkarabilirdi. Salonun öbür tarafından Borgov'un gürültüyle öksürüp burnunu sildiğini işitti. Borgov'u kafaya takmamaya uğraşıyordu. Onunla yarın oynayacaktı ama şimdi bu oyuna yoğunlaşmasının, elinden gelen her şeyi ortaya koymasının zamanıydı. Borgov rakibi Duhamel'i muhakkak yenecek, yarına yenilgisiz başlayacaktı. Eğer Beth bu turnuvayı kazanmak istiyorsa önündeki oyunu kurtarması şarttı. Takastan sonra Luchenko öne geçmişti ve gidişat kötüydü. Ne var ki adam şu etkisiz kaleden medet umuyordu. Beth ise birkaç saatlik çalışmanın ardından o

Telegram: @cinciva

kaleyi adamın aleyhine kullanabileceği üç yol keşfetmişti. Amacına ulaşabilirse filini feda ederek onu alabilir, skoru eşitleyebilirdi.

Yorgunluğunu unutup kafa yormaya girişti. Zahmetli, çetrefil işti. Luchenko'nun ilave süresi de cabası. Gece geliştirdiği bir planda karar kıldı ve vezir kanadındaki atını dolambaçlı yoldan e4'e ulaştırmak niyetindeymiş gibi geri çekti. Adam belli ki buna hazırdı, o da dün sabahtan beri bunun analizini yapmış olmalıydı. Muhtemelen de birinin desteğiyle. Gene de, ne kadar iyi oyuncu olsa da analizde gözden kaçırdığı, hali hazırda göremediği bir şey olabilirdi. Beth filini beyaz kalenin bulunduğu çaprazdan çekti ve amaçladığı şeyi rakibi görmese bari diye ümitlendi. Görünüşte adamın piyon dizilişine saldırarak ilerleyişini sekteye uğratmaya çalışıyor gibiydi. Halbuki rakibinin piyonunu dert ettiği yoktu. Oyunun canına okumak için kaleyi yerinden etmeye uğraşıyordu.

Luchenko piyonu itmekle yetindi. Bu hamle öncesinde biraz daha düşünebilirdi aslında -daha uzun düşünmesi *gerekirdi*- ama düşünmemişti. Piyonu oynamıştı. Beth azıcık heyecanlandı. Atı çaprazdan çekti ama e4'e koyacağına c4'e koyup vezire feda etti. Adam onu alırsa Beth de kaleyi filiyle alacaktı. Bunun tek başına Beth'e pek faydası yoktu gerçi -kale uğruna hem atından hem filinden olurdu- ama Luchenko'nun göremediği şuydu; o vezir hamlesi sonucunda Beth'e atını kaptıracaktı. Güzel hamleydi. Çok güzel. Adama çekingence göz attı.

Yaklaşık bir saattir ona baktığı yoktu, dolayısıyla adamın hali tam bir sürprizdi. Kravatım gevşetmiş, hatta yana çekiştirip yamuk bırakmıştı. Saçı dağınıktı. Başparmağını kemiriyordu ve yüzü şok edecek denli çöküktü.

Luchenko son hamleye yarım saat ayırdı ama çare bulamadı. En sonunda atı aldı. Kaleyi alıp kenara koyan Beth'in içinden sevinç çığlığı atmak geldi, adam da fili aldı. Sonra Beth şah çekti, adam araya taş sokup blokladı, bunun üzerine Beth piyonunu atın dibine itti. Adama tekrar göz attı. Oyunda artık denklik kurulmak üzereydi. Adamdaki zarif duruşun esamisi okunmuyordu. Pahalı kıyafetli perişan bir ihtiyara dönüşmüştü. Beth altı gündür süren karşılaşmalarda tükenen tek kişinin kendisi olmadığını o zaman

Telegram: @cinciva

idrak etti. Luchenko elli yedi yaşındaydı. Kendisi on dokuz. Ustelik Lexington'da beş ay boyunca Jolene'le idman yapmıştı.

O noktadan sonra adamda direnç kalmadı. Pozisyon bakımından beyaz atı aldıktan sonra Beth'in rakibi çekilmeye zorlamasının gereği pek kalmamıştı; teoride oyun berabereydi. Beyazların vezir kanadındaki piyonları güçlü konumlandırılmıştı. Buna karşın Beth piyonları tek tek savuşturdu, bir yandan adamın kalan filine saldırırken diğer yandan piyonlara üstü örtük tehditler yaratmayı sürdürdü ve anahtar piyonu vezirle kollamak zorunda bıraktı. Ne zamanki adam buna mecbur kalıp piyonlarını bir arada tutmak için vezirini çıkardı, Beth işte o zaman anladı rakibinin hakkından geldiğini. Ondan sonra sırf beyaz şaha, tüm dikkatiyle hücuma odaklandı.

Yirmi beş dakikalık süresi kalmıştı, Luchenko'nun süresiyse hâlâ bir saate yakındı, gene de Beth kendi süresinin yirmi dakikasını düşünmeye ayırdı, sonra da şah kanadındaki kale piyonunu beşinci yataya iterek saldırıya geçti. Niyetini beyan eden bir hamleydi. Adam oynamadan önce uzun süre kara kara düşündü. Beth adamın tıkır tıkır geçen süresinden de nemalanıyor, onun yapması muhtemel her hamlesine bir devam yolu buluyordu. Rakibinin yapacağı her şeye bir yanıtı vardı, nitekim adam nihayet hamlesini yapıp da vezirini savunma uğruna heba edince, Beth hücumdaki beyaz piyonlardan birini alma şansını görmezden geldi ve şah kanadındaki kale piyonunu bir kare daha ilerletti. Göz kamaştırıcı bir hamleydi, bundan emindi. Göğsü gururla kabardı. Adama göz attı.

Düşüncelere dalmış gibiydi, sanki felsefe okurken kitabı yana bırakmış da zor bir önermeye kafa yoruyordu. Benzi soluktu, kuru cildi kırış kırış. Yine başparmağını dişliyordu. Beth adamın dün güzelce manikürlü olan tırnağının pek kötü kemirilmiş olduğunu görünce şaşırdı. Bir an göz göze geldiler, yorgun bir bakıştı adamınki -uzun bir satranç kariyeri sığdırılmış koca bir ömrün birikimini yansıtan bir bakış- Beth'in kale piyonuna son bir kez baktı, artık dördüncü yataydaydı. Derken ayağa kalktı.

"Fevkalade," dedi İngilizce. "Güzel bir kurtarış."

Telegram: @cinciva

Sözleri öyle gönül alıcıydı ki Beth'i dumura uğrattı. Ne dese bilemedi.

"Fevkalade," dedi adam yine. Uzanıp şahını aldı, bir an düşünceli bir edayla elinde tuttuktan sonra kenara koydu. Bitkin gülümsedi. "Oyundan içim rahat çekiliyorum."

Adamın doğallığı ve hınçtan yoksunluğu Beth'i birden mahcup etti. Tokalaşmak üzere elini uzattı, el sıkıştılar. "Küçüklüğümden beri sizin karşılaşmalarınızı oynuyorum," dedi.

"Ezelden beri hayranınızım."

Adam onu bir an düşünceli süzdü. "Yaşın on dokuz mu?"

"Evet."

"Bu turnuvada eski oyunlarını incelemiştim." Adam duraksadı. "Sen bir mucizesin, canım. Ömrümün en iyi satranç karşılaşmasını oynamış olabilirim."

Beth'in dili tutuldu. Adama hayretle bakakaldı.

Luchenko gülümsedi. "Buna alışırsın," dedi.

Borgov ile Duhamel'in karşılaşması biraz önce bitmiş, iki adam da gitmişti. Luchenko ayrıldıktan sonra Beth diğer panoya gitti ve orada hâlâ duran son pozisyona baktı. Siyahlar nafile bir koruma çabasıyla şahın etrafına öbeklenmiş, dört koldan saldıran Beyazlar ise rakibi köşeye sıkıştırmıştı. Siyah şah kenarda yan yatıyordu. Borgov beyazlarla oynamıştı.

Otel lobisine döndüğünde adamın biri duvar dibindeki koltuklardan fırlayıp sırıtarak üzerine yürüdü. Bay Booth'tu. "Tebrikler," dedi.

"Nereye kayboldunuz?" diye sordu Beth.

Adam mahcup kafa salladı. "Washington."

Beth bir şey diyecek olduysa da vazgeçti. Adamın onu rahatsız etmediğine memnundu.

Booth koltuk altına bir gazete kıstırmıştı. Alıp Beth'e uzattı. *Pravda*'ydı. Manşetteki kalın Kiril harflerini çözemedi ama gazeteyi açınca birinci sayfanın altında Flento'yla oynarken çekilmiş fotoğrafını gördü. Uç sütunluk bir haberdi. Resmin altındaki yazıyı biraz inceledi ve çevirmeyi başardı: "ABD'nin şaşırtıcı gücü."

Telegram: @cinciva

"Güzel, di mi?" dedi Booth.

"Hele bir yarın olsun da," dedi Beth.

Luchenko elli yediydi ama Borgov otuz sekiz. Borgov aynı zamanda amatör futbol oyuncusuydu ve üniversite yıllarından cirit atma rekoru vardı. Söylentiye göre turnuva boyunca devletin sırf ona özel geç saatlere kadar açık tuttuğu bir spor salonunda ağırlık çalışıyordu. Ne içkisi vardı ne sigarası. On bir yaşından beri ustalık mertebesindeydi. *Chess Informant* ve *Shakmatni v USSR*'da yayımlanmış müsabakalarının endişe verici yanı, pek azını kaybetmiş olmasıydı.

Neyse ki beyazlar Beth'teydi. Bu avantaja can havliyle tutunması şarttı. Vezir Gambiti'ni oynayacaktı. Aylar önce Benny'yle bunu saatlerce tartışmışlar, en sonunda da adamın karşısında beyazlarla oynama imkânı bulursa en iyisinin bu olduğu konusunda fikir birliğine varmışlardı. Sicilya'ya hâkim olmasına rağmen Borgov'un Sicilya'sıyla devam etmek istemezdi, bundan kaçınmanın en iyi yolu da Vezir Gambiti'ydi. Soğukkanlılığını korursa adamı zaptedebilirdi. Sorun şu ki adamın hata yaptığı vaki değildi.

Sahneye çıkıp da oditoryumun kalabalığını görünce gözlerine inanamadı. Koltuk aralarındaki koridorlarda iğne atsan yere düşmezdi, ayaktaki seyirciler en arkaları tıklım tıklım doldurmuştu. O girer girmez bu muazzam kalabalığa bir sessizlik çöküverdi. Borgov yerine çoktan oturmuş, onu bekliyordu. Beth rekabet ettiği tek şeyin adamın amansız satranç yeteneği olmadığını o anda kavrayıverdi. Bu adamdan korkuyordu. Onu ilk kez Meksika'daki goril kafesinin önünde gördüğünden beridir ondan korkuyordu. Adam yalnızca kafasını önüne eğmiş, siyah taşlara bakıyordu ama bu hali bile Beth'in yüreğini sıkıştırmaya, nefesini kesmeye yetmişti. Borgov'un duruşunda zayıflık emaresi hiç yoktu, hem rakibinin hem de diğer binlerce insanın gözlerinin üzerinde olduğunun ayırdında, kıpırtısız oturuyordu. Göz korkutan bir put gibiydi. Bir mağara duvarına resmi çizilse abes durmazdı. Beth yavaşça masaya yaklaşıp beyazların başına oturdu. Seyirciden usturuplu, hafif bir alkış yükseldi.

Telegram: @cinciva

Hakem düğmeye bastı, böylece Beth'in süresi başladı. Piyonu d4'e oynayıp gözünü taşlardan ayırmadı. Adamın yüzüne bakmaya hazır değildi. Sahnedeki diğer üç karşılaşma da başlamıştı. Beth sabah karşılaşmasını oynayacak kişilerin arkasında yerlerine geçtiklerini, saatlerin düğmelerine basmalarını işitti. Akabinde mekana sessizlik hâkim oldu. Beth'in gözü tahtada, sırf adamın güdük parmaklı, üzeri kalın siyah kıllı elini gördü, piyonu tutup d5'e ittiğini. Beth diğer piyonunu c4'e iterek gambite[21] başvurdu. El ona aldırmayıp şah piyonunu e5'e itti. Albin Karşı Gambiti. Nuh nebiden kalma bir açılış tuzağını hortlatmıştı ama Beth, Albin'i biliyordu. Piyonu alıp adamın suratına kısacık göz attı, çabucak kaçırdı bakışlarım. Borgov piyonunu d4'e ilerletti. Yüzü sakindi, Beth'in korktuğu kadar ürkütücü değil. Şah kanadındaki atım çıkardı, adam da vezirini. Dans başlamıştı. Beth kendini ufalmış, hafiflemiş hissediyordu. Küçük bir kız çocuğu gibi. Ancak zihni açıktı, hamlelere hâkim.

Borgov'un yedinci hamlesi tam bir sürprizdi, rakibine aniden çullanmak için sakladığı bir hamle olduğu aşikârdı. Beth yirmi dakikasını buna ayırdı, mümkün mertebe kavramaya çalıştı, sonra da Albin'den türetilmiş bir saptırmayla karşılık verdi. Paçayı kurtarıp düze çıktığına memnundu. Bundan sonrası kurnazlık mücadelesi olacaktı.

Borgov'un kurnazlığı da pek yamandı. On dördüncü hamleye gelindiğinde eşitliği yakalamış hatta üstünlük kurmasına ramak kalmıştı. Metanetini koruyan Beth bildiği en iyi satrancı oynuyordu, adamın yüzüne bakmadan taktik kuruyor, taşlarını dört koldan savunuyor; hat açma, çaprazı ele geçirme, bingeç piyon, potansiyel çatal veya açmaz, örtü veya şişleme imkânı yakaladı mı kaçırmıyordu. Bu kez tüm pozisyonları zihninde canlandırabiliyor, karşılaşmanın güçler dengesini değiştirecek hamleleri görüyordu. Satranç tahtasındaki her figürü[22] etkisiz hale getiren bir karşı-figür vardı ama savunmayı delme imkânı yakalandığı takdirde her biri atağa geçmeye hazırdı. Mesela siyah kale çıkarsa beyazları darmaduman ederdi. Eğer beyaz vezirin fil dikeyine geçmesine göz yumulursa siyah şahın savunması yıkılırdı. Beth rakibinin fille şah

Telegram: @cinciva

çekmesine müsaade etmemeliydi. Borgov da onun kale piyonunu ilerletmesine göz yumamazdı. Beth saatlerce ne adama baktı ne seyircilere. Hakeme bile baktığı yoktu. Tüm zihni, tüm dikkati olası tehlikelerdeydi; at, fil, kale, piyon, şah ve vezirde.

"Erteleme," lafı Borgov'un ağzından çıktı. İngilizce dedi bunu. Beth bir an afallayıp saate baktı. Bayrak düşmemişti ama Borgov'un süresi bitmek üzereydi. Yedi dakikası kalmıştı. Beth'inse on beş dakikası vardı. Skor kâğıdına göz attı. Son hamle kırkıncı satırdaydı. Borgov erteleme istiyordu. Beth dönüp arkasına baktı, sahne boşalmış, diğer karşılaşmalar bitmişti.

Sonra Borgov'a baktı. Adam ne kravatını gevşetmiş ne de ceketini çıkarmıştı, saçı da dağılmamıştı. Yorgun görünmüyordu. Beth gözlerini kaçırdı. Adamın suratındaki o duygusuz, haşin ifadeyi görür görmez korkmuştu.

Booth lobideydi. Bu kez yanında yarım düzine muhabir vardı. *New York Times*'ın adamı, *Daily Observer*'deki kadın, Reuters ve UPI'ın muhabirleri dahil. Onun lobiye girdiğini görür görmez yanına gelenler arasında birkaç yeni sima da bulunuyordu.

"Yorgunluktan ölüyorum," dedi Booth'a.

"Muhakkak," dedi adam. "Ama bu insanlara söz verdim..." Yeni simaları tanıştırdı. İlki *Paris-Match*'den, İkincisi *Time*'dandı. Beth ikincisine dönüp, "Kapağa çıkacak mıyım?" dedi, adam da "Onu yenecek misiniz?" diye yanıt verince Beth ne diyeceğini bilemedi. Ürkmüştü. Neyse ki oyunda eşitliği yakalamıştı ve süre bakımından önde saydırdı. Hiç hata yapmamıştı. Ama Borgov da aynı durumdaydı.

Aralarındaki iki fotoğrafçıya poz verdi. Biri satranç takımı başında fotoğrafını çekmelerinin mümkün olup olmadığını sorunca Beth onları alıp odasına götürdü. Satranç takımında en son oynadığı Luchenko karşılaşması hâlâ duruyordu. Üzerinden çok uzun zaman geçmiş gibiydi. Taşların başına oturup poz vermekte hiç sakınca görmedi -hatta memnuniyet duydu- farklı açılardan çeşit çeşit fotoğrafı çekildi. Sanki bir partideydi. Fotoğrafçılar açıları, makineleri ayarlayıp mercek değiştirmekle meşgulken muhabirler

Telegram: @cinciva

ona sorular yöneltiyordu. Ertelemeye kalan maçının son pozisyonunu dizip üzerinde çalışarak yarma kadar bir strateji geliştirmesi gerektiğinin bilincindeydi ama bu gürültülü tantanadan da hoşnuttu.

Borgov şimdi süitine çekilmiş olmalıydı, muhtemelen Petrosian ve Tal'la, hatta belki de Luchenko, Laev ve Rus camiasının diğer önde gelenleriyle beraber. Pahalı ceketlerini çıkarıp kolları sıvayarak Beth'in pozisyonunu inceliyorlar, belki devam yolunun onuncu hamlesindeki veya hali hazırda mevcut olan bir açığı arıyorlar, beyaz taşların dizilişini derinlemesine irdeliyorlardı, bedenini masaya yatırıp diseke etmeye hazırlanan cerrahlar misali. Gözünde canlanan bu imgede iğrenç bir yan vardı. Gecenin kör vaktine dek böyle devam edeceklerdi belki, o devasa masanın başında yiyeceklerdi akşam öğününü, Borgov'un salonunda, ertesi sabaha böyle hazırlayacaklardı adamı. Varsın olsun, Beth şu andaki halinden memnundu. Durum değerlendirmesi yapmak istemiyordu. Hem bıraktığı haliyle pozisyonda bir sorun olmadığını da biliyordu. Yemekten sonra birkaç saatini ayırdı mıydı görmediği olasılık kalmazdı. Asıl sorun Borgov'a dair hisleriydi. Adamı bir süreliğine unutmak güzeldi.

Ona Methuen'i sordular, o da her zamanki gibi yanıtlamaktan kaçındı. Ancak içlerinden biri biraz üsteleyince Beth dayanamayıp, "Oynamamı engellediler. Cezalandırıldım," diyiverdi, bunun üzerine adam hemen adadı. Dickensvari bir üslupla, "Size öyle bir cezayı niçin reva gördüler?" dedi. Beth yanıtladı, "Bence zalimliği ilke edinmişlerdi. En azından müdürleri. Bayan Helen Deardorff. Bunu da yazacak mısınız?" *Time* muhabiriyle konuşuyordu. Adam omuz silkti. "Hukuk departmanına bağlı. Yarın galip çıkarsanız yayınlayabilirler."

"Oradaki herkes zalim değildi," dedi Beth. "Fergussen diye bir adam vardı, bir nevi bakıcı. O bizi seviyordu sanırım."

Moskova'daki ilk gününde onunla söyleşi yapan UPI muhabiri söz aldı. "Madem oynamanızı istemiyorlardı, oyunu size kim öğretti?"

Telegram: @cinciva

"Adı Shaibel'di,"dedi Beth, bodrumdaki resimlerle kaplı panel hatırına geldi. "William Shaibel. Hademeydi."

"Biraz bahsetsenize," dedi *Observer*'dan gelen kadın.

"Kendisi öğrettikten sonra bodrumda karşılıklı satranç oynardık."

Buna bayıldıkları belliydi. *Paris-Match* muhabiri kafasını iki yana sallayarak gülümsedi. "Size satranç oynamayı bir *hademe* mi öğretti?"

"Aynen öyle," dedi Beth gayriihtiyari sesi titreyerek. "Bay William Shaibel. Müthiş iyi bir oyuncuydu. Satranca çok vakit ayırırdı, gerçekten iyiydi."

Herkes gittikten sonra kocaman demir döküm küvete uzanıp sıcak bir banyo yaptı. Çıkınca kotunu giyip taşları dizmeye koyuldu. Son pozisyonu kurup da incelemeye başladığının daha ilk dakikasında tüm gerginliği nüksetti. Paris'teyken ertelemeye bıraktığı pozisyonu bundan daha güçlüydü, üstelik o maçı kaybetmişti. Masadan kalkıp pencereye gitti, perdeleri açtı ve Moskova manzarasını seyre koyuldu. Güneş hâlâ tepedeydi, şehirse Moskova'dan beklenmeyecek denli aydırdık ve iç açıcı görünüyordu. İhtiyarların satranç oynadığı park uzakta pırıl pırıldı, yemyeşil, lâkin Beth korku içindeydi. Devam edip de Vasily Borgov'u yenecek gücü bulamıyordu kendinde. Satranca kafa yormak içinden gelmiyordu. Odasında bir televizyon olsaydı açardı. Bir şişe içki olsaydı dikerdi kafaya. Oda servisini arayıp istemesine ramak kaldı ve kendisine tam zamanında hâkim oldu.

İç çekip satranç takımının başına döndü. Çalışması şarttı. Yarın sabah ona kadar bir plan yapmalıydı.

Şafaktan önce uyandı, bir süre yatakta öylece yattıktan sonra baktı saatine. Beş buçuktu. İki buçuk saat. İki buçuk saat uyumuştu. Gözlerini yumup zorla tekrar uyumaya çalıştı. Nafileydi. Ertelenen oyundaki son pozisyon sürekli aklına geliyordu. Piyonları, veziri. Borgov'un taşları. Sürekli bunları görüyor, bir türlü engel olamıyordu, hiçbir anlamı yoktu üstelik. Aynı pozisyonu gece saatlerce incelemiş, oyunun geri kalanında izleyeceği bir yol çizmeye çalışmıştı, kâh gerçek oyun tahtasında kâh zihninde, taşları oradan oraya koymuştu da gene de faydası olmamıştı. Vezir kanadındaki fil

Telegram: @cinciva

piyonunu ilerletebilir, atıyla şah kanadından içeri dalabilir veya vezirini c2'ye koyabilirdi. Ya da e2'ye. Tabii Borgov'un mühürlü hamlesi Af4 idiyse. Vezirini oynamışsa sürdürümler farklı olurdu. Eğer niyeti Beth'in analizini boşa çıkarmaksa şah kanadındaki filini oynayabilirdi. Beş buçuk. Karşılaşmaya dört buçuk saat vardı. Borgov olasılıkla hamlelerini çoktan hazırlamış, danışmanları sayesinde bir oyun planı kurmuştu ve şimdi kütük gibi uyuyor olmalıydı. Dışarıda siren sesine benzer ani bir gürültü kopunca Beth yerinden sıçradı. Rus itfaiyesinin tatbikat çalışması falandı herhalde, gene de elleri bir süre titredi.

Kahvaltıda *kaşa* ve yumurta yiyip tekrar satrancın başına oturdu. Sekize çeyrek vardı. Uç fincan kahve içmesine rağmen nedense kafasını bir türlü toplayamıyordu. Azimle zihnini açmaya uğraştı, satranç tahtası başında çoğunlukla işe yarayan imgeleminin yol göstericiliğine bıraktı meydanı, gene de çare olmadı. Borgov'un müstakbel tehditlerine vereceği karşılıklar haricinde hiçbir şey göremiyordu. Pasif oyun kurmuştu, farkındaydı pasifliğinin. Meksika'da bu yüzden yenilmişti, yine aynı sebepten yenilebilirdi. Perdeleri açmak üzere kalktı, tam yerine dönerken telefon çaldı.

Telefona bakakaldı. Bu odada kaldığı hafta boyunca sadece bir kez çalmıştı. Bay Booth bile aramamıştı. Şimdi ısrarla çalıyordu, zırıl zırıl. Gidip açtı. Bir kadın sesi Rusça bir şey dedi. Tek kelimesini anlamadı.

"Buyurun, Beth Harmon," dedi.

Ses Rusça bir şey daha dedi. Ahizede bir tıkırtı oldu, derken son derece net bir erkek sesi duyuldu, sanki bitişik odadan konuşuyordu. "Atını oynarsa şah kanadındaki kale piyonuyla saldır. Şah kanadındaki filini oynarsa da aynısını yap. Sonra vezirinin dikeyini aç. Bu arama bana servete mal oluyor."

"Benny!" dedi. "Benny! Nasıl oluyor da..."

Times'da çıktı. Burada akşamüzeri, üç saattir üzerinde çalışıyoruz. Levertov yanımda, Wexler da."

"Benny," dedi Beth, "sesini duymak ne güzel."

"*O dikeyi açman şart*. Adamın hamlesine bağlı olarak dört yolu var. Yanında kâğıt kalem var mı?"

Telegram: @cinciva

Masaya göz attı. "Var."

"Atı f4'e oynayacağı varsayımından gidelim, şah kanadındaki kale piyonunu ilerletiyorsun. Anladın mı?"

"Evet."

"Tamam. Ondan sonra üç şey yapabilir. İlki Ff5. Bunu oynarsa vezirini hemen e4'e çıkar. Bunu tahmin edecektir, ama şunu edemez: Piyon d5'e."

"Ne alaka..."

"Vezir kanadındaki siyah kaleye bak."

Beth gözlerini yumunca gördü. Fili ile kalesi arasında sadece tek piyonu duruyordu. Eğer Borgov o piyonu bloklamaya yeltenirse beyaz ata bir gedik açmış olurdu. Ama hem Borgov'un hem de diğerlerinin bunu gözden kaçırma ihtimali yoktu.

"Adama Tal ve Petrosian yardım ediyor."

Benny ıslık öttürdü. "Tahmin ederim," dedi. "Biz önümüze bakalım. Sen vezirini çıkmadan kalesini oynayacak olursa nereye koyar dersin?"

"Fil dikeyine."

"Piyonunu d5'e oynadığında o hat neredeyse tümden açılacak."

Haklıydı. Hamle makul görünmeye başlamıştı. "Ya filini f5'e oynamazsa?"

"Levertov'u veriyorum."

Levertov'un sesi duyuldu. "Atı f4'e oynayabilir. O zaman işler çetrefil hale gelir. Seni bir hamle öne geçirecek bir çözüm buldum."

İlk karşılaşmalarında Levertov'u ciddiye almamıştı ama şimdi onu kucaklayabilirdi. "Hamleleri söyle."

Levertov yazdırmaya girişti. Karmaşıktı ama Beth işe yarayacaklarını hiç zorlanmadan anlamıştı.

"Güzelmiş," dedi.

"Benny'yi veriyorum," dedi Levertov.

Yaklaşık bir saat boyunca ikisi beraber devam yollarını adım adım izleyerek olasılıkların üzerinden geçti. Benny inanılmazdı. Her ihtimal üzerinde durup bir çözüm bulmuştu. Beth'in önünde Borgov'u sıkboğaz edecek, Borgov'u incelikle yıpratacak,

Telegram: @cinciva

kandıracak, taşlarını açmaza sokup ödün vermeye hatta geri çekilmeye itecek yollar görünmeye başlamıştı.

En sonunda saatine bakıp, "Benny, burada saat dokuz on beş oldu," dedi.

"Tamam," dedi oğlan. "Git de yen onu."

Binanın önü kalabalıktı. Oditoryuma giremeyenler için girişin üzerine bir pano yerleştirilmişti. Arabayla önünden geçerlerken Beth pozisyonu görür görmez tanıdı. Oynayacağı piyona vurmuştu sabah güneşi, açmaya zorlayacağı hattın tam üstüne.

Yan kapıdaki kalabalık önceki günün iki misliydi. Beth daha limuzinin kapısını açmadan "Harmon! Harmon!" diye tezahürata başladılar. Çoğu yaşlı kimselerdi. Beth yanlarından hızla geçerken güler yüzlü birkaç kişi uzanarak ona dokunmaya çalıştı.

Sahne ortasında sadece bir tane masa vardı artık. İçeri girdiğinde Borgov oturmuş bekliyordu. Koltuğuna kadar hakem eşlik etti, onu yerine oturttuktan sonra da zarfı açtı ve tahtaya uzandı. Borgov'un atını alıp f4'e koydu. Tam da Beth'in istediği hamleydi. Kale piyonunu bir kare ilerletti.

Akabindeki beş hamle Benny'yle beraber telefonda üzerinden geçtikleri devam yolunu izledi, böylece Beth malum dikeyi açmayı başardı. Gelgelelim akıncıda Borgov kalan kalesini merkez kareye itince, Beth analizde öngöremedikleri kareye, d4'e çöreklenen taşa bakakaldı, midesine bir ağrı girdi ve anladı ki Benny'nin araması alt tarafı korkusunu bastırmaya yaramıştı, o kadar. Onca hamleyle oyunu bu noktaya kadar getirebildiği için şanslıydı. Borgov onun sürdürüm hazırlığı yapmadığı bir devam yoluna başlamıştı. Beth yeniden bir başınaydı.

Bir gayret kafasını önünden kaldırıp seyircilere göz attı. Günlerdir orada oynamasına rağmen kalabalığın boyutu hâlâ şaşırtıcı geliyordu ona. Tereddütlü döndü oyuna, merkezdeki kaleye baktı. Şu kalenin icabına bakmalıydı. Gözlerini yumdu. Oyun tüm canlılığıyla imgeleminde belirdi, tıpkı çocukken yetimhanedeki yatağında olduğu gibi. Gözlerini açmadan pozisyonu her ayrıntısıyla inceledi. Kitaplardan oynadığı herhangi bir karşılaşma

Telegram: @cinciva

kadar karmaşıktı, üstelik bir sonraki hamleyi ya da hangi tarafın kazandığını gösteren bir analiz dökümü de yoktu. Ne geri kalmış piyonlar vardı ne de başka bir zaaf, her iki taraf için de atağa uygun net bir devam yolu görünmüyordu. Durum berabereydi ama siyah kale, süvari akının önüne dikilen bir tank misali, tahtaya egemendi. Siyah karedeydi ve Beth'in göz diktiği siyah fil kaçmıştı. Piyonlarıyla ona saldıramazdı. Tek atını ortaya yaklaştırmak bile üç hamleyi bulurdu. Kendi kalesi karesinde köşeye sıkışmıştı. Bunu bir şekilde karşılayabilirdi, o da veziriyle. İyi de vezirini güvenle koyabileceği neresi vardı ki?

Yanaklarını yumruklarına dayamış, gözleri hâlâ kapalıydı. Vezir arka saflarda zararsızca duruyordu, fil çaprazında, dokuzuncu hamleden beri olduğu yerde. Sırf çaprazda hareket edebilirdi, o da üç kareden ibaretti. Karelerin üçü de zayıf görünüyordu. Konumlarının zayıflığını göz ardı edip o üç karenin her birini ayrı ayrı inceledi, bir ucu g5'te noktalanıyordu. Vezirini oraya oynadığı takdirde rakibi kalesini alta çekebilir ve o dikeyi işgal edip bir hamle üstünlük kurabilirdi. O zaman felaket olurdu ama Beth şah çekerek veya siyah vezire saldırarak misilleme yaparsa başkaydı. Ne var ki filini oynamadıkça şah çekmesi mümkün değildi, o da taşını feda etmek olurdu. Siyah vezir fili alıverirdi. Ama sonrasında siyah vezire atıyla saldırabilirdi. O zaman siyah vezir nereye kaçardı? Şu iki siyah kareden başka kaçış yeri yoktu. Beth bir şey görmeye başlamıştı. Atını kullanarak siyah veziri bir şah-vezir çatalına itebilirdi. Bunu takiben adam veziri alır, Beth de filiyle ortada kalıverirdi. Ama bu sefer de atıyla başka bir çatal yaratma olanağı doğardı. Adamın filini yutardı. Taş fedası falan da olmazdı. Durum tekrar eşitlenir, böylece Beth atıyla kaleyi tehdit etmeyi sürdürürdü.

Gözlerini açıp kırpıştırdıktan sonra veziri oynadı. Adam kaleyi altına çekti. Beth tereddütsüz şah çekmek üzere filini çıkardı ve adamın veziriyle almasını bekledi. Adam durakladı, hamle yapmadı. Beth bir an nefesini tuttu. *Bir şey mi ıskalamıştı?* Tekrar gözlerini yumdu, korkudan, pozisyona zihninden baktı. Borgov fili almak yerine şahını oynayabilirdi. Ya da araya taş çekip...

Telegram: @cinciva

Birden adamın sesi duyuldu, hayret verici bir laf edip, "Beraberlik," deyivermişti. Bu bir beyandı, önerme değil. *Maçta beraberlik teklif ediyordu,* Beth gözlerini açıp adamın yüzüne baktı. Borgov asla beraberlik teklif etmezdi ama Beth'e ediyordu. Kabul edebilir, böylece turnuva bitmiş olurdu. Masadan alkışlar eşliğinden kalkarlar, Beth de bir dünya şampiyonuyla beraberliği paylaşarak terk ederdi sahneyi, içinde bir şey gevşedi, *Kabul et,* diyen kendi sesini işitti zihninde.

Tekrar tahtaya baktı, aralarında duran gerçek satranç tahtasına, toz duman yatıştığında meydana çıkacak oyunsonunu gördü. Borgov oyunsonlarında eceldi; bununla meşhurdu. Beth oldum olası nefret ederdi oyunsonlarından, Reuben Fine'ın oyunsonu kitabını okurken bile nefret duyardı. Beraberliği kabul etmeliydi. Herkes sağlam bir başarı olarak anardı.

Gel gör ki beraberlik bir galibiyet değildi. Hayatta emin olduğu tek şey varsa o da galibiyete bayıldığıydı. Borgov'un yüzüne tekrar baktığında adamın yorgun olduğunu fark edince biraz şaşırdı. Kafasını iki yana salladı. *Haytr.*

Adam omuz silkip fili aldı. Beth bir an ahmak gibi hissetti ama çabuk toparlandı ve atıyla vezire saldırdı, böylece kendi vezirini *boşa koymuş*[23] oldu. Borgov mecburen vezirini oynadı, o da atını çıkararak çatal yarattı. Adam şahı oynayınca Beth ağır siyah veziri alıp kenara koydu. O da onunkini aldı. Beth kaleye saldırdı, Borgov bir kare geri kaçırdı. Beth'in fille başlattığı ardışık hamle silsilesinin amacı en başından beri buydu -kaleyi nispeten daha az tehditkâr saflara çekilmeye zorlayarak menzilini daraltmaktı- ancak buradan itibaren ne yapacağından emin değildi. Bir kale-piyon bitişine doğru gidiyorlardı; belirsizliğe yer yoktu. Bir an köşeye sıkışmış gibi hissetti, düşünme gücünden de amaçtan da yoksun kalmış gibi, hata yapmaktan korkuyordu. Tekrar gözlerini yumdu. Bir buçuk saat süresi kalmıştı; doğru hamleyi bulmaya da oynamaya da zamanı vardı.

Kalan süresine bakmak için bile gözünü açmadı, ne karşısında oturan Borgov'a baktı ne de karşılaşmayı seyretmek için oditoryumu dolduran muazzam kalabalığa. Zihninden her şeyi kovup

Telegram: @cinciva

imgelemini sırf önündeki oyuna, bu dallı budaklı çıkmaza ayırdı. Siyah taşları kimin oynadığının önemi yoktu aslında, oyun tahtası Moskova'da mıymış, New York'ta mıymış, bir yetimhanenin bodrum katında mıymış, hiç mühim değildi, zihninde yarattığı imgeydi esas ihtisas alanı.

Saatin tıkırtısını bile işittiği yoktu. Sükûta erdirdi zihnini, ona bıraktı meydanı, imgelemindeki taşları eşleştirip ayrıştırsın ki gözüne kestirdiği piyonu ilerletmesine siyahlar engel olamasın diye. Oynaması gereken taşın şah kanadındaki at piyonu olduğunu yeni gördü, dördüncü yataydaki piyon. Onu zihninde beşinci yataya itti ve siyah şahın bloklama ihtimalini gözden geçirdi. Beyaz at, anahtar nitelikteki bir siyah piyonu tehdit ederek şaha köstek olurdu. Eğer beyaz piyon altıncı piyona adım adım ilerlerse hamlenin foyası ortaya çıkardı. Buna bir çözüm bulması çok uzun zaman aldı ama yılmayıp başardı. Anahtar rol beyaz kaledeydi, engellerle kuşatılmasına rağmen hücumu sürdürürse -hepi topu dört hamlede- piyon adım adım ilerleyebilirdi. Şimdi yeniden hücuma geçmek zorundaydı. Gıdım gıdım, tek yol buydu.

Bir an zihni yorgunluktan uyuştu, oyun tahtası bulanıklaştı. İç çekip güçlükle tekrar netliğe kavuşturdu imgeyi. Öncelikle o piyonu kale piyonuyla desteklemek, kale piyonuyla dikkati dağıtmak için de öbür kanattaki başka bir piyonu feda etmek şarttı. Böylece Siyah üç hamlede vezirinden olur, Beyaz da veziri yerinden etmek uğruna kalesini feda ederdi. Beyaz piyon asıl *ondan sonra* bir ardık rahatlar, sinsice yedinci yataya ilerler ve siyah şah müdahaleye yeltendiği anda beyaz kale piyonu devreye girip şahı yerine mıhlardı. Ardından final hamlesi gelirdi, sekizinci yataya geçen piyonun terfisi.

İpuçlarından, tahminlerden faydalanarak bu noktaya kadar gelmiş -amacını Borgov'un anladığı pozisyondan itibaren on iki hamle sonrasına kadar- devam yolunu zihninde çizmişti. Olabilirliği kuşku götürmüyordu. Ne var ki siyah şah o piyonu tomurcuklanmamış bir çiçek gibi budamadan onu son kareye nasıl ulaştırıp vezire terfi ettireceğinin yolunu bulmuş değildi. Piyon ağır kuşatma altındaydı ve yerinden oynaması imkânsız görünüyordu.

Telegram: @cinciva

Kıpırdatamazdı bile. Ta buraya kadar ulaşmıştı ama daha ötesini göremiyordu. Ümitsizdi. Ömrünün en güçlü zihinsel çabasını göstermiş, o da haybeye gitmişti. O piyon vezir olamazdı.

Gözleri hâlâ kapalı, bitkince arkasına yaslandı, bıraktı zihin perdesi bir anlığına kapansın. Derken son bir bakış için yeniden açtı perdeyi. Bu kez irkilerek gördü çözümü. Adam beyaz kaleyi almak için filini kullanmıştı, dolayısıyla artık beyaz atı durduramazdı. *O at da şahı kenara çekilmeye zorlardı.* Beyaz piyon vezirliğe yükselir ve dört hamleyi takiben mat ederdi. On dokuzuncu hamlede mat.

Gözlerini açınca bir an sahnenin ışığı yüzünden kısmak zorunda kaldı, sonra saate baktı. On iki dakikası kalmıştı. Bir saatten fazladır gözleri kapalı oturuyordu. Bir hata yaptığı takdirde yeni bir strateji kurmaya vakti yoktu. Elini şah kanadındaki at piyonuna uzattı ve taşı beşinci yataya itti. Taşı bıraktığı anda omzuna bir acı saplandı; adaleleri kaskatıydı.

Borgov piyonu durdurmak üzere şahım ilerletti. Beth de atını ilerletip onu savunmaya zorladı. Oyun kafasında çizdiği şekliyle ilerliyordu. Gergin bedeni gevşemeye yüz tuttu, hatta izleyen diğer hamlelerde hoş bir huzur yayılmaya başladı içine. Hamleleri şaşmaz bir süratle oynuyor, hemen akabinde saate sertçe basıyor, Borgov'un tepkileriyse gittikçe yavaşlıyordu. Adam hamleler arasında artık daha fazla vakit harcıyordu. Taşlara elini uzatırkenki kararsızlığı Beth'in gözünden kaçmıyordu. Kuşatmadan sıyrılma faslı bitip de Beth gıdım gıdım ilerlettiği piyonunu altıncı yataya koyunca adamın suratına baktı. Borgov'un yüz ifadesi değişmedi ama elini kafasına götürüp saçım geriye attı, daha da dağıldı saçı. Beth tepeden tırnağa ürperdi.

Piyonu yedinci yataya ilerlettiğinde adamdan hafif bir homurtu yükseldi, karnına yumruk yemiş gibi. Şahla piyonu bloklamada çok geç kalmıştı.

Beth bir sonraki hamleyi oynamadan önce kasten durakladı. Parmak uçları ata dokunduğunda taşın verdiği güç duygusu enfesti. Borgov'a bakmadı.

Atı bıraktığında tam bir sessizlik vardı. Biraz sonra rakibinin bir nefes koyverdiğini işitince kafasını önünden kaldırıp baktı.

Telegram: @cinciva

Borgov'un saçı dağınık, yüzünde buruk bir tebessüm vardı. Ingilizce konuştu. "Oyun senindir." Sandalyesini geri itip ayağa kalktı, sonra da masaya uzanıp şahını aldı. Taşı kenara bırakmak yerine Beth'e uzattı. Beth eline bakakaldı. "Al," dedi adam.

Alkış koptu. Beth siyah şahı alıp yüzünü oditoryuma döndü, muazzam alkış yağmuruna bıraktı kendisini. Seyirciler ayağa kalkmış, alkışladıkça alkışlıyorlardı. Bu coşku seline siper etti bedenini, şiddetinden yanakları kızardı, önce ateş bastı, yeri göğü inleten gümbürtüsüyle kaygılarından arınmışçasına ferahladı sonra.

Derken Vasily Borgov yanına geldi, biraz sonra da onu hayretler içinde bırakarak kollarını açtı ve sarılarak bağrına bastı Beth'i.

Elçilikteki partide bir garson şampanya tepsisiyle yanaştı. Beth istemedi. Diğer herkes içiyor, bazen de ona kadeh kaldırıyorlardı. Beş dakikalığına teşrif eden büyükelçi ona şampanya önerdi ama Beth soda aldı. Esmer ekmekle biraz havyar yiyip soruları yanıtladı. Bir düzine muhabir, birkaç da Rus davetli vardı. Luchenko da vardı, şıklığı gene üzerindeydi ama Borgov'un katılmayışı Beth'i hayal kırıldığına uğrattı.

Hâlâ ikindi saatleriydi ve öğle yemeği yememişti. Hafiflemiş hissediyordu, bitkin, nedense ruhu bedeninden ayrılmış gibi. Partileri hiç sevmezdi, bu partinin yıldızı olmasına rağmen yabancılık duyuyordu. Elçilikten bazı kişiler ona bir tuhaf bakıyordu, bir ucubeymiş gibi. Sürekli ya satranç oynayacak kadar zeki olmadıklarından ya da çocukken oynadıklarından dem vuruyorlardı. Bunları duymaktan gına gelmişti. Başka bir şey yapası vardı. Ne yapmak istediğinden emin değildi ama bu insanlardan uzaklaşmak için can atıyordu.

Mihmandarlığını yapan Teksaslı kadına teşekkür etti ve kalabalığı yararak uzaklaştı. Sonra Bay Booth'a otele dönmesi gerektiğini söyledi.

"Bir araba ve şoför ayarlayayım," dedi adam.

Ayrılmadan önce tekrar Luchenko'yu buldu. Adam diğer Ruslarla beraber, iki dirhem bir çekirdek, keyifli görünüyordu. Beth el uzattı. "Sizinle oynamak bir şerefti," dedi.

Telegram: @cinciva

Adam tokalaşırken hafifçe eğildi. Beth bir an adamın onu öpeceğini sandı ama öpmedi. Beth'in elini iki eliyle tuttu. "Bunlar hep tantana," dedi adam. "Tüm bu tantananın satrançla hiç alakası yok."

Beth gülümsedi. "Haklısınız."

Elçilik binası Ulitsa Tchaikovskogo'daydı, arabayla yarım saatlik yoldu, trafiğin yoğun olduğu güzergâhtan geçerek gidiliyordu otele. Moskova'da neredeyse hiçbir yeri görmemişti ve yarın sabah şehri terk ediyordu, gene de camlardan dışarıyı seyretmek gelmiyordu içinden. Karşılaşmadan sonra kupasını ve ikramiyesini almıştı. Söyleşilerini vermiş, tebrikleri kabul etmişti. Şimdi kendisini boşlukta hissediyordu. Nereye gideceğini, ne yapacağını bilmez haldeydi. Belki biraz kestirir, sakin bir akşam yemeği yer ve erkenden yatardı. *Onları yenmişti.* Rus camiasını yenmişti; Luchenko'yu, Shapkin'i ve Laev'i yenmiş, Borgov'u çekilmeye zorlamıştı. İki yıla kalmaz, Borgov'la Dünya Şampiyonluğu karşılaşmasında oynayabilirdi. Önce adaylık maçlarını kazanıp dereceye girmesi gerekiyordu ama olsun, onu da kazanırdı. Tarafsız bir yerde yapılacak o yirmi dört maçlık karşılaşmada Borgov'la başa baş yarışacaktı. O zaman yirmi birinde olacaktı. Bunu şimdiden kafaya takmak istemiyordu. Gözlerini yumdu ve limuzinin arka koltuğunda kestirdi.

Kafasını kaldırıp mahmur gözlerle dışarı baktığında kırmızı ışıkta durmuşlardı. Odasından bakınca gördüğü ormanlık park ta ileride, sağdaydı. Silkinip kendini toplayarak şoför mahalline doğru eğildi. "Beni parkta bırakın."

Ağaçların arasından güneş vuruyordu üzerine. Banklarda oturanlar gene aynı kişilerdi sanki. Onun kim olduğunu bilip bilmemelerinin önemi yoktu. Patikayı takip ederek park meydanına çıktı. Hiç kimsenin ona baktığı yoktu. Çardağa yaklaşıp basamakları tırmandı.

İlk sıradaki beton masaların yarısına kadar geldi. İhtiyar bir adam taşları önüne dizmiş, tek başına oturuyordu. Altmışlarındaydı, kafasında alelade bir gri kasket vardı, gri pamuklu gömleğinin

Telegram: @cinciva

kollarını sıvamıştı. Masanın başına kadar gelip duran Beth'e merakla baktı, yüzünde onu tanıdığına dair hiçbir emare yoktu. Beth siyah taşların başına oturdu ve çat pat Rusçasıyla, "Satranç oynamak ister misiniz?" dedi.

SON

Telegram: @cinciva

[←]

1. Önünde rakip piyon olmayan ve son yataya ulaşıp daha güçlü taşla değiştirilebilen piyon. *-çn*

[←]

2. Hamlelerin belirli kurallara uygun olarak sembol, rakam ve harf kullanarak ifade edilmesi. *-çn*

[←]

3. William Cullen Bryant'ın "Thanatopsis"inin ilk üç mısrası. *-çn*

[←]

4. (Satranç Terimi): Belli bir amaç güden hamle zinciri. *-çn*

[←]

5. Aynı şiirin devamı. *-çn*

[←]

6. Rakip taşın aynı anda birden fazla taşı tehdit ettiği durumdur. *-çn*

[←]

7. Rus balerin Anna Pavlova. *-çn*

[←]

8. Türkiye'de *Zincirli Köle* adıyla gösterilmiş 1953 yapımı Henry Koster filmi. *The Robe*. *-çn*

[←]

9. Bir ilaç. *-çn*

[←]

10. Derecesiz kısaltması. *-çn*

[←]

11. Satranç tahtasında piyonların olmadığı dikeylere açık hat denir. *-çn*

[←]

12. Uzun çaprazlarda (burada Klein siyahla oynadığı için b7 ve g7 karelerinde) baskıyı artırmak için kullanılan bir fil stratejisi. *-çn*

[←]

Telegram: @cinciva

13. Kale ve vezir ağır taş olarak nitelenir, *-çn*
[←]

14. Aynı renkte iki piyonun aynı dikeyde üst üste gelmesi. *-çn*
[←]

15. Bir oyuncunun aynı anda birden fazla oyuncuyla oynadığı karşılaşmalar. *-çn*
[←]

16. (İsp.) Neden olmasın? *-çn*
[←]

17. (İsp.) Afiyet olsun. *-çn*
[←]

18. (Fr.) Harp Okulu. *-çn*
[←]

19. (Fr.) Geçiçi mesken. *-çn*
[←]

20. (Fr.) "Fenalık düşünene yazıklar olsun." *-çn*
[←]

21. Piyon feda ederek yapılan açılışlara gambit denir. *-çn*
[←]

22. Kale, at, fil, vezir ve şah, figür olarak anılır. Her oyuncunun toplam 8 sekiz figürü vardır. *-çn*
[←]

23. Bir taşı saldırıya açık hale getirmek. *-çn*

Telegram: @cinciva